

"Vojna" med Adrio in Tomom še traja

Še nerešeni zapleti med matično Adrio in mirenskim Tomom - Nasprotujoči si podatki - Adria očita neredno dobavo, Tom neplačevanje - Na dvorišču 936 nedokončanih prikolic

NOVO MESTO, MIRNA - Po tem ko smo prejšnji teden pisali, da so direktor Toma Janez Dulc, direktor Adrie Caravan Dušan Plut in predstavnik lastnikov - Sklada Republike Slovenije Uroš Korže in g. Androja ter LB Dolenjske banke, d.d., Franci Borsan prejšnji teden le poiskali rešitev zapleta odnosov med Adrio Caravan in njeno hčerinsko firmo Tom Mirna, pa po nadaljnjih zapletih sodeč, problemov še niso rešili.

Na petkovi tiskovni konferenci, ki jo je v Novem mestu sklicalo vodstvo Adrie, so spregovorili tudi o zapletih med Adrio in Tomom. Ker v.d. direktorja Bogomir Bizjan, ki ga je na to mesto imenoval novi upravni odbor Toma 2. aprila, ni želel opravljati te funkcije, je upravni odbor 9. aprila sprejel sklep, da bo v. d. direktorice mag. Ana Murn. Glavni direktor Adrie Dušan Plut je še razložil, da so se na Skladu v prisotnosti Janeza Dulca, direktorja Adrie Caravan in predstavnikov Sklada ter LB Dolenjske banke dogovorili, da tiste programe, ki niso vezani na proizvodnjo prikolic še naprej vodi Janez Dulc, zato da bi skupaj s svojo ekipo pripravili menedžersko-delavski odkup tega dela podjetja. Do odkupa pa je Janez Dulc odgovoren v. d. direktorja mag. Ani Murn, ki

v tem času skrbi za celotni Tom. Janez Dulc naj bi pripravil tudi pismo o nameni, da pa bi potrdil svojo pripravljenost, bi moral vplačati 10.000 nemških mark v tolaški protivrednosti; prav tako naj bi storil tudi drugi vodstveni delavci. Lastniki Adrie: Sklad, država in LB Dolenjska banka, ki bodo rezervirali za možnost odkupa z lastninskimi certifikati 20 odst. vrednosti podjetja, so ta dogovor že podpisali, ni pa ga še podpisal in plačal depozita Janez Dulc.

Vodja proizvodnje Bojan Mikec je na tiskovni konferenci povedal, da imajo na dvorišču 936 prikolic

nedokončanih, od teh je samo 250 pokritih z mirensko robo, medtem ko ostale še čakajo nanjo. Letos so od 2082 narejenih prikolic redno prešli z Mirne le robo za 400 prikolic. Glavni direktor Adrie Dušan Plut je dejal, da je bil mirenski Tom glede na vse dobavitelje v privilegiranim položaju. Adria je na primer dolgovala tujim dobaviteljem 9 milijonov nemških mark, sedaj pa ji je ta dolg uspelo zmanjšati na 6 milijonov, vendar jim zaradi tega niso ustavili dobave. Po mnenju vodstva Adrie so Tomu dolžni 7 milijonov tolarjev, Tom Mirna pa jim dolguje 3 milijone tolarjev. Jelko Kacin, vodja marketinga, je poudaril, da bodo v primeru, če bodo domači dobavitelji neresni, poiskali nove dobavitelje.

V Adrii trdijo, da Tom zaradi neredne dobave ogroža sanacijo podjetja in delovna mesta; medtem ko Janez Dulc trdi, da vzroki za težave v Adrii niso v Tomu. 1. aprila, dan pred odstopitvijo direktorja, je Tom dolgoval Adrii 282 kompletov tekstilne opreme, za kar je bila po njegovem mnenju kriva Adria, ki je kasnila z dobavo materiala, težave pa so imeli tudi z drugimi dobavitelji. V tem času je Tom opozarjal Adrio, da zaradi finančnih težav, ki jih imajo zaradi njihovega nerednega plačevanja, ne morejo več zagotavljati normalne proizvodnje. Po plačilu Adrie so v Tomu 9. aprila nabavili manjkajoči material ter začeli s polno proizvodnjo, vendar pravijo, da za izdelavo skoraj polovične količine prikoliške opreme nimajo osnovnega materiala, ki ga skladno z dogovorom iz uvoza dobavlja Adria. Glede plačevanja Adrie Tomu pa pravijo,

da je trenutno stanje že zapadlih in neplačanih obveznosti Adrie do Toma 29 milijonov tolarjev, v

● Ob tako rekoč dveh direktorjih in dveh upravnih odborih Toma pa trebanjsko občinsko vodstvo podpira staro vodstvo in stari upravni odbor podjetja, ki je v skladu s statutom podjetja in spremembami statuta, ki so bile sprejete 8. julija 1992. Po njegovem mnenju je bil 11. februarja, ko je Sklad sklical izredno sejo skupščine in razrešil stari upravni odbor ter odstavil novega, kršen statut podjetja Tom. Zato je pretekli tork predsednik občinske skupščine Trebnje Ciril Pungartnik, ki ga je trebanjski IS pred kratkim imenoval v Upravni odbor namesto Jožeta Rebolja, sklical v Tomu na Mirni izredno sejo upravnega odbora. Ker predstavnikov delničarjev ni bilo, so sejo prekinili in jo ponovno brezuspešno sklicali v četrtek. Ciril Pungartnik pravi: "Zavzemali se bomo, da se Tom izdvoji iz Adrie in da se izvzame iz upravljanja Sklada, z Adrio pa je potrebno vzpostaviti dobre poslovne odnose, kot jih ima z drugimi partnerji."

naslednjih tednih pa bo zapadlo še 27 milijonov tolarjev.

J. DORNIŽ

Kako po novem do zamrznjenih deviznih vlog

Štiri možnosti

LJUBLJANA - Pri ljubljanski banki d. d. je odprtih še okrog 25 tisoč deviznih računov, na katerih je zamrznjenih še 280 milijonov nemških mark. Kljub novemu zakonu varčevalci še ne bodo takoj prišli do svojih deviz. Predlog, ki naj bi celovito in dokončno rešil staro devizno varčevanje, jim ponuja štiri različne možnosti.

Odločijo se lahko za OBVEZNICE REPUBLIKE SLOVENIJE (v DEM, 5-odst. letna obrestna mera, izplačilo v konvert. valuti in polletnih anuitetah). Obveznice RS je mogoče že pred zapadlostjo prodati ali pa jih uporabiti za nakup delnic, dokup pokojninske dobe, za plačilo dohodnine, odkup stanovanja, carinske dajatve in še za nekatere druge namene.

Druga možnost so OBVEZNICE LJUBLJANSKE BANKE, d. d., Ljubljana (v DEM, izplačljive v tolarjih po prodajnem menjalniškem tečaju te banke na dan zapadlosti, glasijo se na prinosnika, na 4 leta, s serijsko zapadlostjo). Prva serija zapade v izplačilo konec novembra 1993, ostale z enoletno zakasnitvijo. Obrestna mera je 5,75 odst. za prvo, 6 odst. za drugo, 6,25 za tretje in 6,5 za četrto leto.

Devizni varčevalci se lahko odločijo tudi za VEZAVO S POLLETNIM SPROŠČANJEM DESETINE VLOGE. Glede na višino vloge so sredstva vezana od enega do pet let. Banka bo vsake pol leta izplačevala desetino vloge. Zadržanje možnost je VEZAVA SREDSTEV ZA POLOVIČEN ČAS, pri katerem pa je izplačilo glavnice in obresti šele ob koncu vezave.

PODRAŽITEV VODE

KOČEVJE - Kočevski izvršni svet se je na svoji zadnji seji odločil, da bo podprl predlog kočevskega Hydrovoda za 38-odst. povišanje cene vode. Za 28,5 odst. se bo voda podražila, ker sedanja cena vode ne pokriva stroškov enostavne reprodukcije. Za dodatnih 2,8 odst. bo dražja, ker bo moral Hydrovod zaradi novih vodovodnih sistemov, ki so jih lani usposobili za obratovanje, in prevzema vodovoda Ortnek ter petih vodovodov na nekdanjem zaprtim območju dodatno zaposliti 4 delavce. Če bo ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj ugodilo zahtevku kočevskega Hydrovoda za povišanje cene vode, ob tem pa upoštevalo tudi predlog kočevskega izvršnega sveta, naj bi enostavne reprodukcije ne pokrivali z razširjenostjo, bo za manjkajoče odstotke do predlaganega 38-odst. povišanja voda dražja tudi na račun podražitve električne energije.

naša anketa

Izkoriščanje brezposelnih

V dolenjski regiji je trenutno 4.423 prijavljenih brezposelnih, v vsej Sloveniji pa je brez dela že preko 120 tisoč ljudi. Veliko je med njimi mladih ljudi, ki iščejo prvo zaposlitev, veliko tistih, ki so končali na borzi dela zaradi stečaja svojega podjetja. Število brezposelnih se bo še povečevalo, po ocenah jih bo še letos že 150 tisoč ali celo več. Podjetij, ki jim grozi propad, je namreč v Sloveniji še nekaj. Novih delovnih mest je malo. To so razmere, ki seveda kar kličejo k raznim nepravilnostim, toliko bolj, ker Sloveniji še manjka do pravne države in ker je splošno znano, da so inspekcije preobremenjene in premalo učinkovite, finančne policije pa sploh še ni. Inspektor za delo, ki naj bi med drugim odkrival zaposlovanje na črno, je na Dolenjskem le eden za štiri občine. V novomeški občini je lani odkril in predlagal za kaznovanje 7 primerov zaposlovanja na črno. Govorice govorijo čisto drugače, saj skoraj vsakdo ve za kakšen primer na črno zaposlenega. Večinoma gre za primere, ko obrtnik ali podjetnik da delo brezposelnemu, vendar ga ne prijavi in zanj ne plačuje prispevkov in davkov. Ogoljufana sta delavec in država. Prvi je prikrajšan za pravice, ki mu gredo iz delovnega razmerja, druga za denar, ki ga mora potem dobiti od drugih. Ker je delo danes za preveč ljudi nedosegljivo razkošje, so tovrstni izkoriščanci seveda lepo tiho, da le kaj zasluži. Manj razumno pa je, da se tako neprizadeto do problema obnaša država.

VERA ŠKUFCICA, šivilja v kočevskem Trikonu: »Mnogi so prisiljeni sprejeti kakršnokoli delo. Dela na črno je zato veliko in s tem izkoriščanja teh ljudi. Prijateljica dela neprijavljena in vem, da ji ostane le malo, ko si plača pokojninsko zavarovanje. Nisem proti zasebnikom, sem pa za pošteno delo in plačilo, od katerega mora dobiti svoje tudi država, tako kot od družbenih podjetij in od tistih, ki so redno zaposleni.«

LEON LAVRIČ, obrtnik iz Ribnice: »Vsak obrtnik ali podjetnik želi čimprej dobiti nazaj vloženi denar, zato zaposluje na črno. K temu dodatno prispevata neustrezna davčna politika in ekonomska razmere, ki ljudi silijo, da delajo pod vsakršnimi pogoji. Na črno ne bi zaposloval, saj mi že sama dejavnost ne omogoča stalnega menjavanja delavcev, kot je to v navadi pri tistih, ki zaposlujejo na črno. Tudi drugače sem proti temu, da izkoriščajo nastale razmere in stiske ljudi. Žal je tega vedno več.«

JASNA ŠUŠTAR, devizno-finančna referentka v črnomaljskem Beltu-Livaruju: »Seveda ni prav, da zaposlujejo na črno. Tisti, ki to počno, so dvakratni izkoriščevalci. Goljufajo državo, ker ji ne plačujejo davkov in prispevkov, a tudi delavca, ki nima nobenih pravic iz delovnega razmerja. Ker se je tako zaposlovanje že precej razprosto, bi morale inspekcijske službe začeti temeljito 'pomati', a tudi finančna policija ne bi bila odveč.«

DR. ANTON ŠUKLJE, stomatolog iz Metlike: »Razumljiva je stiska nezaposlenih, ki iščejo kakršnokoli rešitev za preživetje, tudi delo na črno. Država pa mora omogočiti svoje normalno delovanje. Le z legalnim zaposlovanjem bo lahko zbrala dovolj denarja za to in za sociala. A dokler inspekcijske službe za delo ne bodo opravljale nalog, za katere so plačane, bomo imeli anarhijo z vsemi socialnimi problemi vred.«

ZVONKO KRULC, pomočnik glavnega direktorja v Termah Čatež: »Sem proti zaposlovanju na črno, ki mnogim ljudem omogoča, da poleg nadomestil za brezposelnost dobivajo še plačo. Tako zaposlovanje bi morala naša država bolj uspešno preprečevati, saj delodajalci služijo na račun utajenih davkov in prispevkov, medtem ko so delavci, ki so zaposleni na črno, prikrajšani za določene pravice.«

FRANC GOLOB, podjetnik iz Šentjerneja: »Med delavci, ki so na črno zaposleni, je največ tistih, ki so prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje in tam dobivajo denar in so zavarovani. Počutijo se varni, delo na črno pa je dodaten zaslužek, obrtniku ali podjetniku pa olajšanje, saj zanj ni treba plačevati dajatve. Te so zagotovo prevelike, zaradi česar so obrtniki tudi primorani zaposlovati na črno.«

SADRI VEAPI, obrtnik z Mirne: »Na Zavodu za zaposlovanje sem prišel, da bi za stalno prijavil prodajalko v svoji trgovini, ker se je pri delu dobro izkazala. Nad črnim zaposlovanjem nisem ravno navdušen. Ugotovil sem, da se takšen delavec ne trudi, kot bi človek od njega pričakoval, in se ne čuti odgovornega kot nekdo, ki je stalno zaposlen. Če hočeš dobrega delavca, mu moraš kaj ponuditi, ne le plačilo, ampak tudi varnost.«

SILVO ZABASU, upokojenec z Razborja, Sevnica: »Ne zdi se mi prav, da zaposlujejo na črno, ker to praviloma pomeni izkoriščanje mladih, ki morajo delati brez socialnega oziroma zdravstvenega zavarovanja. Še slabše je, da dela na črno niti ne dobijo mladi brezposelni, ampak je to dostikrat dodatni zaslužek starejših, upokojencev. Tako zaposlovanje je pogosto pri zasebnikih, kjer ni zadostne kontrole inspekcije.«

MILENA VOLK iz Krškega: »Čisto v redu zaposlovanje na črno seveda ni, da pa se ga razumeti. Če človek nima dela, bo sprejel tisto, kar je na razpolago, ne glede na pogoje. Če ne boš tega delal ti, bo nekdo drug. Veliko jih je brez služb, saj se priložnostno delo še najde, težko pa je priti do stalne zaposlitve. Zato ne koristi veliko, da gledaš, ali je zaposlovanje na črno ali tako, kot je treba.«

UKINJENIH DESET VLAKOV

LJUBLJANA - Kot sporoča služba za odnose z javnostjo in informiranje, so Slovenske železnice odstopile od prvotne zamisli, da bi zaradi premajhne zasedenosti na slovenskih progah ukiniteli kar 64 vlakov. Pod velikim pritiskom javnosti, ki ne pristaja na tako poslabšanje prevoznih možnosti, so seznanj skrčili na 10 vlakov, ki bodo prenehali voziti, med njimi pa ni nobenega z območja širše Dolenjske. Teh deset vlakov, na katerih se je po podatkih železnice vozilo povprečno le 6 do 31 potnikov, bo prenehalo voziti 28. aprila.

NEDOKONČANE PRIKOLICE - Več kot 900 prikolic čaka za tovarno, da se bodo odnosi med Adrio Caravan in mirenskim Tomom uredili.

Črna gradnja — na tuji zemlji

Metličani in Črnomaljši pišejo na republiko protestna pisma zaradi mejnih prehodov, ki jih želijo postaviti brez njihovega sodelovanja

METLIKA, ČRNOMELJ — Tako kot na meji s Hrvaško drugod po Sloveniji je bil tudi v Metliki mejni prehod zgrajen na črno. Zato morajo na občinskih skupščinah dopolniti dolgoročni prostorski plan, kar so v Metliki že storili. Sedaj je na reviziji v Ljubljani, potem pa ga bodo sprejeli še na seji občinske skupščine. Vendar v Metliki opozarjajo, da je precej velik problem politični pristop države do mejnih prehodov, saj želijo na primer prehode v metliški občini postavljati brez sodelovanja Metličanov.

Tako je bil na zemljevidu še zarisan mejni prehod za obmejni promet Brezovica, sedaj pa ga ni več. Zaradi tega so se v metliški občini odločili poslati na ministrstvo za notranje zadeve protestno pismo, v katerem bodo zahtevali poleg mejnih prehodov omenjene kategorije na Krmačini, Radovici, Božakovem in Krasincu tudi prehod na Brezovici. Opozorila prihajajo tudi iz podjetja Kolpa, ki ima v Radatovičih onkraj meje podjetje Kolpa-ker. Če ne bi bilo

mejnega prehoda v Brezovici, bi bila matično podjetje in Kolpa-ker odrezana, saj do slednjega ne bi imeli legalnega prehoda. Če ne bo mejnega prehoda za obmejni promet na Brezovici, v Kolpi zahtevajo 4 milijone DEM odškodnine za izgubljeno podjetje na Hrvaškem. Hkrati jih čudi, da niso protestirali Hrvat, ki bi jih izguba tega prehoda še bolj prizadela.

To pa ni edina metliška zahteva. V omenjenem pismu bodo zahtevali tudi,

da je železniški mednarodni mejni prehod v Metliki tako za potniški kot za tovarni promet, ter seveda, da plačajo z republike zemljo, na kateri stoji mejni prehod v Metliki in ki je še vedno last Beti, občine in podjetja Gostinstvo in turizem Metlika (GTM). Pričakujejo tudi povrnitev stroškov za projekte za metliški kamp, ki naj bi stal v bližini in za katerega je bila pred leti že izdana lokacijska dokumentacija, pa premostitev ceste za Križevsko vas ter ureditev poti med vasi ob meji.

Tudi Črnomaljši niso zadovoljni s statusi mejnih prehodov v njihovi občini in so na notranje in zunanje ministrstvo že naslovili protestno pismo. Zahtevajo, naj mejni prehod v Vinici ne bo mednarodni le za potniški, ampak tudi za tovarni promet. Želijo tudi, da sta mejna prehoda v Sodevcih in Žuničih

● TGM je že lanskega novembra naslovil na ministrstvo za notranje zadeve zahtevo po povračilu izpada dohodka na kopalšču Breza v Metliki v preteklem letu. Medtem ko kampiranja sploh ni bilo, je bila tudi prodaja v gostinskem lokalu za polovico manjša kot leta poprej. Tudi z anketami so v podjetju ugotovili, da vzrok tiči v bližnjem mejnem prehodu, skozi katerega morajo gosti na kopalšču. Kljub dodatnemu urgentnemu pismu v GTM še niso dobili odgovora. Ker se boje, da bo zaradi tega propadla tudi letošnja poletna sezona, so prejšnji zahtevi, torej zgraditvi novega cestnega dohoda do kopalšča, dodali še alternativo: odprte brezcarinske prodajalne v bivšem gostinskem lokalu.

meddržavna, in ne le za obmejni promet. V Črnomlju so podkrepili zahtevo s tem, da je viniški mejni prehod najbližja povezava Slovenije z bodočo avtocesto Zagreb-Reka ter da bo brez tovarnega prometa občina še bolj odrezana od gospodarskih tokov in obsojena na zaostajanje.

M. BEZEK-JAKŠE

SEJMA INFORMATIKE IN ROBOTIKE

LJUBLJANA - V torko so na ljubljanskem sejmu odprli hkrati dva sejma s področja sodobne elektronike: sejem informatike in sejem robotike. Na prvem sodeluje 195 razstavljalcev iz 16 držav, na drugem pa 37 razstavljalcev iz 8 držav. Oba imata pester spored sejmskih prireditev, odprta pa bosta do vključno petka, 23. aprila.

Vabljen!

(Za)upanje kopni

Namesto obetanege izboljšanja se pojavlja kaos in moralni razkroj

LJUBLJANA - O tem, da ni nekaj gnilega le v deželi Danski, temveč tudi pri nas, ni treba nikogar več prepričevati. Kdor je te dni bral o skrivnem hitenju podjetnih hitovcev, članovcev in drugih holdingovcev v kapitalizmu, to že ve. Niso tajne le plače vodilnih, pred delavci je skrito tudi njihovo koristolovsko lastninstvo. Plat zvonja je, kot se za demokratično parlamentarno življenje spodobi, udarila opozicija; prvi Marjan Podobnik, za njim pa še SPS (samostojna poslanska skupina). Glavne krivce tega protizakonitega dogajanja, ki pa ga slovenska zakonodaja celo dopušča, vidi ta skupina v "privilegiranih in povzpethnikih iz prejšnjega režima, v tako imenovani udbomafiji, ki želi svoj nekdanji položaj izboljšati z divjo privatizacijo večine družbene lastnine". V Sloveniji mora - po mnenju SPS - priti do preloma (tako kot v letih 1918 in 1945), še zlasti, ker toliko politikov ob divji privatizaciji molči.

Ostre besede, ni kaj! Opozicija bi ne bila opozicija, če bi ob primernih trenutkih ne vzklkala

VINKO BLATNIK

kmetijstvo

STEKLINA IZ HRVAŠKE?

KOČEVSKA REKA - Pred kratkim se je v kočevski občini na območju Kočevske Reke pojavila steklina. Do sedaj so izsledili dve stekli lisici, za kateri v Kočevju domnevajo, da sta prišli iz Hrvaške. Zaradi vojne se namreč v Bosni in na Hrvaškem ne morejo dovolj posvečati steklini in ukrepom za njeno preprečevanje. Posledice tega se občutijo tudi v Sloveniji, najbolj izrazito pa v predelu, ki meji na Gorski Kotar, saj je tu prehod za živali lažji kot drugod. Da bi onemogočili širjenje te nevarne bolezni, bodo morali v kočevski občini nastavitve večjo količino vab s cepivom proti steklini. Na območju, na katerem so stekli lisici opazili, so že uvedli karanteno za nekaj domačih živali.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Ta tržni ponedeljek so branjeve ponujale: jajca po 12 tolarjev, jabolka po 70, semenski krompir po 100, kozareček semenskega fižola po 100, skodelico smetane po 200, pol kilograma sirčka po 150, čebulček 300, kolerabo po 100, krhlje po 200, suhe slive po 250, liter semenskega korenja po 400, kozareček boba po 50 tolarjev. Izredno poceni so bile banane, saj so kilogram tega južnega sadeža ponujali že za 80 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi smo zapisali: pomaranče 50, limone 99, česen 391, paradižnik 264, hren 475, mlada čebula 195, jagode 120, cvetača 189 in solata 189 tolarjev. Pri Deladiniju se je dobil kilogram paradižnika za 250, jabolko za 60, mandarin brez koščic 180, fižol tetovac 160, pomaranče 90, banane 100, kumare 260, mongo 300, kivi 120, limone 130, grozdje 450.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so prodajalci ponujali 287 do tri mesece starih in 45 starejših prašičev. Mlajših so prodali 215 po 270 do 300 tolarjev, starejših pa 14 po 170 do 200 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Da plevel ne duši koruze

Koruzi je dolgo časa veljala za sorazmerno varno poljščino pred rastlinskimi boleznimi in škodljivci, ne pa, slabotna kot je v začetku rasti, pred pleveli. Z rekordnim povečanjem površin v zadnjih letih, ko ni več mogoče vedno pravilno kolobariti in ko si na isti njivi koruzi sledi več let zapored, so se stvari precej spremenile in varstvo dobiva vse večji pomen. Kot se s pridom izkorišča dejstvo, da koruzi sama sebe prenaša, ne da bi se pridelek bistveno zmanjševal, se po drugi strani s tem olajša razmnoževanje škodljivcem in boleznim. Na koruzno veščo ali strune nekdanje ni bilo treba biti posebej pozoren, zdaj pa ju mora poljedelec še kako upoštevati. Najbolje naredi tako, da seme zavaruje z mesurilom FS-500, ki ga ročno ali pa z betonskim mešalcem temeljito zameša med seme ter ga tako zavaruje pred strunami in še fazami ter vranami povrhu. Kot odvracalo ga namreč pticam tako priskuti, da ne pulijo več mladih rastlinic in jedo še užito zrnje, iz katerega rastejo. Če je bila ta oblika varstva zamujena, je mogoče s folimatom 50, lebacidom ali fastacom napako še popraviti. Mnogo hujša nadloga so lahko pleveli, ki so v prvih tednih slobotnemu koruznemu posevku dobesedno življenjsko nevarni. Nekdaj so jih zatirali z mukotrpnim okopavanjem, zdaj pa ima sodoben poljedelec na voljo celo vrsto učinkovitih kemičnih pripravkov. Le-te je mogoče uporabiti pred setvijo, pred vznikom in po vzniku koruze. Pred setvijo stroka priporoča pripravek eradicane 6-E, ki pa ne deluje dobro na tako nevarne plevelce, kot so ščir, loboda, bela metlika in pirnica. Učinkovitejši so nekateri pripravki, ki jih uporabljamo pred vznikom (dual 500 EC, bravo lasso EC, recer 25-E, lasso combi, primextra 550, primagram) in po vzniku (harmony sloviti tell 75 Wg, ki zatre divji siren in plazečo pirnico, tarot 25 DF in basagran). Posebej opozarjamo na skrajno previdnost pri uporabi teh pripravkov in na dosledno upoštevanje na embalaži napisanih strokovnih navodil.

Inž. M. L.

Kočevje načrtno nad lubadarja

Zatiranje podlubnikov je letos prednostna naloga - Odkrili so že nad 3.000 žarišč, k širjenju škodljivcev pa je veliko prispevala anarhija v gozdovih

KOČEVJE - Na Kočevskem je lubadar napadel dobrih 2 tisoč m³ drevoja. Zaradi izredno velike škode, ki jo povzroča, in ker ocenjujejo, da bo letos porast števila lubadarjev še nekoliko večji, kot je bil lani, so si kočevski gozdarji letos zastavili varstvo gozdov ter kontrolo in zatiranje podlubnikov kot prednostno nalogo.

Čeprav je glavni vzrok za izredno povečanje števila lubadarjev lanskoletna suša, ki je oslabilila smrekove sestoje, kočevski gozdarji menijo, da je svoje prispeval tudi nered v zasebnih gozdovih, kjer ni bil dosledno izvajen gozdni red. Da bi se temu letos izognili, so izdelali varstveni načrt za zatiranje lubadar-

ja, ki prinaša redno pregledovanje tako zasebnih kot družbenih gozdov oz. poostren gozdni red v vseh gozdovih.

Varstveni načrt, ki v prvi vrsti predvideva sanacijo žarišč (do konca preteklega leta so jih odkrili skupno okoli 3 tisoč) in lubadar ter sanacijo lanskih sečišč in vseh gozdovih, tako družbenih kot zasebnih, v nadaljevanju pa tudi posek vseh fiziološko oslabiljenih smrek, so gozdarji že začeli izvajati. Zatiranja lubnikov se bodo lotili z zgoščeno mrežo lovnih pasti in nastav, skozi vse leto pa bodo redno pregledovali

vse gozdove, da bi lahko lubadarke pravočasno odkrili in napadeno drevo posekali, še predno lubadarji izletijo.

M. L.-S.

• Veruj le v tistega boga, ki v banki svoj oltar ima. (Menart)

• Če je življenje po smrti? Je, samo da brez nas. (Bor)

REGRES ZA KMETE OŠKODOVANE S SUŠO

BREŽICE - Občina Brežice je za odpravo posledic suše nabavila 264 ton koruze po regresirani ceni, ki znaša 13 tolarjev za kilogram. Poleg tega bo občina prejela še dodatna republiška sredstva v višini 834 tisočakov, ki jih bo namenila za regresiranje nabave zaščitnih sredstev, mineralnih gnojil in semen za kmetijsko proizvodnjo. Regres bo v enaki višini razdelila sto kmetom, ki jih je suša najbolj prizadela. Ti bodo lahko regresirane reprovizije nabavili samo v določenih trgovinah, prav tako pa bo določeno, za katere namene jih lahko uporabijo.

Polh tisoč, medved pa kar pol milijona

Odkodninski cenik za divji lov divjadi

Mnogi so ga poskušali izkoreniniti, sedaj pa ga posredno celo pisatelj Finžgar z realistično vzgojno dramo Divji lovec, toda divji lov je ostal do današnjih dni. V prepričanju, da ga lahko omejijo, če že ne preprečijo, predvsem visoke denarne kazni, je slovensko kmetijsko (in gozdarsko) ministrstvo s tem letom s posebno odredbo uveljavilo nov odkodninski cenik, ki vsebuje tako visoke kazni, da bodo marsikoga minile skomine po nezakonitem posegu v prosto živečo divjad.

Novi cenik, ki velja tudi za divjad, njene preparate ali dele, najdene pri preparatorjih brez naslova uplenitelja, ima razpon od tisoč do pol milijona tolarjev, odvisno seveda od redkosti in vrednosti posamezne divje živali. Začne pri polhu, ki je pri nas zaščiten s tisoč tolarji kazni za posamezen na črno uplenjen primer. Zajec bi krivolovca stal 20 tisočakov, srna 50, kravgulj, kanja, skobec, muflon, svizec in planinski zajec 60, bolj redke ali življenjsko ogrožene živalske vrste pa še neprimerno več. Orli so ocenjeni na 200 tisočakov, velika uhariča, črna štoklja, volk, ris in še nekatere vrste divjadi na 300, vidra in kozorog pa celo na 400. Največjo odkodnino pa mora po odkodninskem ceniku plačati krivolovec, ki brez dovoljenja upleni medveda. Kazen znaša kar pol milijona tolarjev.

Morda ne bo odveč poudariti, da odredba ne pozna izjem niti za kmete, ki jim našeta divjad dela škodo na poljščinah. Iskanje pravice in odkodnine ima svoj postopek, predviden z zakonom, s katerim pa mnogi prizadeti resda niso zadovoljni, saj so od nove oblasti pričakovali večjo naklonjenost kmetu kot pa divjadi.

AGRO d.o.o. Prodajalna SEJALEC

C. kom. Staneta 3, Novo mesto

Na zalogi imamo semensko koruzo: PIONIR-eva, dea, helga BC-175, 28-11, 272, 312, 318 Primextra, Radazin, Aniten MPD, Dicofluid - Combi in vsa druga zaščitna sredstva za varstvo rastlin.

Pričakujemo vas od 8. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure. Tel.: (068) 24-132

Barlog prodaja Torpedove janeze

Prevzel zastopstvo

TREBNJE - Na nedavnem kmetijsko-gozdarskem sejmu v Kranju se je predstavil tudi trebanjski Barlog, in sicer kot generalni zastopnik traktorjev Torpedo, ki jih izdelujejo na Reki. Od takrat, ko sta se Slovenija in Hrvaška osamosvojili in postali samostojni državi, so se z dobavo traktorjev, predvsem pa z dobavo rezervnih delov in servisiranjem, pojavile pri nas težave.

"Največ problemov so imeli lastniki Torpedovih traktorjev zaradi slabe kvalitete rezervnih delov, ki so jih na Reki začeli nadomeščati z domačimi, manj kvalitetnimi," pravi Darko Bartolj, direktor Barloga. V lanskem in letošnjem letu so te pomanjkljivosti odpravili, v traktorje so zopet začeli vgrajevati originalne dele. V Barlogu so si zadali za cilj, da ponudbo in servisiranje Torpedovih traktorjev v Sloveniji izboljšajo, saj je Torpedo pred leti pri nas prodal precej traktorjev. "Ker smo že več let dobavitelj gumastih izdelkov za njihovo proizvodnjo, smo poznali njihove težave. Torpedu smo predlagali našo vizijo obdelave slovenskega trga," pravi Bartolj. V Barlogu si želijo s prodajo Torpedovih traktorjev vključiti v že obstoječo prodajno mrežo, hkrati pa bodo veselili tudi novih prodajalcev, saj si želijo, da bi bil traktor kar se da dostopen vsem kmetom po Sloveniji. Bartolj pravi, da je to tudi edini traktor na svetu, ki nosi ime Janez.

J. D.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Ogledi vinogradov

V dveh zaporednih prispevkih bo objavljen njihov časovni raspored

Priporočilo, ki sem ga kot praktikant velikokrat slišal od velikega vinogradnika dr. Lenza Moserja, da je potrebno v vinogradu opazovati, preizkušati in predvsem vse ugotovljeno temeljito beležiti, da bi na preteklih izkušnjah lahko gradili boljše načrte, je sedaj potrebno upoštevati bolj kot kdajkoli prej. Uspešni bomo, če nam bo uspelo v prihajajoči sezoni z manj dela in vloženi sredstev pridelati boljše grozdje in manj škodovati naravi.

Sedaj se mnogi spračujejo ali je potrebno, proti čemu ter kdaj je potrebno škropiti. Zanesljivo je pojav določene bolezni ali škodljivca odvisen od stopnje okuženosti v preteklem letu, natančnosti in pravočasnosti izvršenih ukrepov za zatiranje v preteklem letu in pogojev za prezimitev. Pomembne so, poleg zapiskov in podatkov iz preteklega leta seveda tudi trenutne vremenske razmere.

Sedaj je možno napovedovati veliko nevarnost oidija v letošnjem letu, ker se je lani zaradi toplega vremena pred trgatvijo zelo močno razmnožil, pozimi pa ni bilo možnosti, da bi se ta nastavek zmanjšal.

Nastavka črne pegavosti je zelo malo na enoletni rozi, ker je bilo lani spomladi v času po odganjanju trte zelo suho in suho vreme.

Nevarnost škode zaradi pršic je v različnih vinogradih zelo različna, kar je odvisno od stopnje okuženosti nasada in zatiranja v preteklem letu. Pri

akarinozi moramo biti previdni, če je nismo omejevali v razvoju vsaj z žveplom v prahu v času druge polovice avgusta, kar bi sicer morali storiti že za preprečitev razmnoževanja oidija v večji meri. Rdečo sadno pršico lahko ugotovimo na osnovi števila jajčec, odloženih na skorji okrog očes. Koprivno pršico je sedaj nemogoče številčno ugotavljati, zato moramo biti nadvse natančni pri pregledu stanja v vinogradu v začetku razvoja, zlasti če razvoj ovira slabo vreme. Zemljemerke, volka ali sovke ne moremo napovedovati, razen če vemo, da se redno pojavljajo na določenem območju. Pogoji za razvoj peronospore so izpolnjeni, če je toplo in vlažno vreme. Za prvo okužbo mora biti vsaj tri dni mokra površina, na kateri se nahajajo trosi, nevarnost večjega širjenja boleznij je v letih, ko so zime in pomladi vlažne in razlike med dnevnimi in nočnimi temperaturami niso velike in se gibljejo med 18 in 25° Celzija.

Gljivica botritis je prisotna v naravi vedno in povsod. Njeno škodljivo delovanje je zelo odvisno od občutljivosti trsa oz. grozdja, kar je v največji meri pogojeno s preveliko bujnostjo trsa, povzročeno s preobilnim gnojenjem z dušikom in v nepravem trenutku.

Da bi vinogradnikom olajšali pridobivanje izkušnj pri razpoznavanju bolezni in škodljivcev ter pogojev za njihov razvoj ter da bi v primeru potrebe pravočasno in pravilno ukrepali, bo svetovalna služba organizirala redne in po potrebi izredne terenske ogledne. Redni ogledi bodo potekali po naprej objavljenem rasporedu, po potrebi pa bodo možni tudi izredni ogledi.

(Nadaljevanje prihodnjič) Inž. JOŽE MALJEVIČ

Lojze Slak prisega na naš cviček

Nič ne bi bilo lepšega, kot če bi poleg pesmi in noše našo novo mlado državo predstavljali tudi s cvičkom - pravi popularni glasbenik s frajtonarico

Lojzeta Slaka večina Slovencev pozna kot glasbenika s frajtonarico, Dolenci pa vemo še to, da je doma iz Jordankala v vasi na nad Mirno Pečjo, le redki pa vedo, da je Lojze Slak tudi uspešen vinogradnik. Z

ženo Ivanka imata na Trški gori že 23 let vinograd s 700 trsi, nekaj sadnega drevja in zidanico, ki jima je med tednom čisto drugi dom. "Ko posije sonce v Ljubljani, že gledava proti Dolenjski, in če ni drugih važnejših obveznosti, že sedeva v avtu. Človek v pokolu najde med trtami svoj mir in mnoge moje nove melodije so se spoele tudi ob delu s škarjami ali motiko v rokah. V tem svetu ure minevajo kot minutke še posebej, če je vse skupaj povezano s cvičkom, s to pijačo, ki ji v svetu ni para," pravi Lojze Slak, dobitnik mnogih zlatih in platinastih odličij za plošče in

kasete svojega tria in Fantov s Praprotna. V tem tednu za vinograd res ni časa, saj je ves vpet v prireditve "Boš videl, kaj dela Dolenci", ki bo to soboto v novomeški Športni dvorani.

Prav na svoj cviček je Lojze najbolj ponosen. Lani je prvič ponudil svoje vino v oceno in na glavnem ocenjevanju med vsemi dolenjskimi vinogradniki prejel srebrno medaljo. Tudi letos ima v kleti srebrnega. Tako je bil ocenjen njegov vzorec na lokalni pokušnji v podružnici Trška gora. Sedaj z nestrpnostjo čaka glavno pokušnjo, ki bo sredi maja. "Na cviček prisegam. S harmoniko sem prepotoval skorajda vse celine sveta od Amerike do Avstralije, pil nežna kalifornijska

vina in avstralske barike, na koncu pa si vedno znova zaželel cviček. Na takšnih popotovanjih ga človek pogreša domala pri vsaki jedi. Njegova kislina je enkratna. Piješ ga, kolikor hočeš, pa si na koncu sposoben še za kakršnokoli resno delo. Zato si cviček zasluži ugled, ki ga je že imel, in dolenjski vinogradniki se tega močno zavedamo. Samo upamo lahko, da se bo zanj pričel zanimati tudi slovenski trg. Nič ne bi bilo lepšega, če bi našo mlado državo v svetu predstavljali s slovensko pesmijo, nošo in cvičkom," meni Lojze Slak, prepričan, da dolenjski vinogradniki to zmorejo, saj je kletarjenje po starem tudi v tem delu Slovenije že preteklost.

J. PAVLIN

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Kadar nam kruh ostane

Večina ljudi še vedno ceni le bel in svež kruh. Pogosto je na zalogi še nekaj kruha, ko se že nabavi nov, svež. Kaj storiti z ostanki? Mnogi jih namenijo živalim, vendar menim, da se to naše osnovno živilo da predelati v kaj bolj koristnega. To, da star kruh lahko predelamo v drobtine, je dobro znano, le paziti je treba, da je kruh pred mletjem dobro presušen, ker ga zaradi vlage hitro napade plesen. Za drobtine uporabljamo le navaden bel kruh brez dodatkov maščobe in sladkorja, sicer postanejo drobtine žarke.

Iz ostankov kruha lahko napravimo tudi samostojne jedi ali priloge. K mesnim omakam so okusni dodatek KRUHOVI CMO-KI, ki jih pripravimo iz 1 kg belega kruha, 1/2 l mleka, 4 jajc, 8 dag margarine, 20 dag bele moke, 10 dag pšeničnega zdroba, 4 jajc, 1 žličke soli, 2 žlice sesceljanega petersilja in malo popra. Kruh narežemo na kocke, ga prelijemo z vročim mlekom in počakamo, da se prepoji. Nato dodamo raztopljen margarin, rumenjake, dišave in začimbe ter

trd sneg. Masi dodamo moko, zdrob in vse dobro premešamo. Nato z mokrimi rokami oblikujemo cmoke ter jih polagamo v slan krop in kuhamo 25 minut. Kuhane cmoke ocedimo in ponudimo kot prilogo k divjačini, paprikašu, golažu ali obari. Kot glavno jed pa jih, zabeljene s surovim maslom, serviramo k solati.

Za samostojno jed pripravimo tudi OCVRTE KRUHOVE REZINE. Kruh narežemo na primerno velike rezine in vsako pomočimo v mešanico jajc in mleka ali mešanico jajc in belega vina. Rezine ocvremo, potresemo s sladkorjem in ponudimo še vroče s sadno čežano. Kot sladico pa lahko pripravimo tudi KRUHOV NARASTEK. Zanj potrebujemo nekaj rezin belega kruha, 2 žlici sladkorja, 1 dl sladke smetane, 4 jajca, 4 dl mleka, 1/2 kg naribanih jabolč, cimcmet in limonovo lupino. Kruh narežemo, ga prelijemo z mešanico jajc, mleka, sladkorja, smetane in dišave. Vse prekrijemo z nastrganimi jabolki, postavimo v pečico in pečemo 40 minut pri 180° C, da površina zarumeni.

Novoteksove hlače za evropski okus

Novoteks Konfekcija se rešuje za lohn posli za tuje partnerje - Prodor z lastno blagovno znamko HenRicci? - Teško breme starih bančnih dolgov

NOVO MESTO - "V letu 1991 se je Novoteks razdelil na tri dele in to je bilo tudi edino pametno, saj bi sicer vsi zgrmeli skupaj," pravi Dora Kovačič, direktorica Novoteksove Konfekcije, enega od treh delov nekdanjega Novoteksa. Konfekcija s tovarnami v Novem mestu in v Vinici je danes 632-članski delovni kolektiv, specializiran za proizvodnjo ženskih, moških in otroških hlač. Letos naj bi jih naredili 630 tisoč, od tega štiri petine za zahodni trg. Doma in na tujem se bodo poskušali uveljaviti tudi s svojo novo blagovno znamko hlač HenRicci.

Izguba jugoslovanskega trga je močno prizadela tudi Novoteksovo Konfekcijo. Zanj so naredili po milijon izdelkov letno, sedaj pa na domačem trgu prodajo le 120 do 140 tisoč parov hlač. Odpisati so morali tudi za 4,5 milijona mark terjatev do kupcev iz nekdanje

Dora Kovačič

Jugoslavije, v katerih izguba obratov v Trebinju in Prnjavoru niti ni šteta. Vse to jih je zamajalo, a sreča v nesreči je, da so že prej delali za tuje partnerje v Novem mestu, za jugoslovanski trg pa z južnimi kooperanti, ki so jih potem čez noč odslavili. V Novem mestu in Vinici je proizvodnja lahko ostala praktično ista in števila zaposlenih niti ni bilo treba bistveno zmanjšati, vsekakor pa ne na silo. Lani je 632 delavcev - od tega je 67 režijskih ali 40 odst. manj kot pred časom - naredilo 530 tisoč parov hlač, od tega 407.000 za izvoz. Povprečne plače v Konfekciji so nizke, 11 odst. pod povprečjem panoge, a direktorica trdi, da več ne morejo dati.

"Poleg terjatev je naš največji problem zadolženost. Dolgove do tujine smo od poldruga milijona mark sicer že znižali na 220.000 mark, ne moremo pa sanirati dolga

do banke. Konec leta 1991 smo ji dolgovali 56,6 milijona tolarjev, konec lanskega leta pa že 164 milijonov, čeprav nismo dobili niti tolarja svežega denarja. Zaradi tolikšnih obresti in nerealne tečaja (to bi lahko nadomestile izvozne spodbude ali nižje dajatve) smo imeli lani za 77 milijonov tolarjev izgube. Če bi zamrznili stare dolgove, bi rešili 80 odst. slovenskega gospodarstva vključno z nami. Pričakovala sem, da bo vlada storila nekaj takega za tiste, ki imajo trg za svoje izdelke, vendar se to ni zgodilo. Tekstil, ki zaposluje pretežno žensko delovno silo in nosi breme reprodukcije, pa očitno tako ali tako ni dovolj akumulativen in zanimiv za kaj takega," se jezi nad (ne)urejanjem ekonomskih zadev v Sloveniji Dora Kovačič.

Ker ne mislijo biti na veke le "črnci" za nemške in druge evropske partnerje, v čemer jim bodo

tako ali tako vse uspešneje konkurirali Madžari, Čehi, Poljaki, so se v Novoteksu Konfekciji odločili za prodor na evropski trg s firmo in blagovno znamko HenRicci. Takšno ime je zaradi tujega partnerja in zato, ker bi bilo prodirati v Avstrijo in Nemčijo s kakšnim Lojzkom še bistveno težje. V prvi sezoni jesenzima 1993/94 naj bi po predvidevanjih tujega partnerja prodali 30.000 parov hlač HenRicci, kvaliteto izdelanih iz kvalitetnih uvoženih tkanin. "Znamka HenRicci je naš pogled naprej. Ostali bomo specialisti za hlače, več pozornosti pa bomo spet namenili tudi teens in otroškemu programu. A če ne bo nekaj narejeno za stare dolgove,

● Kar se lastninjenja tiče, je Dora Kovačič prepričana, da je za Novoteks Konfekcijo najboljša varianta delavsko-menedžerskega odkupa. Bank ne zanimajo, tujim partnerjem pa so prisiljeni biti na voljo brez vložka.

bomo kljub temu le tonili. Triodstotna mesečna inflacija pomeni za nas 5 milijonov tolarjev novih obresti mesečno, ki jih proizvodnja ne prenese," pravi Kovačičeva.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Predrage obrtniške parcele

S skupščine Obrtne zbornice Novo mesto

NOVO MESTO - V četrtek, 15. aprila, se je sestala skupščina Obrtne zbornice Novo mesto, na kateri je beseda tekla o delu zbornice v lanskem letu in programu za letos. Obrtna zbornica Novo mesto združuje okoli 1.200 obrtnikov iz novomeške občine, in to 952 rednih in 245 popoldanskih. Od rednih obrtnikov so najštevilnejši avtoprevozniki, ki jih je 165, gostincev pa je 120.

Lani je dala Obrtna zbornica novomeškemu izvršnemu svetu pobudo za dodelitev nekaterih nekdanjih vojaških objektov obrtnikom in nekaj jih te objekto tudi dobilo v najem. Zbornica je svojim članom

pomagala pri pridobivanju dokumentacije za gradnjo poslovnih prostorov, še posebej takrat, ko obrtniki sami temu niso bili kos. V obrtni coni na Cikavi so obrtnikom na voljo gradbene parcele, vendar pravijo, da je največja ovira za večjo gradnjo previsoka cena, ki znaša 70 mark za kvadratni meter. Drugih urejenih parcel za gradnjo obrtnih delavnic pa v novomeški občini ni.

Lani so tudi novomeške obrtnike hudo pestile visoke zamudne obresti in zbornice po vsej Sloveniji so si prizadevale za znižanje teh obresti in za ureditev te problematike. Prereč je razširjen pojav šušmarstva. Na zbornici pravijo, da stalno prijavljajo šušmarje inšpekciji, rezultata pa da ni, pa tudi zaprosenega odgovora ne.

V lanskem letu je novomeška zbornica pripravila več seminarjev za izdelavo napovedi za odmero davka iz dejavnosti, ki se jih je udeležilo več kot 100 obrtnikov. Organizirali so tudi seminar in izpite iz varstva pri delu, na sedežu zbornice pa so svetovali obrtnikom v zvezi z novim zakonom o prometnem davku.

A. B.

Prvomajsko srečanje na Javorovici

NOVO MESTO - Novomeški izvršni svet, Občinski odbor ZZB Novo mesto in krajevna skupnost Šentjerneje vabijo vse ljudi dobre volje, naj se udeležijo tradicionalnega prvomajskega srečanja na Javorovici, na katerem bodo proslavili 27. april, dan upora slovenskega naroda, 1. maj, praznik dela, ter praznik KS Šentjerneje. Srečanje bo 1. maja ob 11. uri. Slavnostni govornik bo predsednik novomeškega izvršnega sveta Boštjan Kovačič. Na Javorovici bo kulturni program, temu pa bo sledil razvedrilni, poskrbljeno pa bo, kot se spodobi, tudi za dobro jedajo in pijačo.

Na Javorovico bosta 1. maja peljala dva avtobusa. Prvi bo ob 8. uri odpeljal iz Dolenjskih Toplic, v Straži bo ob 8.15, na postajališču pred novomeško občino ob 8.30, na Otočcu ob 8.45, v Kronovem ob 9. uri in v Šentjerneju ob 9.30. Drugi avtobus pa bo odpeljal ob 8. uri z novomeške avtobusne postaje, ob 8.10 bo pri hotelu Kandija, ob 8.20 v Zabji vasi, ob 8.35 na Ratežu, ob 9. uri v Orhočici, ob 9.20 v Vrhopolju in ob 9.30 v Šmarju. Z Javorovice bodo avtobusi krenili po dogovoru s šoferjema, a najpozneje ob 16. uri. Cena prevoza v obe smeri je 400 tolarjev iz Dol. Toplic, Straže in Novoga mesta, z ostalih postajališč pa 300 tolarjev. Plačali bomo šoferju na avtobusu. Vse ostale informacije na Občinskem odboru ZZB NOV Novo mesto, tel. 21-443.

Dražji vrtci

Starši dajo premalo

NOVO MESTO - Vrtci v okviru Vzgojno-varstvene organizacije so od prvega aprila naprej dražji za 8 odst. Podražitev je odobrila novomeška vlada na seji prejšnji tork. Hkrati je občinskim sekretariatoma za družbene dejavnosti in družbeni razvoj naložila pripravo gradiva o problematiki financiranja storitev v vrtcih, ki ga bodo posredovali pristojnemu ministrstvu z namenom, da zadevo sistemsko uredi. Problem vidi vlada v tem, da proračun plačuje vse večji delež.

Naelcema bi morali starši plačevati polovico ekonomske cene vzgojno-varstvenih storitev. Ker se je ta povečevala bolj od prispevka staršev, ki ga ti še vedno plačujejo glede na dohodek in družinskega člana, znaša najvišji prispevek staršev le še 37,5 odst. ekonomske cene. Ta najvišji prispevek plačujejo starši le za 35 odst. otrok v novomeških vrtcih, vsi ostali pa manj. Tako se delež denarja, ki ga za otroka v vrtcu oz. za delo vrtca prispevajo starši, kar naprej zmanjšuje. V letu 1991 je znašal še dobro četrtino, lani 21,7 odst., v letošnjem marcu pa naj bi padel na vsega petino. V občinski vladi ugotavljajo, da je prav to zniževanje deleža prispevka staršev v "proračunu" VVO krivo za izgubo te ustanove. Leto 1992 je VVO Novo mesto zaključila z dobrimi 4 milijoni tolarjev izgube, dodatnih blizu 400 tisočakov pa naj bi se je nabralo v prvih treh letošnjih mesecih.

Da bi izgube ne bilo, bi morali vrtci podražiti celo za 13,7 odst. Prispevki staršev, ki jih zvišuje republika, so bili namreč zadnjic popravljivi novembra, na novo pa bodo izračunani kot običajno v maju. Zaenkrat naj bi zadoščala 8-odstotna podražitev,

PODPISI ZA DRUGAČNE ZAKONE - Obrtna zbornica Slovenije in vseh 62 občinskih obrtnih zbornic vodi akcijo zbiranja podpisov za predlog zakona o odpisu in poravnavanju terjatev iz naslova obresti ter za prelog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prevozu v mednarodnem cestnem prometu. Potrebujemo najmanj 5.000 podpisov,

V Hinjah je zazvonil telefon

Slovesnost ob otvoritvi telefonskega omrežja v KS Hinje - 133 telefonov v 11 vaseh - Po 2.000 mark, 100 delovnih ur in 3 drogove - Še veliko načrtov

PREVOLE - Kako velika in pomembna stvar je izgradnja telefonskega omrežja za krajevno skupnost Hinje, najbolj jasno pove to, da je predsednica te odmaknjene in celo za suhokranjske razmere nerazvite krajevne skupnosti Marija Brecljnik na otvoritvi telefonskega omrežja in centrale v soboto v osnovni šoli Prevole na koncu svojega govora predlagala, naj ta dan postane praznik krajevne skupnosti.

Krajevna skupnost Hinje šteje 11 vasi, v katerih živi okoli 800 ljudi. Doslej so imeli v celi krajevni skupnosti 5 telefonov: 4 v Hinjah in enega v prevolski osnovni šoli.

Telefon pa je v že tako odmaknjenih krajih s slabimi cestami še toliko bolj potreben in več vreden. Vendar si še pred dobrim letom v teh krajih niso upali niti pomisliti na to, da ga bodo dobili tako hitro. Dela so se lotili lani septembra, po osmih mesecih pa že imajo telefon v vseh vaseh, skupaj 133 novih telefonskih priključkov. Za to pa so, kot je v teh krajih pri vsaki stvari v navadi, krepko poprijeli ljudje sami. Vsak naročnik je moral za telefon odšteti za 2.000 mark tolarjev, poleg tega opraviti 100 delovnih ur in prispevati 3 telefonske drogove pa še kaj. Za telefon je šel tudi ves krajevni samoprispevek zadnjih štirih let. Pa tudi z vsem tem ne bi mogli nič narediti, če ne bi za ta namen dobili denarja iz republiškega sklada za demografsko ogrožene, odrezala pa se je tudi novomeška občina. Če bi morali vse plačati sami, bi namreč na vsakega naročnika prišlo po 8 tisoč mark. Gradbeni odbor je vodil

Jože Hribar, ravnatelj prevolske šole.

Slovesnost ob otvoritvi je bila v prepolni dvorani šole na Prevolah, kjer so šolarji pod vodstvom učiteljice Irene Blatnik pripravili prisrčen spored s petjem, recitacijami in "telefonskim" skečem. Otvoritve, za katero so domačini pripravili bogato pogostitev, so se udeležili tudi

TELEFONSKI IMENIK PREDSEDNICI - Na slovesnosti ob otvoritvi telefonskega omrežja v krajevni skupnosti Hinje je direktor PTT Novo mesto, inž. Bajc, predsednica KS Hinje Marija Brecljnik izročil novi telefonski imenik. (Foto: A. B.)

novomeški župan Franci Koncilija in predsednik izvršnega sveta Boštjan Kovačič, državni sekretar Marjan Dvornik, vodilni ljudje iz novomeškega PTT in Zavoda za zaposlovanje ter drugi gosti. "Telefonsko omrežje je za naše kraje velik napredek. Če se nedolgo tega smo bili v velikih skrbih, če se bo pri nas življenje sploh ohranilo, saj so mladi

● V krajevni skupnosti Hinje imajo še veliko načrtov. V prvi vrsti naj bi nadaljevali začrtano asfaltiranje cest, tako naj bi letos asfaltirali občinske ceste Prevole - Gradenc, Smuka - Hinje in Žvirče - Struge, če se bo le dalo, pa tudi krajevno cesto od ocepca za Lopoto do Brezovega Dola. Prihodnje leto pa naj bi šola na Prevolah dobila sodobno telovadnico. Eden največjih problemov teh krajev in Suhe krajine nasploh pa je zaposlitev ljudi v domačih krajih. Le to bi tem krajem zagotovilo pravo življenje in napredek.

zaradi zelo težkih življenjskih razmer odhajali v večje kraje. Danes pa ugotavljamo, da se tudi naši kraji razvijajo, kar se vidi že po tem, da število prebivalcev spet narašča, tukaj pa je tudi vse več izobražencev," je med drugim dejala predsednica Brecljnikova, tudi učiteljica.

A. BARTELJ

TRTJE - Ker se spet približuje priveditev "Boš videl, kaj dela Dolenč" - le kje je izgubil "j"? - se je nedavno spet malo pripeljala na Dolenjsko ekipa naše nacionalne televizijske hiše. Na Trški gori so se holivudarji, kot pravimo televizijcem drugi novinarji, zanimali za vse mogoče, celo za vinogradniške zadeve. Lojze Slak jim je razložil, kaj so to šparoni in kaj rezniki. Prvo da so stebrički, drugo pa koli v vinogradu, jih je podučil Slak. Ni bilo videti, da bi mestni gostje ne verjeli njegovi razlagi. Sicer pa ta ni nič vplivala na užitek ob pokušanju vinogradniškega pridelka. Na tega se holivudarji dobro spoznajo brez vseh razlag.

AVTI - V soboto je bil v Hinjah sredi Suhe krajine slavje, saj je tudi to nerazvito območje končno dobilo telefone. Oblast se je na slavje pripeljala v tistem, kar pač ima: novomeški župan in predsednik izvršnega sveta vsak s svojo limuzino, bivši novomeški župan in zdajšnji državni sekretar v ministrstvu za promet in zveze Marjan Dvornik pa z razmahanim golfom. Ministrstvo se je z voznim parkom očitno prilagodilo slovenskim cestam, če že ne more spraviti skupaj več denarja, da bi bile te boljše.

AVTI II - Sicer pa je s službenimi avtomobili pri nas nasploh hudir. V nos grede, če so predobri, če so preslabi, pa tudi, če niso prave znamke. Na četrtkovem posvetu dolenjskih gospodarstvenikov v Novem mestu je bilo slišati, da je sramota, da se slovenski ministri (in novomeški župan) vozijo naokrog z alfami, čeprav imajo pred nosom dve "slovenski" avtomobilski tovarni, Cimos in Revoz. Ni pa bilo omenjeno, da je ta narodna nezavednost tokrat prihranila nekaj davkoplačevalskega denarja, saj so alfe cenejše od izdelkov podobnega razreda omenjenih tovarn.

EVIDENCA - Kakšna nerodnost se sem in tja lahko primeri tudi taki firmi, ki se ponujajo kot simbol prijazne prihodnosti. Novomeščanka se je že pred pol leta odločila, da bo razveljavila polico o življenjskem zavarovanju, saj je sklenjena na čisto majhen znesek in brez valutne klavzule, tako da zavarovanje nima pravega smisla. O zadevi sta se vse dogovorila z zastopnikom. Nedavno pa je prišlo na naslov zavarovanke sicer vljudno pisanje, naj poravnava dolg za vse pretekle mesece. Tega ne namerava, čeprav znesek skoraj ni vreden omembe. Morda se bodo le spomnili, da ima zavarovanka na polico kakšen ugovor.

Ena gospa je slišala, da direktor domačega avtomobilskega giganta ni bil povabljen na srečanje direktorjev s premierom. Škoda! Morda bi razložil, zakaj je sestavljanje avtov izgubarski posel.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 24. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

Novo mesto: od 7. do 19. ure: M-Standard, PC Zagrebška
od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragsavska 17
od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
od 7. do 19.30: trgovina Viva, Šmihel
od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
● Šentjerneje: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
● Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, prodajalna Vrelec
● Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
● Straža: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba

V nedeljo, 11. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

● Novo mesto: od 8. do 11. ure: M-Standard, Pri vodnjaku, Glavni trg
od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragsavska 17
od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
od 7. do 19.30: trgovina Viva, Šmihel
od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

MEJNI PREHODI - Črnomaljski občinarji so na posvetu v Ljubljani, ki je bil 1. aprila, izvedeli, da bo kljub njihovim prizadevanjem in dokazovanjem o tem, kako pomembno je zanje, da je mejni prehod v Vinici mednarodni, in sicer za potniški in tovorni promet, dovoljen le potniški promet. Sedaj Črnomaljši srčno upajo, da so v glavnem mestu sklicali posvet na omenjeni datum namenoma in da so jih samo "naaprtili". Se vedno namreč upajo na tovorni promet, zaradi katerega ponekod drugod po Sloveniji uprizarjajo cestne zapore.

ASFALT - Če bi bilo več prometa proti Vinici, bi v občini lahko upali tudi na lepšo asfaltno cesto proti temu, skoraj najjužnejšemu kraju v Sloveniji. Asfalt pa pogrešajo tudi v črnomaljskem begunskem centru. Kot je bilo slišati na nedavnem zasedanju občinske vlade, imajo namreč v tem centru že vso infrastrukturo razen asfalta. A je bilo tudi namignjeno, da do te pridobitve še ne bodo prišli tako kmalu, saj tudi za občinsko stavbo občinarji še vedno parkirajo svoje avtomobile na makadamu.

SKODA - Po Črnomlju je precej razburjenja zaradi škode, ki jo ljudje povzročajo na poslopih nekdanjih vojašnic. Medtem ko eni zatrjujejo, da so vsega krivi begunci, ki bivajo v bližini, pa vedo nekateri očividci povedati, da tudi slovenski "civilni" niso povsem nedolžni. Eni so se celo pripeljali z vsem potrebnim orodjem in s stavbe nekdanje vojašnice preprosto odzvali kovinska vrata. Morda so bili prav ti med tistimi, ki so najbolj na glas vpili: "Ujemite tatu!"

Sprehod po Metliki

KDOR BO ISKAL V Metliki atelje za umetnost in obrt v Flajšmanovi hiši, bo zaman pritisikal na kljuko, kajti trije umetniki, Vukšinič, Skoliber in Vinski, so se preselili v prostore nekdanje kmetijske zadruge. V Flajšmanovi hiši na Mestnem trgu zdaj vrtajo, pleškajo in preurejajo. Maja se bodo odprla tam vrata trgovine, ki bo nudila kupcem kosilnice; žage in podobno, pa tudi slike, spomnike in načrte po naročilu. Še veliko Kolpe bo preteklo do časa, ko bodo imeli Metličani toliko cvenka, da ga bodo porabili za nakup reči, ki nasiti duha bolj kot telo. Morda pa ni kriv le denar. Kdo ve?

V METLIKI SE PORAJA podružnica SNS, ki ima trenutno manj kot dvajset članov. Jelinčičevi privrženci trdijo, da je v občini veliko simpatizerjev, ki samo čakajo, kdaj se bodo včlanili. Metliško vodstvo SNS napoveduje obisk gospoda Jelinčiča, kar naj bi pozitivno vplivalo na omahljivce.

METLIŠKI IZVRŠNIK Jože Matekovič je na sestanku vlade obljubil, da bo do Vinske vigradi grajsko dvorišče nared za vse vrste kulturnih prireditvev. Tega so se razveselili predvsem tisti kulturniki, ki kanijo poleti pripraviti v grajskem obzemu poletne kulturne prireditve. 21. maj je zelo blizu in gospod izvršnik bo moral biti zelo hiter pri iskanju denarja in obrtnikov, če ne bo hotel snesti lastne obljube.

Trebanjske iveri

LE ČEVLEJE SODI NAJ KOPI-TAR - Zadnje čase je kar nekaj časopisov svoj prostor namenilo jezikovnim vprašanjem. V Dolenjskem listu posebnega prostora za to še nismo namenili, glede na pripombe o pravilno pisani slovenski besedi, ki se nanašajo na trebanjske iveri, pa mesto za jezikovne razprave prevzema prav ta rubrika. Trebanjski krščanski demokrati sicer v zadnjem pismu, ki smo ga dobili, skromno pravijo, da njihova jezikovna usposobljenost ni ravno na ravni kakega slavista, vendar so prepričani, da so zadnjič, ko so oporekali našemu sklanjanju moške sklanjatve tipa Janša, imeli povsem prav. Ker smo se sklicevali na pravopis iz leta 1962, celo dvomijo o strokovnosti naše lektorske službe, kajti po njihovem je od takrat "izšlo že kar nekaj slovenskih pravopisov, veljavni pa je zadnji iz leta 1991", pravijo. Spoštovani "poznavalci" slovenskega jezika, zadnji kompletni pravopis je izšel leta 1962, do leta 1990 (ne 1991) ni izšel noben Slovenski pravopis, kot trdite vi, pa tudi knjiga iz leta 1990 obsega le pravila, medtem ko slovarski del še ni izšel, zato še ni popoln. Slovenski pravopis - Pravila iz leta 1990 ima na 92. strani zapisano moško sklanjatve. V paragrafu 759, piše, da se navedeni samostalniki lahko sklanjajo tudi po prvi moški sklanjatvi, torej je bilo naše sklanjanje pravilno tudi po novem pravopisu (z Janezom Janšem). Resda je že preteklo mnogo desetletij od takrat, ko je France Prešeren zapisal "Le čevlje sodi naj kopitar!", vendar to še danes povsem drži.

• Kako se v japonsčini piše Milan Kučan? Bonsai. (Mladina)

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Delavci so doma, sklad pa nič

Kakšna je lahko prihodnost podjetja, v katerem bi ostali le invalidi, sindikalni zaupnik, delavka na porodniški in delavec, ki je v vojski?

ČRNOMELJ — Zaradi težav pri poslovanju, ponavljajočih se negativnih rezultatov in negotove prihodnosti, so v podjetju Obrt začeli iskati vzroke za takšne razmere. Ugotovili so, da je glavni vzrok pomanjkanje naročil. Prava prava se je nazadovanje v podjetju pričelo že leta 1989, ko se je Obrt izločila iz Goka. Zaradi vsega tega so se septembra lani odločili za prenos imetja na Sklad za razvoj Republike Slovenije. Pričakovali so predvsem pomoč.

A resničnost je povsem drugačna od pričakovanj. Kupci in dobavitelji namreč menijo, da so poslovni odnosi z Obrtom tvegani. Nihče ne ve, do kdaj bo podjetje, kakršno je danes, obstajalo in kdo zagotavlja uresničevanje prevzetih obveznosti. Ker pričakujejo, da bodo razmere vse slabše, so predlagali, da bi pričneli ugotavljati presežne delavce in izdelali program za njihovo reševanje. Po prepričanju direktorja Jožeta Panjana bo v začetku dovolj dela vsaj za tretjino delavcev. Vendar pa dilem, kdo, kje in s kom bo delo nadaljevalo, ne bodo mogli rešiti v Obrtu. Te nove skupine ljudi bodo po njegovem morale ustanoviti nova zasebna podjetja in zaposliti najboljše delavce. Ker Obrt v takšni obliki ne bo mogla obstajati, predlagajo, da se za nadaljevanje njene dejavnosti začasno zadrži le stanovanjska uprava s tremi vzdrževalci. Vse ostale delavce bi morali opredeliti kot presežne, jim izplačati nadomestila, do katerih so upravičeni, ter omogočiti odkup delavnic. Precej vprašljivo pa je, kakšna je lahko prihodnost podjetja, v katerem bi ostali, ker jih ne morejo postaviti na cesto, štirje invalidi, sindikalni zaupnik, delavka, ki je na porodniškem dopustu, delavec na službenju vojaškega roka ter dve delavki iz stanovanjske uprave. Vseh ostalih 47 delavcev bi bilo presežnih.

Toda občinski izvršni svet, na čigar pomoč je računala Obrt, se s takšnim »reševanjem« podjetja ni strinjal. Direktorja je spomnil, da razen Saturnusa v Obrtu niso imeli nikakršnega progra-

ma, s pomočjo katerega bi lahko preživeli, zato so se prijavi na sklad, ki pa podjetja sploh ni poskušal rešiti. Najprej bi morali v podjetju pripraviti sanacijski program in ugotoviti, ali lahko preživijo ali ne. Šele potem bi bil na vrsti menedžersko-delavski odkup. Sploh pa se o usodi Obrtu ni moč pogovarjati brez lastnika, torej sklada, ki po mnenju članov IS nima nikakršnega odnosa ne

DAN ŠOLE V PODZEMLJU — Podzemeljski osnovnošolci vsako leto ob dnevu šole predstavijo svojo dejavnost, zlasti izvenšolsko. Petkovega dneva so se med drugimi udeležili tudi predstavniki Elektrotehnike iz Ljubljane, ki je pokroviteljica šole, ter učenca kadetske šole iz Tacna, ki sta predstavila svoje pesmi. Podzemeljski učenci pa so v bogatem kulturnem programu peli, igrali in recitirali. Na fotografiji: Kristina Oberšar je na staro ljudsko glasbilo, ki mu tudi sama ne ve imena, zaigrala lepo belokranjsko ljudsko pesem. (Foto: M.B.-J.)

Kakšna bo usoda doma počitka?

V Metliki si prizadevajo, da bi vsaj del doma postal poseben socialni zavod, v katerem bi bili lažje prizadeti oskrbovanci — Zastoji zaradi vladnih sprememb

METLIKA — V tukajšnjem domu počitka je 185 postelj, vendar jih za oskrbovanje iz metliške občine zastopuje približno tretjina. Ostali oskrbovanci so bili do sedaj iz drugih slovenskih občin, v zadnjih letih pa jih je bila kar tretjina iz Hrvaške. Ker pa je vrednost hrvaškega dinarja v primerjavi s tolarjem naglo padala, so postale za Hrvatce cene previsoke, zato so svoje državljane odpeljali. Tako je sedaj v domu okrog 45 postelj praznih, zaradi nezasedenosti pa se že srečujejo s likvidnostnimi težavami.

Konec preteklega leta so se še s prejšnjo vlado v domu dogovarjali, da bi vanj sprejeli tudi lažje moteče oskrbovance, dom pa bi postal poseben socialni zavod. Takšnih naj bi jih bilo v Sloveniji deset, metliški pa naj bi se prvi reorganiziral. V ministrstvu za zdravstvo so celo razmišljali o gradnji depandance za 40 ljudi, kar bi zadostovalo za potrebe metliških občanov. Po prepričanju direktorja doma Ivana Škofa bi do reorganizacije gotovo že prišlo, če ne

bi bilo sprememb v vladi, zaradi česar je vse skupaj zastalo. Po novem je namreč dom pod ministrom za delo, družino in socialno politiko.

Sedaj se v Metliki boje, da bodo celo izpadli iz programa posebnih socialnih zavodov. Samo za metliške potrebe je dom prevelik, če pa vsaj del doma ne bo registriran kot poseben socialni zavod, je vprašanje, kaj bo z okrog 50 sedanji njihovimi oskrbovanci, ki so problematični. Če bodo tudi te preselili v

le do Obrtu, ampak tudi do Kovinarja. Medtem ko sklad »rešuje« podjetja z imenovanjem volonterskih v.d. direktorja - direktor Obrtu je namreč uradno v pokoju, Kovinarjev pa na drugem delovnem mestu v drugem podjetju — je večina delavcev brez dela in čaka doma. Zato je občinska vlada sklenila imeti čim prej pogovore z odgovornimi, o odnosu sklada do črnomaljskih podjetij pa poleg direktorja sklada Uroša Koržeta obvestiti še predsednika vlade Janeza Drnovška, predsednika državnega zbora Hermana Rigelnika ter upravna odbora obeh podjetij.

M. BEZEK-JAKŠE

V »Planini« odstavili direktorja

Poteza »presežkov«

ČRNOMELJ — O razmerah v čevljarskem podjetju Planina, ki ima zaradi pomanjkanja naročil vse manj dela, smo nedavno že pisali. V začetku aprila pa je zbor delavcev tega podjetja na pobudo sindikata sprejel več sklepov in zahtev. Med drugim je ob sprejemanju zaključnega računa za preteklo leto glede na rezultate poslovanja ter izgleda za prihodnost podjetja izrekel direktorju nezaupnico.

Ker delavci že več mesecev niso imeli rednega dela, so pristali, da so 25. novembra lani prejeli sklepe o trajnih presežkih. Šest mesecev bi morali prejemati nadomestila osebnih dohodkov, a jim za letošnje leto sploh še niso bila izplačana. Menijo, da so sedaj na slabšem kot brezposelni. Zato so zahtevali, da občinski izvršni svet čimprej obravnava razmere v Planini ter pomaga pri reševanju težkega ekonomskega in socialnega položaja delavcev.

Občinska vlada je pretekli teden to zares storila, čudilo pa jo je, da se delavci nanjo obračajo šele sedaj, medtem ko niso prišli po nasvete takrat, ko so se odločili za tehnološke presežke. 25. maja, ko jim poteče odpovedni rok, bosta namreč ostala v Planini le še računovodkinja in kvalificirani čevljar, imenovani za v.d. direktorja. Vsem ostalim naj bi Planina izplačala odpravnine in nadomestila plač. Samo za prve tri letošnje mesece bi morali dati za plače 2 milijona tolarjev, a jih nimajo, ker so tudi delali bolj malo. In kje naj bi potem sindikat dobil denar, da bi izplačal delavce? Kot je bilo slišati na IS, se je že zanimal za vrednost lastnine Planine.

Izvršni svet pa je podvomil, da bi čevljar lahko vodil podjetje naprej, zato je predlagal imenovanje komisije, ki bo bdela nad nadaljnjo usodo podjetja, ki je negotova. Kritika je letela tudi na dosedanjega direktorja Dušana Jankoviča, ki bi moral pripraviti sanacijski program in preprečiti probleme v Planini.

M. BEZEK-JAKŠE

OBNOVA PO NAČRTIH?

METLIKA - Kot je na ministrstvu za šolstvo in šport uspelo zvedeti predstavnikom metliške občine, bo obnova nekdanje osnovne šole, v kateri bo imela pouk srednja šola tekstilne usmeritve, prednostna, a morajo najprej sprejeti republiški proračun. Vendar v Metliki zahtevajo, da mora biti obnova končana do začetka prihodnjega šolskega leta, tako da bodo lahko imeli teoretični del pouka v adaptiranih prostorih, medtem ko naj bi bil praktični še vedno v Beti. Za to edino srednjo šolo v metliški občini je veliko zanimanja.

SPOMLADANSKO ČIŠČENJE

ČRNOMELJ - Tukajšnji oddelek za družbeni razvoj je na pobudo ministrstva za okolje in prostor ter turistične zveze Slovenije pripravil spomladansko čiščenje okolja, ki poteka od 16. do 24. aprila. Večje zbiralnike za odpadke so postavili tudi v večja naselja, kjer še ni organiziran redni odvoz smeti. Pobirajo tudi kosovne odpadke, vendar jih morajo krajinari ločiti glede na to, ali sodijo na deponijo komunalnih odpadkov ali na Dinosov odpad. Vsi, ki za zbiranje odpadkov potrebujejo še kakšen zbiralnik za odpadke, orodje ali zaščitna sredstva, naj se obrnejo na črnomaljsko Komunalo.

MOSTOVA OBNOVLJENA DO KONCA MAJA

ČRNOMELJ - Nedavno je bil v Črnomlju usklajevalni sestanek za čimprejšnji zaključek sanacije mostov čez Dobljico in Lahinjo v mestu. Sklenjeno je bilo, da za dokončanje ni ovir. Z obnovo infrastrukture na mostovih in med njima so pričeli 20. aprila, od takrat pa bo delno oviran promet. Predvidoma bo most čez Dobljico zaprt od 19. do 30. aprila, vendar bo za osebna vozila urejen obvoz po bližnji cesti. Most čez Lahinjo pa bo zaprt le dan ali dva.

LOVCI NAD ČRNA SMETIŠČA

ČRNOMELJ - 35 lovcev, članov lovske družine Loka iz Črnomlja, je minulo nedeljo pripravilo očiščevalno akcijo. Lotili so se črnih odlagališč okrog Jerneje vasi, Griča, Tribuč, Desinca in Butoraja, kjer je bilo predvsem veliko pločevine. Na pomoč jim je priskočilo podjetje Stortrans iz Črnomlja, ki bo pločevino odpeljalo na svoj odpad. Loški lovci so letos prvič pripravili ekološki dan, a bo postal tradicionalen. Vendar pozivajo krajanje, naj tudi sami poskrbijo za čistejšo okolje, ne pa, da čakajo zgolj na ekološke akcije drugih.

PROTI UKINITVI

METLIKA - Kot je bilo slišati na zadnji seji občinskega izvršnega sveta, si tudi v Metliki prizadevajo, da ne bi prišlo do ukinitve potniških vlokov, saj bi s tem Bela krajina izgubila povezavo z Dolenjsko in Ljubljano. Nasprotujejo tudi ukinitvi kosovnih pošiljk, saj to pomeni, da bodo že tako preobremenjene ceste še bolj uničene. Da kosovni promet ostane, si prizadevajo tudi zato, ker menijo, da bi metliška železniška postaja morala biti mednarodni mejni prehod za potniški in tovorni promet. Sicer pa Metličani predlagajo tudi, naj bi se železnica modernizirala.

Otroci, ki gredo radi v šolo

Begunčki s Čateža se vozijo v trebanjsko šolo

TREBNJE - Leto je že, odkar so k nam prišli prvi bosanski begunci, predvsem ženske z otroki. Tako begunci kot tudi mi smo upali, da so bili s svojih domov pregnani le začasno. Ker se vojna proti jeseni ni končala, ampak so se spopadi še širili, so v jeseni začeli v begunske centre uvajati osnovno šolo za bosanske otroke. V Trebnjem so pričeli s poukom novembra, in sicer v prostorih trebanjske osnovne šole. Tako se nekaj čez 40 otrok vsak dan vozi s Čateža v Trebnje.

Otroke prvega in drugega razreda poučuje Krana Nebesni, ki tudi sicer uči prvošolce trebanjske osnovne šole. V razredu je 14 učencev, med njimi pa tudi petletna Envera, ki je na vsak način hotela v šolske klopi, ker se je v begunskem centru na Čatežu dolgočasila. Krunino delo je zaradi poučevanja dopoldan in popoldan zelo naporno, vendar pravi, da se je za to odločila zato, ker ima otroke zelo rada in se ji smilijo. "Želela sem jim po svojih močeh pomagati, da pozabijo na najhujše," pravi. Čeprav so na prvi pogled povsem običajni prvošolski ali drugošolski razred, pa njihova učiteljica, ki jih lahko

NAJMLAJŠA ŠOLARKA

primerja s slovenskimi otroki, ki živijo v miru, pravi, da so drugačni, mnogo bolj sproščeni.

Osnovne šolske potrebščine imajo, tudi nekaj knjig, kljub temu pa jim njihova učiteljica Krana prevede in fotokopira iz slovenskih delovnih zvezkov nemalokatero nalogo, da je pouk prijetnejši in ga otroci lažje spremljajo. Pouk traja 3 ure in pol, za mnoge se konča prezgodaj. Ti otroci zelo radi hodijo v šolo, zato ker so jim to možnost ukradli, tako kot so jim ukradli otroštvo na domačih tleh, ali celo ubili njihove najbližje.

J. D.

Američani želeli na Baragovino

Trebanjsko turistično društvo še brez prostorov - Pripravljajo se na drugo praznovanje Baragovega dne 27. junija - Otvoritev druge Baragove spominske sobe

TREBNJE - Vse toplejši dnevi naznanjajo skorajšnji začetek poletne turistične sezone. Smo pripravljani nanjo? Trebanjci so lani pripravili osnutek projekta razvoja turizma in ga tudi sprejeli. Vendar to še zdaleč ni vse. O delu turističnega društva in o trebanjskem turizmu smo se pogovarjali s predsednico Turističnega društva Trebnje Marijo Cugelj.

Marija Cugelj, znana trebanjska gostinka, je kljub letom zagnana in delavna. V trebanjsko turistično društvo je prišla že pred mnogimi leti, zadnjih 10 let pa je predsednica društva. "Trenutno je društvo brez svojih prostorov," pripoveduje Marija. Pred leti so si uredili pisarno, vendar so jim jo podrli, ko so obnavljali zgradbo na avtobusni postaji. Na občini so jim obljubili zamenjavo, o kateri sedaj nočejo nič slišati. Vendarle Marija meni, da bi pri tem le morali upoštevati njihovo dosedanje delo, saj so pripravili nešteto veselje, prireditve, srečelovov. "Je to mogoče podpora turizmu?" se sprašuje Marija.

Marija meni, da se ljudje premalo zavedajo, da je v trebanjski občini nešteto znamenitosti, s katerimi bi lahko v turizmu dobro tržili. "Imamo npr. Barago. Trebanjci smo ga odkrili šele pred leti in lani prvič pripravili Baragov dan. Na Baragovo

rojstvo hišo so nas opozarjali Američani, ki so prihajali k nam v gostilno," razlaga Marija. Pred tremi leti je bila soba povsem neurejena. Turistično društvo jo je uredilo. Sedaj pa urejajo v okviru projekta CRPOV še drugo spominsko sobo. Lanskoletno prvo prire-

Marija Cugelj

ditev, posvečeno Baragi, je obiskalo prek 1000 ljudi, zato Marija meni, da je to ena najpomembnejših trebanjskih turističnih točk, ki ji je potrebno dodati še ostale znamenitosti v občini. Prireditvev Baragov dan bo tudi letos 27. junija. Na ta dan bo otvoritev druge Baragove spominske sobe, ki se je bo udeležil nadškof dr. Alojzij Šuštar. Prireditvev pripravlja turistično društvo skupaj z Zavodom za urbanistično planiranje, ki vodi projekt celostnega urejanja podeželja in obnove vasi. Na Baragov dan bo iz Ljubljane vozil tudi "muzejski vlak".

"V jeseni imamo v načrtu narediti pot, ki bo peljala od Baragove domačije do Dobriča, kjer je bil Baraga krščen, prek Grmade na trebanjski grad." Malce pred Baragovim dnem, 24. junija, pa bodo imeli Trebanjci že tradicionalno prireditev iz trebanjskega koša "Letos bo treba dati več poudarka kulturi, ne pa popivanju, kot je bilo lani," pravi Marija. V trebanjski občini je več turističnih društev, pred kratkim so ustanovili turistično društvo na Čatežu, vendar med sabo niso povezani.

J. DORNIŽ

Povečana radiacija ni kritična

Raziskava dveh kočevskih gimnazijcev je potrdila povečano radioaktivnost v okolici kočevskega jezera - Podatki niso alarmantni

KOČEVJE - Minuli četrtek popoldan je bila v dvorani kočevske srednje šole predstavitev raziskovalne naloge Helene Vidic in Egon Devjaka z naslovom: Merjenje radioaktivnosti v okolici kočevskega jezera. Na predstavitvi izsledkov njihovega skoraj celoletnega raziskovalnega dela sta bila prisotna tudi magistra Milko Križman in Bogdan Pucelj z Inštituta Jožef Stefan.

Dijaka četrtega letnika kočevske gimnazije, Helena Vidic in Egon Devjak, sta številnim zbranim na predstavitvi povedala, da je bil namen njune naloge ugotoviti, ali je naravna radioaktivnost v okolici kočevskega jezera, ki se nahaja na področju nekdanjega rudnika promoga, večja kot drugod. Ze preproste meritve z Geiger-Müllerjevimi števci so potrdile njuna predvidevanja, da bo sevanje povečano, saj je znano, da mnogi premoji vsebujejo radioaktivne izotope in da je zato na področjih opuščeni rudnikov radioaktivnost povečana. Nadaljnje raziskave s scintilacijskim števci, termoluminiscenčnimi dozimetri, merjenjem koncentracije radona in uporabo metode, imenovane spektrometrija gama, so pokazale, da gre za povečano radioaktivnost v vsej okolici jezera ter da so koncentracije radona izmerjene v nekaterih hišah tudi precej visoke.

POKVARJENO MESO
RIBNICA - V komaj odprti mesarski poslovalnici v ribniškem komercialnem centru Ideal so inšpekcijske službe pri pregledu ugotovile, vrsto pomanjkljivosti in tudi pokvarjene robe. Mesnico, ki je začela posloovati na podlagi dovoljenja, ki ga je izdal ribniški oddelek za gospodarstvo, ne da bi bile inšpekcijske službe o tem obveščene, so zato izpraznili in zaplenili oporečne izdelke. Sanitarni in veterinarski inšpektorji tudi sicer ugotavljajo, da je promet z mesom in mesnimi izdelki v zadnjem času precej nekontroliran. Ker ta živila lahko ogrožajo zdravju ljudi, so se odločili poostri nadzor. Samo v ponedeljek so zato opravili pregled v treh mesnicah.

Tudi pregledne karte so lahko nepregledne
Sevničanom priporočili, naj natančno berejo

SEVNICA - Občina Sevnica je odločno nasprotovala izgradnji čistilne naprave v krajevni skupnosti Radeče na predvideni lokaciji na levem bregu Save pri Obrežju, ker so krajani Obrežja in Loke izrazili bojazen, da bo čistilna naprava bistveno vplivala na poslabšanje kakovosti življenja na tem prostoru. Na skupnem zasedanju vseh treh zborov sevniske občinske skupščine 16. februarja letos je poslance zlasti predsednik sveta KS Loka Daniel Bevc prepričeval, češ da je radečkim veljacom uspelo prestaviti predvideno lokacijo čistilne naprave z desnega na levi breg Save, navkljub ostremu nasprotovanju Obrežjanov. V luči take informacije in razprave je sevniska županja Breda Mijović poslala svojemu kolegu v občini Laško pismo, v katerem je pojasnila, zakaj sevniska občina odločno nasprotuje izgradnji čistilne naprave na novi lokaciji. V dobro sosedskih odnosov med občinama ter KS Radeče in KS Loka je Mijovičeva zaprosila laško občino za odgovor o razlogih za prestavitev lokacije, saj je »znano, da je bila po prvotnem načrtu gradnja čistilne naprave predvidena na desnem bregu Save, po spremembah družbenega plana občine Laško pa je predvidena v neposredni bližini naše občine.«

Po treh tednih je iz laške občine prispel uradni odgovor, ki je deloval kot hladna prha. V njem Laščani Sevnicanom natančno pojasnjujejo, da je bila lokacija čistilne naprave Radeče znana že pri sprejemanju odloka o lokacijskem načrtu za HE Vrhnovo, ki sta ga sprejeli laška in sevniska občinska skupščina. V gradivu tega lokacijskega načrta, ki je sestavni del odloka, je na pregledni karti predvidenih ureditev prikazana tudi predvidena lokacija čistilne naprave Radeče na levem bregu Save. Sevniski minister za okolje Jože Kolar je na seji sevniske vlade hladnokrvno potrdil, da je odgovor Laščanov skladen z veljavno zakonodajo in da občina Sevnica nima vpliva na lokacijo, ker gre za čistilno napravo z zmogljivostjo do 10.000 enot. Sevničani pa naj bi imeli kaj besede tedaj, ko čistilna naprava ne bi delovala. Pri tem pa je utemeljen pomislek predsednika sevniskih zelenih Alfreda Železnika, češ da »naši strokovnjaki niso bili dovolj pozorni, da so nas posilili oz. nategnili.«

P. P.

Avtorja naloge sta poudarila, da zaradi ugotovljene povečane radioaktivnosti ni potrebna panika, pač pa za razum in upoštevanje strokovnih nasvetov. To sta potrdila tudi oba strokovnjaka z Inštituta Jožef Stefan, ki sta menila, da bi bilo sicer dobro raziskati, zakaj prihaja do tako visokih koncentracij, ki so celo večje kot v Idriji in Velenju, da pa kljub temu ne gre za alarmantne podatke. Povedala sta, da je sevanje

v okolici kočevskega jezera dvainpolkrat manjše, kot ga je bilo zaznati v Sloveniji ob černobilski nesreči.

Sprehodi in občasno zadrževanje ob jezeru so zato po mnenju obeh strokovnjakov brez kakršnekoli nevarnosti, s podatkom, da pri 70 tisoč prebivalcih nekakega področja v Indiji, na katerem so koncentracije 10-krat večje kot izmerjene v okolici kočevskega jezera, še niso opazili nobenih posledic povečane naravnega sevanja, pa sta ublažila tudi strah pred povečano radioaktivnostjo pri ljudeh, ki žive v okolici jezera. Dejala sta, da vidita edini problem v tem, da bi bile v hišah, ki bi jih gradili ob jezeru, koncentracije radona večje kot drugod, saj bi sanacija že zgrajenih hiš zahtevala veliko denarja. Zato sta podprla mlada avtorja raziskovalne naloge v njihih sklepih ugotovitvah, da bi bile nadaljnje raziskave smiselne ter da bi njihove izsledke morali upoštevati pri bodočem prostorskem urejanju okolice kočevskega jezera.

M. LESKOVŠEK-SVETE

KONEC LEGENDE O ATOMSKI BOMBI - Na predstavitvi raziskovalne naloge kočevskih gimnazijcev Helene Vidic in Egon Devjaka (na sliki) o radioaktivnosti v okolici kočevskega jezera so zbrani zvedeli, da legenda o tem, da so v kočevskem rudniku kopali premog za atomsko bombo, ni bila brez stika z realnostjo. Strokovnjaka z Inštituta Jožef Stefan sta povedala, da je bil kočevski rudnik eden izmed treh v Sloveniji, v katerem so v začetku 50. let sistematično raziskovali radioaktivnost zaradi pridobivanja uranovega koncentrata iz premožnega pepela. (Foto: M. L.-S.)

10 let zbora KUD Gallus

Na koncertu so 17 pevcem podelili priznanja

RIBNICA - Februarja letos je mešani pevski zbor KUD Gallus iz Ribnice zabeležil 10-letnico obstoja. Jubilejni koncert, ki so mu prisostvovali številni ljubitelji zborovskega petja iz Ribnice, so izvedli v petek zvečer v avli ribniške osnovne šole.

Za mešani pevski zbor KUD Gallus, ki je bil pred 10 leti ustanovljen na pobudo prevodkinje Bernarde Kogovč, je bil jubilejni koncert 42. javni nastop. Prvič se je občinstvu predstavil na pevski reviji v Dolnji vasi, po letu dni dela pa so imeli maja 1984 v Ribnici prvi koncert. Po nastopu ob občinskem prazniku in na pevski reviji v Dolnji vasi leta 1987 je imel zbor ob 5-letnici delovanja svoj prvi samostojni koncert. Štel je 37 članov, tako kot ob ustanovitvi, vendar se je na vajah že začela pojavljati kriza. Zaradi odnosov v takratni Jugoslaviji je ob praznovanju dneva republike leta 1989 v zboru vladalo mučno vzdušje, kriza pa se je naslednje leto in nato leta 1991 še poglobila. Danes šteje zbor 28 pevcov, tako kot pevovodkinja pa jih je 17 pri zboru že od njegove ustanovitve. Vsem tem so ob zaključku

koncerta, ki ga je ribniško občinstvo pozdravilo z burnim aplavzom, podelili zahvalna priznanja.

M. LESKOVŠEK-SVETE

JUBILEJNI KONCERT - Za vsako odpeto pesem je številno občinstvo pevcem in pevke mešanega pevkega zbora KUD Gallus nagradilo z burnim aplavzom. Navdušile so jih vse, od slovenskih narodnih do latinskih cerkvenih pesmi. (Foto: M. L.-S.)

NISO SKLEPALI O RAZREŠITVI NAČELNIKA MIKELNA

SEVNICA - Po pestri razpravi, ki ji je ton dajal uvodni nastop načelnika Medobčinskega inšpektorata mag. Miroslava Mikeln, se poslanci sevniske občinske skupščine na tokrem skupnem zasedanju vseh treh zborov, niso izrekli o njegovi prošnji za razrešitev s funkcije oz. odstopu, ki ga je ponudil zaradi neurjenega financiranja inšpektorata. Poslanci se bodo o morebitni razrešitvi načelnika Mikeln odločili šele, ko bodo izvršni sveti brežiške, krške in sevniske občine pripravili poročilo o financiranju MI Krško za 5 let nazaj in v tem letu. To poročilo naj bi bilo nared najpozneje v enem mesecu.

Prikrivajo izgubo in dobiček?

Katastrofalna izguba sevniskega gospodarstva res 300 milijonov tolarjev? - Sevniske pobude Službi družbenega knjigovodstva in Državnemu zboru

SEVNICA - Neto izguba sevniskega gospodarstva v lanskem letu znaša 300 milijonov tolarjev. To je po mnenju odbora za splošne gospodarske zadeve ter odbora za proračun in javne finance pri sevniskih občinski skupščini, ki sta družno obravnavala informacijo o poslovanju sevniskega gospodarstva v letu 1992, že kar katastrofalna, vsekakor pa takšno stanje ni v celoti posledica neracionalnega poslovanja.

Ob bojznih, da podjetja prikrivajo dejansko izgubo, obstaja namreč bojazen, da prikrivajo tudi del dobička. Zato odbora predlagata občinski skupščini, naj posreduje Službi družbenega knjigovodstva pobudo, da SDK pri družbenih podjetjih preveri pasivne časovne razmejitev, ugotovi njihovo upravičenost, pravilnost obračunavanja amortizacije, izvede revizijo poprave vrednosti premoženja in ugotovi pravilnost ocenjenih zalog gotovih izdelkov. Sevničani tudi sprašujejo, kdo bo

Dali petkrat manj, kot so obljubili

Za Poljance malo nade

KOČEVJE - Za dokončanje posodobitve ceste, ki povezuje Kočevje in Belo krajino, bi potrebovali še okoli 200 milijonov tolarjev. Toliko so pristojni ministri v prejšnji vladi Poljanec lani tudi obljubili. Čeprav so jim zagotavljali, da bo cesta do Predgrada letos dokončana, pa je nova vlada zanjo v letošnjem državnem proračunu namenila le 40 milijonov tolarjev.

Sodeč po tem, Poljanci skorajda nimajo možnosti, da bi se lahko še letos pripeljali v svoje občinsko središče po novi cesti. Samo za dokončanje le nekaj kilometrov dolgega odseka med Peklom in Knežjo Lipo bi namreč potrebovali kar dvainpolkrat toliko denarja, kot je v letošnjem državnem proračunu namenjeno za celotno cesto. Da bi uredili tudi predel od Knežje Lipe do Brezovice tako, da bi bila potem asfaltirana in s tem tudi dokončana celotna cesta od Kočevja do Predgrada, bi potrebovali okoli 200 milijonov tolarjev; to pomeni, da je za dokončanje skoraj 18-letne gradnje ceste, namenjeno kar petkrat manj denarja, kot ga potrebujejo.

Kaj bodo ob takšni odločitvi vlade, ki pomeni ignoriranje vseh njihovih zahtev, storili Poljanci, ni znano. Lani so v protest zoper prepočasno gradnjo ceste za nekaj ur zaprli, po danih obljubah pristojnih, da bo cesta v letu 1993 dokončana, pa so se nadaljnji protestni aktivnostim odpovedali. Med drugim so napovedovali tudi protestni shod pred državnim parlamentom, od koder naj ne bi šli, dokler ne bi dobili dovolj trdnih zagotovil, da bo cesta res dokončana.

M. L.-S.

• Pri nas bi radi imeli kapitalistično gospodarstvo in bili hkrati vsi enaki. (Mencinger)

• Dolenjci smo proti tujim gospodarjem, žal pa nimamo toliko denarja, da bi sami lastnili Krko. (M. Kovačič)

PRORAČUN JE PRIPRAVLJEN

KOČEVJE - Kočevski izvršni svet je minuli petek sprejel zaključni račun proračuna za preteklo leto. Obravnava in sprejel je tudi osnutek občinskega proračuna za letošnje leto, s tem pa tudi podrobna poročila o tem, kaj in za koliko se je v preteklem letu naredilo na posameznih področjih, saj so ta poročila, kakor so se dogovorili že na predhodni seji izvršnega sveta, letos sestavni del občinskega proračuna. Kočevskim proračunskim porabnikom bo letos na voljo 558 milijonov tolarjev. Porabili jih bodo skladno s sprejetim programom dela izvršnega sveta oz. politikom, ki jo bo vodil v letošnjem letu.

NOVI RAČUNALNIKARJI

KOČEVJE - Minuli petek, 16. aprila, je bil v Kočevju zaključek računalniškega tečaja za učitelje iz občine Kočevje. V treh skupinah je tečaj uspešno zaključilo 44 učiteljev. Tečaj je trajal 30 ur in je bil organiziran po stalnem programu za izobraževanje učiteljev ministrstva, pristojnega za izobraževanje, republike Slovenije in v sodelovanju s podjetjem Much iz Ljubljane ter Zavoda za šolstvo Slovenije. Vodil ga je samostojni inovator računalništva Dušan Struna iz Kočevja. Vsi, ki so tečaj uspešno končali, so prejeli diplome.

NADZOR NAD DENARJEM ZA KULTURO

SEVNICA - Predstavniki štirih strank, narodnih in krščanskih demokratov, prenoviteljev in zelenih, so ob obravnavi letošnjega občinskega proračuna menili, da je potrebno prerazporediti denar za kulturo, saj "je nevdružno, da je od 10 milijonov tolarjev za kulturo le 665.700 tolarjev namenjeno za delovanje uspešnih kulturnih društev in skupin." Predsedstvo SO in izvršni svet pa sta pripomnila, naj bi oživili in kadrovsko okrepili telo, ki bo nadziralo razdelitev in porabo denarja za kulturo.

MUZEJSKA ZBIRKA O IZGNANCIH

SEVNICA - Koordinacijski odbor krajevnih organizacij Društva izgnancev Slovenije v sevniski občini skuša pridobiti pokrovitelje, ki bi pomagali pri postavitvi muzejske zbirke o izgnancih 1941 - 1945 v območju sevniske občine. Zbirko na sevniskem gradu, ki nastaja v sodelovanju z muzejem na hrestaniškem gradu, naj bi odprli ob letošnjem sevniskem občinskem prazniku. Izgnanci so hvaležni za sodelovanje pomoč tudi pri širjenju resnice o njihovem trpljenju.

"ZARES ČUDEN PAR" V SEVNICI

SEVNICA - Gledališka skupina Kulturno-umetniškega društva Mirna Peč se bo v soboto, 24. aprila, ob 20. uri predstavila sevniskemu občinstvu z igro Neila Simona Zares čuden par. Predstavo, ki bo na ogled v kulturni dvorani GD Sevnica, je režiral Jožef Matijević, Mirmopečani pa so z igro navdušili občinstvo že v številnih slovenskih krajih.

TSS - Korzetov sklad, ki se ga je marsikje po Sloveniji že oprjel vzdevek "pogrebni zavod", naj bi prodal Tehnološke sisteme Sevnica po neuradnih podatkih za 350.000 mark. Kupec naj bi bil - kdo drug? - kot Milan Senica, lastnik sevniskega trgovskega podjetja Lucia, ki mu je republiški sklad za razvoj zaupal vodenje TSS, potem ko je odletel prejšnji direktor Dušan Borštar. Boštjanjski podjetnik Jurj Šlogar je želel kupiti tudi TSS, kjer je nekdo sam delal, a mu ni uspelo in se po vsem dogajanju počuti izigranega.

P. P.

DOBRODOŠLE PREDSTAVE - V Kočevskem muzeju že vse od otvoritve novih muzejskih prostorov konca minulega leta poteka živahna kulturna dejavnost. Ves februar in marec so imeli razstavo lutk, ob kateri se je pokazalo, da so takšne prireditve v Kočevju dobrodošle. Med 28 lutkovnimi predstavami, ki so se v tem času zvrstile, so jih 12 pripravili otroci iz kočevskega vrta, 9 osnovnošolci, 7-krat pa so kočevske otroke obiskale poklicne lutkovne skupine. Muzej je kar 20-krat organiziral tudi lutkovni abonma, v katerem so otroci sami pripravili vse potrebno za lutkovno igrice. Pri tem so izdelali skoraj 50 lutk. Veliko zanimanje za razstavo in spremljajoče prireditve je bilo predvsem med predškolskimi otroki ne le iz Kočevja, ampak tudi iz Ribnice, zato je kočevski muzej tudi zanje organiziral lutkovno delavnico.

NAZAJ V ŠOLSTVO - Sekretarka kočevske občinske skupščine Slavka Janša se po dolgih letih odsotnosti v pedagoškem poklicu maja vrača v šolstvo. Zaposlila se bo v osnovni šoli Ob Rinži kot pomočnica ravnatelja. Poleg te dokaj dobre priložnosti za vrnitev v šolstvo je njeni odločitvi, da zapusti sedanje delovno mesto, prispevalo tudi dejstvo, da se ji izteka mandat.

Ribniški zobotrebc

ŠKRABČEV TRG - Kot vse kaže, bo Ribnica dobila Škrabčev trg. Tako naj bi se imenoval predel med ribniško farno cerkvijo, župniščem, zavarovalnico Triglav in Ljubljansko banko. Poimenovanje po znanem jezikoslovcu Stanislavu Škrabcu, ki je bi doma iz Ribnice, so predlagali ribniški krščanski demokrati.

VETERINA - Odločitev ribniškega izvršnega sveta, da se preveri možnost preselitve veterinarske postaje s sedanje neustrezne lokacije v stavbo na Trg Veljka Vlahoviča, v kateri imajo svoje prostore krajevna skupnost Ribnica, liberalna stranka in uredništvo lokalnih kočevsko-ribniških Novic, je med prebivalci trga naletela na nasprotovanje. Že sedaj stanovalci z urednostjo naselja niso zadovoljni, zato veterinarski postaji, ki naj bi bila skoraj v samem središču naselja, še toliko bolj nasprotujejo.

GOZDARSKI INŠPEKTOR - Zaradi nespoštovanja gozdnege reda in zaradi nerada, ki vlada v zasebnih gozdovih zaradi zakonske nedorečenosti, je vedno več dela tudi za gozdarske inšpektorje. V Ribnici in Kočevju do nedavnega gozdarskega inšpektorja niso imeli in so si ga občasno izposajali pri Ljubljancih, vendar pa bodo zaradi preoblike dela ki ga je ta imel, že v kratkem morali zaposliti svojega gozdarskega inšpektorja.

Sevniški paberki

VODA - Mencinovi s Stražberka je gospod, ki naj bi skrbel za zanesljivo oskrbo z vodo za 48 gospodinjstev dela Gabrijel in Stražberka, in sicer s prečrpavanjem pitne vode iz krmeljskega vodovoda, preprosto za nekaj dni zaprl vodo. To je vaški veljak, ki je slučajno tudi predsednik vodovodnega odbora, po besedah Marije Mencin storil, ker naj bi mu dolgovali 7 mark za plačilo njegovega napornega dela. Med to očitno spada tudi zapiranje vode. Mencinovi, ki se jih v hiši občasno zbere tudi 10, redijo pa tudi 3 goveda, se niso sprijaznili s samovoljo kralja na Betajnovi in so o svojih težavah seznanili tudi inšpekcijo v Krškem. Vodo pa bodo še naprej plačevali pooblaščenim, ne pa na roko ali brez potrdila. Več prihodnjije!

LUNA - Maloštevilnim radioamaterjem po svetu uspevajo radiozveze celo preko Lune. Zato je potrebno dosti znanja in denarja. Čeprav je slednjega pri sevniskih radioamaterjih bolj malo, zato pa toliko več volje in znanja, je lahko postal član izbrane družine zagnancev tudi predsednik sevniskega kluba Tone Kranjc. Tone se je preko signala z Lune pogovarjal z Avstrijcem, ki se kar ni mogel načuditi, kako mu je uspelo vzpostaviti tako zahtevno zvezo s tako šibkim oddajnikom.

TSS - Korzetov sklad, ki se ga je marsikje po Sloveniji že oprjel vzdevek "pogrebni zavod", naj bi prodal Tehnološke sisteme Sevnica po neuradnih podatkih za 350.000 mark. Kupec naj bi bil - kdo drug? - kot Milan Senica, lastnik sevniskega trgovskega podjetja Lucia, ki mu je republiški sklad za razvoj zaupal vodenje TSS, potem ko je odletel prejšnji direktor Dušan Borštar. Boštjanjski podjetnik Jurj Šlogar je želel kupiti tudi TSS, kjer je nekdo sam delal, a mu ni uspelo in se po vsem dogajanju počuti izigranega.

Najprej papir in steklo, nato še pomije

Do 1995 povsod smetnjaki

KRŠKO - Nekaj krajev v občini že ima to srečo, da jim Kostak redno odvaži smeti. Iz preostalih naselij bo krško komunalno podjetje začelo redno odvažati odpadke najpozneje do leta 1995. Morda se bo to zgodilo že prej, saj je v polnem teku akcija, s katero želijo komunalci in drugi doseči, da bi bile smeti samo na mestu, kamor sodijo, to je na urejenem odlagališču. Kostak je prebivalec nekaterih naselij vprašal za mnenje o organiziranem odvozu smeti. Anketa je pokazala, da ga ljudje v glavnem podpirajo. Malo bolj zadržani glede organiziranega odvoza vsakovrstne krame, ki nastane v kmečki hiši in na dvorišču, so bili v odgovorih na anketna vprašanja v Koprivnici in na Zdolah.

ODSTOPANJE - Stane Sunčič je eden prvih zasebnih zdravnikov v teh krajih, vendar ni prvi politik, ki se je srečal s pametjo. Prehitela sta ga na primer Vojko Omerzu, ki je nehal biti predsednik predsedstva in skupščine, in Vida Ban, ki se je pustila odžagati s položaja predsednice družbeno-političnega zbora. Kar zadeva Sunčiča, je Krško vse bolj polno govoric, da si je že dal šteti ure, ki jih bo še preživel kot podpredsednik skupščine. In teh ur bo menda malo.

ODPADKI, ki jih bodo pobirali v vseh občini, bodo hitro napolnili dolenjsko smetišče, če bodo vsi na enem kupu. Zato jih bodo zbirali po posameznih vrstah. Sortiralo jih bo že prebivalstvo, ki mu bo komunalno podjetje v ta namen zagotovilo ustrezne posode za različne odpadni material. Prvi zabojniki za sortiranje smeti bodo za papir in steklo, pozneje bodo tem dodali posode za biološke odpadke, za katere v Krškem še niso našli odlagališča. Kako naj bi potekalo

sortiranje odpadkov, bo pokazal t.i. modelni projekt ločenega zbiranja odpadkov na izvoru. Kostak bo še letos poskusno namestil v Krškem na desnem bregu Save posode za različne odpadke in to naj bi pokazalo morebitne pomanjkljivosti takega sortiranja v danih razmerah.

Opisano se nanaša na redni odvoz smeti skozi vse leto. Kostak v aprilu odvažata tudi kosovne odpadke. To "sezonsko" akcijo bo ponovil septembra.

L. M.

Zvezde so visoko

Slavni mož in TV

V petek zvečer so na "Lojtrci" v Krškem zamen pričakovali napovedanega gosta Martina Sagnerja-Dudka. Najbolj slavni Gruntovčan je verjetno "pogrnjal kaj bolj donosnega, kot je nastop na slovenski zabavno-glasbeni prireditvi. Gospod Martin je sicer s posavskimi organizatorji podpisal pogodbo, a kaj bi to! Tisti del občinstva, ki je gledal in poslušal "Lojtrco" z dolgim nosom, iskreno upa, da jo je bil Zagrebčan, ki ga mediji bolj ko ne dvigajo med zvezde, res mahnil na neko politično procesijo, kot je publiko v krškem kulturnem domu v petek zvečer obvestil Vinko Šimek - Jaka Šraufciger.

Ja, se zdi, da koga od slavnih ni med navadne Zemljane. O tem so se pred kratkim prepričali tudi v Gabrju. S televizije Slovenija so Gabrčanom izjemno resno namignili, da bi osrednji slovenski elektronski medij rad posnel film o gabrskem kinu, ki da je zaradi svoje opreme in sploh neke vrste slovenska posebnost. Čeprav so ljubljanski televizijski ljudje natančno napovedali čas svojega prihoda, jih ni bilo v Gabrju.

Zvezdo Dušek je, kot rečeno, zadržalo na Hrvaškem pomembnejše delo. Televizijskih zvezd, pričakovanih v Gabrju, ni bilo na spregled zaradi drugih vzrokov. Televizijski so namreč na poti iz slovenske prestolnice v Novo mesto - zašli. Oba primera iz sodobne slovenske prakse pa dokazujeta, da so zvezde res visoko. Naj kar ostanejo nekje visoko. Zemljanom prazprav ni do tega, da bi jih imeli tu doli.

MARTIN LUZAR

Krško naj bi se postavilo po robu

V času, ko je krška občina gospodarsko že precej oslabela, je vlada začela iskati rešitve - V mestu ob Savi v glavnem še verjamejo ministru

KRŠKO - V času sedanje slovenske prvobitne akumulacije kapitala je krška občina postala precej siromašna. Od nekdanjih industrijskih gigantov s sedežem v Krškem je ostala senca, lastniki podjetij selijo denar na lisjaške, čeprav zakonite načine prek občinskih meja. V krškem občinskem izvršnem svetu so sicer zgroženi nad takimi razmerami, vendar so prepričani, da nenadzorovano odvajanje denarja iz krških zvečine hčerinskih podjetij in obratov lahko Krčani še zaustavijo.

Zaradi tega bo vlada v veliki časovni stiski in v tekmi s strokovno ali kako drugače zelo visoko segajočimi ustanovami in gospodarstveniki že v naslednjih dneh skušala najti način, s katerimi bo firme širom občine prisilila, da bodo zadržale v občini kapital, kolikor ga je v podjetjih sploh še ostalo. "Uvoženi" direktorji se verjetno ne bodo zmenili za tak pritisk

lokalne vlade, zato Krško računa, da bo v posameznih primerih lahko imenovalo za direktorja svojega človeka. Vsaj ena priložnost, da namesti svoje kadre, se je občini ponudila v teh dneh.

Vlada meni, da se bo občina izklopala iz sedanjih gospodarskih težav z odpiranjem novih delovnih mest, pri čemer naj bi nove zapos-

litve zagotovilo podjetništvo z delovnimi programi, ki prinašajo dobiček. Pri tem vlada še vedno upa, da se slovenski minister za gospodarstvo ni samo šalil, ko je še pred časom obljubljal precejšnjo državno pomoč pri razvijanju podjetništva in s tem pri odpiranju novih delovnih mest v občini. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da so v krškem izvršnem svetu že malce v skrbeh, ker min-

• Da krške občine ne bi kdo po nepotrebnem zavajal z lepimi besedami, se bo stvari lotila tudi sama. Krški izvršni svet, ki se je 16. aprila sestal na izredni seji, namenjeni prečim gospodarskim razmeram, bo zbral razpoložljiv denar in ga napolned uporabil za ustanavljanje ali okrepitev obstoječih malih podjetij in verjetno tudi obrtnih delavnic, skratka, za gospodarske naložbe. Vladni možje se ogrevajo tudi za ustanovitev podjetniškega razvojnega centra, ki ga je sicer skušal organizirati že prejšnji krški izvršni svet.

ister razen obetov ni ponudil še ničesar in ne daje znakov, da se bo v omenjenem pogledu v kratkem poboljšal.

L. M.

Novo v Brežicah

NOVI STIL - Stalni gost naše rubrike Ciril Kolešnik se je zunanje konsolidiral. Lepo se je ostrigel, si pristrigel brado, nataknil kravato okoli vratu in se odločil, da zaživi zgodovinski trenutek. Brežičanom je najavil, da se nič več ne borijo s Krčani in Sevnici, ampak z državo. Kljub temu njegovim ovčicam ni šlo najbolj v račun, da bi jih v Svetu posavskih občin zastopal človek, ki živi v Brestanici, poleg tega pa ima še željo, da bi delal v Krškem. Na tovrstni lokalpatriotizem je naš C. K. odgovoril, da zdaj v Posavju ni več pomembno, od kod je kdo. ("Ampak kdo je s kom," je dodal glas iz zadnje klopi).

MEGLA - Na skupščini se je tokrat tradicionalni petelinji boj med Cirilom Z. in Cirilom K. začel zaradi dileme, kdo prodaja meгло. C. Z. je kljunil v denar, ki ga proračun namenja za urbanistične zasnovne, čeprav sam sploh ne ve, kaj to je. C. K. je prasknil nazaj, češ da denar namenja za izdelavo aktov ravno zato, ker je v preteklosti akte delal človek, ki ne ve, kaj so urbanistične zasnovne. Sledil je nizek udarec C. Z., ki ne dvomi, da je C. K. kot priučen urbanist pri Savoprojektu urbanist desetletja. C. K. je udarec dobro prenesel, zato je kazalo, da boja še ne bo kmalu konec. Zato je v areno stopil župan in zaključil trgovanje z meгло, češ da ima slabo hrbenico. (Želel je reči, da že težko sedi.)

STOP - Posebej razveseljivo novico so slišali prebivalci Krške vasi, Skopje, Velikih Malenc in Mrzlave vasi. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine je namreč ustvil vsako poseganje na območje njihovega pokopališča na Vel. Malencah, ker so tam odkrili ostanke rimskih term. Krajani domnevajo, da začasno ne smejo niti umirati.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 1. do 15. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Planinc iz Libne - Veroniko, Danica Pečnik iz Gorice - Žana, Manca Gerjevič iz Brežice - Špelo, Tatjana Radej iz Viher - Janjo, Ivanka Brglez iz Orešja - Jurja, Brigita Ogorelec iz Brežice - Marka, Snežana Plavlj iz Gaberja - Gašperja, Stanka Žitnik iz Zadovinka - Blaža, Branka Hotko iz Globokega - Barbaro, Marija Turšič iz Zupeče vasi - Roka, Katarina Požun z Blance - deklico, Majda Papež z Vrha - Tjašo in Jerneja Bulovič iz Krškega - Jaša. Čestitamo!

• Izkušnje kažejo, da človeku najhitreje rastejo - prsti. (Fridauer)

• Dovolj sem netaletiran, da mi privoščijo uspeh. (Petan)

DUŠAN VODLAN PLESNI SODNIK

KRŠKO - Dušan Vodlan, strokovni in umetniški vodja Društva za plesno dejavnost Krško, je od 18. aprila sodnik za show dance, step, disco, house, mambo, boogie-woogie, elektro boogie in break dance. Sodniški krst v eni od zvrsti plesa ga čaka maja na državnem prvenstvu v show danceu za člane.

RAJE NA ZELENICO - Da bi se izognili plačilu parkirnine, so mnogi vozniki mrzlično iskali brezplačen prostor za parkiranje. Nekateri so se odločili kar za zelenico. (Foto: B. D.-G.)

PLESNO PRVENSTVO

KRŠKO - Plesni studio Krško bo pripravil v soboto ob 9.30 v športni dvorani osnovne šole Leskovec odprto prvenstvo v družabnih plesih za osnovnošolce in v disku za pionirje in mladince. V programu bodo sodelovali plesni par PK Kazina Ljubljana, Divi's formation Krško, plesna para Sebastijan in Urška ter Matija in Teja, plesni vrtec.

Luknja je globoka 220 milijonov

V Brežicah sprejeli osnutek proračuna - Računajo na izravnano in posojila - Jim bo uspelo pokrpati primanjkljaje in izpeljati programe?

BREŽICE - Osnutek občinskega proračuna predvideva, da bodo v letošnjem letu Brežičani za družbene dejavnosti, komunalno infrastrukturo, varstvo okolja, prostorsko planiranje ter za razvoj kmetijstva in gospodarstva potrebovali 943,5 milijona tolarjev. Ker bodo dobro tretjino sredstev namenili za družbene dejavnosti, so poslanci največ razpravljali ravno o tem.

Poslanci se tudi tokrat niso mogli izogniti prekeranju o tem, katera dejavnost je bolj pomembna, čeprav je navsezadnje obveljalo, da za nobeno ni dovolj denarja. Nekaterim se je zdelo nerazumljivo, da občinska vlada namenja kar 245 milijonov tolarjev za investicije v negospodarstvo, ob tem pa le po dobrih 20 milijonov za vzpodbujanje gospodarstva oziroma kmetijstva. Izvršni svet že dalj časa posanjuje, da občina ne more biti servis za gospodarstvo in edini nosilec razvoja, a ker iz Ljubljane do malih podjetij na podeželju ne vidijo, kaže, da tudi to leto pomoči od drugod ne bo.

Po prvih osnutkih programov bi za komunalno infrastrukturo potrebovali najmanj 789 milijonov, zato so jih morali pošteno oklestiti. Pri tem je pomembno vlogo odigral zbor krajevnih skupnosti, ki se je sestel skupaj s predstavniki KS in s tehničnimi predlogi prispeval k uravnoteženemu proračunu. Ciril Kolešnik se je zato zahvalil zboru in njegovemu predsedniku Ivanu Živčiču, pred-

poskrbel za tako amortizacijo, ki si je nobeno podjetje ne more privoščiti. Izračunal je namreč, da pride na

• Osnutek odloka o proračunu, ki so ga poslanci pred tednom dni že sprejeli, predvideva za 220 milijonov tolarjev zadolžitvev. Luknja je tako velika, da so mnogi podvomili, da jo bo občini uspelo pokrpati. Predlagatelj namreč računa, da mu bo od republike uspelo izterjati 53 milijonov za izravnano javne porabe. Poleg tega proračunu primanjkuje še 30 milijonov zaradi manjših obresti za kratkoročna posojila, primanjkljaji pa so še zaradi nižjih prihodkov od parkirin, komunalnih taks in nekaterih drugih zmanjšanih prilivov. Predlagatelj načrtuje, da se bo občina konec junija morala zadolžiti izven proračuna. Če bo uspel s pritiskom na republiko dobiti finančno izravnano, lahko pričakujemo zadolžitve v višini 75 milijonov tolarjev, sicer pa še več.

zaposlenega v občinski upravi po 160 tisočakov amortizacije.

Parkirnine burijo duhove

Po praznikih so začeli pobirati parkirnine - Na parkirnih mestih prazno, na zelenicah zasedeno

BREŽICE - V torek dopoldne je brežiška Ulica prvih borcev opustela. Malo so bili krivi komajda zaključeni velikonočni prazniki, a mnogo več, kot se je pozneje izkazalo, delavci podjetja Stik, ki so po sklepu občinskega izvršnega sveta začeli pobirati parkirnine. Za dve uri parkiranja so zahtevali 50 tolarjev, a voznike je najbolj jezilo to, da je treba odšteti enako vsoto, čeprav se ustaviš le za pet minut.

Zgodilo se je tisto, kar je bilo pričakovati. Tisti, ki so avtomobile parkirali sredi mesta kar za ves delovni čas, so si zdaj premislili. Trgovci se bojijo, da se bo zaradi "nadležnih" pobiralcev parkirnin premislil tudi marsikateri kupec. Težko se bo namreč navaditi in kakšnih 500 metrov

tudi prepešačiti v eno ali drugo smer od parkiranega avtomobila.

Pretekli teden je bilo torej prostora za parkiranje sredi mesta dovolj zaradi tega ni bilo posebnih zastojev v prometu, kakršnim smo bili priča doslej. Po stranskih ulicah, na primer okrog trgovske šole, cerkve sv. Lovrenca in po bližnjih zelenicah, je bila slika ravno obratna, bilo je vse zasedeno.

Dolgo pa tudi tam ne bo miru, kajti po mestu se že kako leto sprehaja občinski nadzornik, ki skrbi tudi za red pri parkiranju. Pretekli teden je bil popustljiv, v bodoče bo tudi on zaračunal tistim, ki bodo svoje vozilo pustili kar na zelenici. Tako dejanje jih bo stalo 2.500 tolarjev.

Po prvem tednu novega "parkirnega režima" v Brežicah seveda še ne more biti jasno, kako se bo obnesel. Vozniki se bodo postopoma naj navadili, kakor so se njihovi kolegi v drugih mestih. V kratkem se bo tudi pokazalo, ali je v mestu res premalo parkirnih mest ali pa so bila le nesmotno zasedena. Prav tako bo šele čas pokazal, ali bo parkirna res odgnala kupce v trgovinah ob glavni mestni ulici, ali se bo podjetju Stik posel obnesel, in navsezadnje, ali bo z njegovo pomočjo kaj prišlo tudi v občinski proračun.

B. D.-G.

OBČNI ZBOR

BREŽICE - Jutri ob 19. uri bo v Domu požarne varnosti v Brežicah letošnji redni občni zbor Občinske gasilske zveze. Ena najpomembnejših prostovoljnih organizacij v občini bo na zboru pregledala minulo delo in poslovanje, izvolila novo predsedstvo in sprejela delovni program za to leto.

VELIKE MALENCE MED DEMOGRAFSKO OGRŽENA OBMOČJA

VELIKE MALENCE - Vlada republike Slovenije je v začetku aprila z odlokom razglasila krajevno skupnost Velike Malence v brežiški občini za demografsko ogroženo območje. Tako so v tej občini zdaj vse krajevne skupnosti razen mestnih uvrščene v ogroženo območje.

B. DUŠIČ-GORNIK

SEBASTJAN IN URŠKA ČETRTRA

KRŠKO - Sebastijan Vodlan in Urška Klakočar, mlada plesalca Društva za plesno dejavnost Krško, katerih sponzor je zavarovalnica Triglav Krško, sta se v soboto udeležila kvalifikacijskega turnirja na Ptuj. Med 33. pari sta zasedla 4. mesto in s tem novih 12 točk za prehod v višji razred. Na tem tekmovalstvu sta prvič nastopila Matija Kržan in Teja Dumenčič in zasedla 25. mesto. Rezultat bosta skušala izboljšati na turnirju 8. maja v Novi Gorici.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

Šola v Pečicah za planince in za pouk v naravi

Obnova še letos?

PEČICE - Planinsko društvo Brežice želi obnoviti prostore v šolski stavbi v Pečicah, ki že davno ne služi več svojemu prvotnemu namenu. V preurejenih prostorih bi organizirali planinske taborne za mlajše člane, saj njihovo društvo poleg 50 odraslih vključuje tudi 100 mladincev in še 450 pionirjev.

Tej pobudi sta se pridružila še osnovna šola Brežice in vzgojno-varstveni zavod Brežice, ki bi stavbo potrebovala za organiziranje bivanja otrok iz vrtca v naravi in za izvedbo nekajdnevniških športnih in naravoslovnih šolskih dni. V občinskem sekretariatu za družbene dejavnosti so tudi letošnje leto načrtovali pomoč staršem pri stroških za šolo v naravi. Pri sestavljanju proračunskih programov so prišli do ideje, da bi bilo dobro podpreti pobudo o obnovi šole v Pečicah, saj bi to v prihodnjih letih pomenilo izvedbo najrazličnejših oblik bivanja v naravi. Tako so sredstva, ki so namenjena za sofinanciranje šole v naravi, v tem letu preusmerili v obnovu šolske stavbe v Pečicah.

V osnutku proračuna so za ta namen predvideli 1,7 milijona tolarjev, poleg tega pa so del sredstev za obnovu šole planirali še pri dejavnosti otroškega varstva in športni dejavnosti. Če bo občinska skupščina tako zastavljen program podprla, v sekretariatu za družbene dejavnosti računajo, da bi že to leto lahko zagotovili osnovne pogoje za bivanje: popravili bi streho, uredili napeljave in ogrevanje ter uredili kuhinjo in spalne prostore.

B. D.-G.

Kočevski izvršni svet se je le vdal

Po približno letu in pol, odkar so kočevski poslanci prvič prejeli osnutek pravilnika, ki je določal pogoje in merila za dodeljevanje občinskih službenih stanovanj, so ga na nedavnem skupščinskem zasedanju končno sprejeli. Če bodo sprejeli tudi pravilnik, bo to pomenilo konec velike stanovanjske afere, do katere je v Kočevju prišlo v času, ko so na republiški ravni sprejeli novo stanovanjsko zakonodajo. S tem pa ni rečeno, da ne bo morda izbruhnila nova afera, saj ima, kar zadeva službena stanovanja v lasti občine Kočevje, skupščinska komisija, ki je bila zadolžena za pripravo pravilnika, sedaj v svojih rokah škarje in platno.

Pri obeh pravilnikih, ki jih je pripravil kočevski izvršni svet, je bila temeljni kamen spotike in vseh kasnejših zapletov odločitev pripravljalec pravilnika, da zaposlenim v gospodarstvu oz. podjetjih ne bi dodeljevali občinskih službenih stanovanj. Izvršni svet je svojo določitev pojasnjeval s tem, da so občinska službena stanovanja edina stanovanja v kočevski občini, ki jih lahko pridobijo zaposleni v šolstvu, zdravstvu, otroškem varstvu in drugih zavodih ter občinski upravi. Pri svoji določitvi je vztrajal, kar pa je pri nekaterih poslancih povzročilo gnev. Argotantni nastopi predsednika izvršnega sveta Alojza Petka, češ da je priprava pravilnika in nasploh vse v zvezi z občinskimi stanovanji tako ali tako v izključni pristojnosti izvršnega sveta, so temu samo doprinesli. Nepopustljivemu izvršnemu svetu so poslanci zato pripisovali celo zlonamernost pri pripravi pravilnika in ga z nekaj zaporednimi pobudami in kasnejšimi glasovanji o nezaupnici skušali spodnesti.

Izvršni svet se je, naveličan nenehnih očitkov in dokazovanj, končno predal. Vso zadevo je prepustil skupščini. Ta je imenovala petčlansko komisijo za pripravo pravilnika in proučitev, kaj in kako s službenimi stanovanji, še posebno tistimi na Trgu zbora odposlancev, zaradi katerih je do stanovanjske afere pravzaprav tudi prišlo. Komisija je po nekaj mesecih končno pripravila pravilnik in vsaj v osnutku so ga poslanci pred kratkim tudi že sprejeli.

Pravilnik je pravo nasprotje predhodnih dveh in daje pripravljalcem pravilnika, gledano v celoti, skoraj neomajne možnosti razpolaganja s službenimi stanovanji. S tem pa se pojavlja nevarnost, da bo komisija doživljala vse tisto, kar je doživljal izvršni svet, ko so bila službena stanovanja "še" v njegovi pristojnosti. Že od vsega začetka se namreč pojavlja vprašanje, zakaj so si nekateri tako zelo prizadevali, da bi gospodarstvo postalo enakopraven partner tistemu, kar so bile včasih družbene dejavnosti. Nadaljnje vprašanje, ki so si ga nekateri

zastavili že ob sprejemanju osnutka, je, zakaj stanovanj ne bi dodeljevali tistim, ki bodo v njih živeli, ampak podjetjem, zavodom in drugim, za sicer pomensko znanega kandidata. V osnutku sprejeti način ima nekatere prednosti, vendar pa prinaša tudi dvom, ali ne bodo tako občinska službena stanovanja sčasoma postala stanovanja podjetij ali tistih pač, ki jih bodo dobili. Največ kritik pa bo skupščinska komisija lahko deležna zaradi odločitve poslancev, da bo stanovanja dodeljevala komisija, in sicer brez izdelanih objektivnih kriterijev (točkovanja), ki bi komisijo pri njenem svobodnem odločanju, komu bo stanovanje dala in komu ne, vsaj malo omejevali. Če ob tem niti ne bi šlo toliko za vprašanje poštenosti članov komisije in če se zanemari dejstvo, da bi bile pritožbe zoper odločitev komisije zaradi neizdelanih meril skoraj brezpredmetne, pa še vedno ostaja vprašanje, ali je komisija dovolj strokovna, da bo lahko pravilno presojala.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Črnomaljski begunski center leto potem

Včeraj je minilo leto dni, odkar so v postlopih nekdanje črnomaljske vojašnice odprli začasn timeralni center za begunce. Takrat nihče ni pomislil, da bodo begunci ostali tako dolgo, kot se jih je potem v nekaj dneh, ne. V Črnomlju jim je bilo namreč naročeno, naj pripravijo prostor za 600 ležišč, toda v štirih dneh se je število beguncev povzpelo na 1.196. Danes jih je v centru še 505, nekaj pa tudi pri družinah, ki vse težje znorejo breme njihovega vzdrževanja.

A ne le posamezniki, tudi črnomaljska vlada že obupuje nad gosti iz Bosne. Pravzaprav kar naravnost pove, da se z begunskim centrom v mestu ne bo nikoli sprizajnila in želi, da bi begunci čim prej odšli. Zato, ker je za občino z 18.000 prebivalci, ki je po družbenem proizvodu na zadnjem mestu v Sloveniji, nekaj 100 beguncev veliko breme, a tudi zato, ker jim nihče ne ve povedati, koliko časa bodo še ostali. Njihov strah je še večji, ker se begunci morda sploh ne bodo vrnili na svoje nekdanje domove in bo treba razmišljati, kje jih bodo naselili bolj za stalno. Prav tako se zdi Črnomaljcem nerazumljivo, da se mednarodne organizacije in Rdeči križ trudijo za čim boljše počutje beguncev, medtem ko jim ni kaj prida mar, kako bo z ureditvijo celotnega kompleksa nekdanje vojašnice, kjer se center nahaja. A prav zaradi urejanja begunskega centra so imeli v črnomaljski občini dodatne stroške, ki so jih morali plačati pretežno sami, saj je bilo iz Ljubljane doslej denarja le za vzorec.

Bolj klavme so tudi izkušnje Črnomaljcem z uradom za begunce, ki se po njihovem pri svojem delu velikokrat izgublja ali je zadovoljen z razmerami, kakršne so. Ob tem pa se izgovarja, da je odvisen od mednarodnih organizacij, ki dajo denar, ko ga dajo, če ga sploh dajo. Zaradi tega se tudi dogovori uresničujejo počasi, a - tega v Črnomlju ne tajijo - nekaj uspehov vendarle je. Med zadnjimi tudi gradnja čistilne naprave v zimnem centru. Prav tako so ponosni na obnovljeno največjo stavbo v vojašnici, v kateri so sedaj begunci in ki bo pač ostala mestu, ko bodo sedanjim stanovalci odšli. A po drugi strani bi lahko, pravijo, oddajali stavbo v najem, s tem pa bi se ustvarjal dohodek.

Črnomaljcem gre precej v nos amatersko vodenje centra. Pa tudi merila in način vodenja, ki da so takšni, da na področju nekdanje vojašnice ne zagotavljajo popolne

varnosti. Predvsem zbirni center ne gre nikakor skupaj s poslovno cono. Če pa že mora biti tam - Črnomaljši upajo, da zares začasno - bi ga morali ograditi in ločiti od poslovne cone, ne nazadnje pa zahtevati tudi kakšno rento. Črnomaljši zagotavljajo, da bodo v prihodnje račune za vso povzročeno škodo pošiljali na urad za begunce. Teh računov se je doslej nabralo za kar čeden kupček. Res je tudi, da bodo najbrž morali še nekaj časa - radi ali neradi - živeti z begunci. Znano je namreč, da bo v Sloveniji ostalo 10 do 15 baznih centrov in med temi je Črnomelj že določen. Začenja se torej drugo leto začasnosti.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Podoba ni rožnata, drugje pa je še bolj črna

Letos naj bi se sevniško gospodarstvo soočilo z okrog 200 presežnimi delavci, ki jih ne bodo mogli ustrezno rešiti in bodo prešli v t.i. odprto brezposelnost. Pri teh presežkih gre predvsem za delavce tekstilne, lesne in kovinske industrije. To število pa predstavlja dobre 4 odst. zaposlenih v tem sektorju. Vse več presežkov pa se pojavlja tudi v zasebni obrti.

Več kot v preteklosti je predvidenih presežkov med tehniki, čeravno naj bi šlo vendarle zvečinoma za delavce z najnižjo stopnjo izobrazbe. Navkljub temu, da naj bi bilo letos presežnih delavcev v sevniški občini več kot v zadnjih letih, je po besedah Saše Mohorko z območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje v Sevnici to število še zmeraj precej manjše kot v preostalih dveh posavskih občinah. Zatoraj tudi ne pričakujejo, da bi se v sevniški občini gospodarske razmere bistveno poslabšale, medtem ko so predvidevanja za brežiško in krško občino precej bolj črnogleda.

Zagate so še toliko večje, ker so podjetja že v preteklih letih v celoti izkoristila možnosti preusposabljanja oz. prezaposlovanja presežnih delavcev, zato podjetjem dostikrat ne preostaja nič drugega kot da dejansko odpušajo zaposlene zaradi ukinitve delovnih mest. Skrbni zlasti to, da v družbenem sektorju, kjer je še vedno zaposlena velika

• Zelo majhne možnosti za delo ponujajo obrtniki in podjetniki, pa še tisto lepo število novih obratovalnic ostaja bolj na papirju oz. praviloma z zaposlenim lastnikom družbe z omejeno odgovornostjo. Mnoge d.o.o., ki se jih nekateri gospodarstveniki izogibajo v velikem loku, dobivajo po svoji nezanesljivosti in neposlovnosti še nekatere druge atribute zloglasnih GG (grupe građana) iz prošle Jugoslavije. Ocenjujejo, da se bo proti koncu leta število brezposelnih povzpelo kar na 1.100 oseb, torej bi se povečalo število iskalcev dela približno za petino! Seveda skušajo na zavodu za zaposlovanje tudi letos z ukrepi aktivne politike zaposlovanja omiliti stisko okrog 350 oseb. Računajo, da bo več samozaposlitev kot doslej. Jasno pa je, da ti ukrepi, posebej še, ko gre za sofinanciranje pripravništva in javnih del, ne pomenijo trajnega razreševanja nezaposlenosti.

večina delavcev, ne pričakujejo bistvene oživitve zaposlovanja. V sevniškem gospodarstvu in negospodarstvu naj bi letos zaposlili le 35 delavcev in 40 pripravnikov.

Toda vedeti je treba, da je več kot polovica načrtovanih zaposlitev samo trenutnega značaja, in sicer gre za pokrivanje začasnih odsotnosti že zaposlenih in novih zaposlitev za čas pripravništva. Nadomestnih zaposlitev zaradi upokojevanja skorajda ni, to pa je še dokaz več, da skušajo podjetja s predčasno upokojitvijo oz. dokupom let svojim delavcem še vedno rešiti zlasti vprašanje odvečnih delavcev.

PAVEL PERC

Dogodki v sliki in besedi

PESMI IZ 200 GRL — V nedeljo je bila v črnomaljski župnijski cerkvi 20. revija belokranjskih cerkvenih pevskih zborov, na kateri se je v 12 zborih predstavilo okrog 200 pevcev. Vsak zbor je zapel po dve pesmi, na koncu pa so ob spremljavi pihalnega orkestra glasbene šole iz Metlike in pod taktirko prof. Jožeta Trošta zadonele pesmi iz vseh grl hrkrti. Sicer pa so zbori izvajali predvsem dela belokranjskih skladateljev Matije Tomca in Josipa Šurbenca. Prav spominu na slednjega, katerega dela so bila doslej v glavnem zamolčana, je bila tudi posvečena jubilejna revija. Gosta sta bila tudi ustanovitelja revije Marjanca Grdiša-Vidič in nekdanji črnomaljski župnik France Urbanija. Na fotografiji: mešani pevski zbor dobljske podružnice črnomaljske župnije pod vodstvom Cvetke Banovec. (Foto: M.B.-J.)

DAJTE MU, DAJTE, JURJA DAROVAJTE — Po ljudskem koledarju je Jurjevo, 24. april, začetek pomladi. V Črnomlju je sicer jurjevanje skupaj s kresovanjem, ki ga že vrsto let pripravljajo v prvi polovici junija, le del turistične ponudbe. Toda zadnja leta v Beli krajini vse bolj oživlja obdarovanje otrok na Jurjevo. Od hiše do hiše vodijo Zelenege Jurija, v brezove veje odetega fantiča, ter voščijo srečo tistim, ki jim dajo jajca ali kakšne druge dobrate, ter nesrečo tistim, ki jim ne odprejo vrat ali jih odženejo od hiše. Tako so se pripravili voščiti »srečno novo Jurjevo leto« črnomaljski otroci. Jurjevo leto traja v Beli krajini od Jurjevega do takrat, dokler »perje s hrastja ne pade«. (Foto: M.B.-J.)

PODOBA NEMARŠČINE — Po celi Sloveniji poteka velika spomladanska očiščevalna akcija, češ počistimo vsak pred svojim pragom. Pred nedavnim je novomeška Komunala iz cele občine odvažala kosovne odpadke; kjer so na odjemna mesta ljudje privlekli avtomobilske školjke, pa tudi te. Razveseljivo je, da je odziv na te očiščevalne akcije vsako leto večji, kar govori, da se ekološka zavest ljudi izboljšuje. Zato še toliko bolj bodejo v oči taki prizori, kot je ta, ki je bil posnet na Dolžu. Ob smetnjaku v robidovju že lep čas leže zverženi ostanki avtomobila. Dolž poleg tega res ni tako velik, da tamkajšnji prebivalci ne bi mogli ugotoviti (če že sedaj ne vejo), kdo je to pločevino privlekel tjakaj. Pa bi se fantje zbrali in mu "avto" lepo "parkirali" pred njegovo hišo. (Foto: A. B.)

KRKO SO POPENILI — Ob deževju se v Krko iz kanala pod kandijskim mostom v Novem mestu izlivajo penaste odlake. Tako kot prejšnjo sredo pa še ni bilo. Iz kanala je v Krko bruhala gosta penasta brozga in njena sled se je vlekla proti jezu. Ljudje, ki se na to spoznajo, pravijo, da pride do takega pojava le ob deževju, ker kanalizacija, ki je dimenzionirana za tako imenovani sušni pretok, ne more požirati povečanih odplak in jih odvajati na čistilno napravo, in tako "višek" teče naravnost v Krko, pri tem pa se zaradi padca čez visoko kaskado močno speni. Ta pena naj bi sama po sebi ne bila reki škodljiva. Vendar nezaupljivi ljudje takim in podobnim razlagam neradi verjamejo in se boje, da deževje kakšna bližnja tovarna, ki že tako ne slovi po tenkočutnem odnosu do okolja, izkoristi in se znebi neprijetnih (in škodljivih) odpadkov. Kakorkoli že, prav bi bilo, ko bi ob takem pojavu vzeli vzorec pene in jo analizirali. Krka pa je, žal, kar tiho, sicer bi, kot se danes reče, morala že zdavnaj popeniti. (Besedilo in slika: A. Bartelj)

Mleko kot politična pijača

Nedavne težave pri odkupu mleka, ko se je za slovensko mleko čez noč zaprl italijanski in avstrijski trg, že prej pa so slovenske mlekarne izgubile hrvaško tržišče, zlasti Istro, so razkrile kup stvari, ki so bile do sedaj širši javnosti bolj ali manj prikriti. In to težav, s katerimi se spopadala tako ena kot druga stran, pridelovalci in odkupovalci; pridelovalci in odkupovalci; pri slednjih mislimo predvsem Ljubljanske mlekarne, ki so tako rekoč izključni odjemalec mleka z Dolenjskega, iz Posavja in Bele krajine.

Ljubljanske mlekarne vsak dan odkupijo okoli 350.000 litrov mleka, od tega so ga doslej 100.000 l vsak dan izvozile, največ v Italijo in manj v Avstrijo. Zaradi zapore za slovensko mleko v teh dveh državah pa tudi zaradi v primerjavi z razvitimi evropskimi državami precej majhne porabe mleka in mlečnih izdelkov na prebivalca v Sloveniji se je v Ljubljanskih mlekarnah nakopičilo izredno veliko zalog tako imenovanih trajnih mlečnih izdelkov. Kar 70 ton sira, za

izdelavo katerega je potrebnih 700.000 l mleka, jim je splesnelo. Ob tem pa, se pritožujejo v mlekarnah, država dovoljuje izvoz ogromnih količin mlečnih izdelkov, med njimi celo takih, na primer obarvanih sirov, ki ne ustrezajo našim standardom. Kot da država načrtno podpira hitro bogatenje trgovcev, ki se mu reče tudi kruh brez motike.

Ljubljanske mlekarne imajo okoli 18.000 dobaviteljev mleka, taka množica pa povzroča ne samo kup dodatnih težav, ampak tudi precej draži vso zadevo, saj je, če nič drugega, toliko več prevozov. Podobna mlekarna v razviti evropski državi ima okoli 2.000 dobaviteljev, tako da vodja odkupa pozna tako rekoč vsakega izmed njih. Že zato jim je odkup in vse, kar je povezano z njim, lažje organizirati, da ne govorimo o tržnem redu in stabilnem trgu sploh. Ob naši mali porabi mleka in mlečnih izdelkov, neprimerno večjem odkupu kot porabi, zaprtem

njem tržišču morajo Ljubljanske mlekarne za odkup mleka na mesec odšteti 250 milijonov tolarjev, prevozi pa jih stanejo še dodatnih 50 milijonov. 300 milijonov tolarjev na mesec pa je vsota, ki bi nagnala strah v kosti še kakšni večji in trdnjši firmi kot so Ljubljanske mlekarne. Zato ni čudno, da mlekarne ob takih razmerah včasih zamujajo s plačilom za mleko. Ker pa gre za več kot 10 milijonov litrov mleka na mesec, katerega plačilo je marsikateri kmečki družini najpomembnejši stalni in redni vir dohodka, postane mleko prvovrstna politična pijača, če že ni pijača politikov.

Za sedaj je vlada zagotovila denar za odkup vsega mleka. Koliko časa bo to trajalo, se ne ve. Ljubljanske mlekarne so jasno povedale, da bodo, če bo ta "injekcija" popustila, morale omejevati odkup, če bodo meje za izvoz slovenskega mleka še ali spet zaprte. Slovensko mleko vre, pri vretju se kaj rado zgodi, da, če ne pazimo, prekipi in lahko koga tudi hudo popari.

ANDREJ BARTELJ

15 LET PREPEVAJO - Zbor Lisca iz Sevnice je v soboto v humorom in sproščenem slogu povabil na praznovanje svoje stoletnice. Preden bo napočil jubilej, bi radi pevci še kaj postorili, med drugim pridobili dodatne nižje glasove. Prav pomanjkanju na moški strani so bile namenjene naslednje sobotne besede pevcev: "Hudo se piše sevnškemu ljudstvu, če moški nočejo peti! Če samo obljublajo!"

Težak, pa morda le pravi čas

Mešani pevski zbor Lisca iz Sevnice s sobotnim koncertom počastil 15-letnico delovanja - Prvi Pfeifer, sedanji Peček - Gallusova priznanja pevcem

SEVNICA - Mineva 15 let, odkar deluje Mešani pevski zbor Lisca iz Sevnice. Prav obletnici v čast je zbor pel v soboto zvečer v kulturni dvorani sevnškega gasilskega doma in nastopil tako, da je bilo prijetno za uho in lepo za oko. To navsezadnje ne čudi, ker so pevci zbor Lisca opravili skoraj 1.500 ur vaj in kar 90 javnih nastopov. Toliko tega se je namreč nabralo v desetletju in pol.

Iz zgodovine zboru samo še to, da ga je do 10. obletnice vodil Jože Pfeifer. Za Pfeiferjem sta pevcem dirigirala Romana Pernovšek in Franc Leben, za katerima je taktirko 1991. leta prevzel Stane Peček, sedanji zborovodja. Sevnški pevci pod okriljem tovarne Lisca so doslej sodelovali na vseh občinskih in posavskih pevskih revijah, nekajkrat so dali svoje glasove veličastnemu zboru na taboru v Šentvidu pri Stični. Na

stopali so tudi drugje in drugače, saj imajo obilo velikih in večjih znanstev ne samo z zbori v Posavju in na Dolenjskem, ampak celo v Rožu na Koroškem.

Nekaj o svojem podrugem desetletju je zbor povedal tudi v soboto na slavnostnem koncertu. Ker so pevci ob tej priložnosti namigovali tudi na manjše zadrege, omenimo, da bi v bodoče radi prišli do vsaj nekaj dodatnih moških glasov.

Druge vrste težave prinaša zboru sedanji čas, saj je dandanašnji na voljo vse manj denarja za ljubiteljsko kulturo. Stane Peček dirigira optimistično, kot je tedaj, ko je šlo kulturi lažje. Zborovodja je namreč

V soboto so se pevci na koncertu spomnili svojega pokojnega basista Vinka Dernača. V zboru so podelili priznanja. Anica Dernač, Hinko Maver, Tanja Novšak, Lojze Špec in Mery Štih so dobili bronaste Gallusove značke. Martini Horžen so izročili srebrno Gallusovo značko.

prepričan, da ljubiteljske kulture nikoli ne bo čisto konec, ker jo ljudje zmeraj potrebujejo. Ker jim je do nje, bodo na primer dobri pevci zmeraj našli občinstvo in pokrovitelja. Temu ne ugovarja Anica Dernač. Kot predsednica zboru je tudi prepričana, da ima zbor Lisca dobro strokovno vodstvo, in to v osebi Staneta Pečka in njegove soproge Duške.

M. LUZAR

"TRINAJSTO PRASE" V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ - V soboto, 24. aprila, bo ob 21 uri v Mladinskem kulturnem klubu Bela krajina v Črnomlju koncert skupine "Trinajsto prase", ki jo sestavljajo glasbeniki Tomaž Rauch, Roman Ravnič in Igor Cvetko. Na gosli, klarinet, citre, bas in harmoniko igrajo pretežno glasbo iz ljudskega izročila.

REVIJA PEVSKIH ZBOROV

DRAGATUŠ - V nedeljo, 25. aprila, ob 16. uri bo v Kulturnem domu v Dragatušu revija odraslih pevskih zborov. Prijavljenih je šest zborov iz Bele krajine.

Srebrni jubilej noneta Rog

Jutri koncert jutri v Glasbeni šoli

KOČEVJE - Nonet Rog te dni praznuje 25-letnico obstoja. Jubilejni koncert bo jutri, 23. aprila, ob 18. uri v dvorani Glasbene šole (bivša gimnazija).

Dobrih 15 let je bila pevovodkinja zboru Marica Vidmar, zdaj pa je to že deset let Kristina Trkovnik, ki že od ustanovitve zboru opravlja tudi vse organizacijske posle. Teh ni malo, saj nonet nastopa tudi po 25- do 30-krat letno. Od leta 1975 redno nastopa na izseljenskih piknikih, nastopal je že na radiu in televiziji, gostoval pa je že tudi v sosednji Hrvaški in Italiji.

Pevke so posebej ponosne na svoj izbor starih narodnih pesmi in na narodne noše, spodbuja in radosti pa jih tudi to, da za njihovo petje vlada vse več zanimanja tudi med mladino, čeprav je njihovo najhvaležnejše občinstvo seveda med starejšimi, zlasti kadar zapojejo v domovih za starejše in v zdraviliščih.

J. PRIMC

NOVO MESTO - Skoraj ga ni umetnika, naj si bo likovnega, glasbenega ali besednega, ki bi ustvarjal v Novem mestu, pa bi se v njegovem delu ne pojavil Kapitelj. Njegova dominantna pojava je pač premočan izziv, da bi ga ustvarjalec spregledal ali se mu lahko izognil. Ta izziv je že zgodaj sprejel tudi novomeški akademski slikar Jože Kumer, ki živi in dela v Dolenjskih Toplicah. V petek zvečer je v privatni galeriji Gospodična na Ulici talcev 2 odprl razstavo s svojimi kapiteljskimi motivi, posvečeno 500 letnici Kolegiatnega kapitlja.

"Vsak jubilej bogati in spodbuja, kako torej ne bi častiljivi jubilej Kapitlja, ki je v življenju Novomeščanov in vseh, ki pridejo v stik z Novim mestom, tako prisoten," pravi slikar Jože Kumer, ki se je s Kapitteljem umetniško srečeval v različnih obdobjih in razpoloženjih. "Na Kapitteljem sem močno navezan, ker je moje otroštvo minilo v njegovi zanimivi okolici. Zidovi so mi govorili skrivnosti davnih graditeljev in

s preteklostjo prežete površine so se kot dominantna pojavile tudi na mojih slikah. Dela so plod daljšega ustvarjalnega obdobja, v katerem je Kapitelj stalnica, medtem pa sem seveda delal tudi druga dela."

Iz razstavljenih del je prav zaradi tega moč razbrati tudi umetnikovo razvojno pot in njegova iskanja, ko

KOTARJEVA

"DOLENJSKA V CELJU"

CELJE - Novomeški slikar Jože Kotar je pred kratkim zaprl razstavo v Dolenjski galeriji. Izbor s te razstave, predvsem večja platna (21 del), je preselil v celjsko galerijo Mozaik. Otvoritev razstave z naslovom "Dolenjska v Celju" je bila v petek, 16. aprila, in bo odprta do 10. maja. Na otvoritvi, ki je bila dobro obiskana, je pripravil kulturni program celjski Studio za ples. Iz Celja se bo razstava selila v Brežice.

PRVIČ NA ODRU - Lani oktobra so se pod vodstvom prizadevne Staše Vovk pričeli učiti pravilne drže, lepega govorjenja, sproščenega smeha, potem pa se posvetili študiju igre Borisa A. Novaka "Mala in velika luna". Prejšnjo sredo so premagali tremo in stopili na oder: Alja Povelj, Tanja Peterlin, Matevž Kralj, Aljoša Vrbečič, Mitja Bukovec, Brina Redling, Veronika Balkovec, Svetlana Miladinovič, Urška Štupar in Snežana Miladinovič. Krst je uspel in Novo mesto ima mlado in nadobudno igralsko skupino. (Foto: J. Pavlin)

"Oui" za ponoven vzpon francoščine

Se je francoščini v usmerjenem izobraževanju godila krivica? - Na novomeški gimnaziji so prepričani o tem - Številni praktični razlogi govorijo njej v prid

NOVO MESTO - Zanimanje za francoski jezik je v zadnjih letih na novomeški gimnaziji precej upadlo, kar je po eni strani zaradi spremenjnih razmer in drugačnih potreb v sodobnem svetu razumljivo, hkrati pa tudi zaskrbljujoče, kajti en razred s francoščino v vsakem letniku, pa še to le v družboslovni usmeritvi, je premal. Zadnji razred s francoščino v naravoslovni usmeritvi, sponzoriran od gradbenega podjetja Pionir, je zapustil gimnazijo pred tremi leti. Je res prav, da smo francoščino tako zanemarili?

"Ker se počasi zopet vračamo na koncept stare gimnazije, bi želeli seznaniti javnost z našo željo, da bi najkasneje v prihodnjem letu vpisali dva prva letnika z obveznim poukom francoščine. To pa bomo dosegli le, če bomo dovolj zgodaj motivirali šole, starše in bodoče učence," pravi ravnateljica gimnazije Vasja Fuis. "Vse je seveda povezano s financiranjem. Sedaj dobimo denar le, če je interes dovolj močan za cel francoski razred."

"Najboljša motivacija za vpis na francoščino ponujajo potrebe, ki so v Novem mestu velike. Naj na prvem mestu omenim seveda Revoz pa banko, pošto in zavarovalnico," utemeljuje upravičenost povečanja francoskega pouka prof. Francka Pirnar. "Zal je usmerjeno izobraževanje v zadnjih letih s svojo izključno orientiranostjo v germanske jezike napravilo veliko škodo, saj je romanske jezike izrinilo iz šol in iz kulturne zavesti, kar je velika škoda."

Na novomeški gimnaziji kadrovskih težav glede pouka francoščine ni. Na voljo sta dve profesorici, ki bi ponovni uravnoteženosti jezikovnega zanimanja zlahka ugodili. "Klasična gimnazija z latinskim jezikom, ki se vrača, že sama kliče po najmanj enem živem romanskem jeziku," pravi prof. Jelica Šporar, "vendar je praktična uporabnost za gospodarstvenike, znanstvenike in poslovneže, da ne govorim o ponovnem rojstvu slovenske diplomacije, tako velik, da je ponovno vračanje romanskih jezikov ob moderniziranih učnih prijemih, ki se obetajo, tako rekoče nujno."

Prav praktične potrebe in konkretni gospodarski interesi sta že prej v Novem mestu botrovala tesnejši povezavi med gimnazijo in gospo-

se je od trdnih realističnih osnov podal na spiralno stopničasto pot do radikalnih poenostavitvev, ob katerih pa nov izraz postane jasen in prodornejši in motiv še ohrani znano in razpoznavno obliko.

"S Kapitteljem pa s tem seveda še nisem končal, saj ga lahko še opredeljam na drugačne načine, kar sem dokazal tudi z najnovejšimi deli. Motiv je na nek način neskončen in se bom še srečeval z njim," pravi umetnik, čigar dela so na otvoritveno slovesnost, na kateri je na kitaro igrala Maja Oberštar, privabil kar lepo število obiskovalcev.

T. JAKŠE

EDINI IZ DOLENJSKE

LJUBLJANA - Na dobrodelno akcijo slovenskih umetnikov, ki je bila organizirana kot pomoč otroškemu oddelku Onkološkega inštituta Kliničnega centra v Ljubljani z namenom, da bi za zbrane upetnine iztržili denar za nakup stanovanja, se je z našega konca odzval le slikar Jože Kotar. Njegova slika je bila na dražbi prodana za 90 tisoč tolarjev.

Smrt, naj bo še tako težka, je zelo nizka cena za večni mir. (Bor)

kultura in izobraževanje

Iskanje topline in svetlobe

Razstavlja Rada Bjeljac iz Sarajeva

"Slovenija je zame svetloba, Bosna toplina," pravi slikarka-ljubiteljica Rada Bjeljac, diplomirana pravnica, ki od lanskega aprila živi v Novem mestu. Z mamo, ki je doma iz belokranjskih Drag, je prek Madžarske prišla iz Sarajeva k sorodnikom. Razen dela v odvetniški pisarni se zdaj ves čas predaja samo slikanju. K nam je prišla praznih rok, saj je vse njuno premoženje ostalo v izmučenem Sarajevu, pa vendar razstavlja 40 olj na steklu, kartonu in platnu, na ogled pa je tudi njeno barvano steklo. Že med študijem je bila doma članica likovne sekcije KUD Slobodan Princip-Seljo, kjer je dobila prve slikarske izkušnje. Zanj je "upietnost reprodukcija ljubezni", kot pravi. V vseh njenih slikah je veliko iskanja, dela pa izžarevajo svetlobo in toploto, ki se tipaje vpijata v obiskovalca.

S toploto svetlobe utrjuje slikarska-ljubiteljica svoje korenine v novem okolju, saj jo želja po ustvarjanju spremlja že vse od šolskih klopi dalje. "Studentec vojna hrepenenja v meni kljub tejni ni usahnil. Sprejemati in oddajati ljubezen z lepoto zapolnjuje praznino, ki bi me sicer lahko premagala", pravi nadarjena ljubiteljica slikanja. Predvsem o podzavestnem vpijanju in oddajanju svetlobe govore tudi njene slike močnih barv, ki jih omejujejo linije.

Slike in barvana stekla Rade Bjeljac so v novomeškem razstavišču SDK v Kandiji tudi na prodaj.

T. GOŠNIK

Spet Jezikovne počitnice

Široka akcija za jezikovno bogatitev je spet stekla

Tudi slovenščine se je treba učiti. Tega se zlasti zavedajo Slovenci na avstrijskem Koroškem. Krščanska kulturna zveza v Celovcu se še posebej prizadeva, da bi se moč in odmev slovenske besede čim bolj ukoreninila v zavesti mlade generacije, saj je znanje obeh deželnih jezikov pravica in nesporno pomembno kulturno dejanje in bogastvo. Zato je pred leti tudi prišlo do pobude, da se v Novem mestu vsako leto med počitnicami za okoli 30 mladih Korošcev pripravijo in izvedejo Jezikovne

počitnice. Letos bodo organizirane že četrte (leta 1991 so bile zaradi vojnih razmer odpovedane).

Nezamenljivo vlogo pri tej organizaciji izpopolnjevanja v slovenskem jeziku imajo družine gostiteljice oziroma njihovi otroci, ki za tri tedne udomijo mlade goste s Koroške in jim tako omogočijo nenehno in bogato komunikacijo v slovenskem jeziku. Letos bodo jezikovne počitnice od 18. julija do 7. avgusta. Potekale bodo po podobnem programu, kot je veljal za pretekla leta. Na Koroškem so priprave že stekle in pričakovati je, da se bodo nekateri lanski udeleženci spet vrnili v Novo mesto. Jezikovne počitnice bodo imele tudi tokrat osnovno delovno središče za vzgojno-izobraževalno delo na osnovni šoli Grm v Novem mestu.

V vsebinsko zanimiv in organizacijsko razgiban program se bodo vključili otroci iz Koroške (stari od 10 do 16 let) in njihovi novomeški vrstniki oziroma njihove gostiteljice, učitelji, mentorji in organizatorji, predstavniki občine, društva, ustanove, podjetja in zainteresirani posamezniki. Pri organizacijskih pripravah in izvedbi Jezikovnih počitnic bodo pomagale osnovne šole Bršljin, Center, Grm in Šmihel, pri posameznih nalogah pa tudi druge osnovne šole.

Dosedanji rezultati tej jezikovno-kulturni srečanju v Novem mestu so bili spodbudni in vsestransko uspešni. Naj se tako in še uspešneje potrdijo tudi letošnje Jezikovne počitnice.

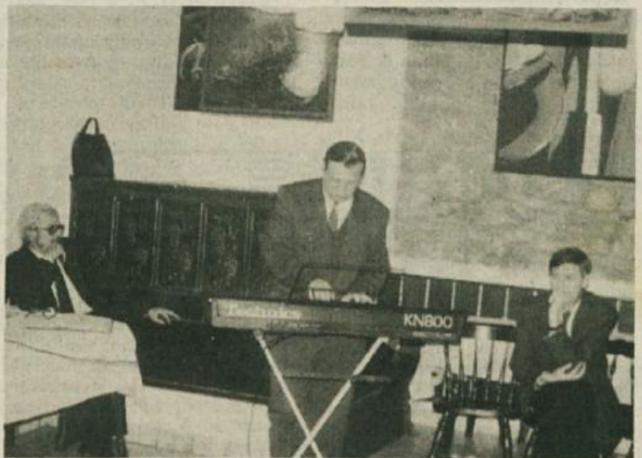
J. ŠKUFCA

ORAČ V ROGAŠKI SLATINI

ROGAŠKA SLATINA - V petek, 16. aprila, je v razstavnem salonu Rogiška Slatina odprl razstavo novomeški slikar Janko Orač. Na ogled je opus iz slikarjevega večletnega dela, izbor pa obsega 28 del. Razstava bo odprta do 7. maja.

JOŽE KUMER V MARIBORU

NARIBOR - Novomeški akademski slikar Jože Kumer razstavlja v Mariboru. Otvoritev razstave bo danes, 22. aprila, ob 18. uri v Zeleniškem zdravstvenem domu, Kopitarjeva ulica 2. V kulturnem programu bodo sodelovali učenci Srednje glasbene in baletne šole Maribor in kvartet bratov Feguš.

SRČANJE NA HRIBU - Kulturna srečanja v gostilni "Na hribu" na Škranjah se nadaljujejo. Na petkovem večeru se je s slikarjem Tonijem Vovkom, ki razstavlja v lokalu, pogovarjal o ustvarjalnem delu šmihelski župnik Ciril Plešec, organizator večera Rudi Škof pa z ljubiteljskim glasbenikom dr. Cvetom Gradišarjem. Rudija Škofa (levo) je Na hribu srečal tudi Abraham. V njegovo čast je ob poti zasadil drevo. To naj bi se ob različnih priložnostih ponavljalo, dokler ne bo drevedov zasajen vse do ceste. (Foto: T. Jakše)

UPOKOJENEC SLIKAR - Slikar Tugo Lebič je v kletnem hodniku kopaljskega doma v Dolenjskih Toplicah pripravil svojo že dvajseto prodajno razstavo. Tokrat se gostom in obiskovalcem zdravilišča predstavlja predvsem s podobami iz narave in tihožujij. Tugo Lebič je že dobro desetletje upokojen, slikarstvo pa mu pomeni razvedrilo, notranjo nujno in izpoved. (Foto: J. Pavlin)

dežurni poročajo

VLOM V AVTO - 12. aprila je neznan storilec v straški ulici Pod vinogradi vlomil v osebni avtomobil R. C. in s police zmaknil moško denarnico z dokumenti in nekaj gotovine. Lastnica je prikrajšana za okroglih sedem tisočakov.

PRAZNIH ROK IZ HIŠE - V noči na 18. april je bilo vlomljeno v stanovanjsko hišo v Ajdovcu, vendar je storilec opravičitev letemelj pregled notranjosti, odšel pa je praznih rok. Tistega, kar je iskal, očitno ni našel, vseeno pa je naredil za 10.000 tolarjev škode.

ODNESEL TERMO STEKLENIČO - Med 2. in 17. aprilom je nekdo iz oddelka s tehničnim blagom trgovine Gala trade, d.o.o., v Metliki ukradel termo steklenico, vredno 5.497 tolarjev. Edina nejasnost je pravzaprav ta, kaj je termo steklenica delala na oddelku s tehničnim blagom.

TRJE BREZPLODNI VLOMI - 16. aprila ponoči je neznanec v Črnolju vlomil v tri osebne avtomobile znamke Golf. Iz dveh je poskusil ukrasti radiokasetofona, vendar je bila naloga zanj pretežka, v tretjem vozilu pa je obupal že ob vstopu vanj. Odšel je torej praznih rok, skupne škode pa se je nabralo za 25 tisočakov.

BREZ PLENA - Praznih rok je ostal tudi nepridiprav, ki je 17. aprila popoldne v Češči vasi vlomil v osebni avto VW Jetta. Očitno ni našel nič primernega, vseeno pa je z vlomom povzročil za 20 tisočakov škode.

NA VAGON PO OKRASNE OBROČE

NOVO MESTO - V času med 12. in 13. aprilom je neznanec na novomeški železniški postaji v Kolodvorski ulici stopil do vagona, na katerem so bila naložena vozila novomeškega Revoza R 19 in Espace, ter pobral nekaj okrasnih kolesnih obrobov. Po prvih podatkih je škode za 19.200 tolarjev.

V zaporih pustil pol življenja

Doslej za rešetkami prebitim sedemindvajsetim letom bo Ilija Pincip dodal še dve - Serija vlomov v posavske vikende

BREŽICE - 53-letni Ilija Pincip iz Dervente v Bosni in Hercegovini dobro pozna Dolenjsko in Posavje, tudi tukajšnje sodnike in policiste. 30. avgusta 1990 ga je novomeško temeljno sodišče zaradi številnih tatvin, ki jih je imel na vesti, obsodilo na 4 leta zapora. Del kazni je odsedel v KPD Foča, od koder pa je bil 26. maja 1991 zaradi vojnih razmer predčasno odpuščen.

Možakar je nekaj časa taval sem ter tja, naposled pa se odločil vrniti v Slovenijo. Konec lanskega julija je blizu Dobove ilegalno prestopil slovensko-hrvaško mejo, toda bil je brez prebite pare v žepu. Zapolnitev in kruh so mu dajali številni vloomi, ki jih je zagrešil v naslednjih dneh. Tako je v Preradolu obiskal počitniško hišo Ernesta Trpinca, na

Armeškem je vlomil v vikend Ladislava Bosine, v Kostanjku je oškodoval Rudolfa Omerzela, na Razborju je vlomil v trgovino sevnškega Mercatorja, v Žirovnici pa je nepovabljen vstopil v vikend Janija Krivca in Franca Medveška. Serijo vlomov je nadaljeval v Gabrni, kjer je oškodoval Anreja Klezina, na Ojstrem je vlomil v vikend Marije Jarh, v Rifen-

Geodetske uprave, Alojz Podboj, upravnik poslovnih prostorov Stanovanjske zadrage Šentrupert in drugi.

Republiški inšpektor za varnost cestnega prometa je ugotovil, da sedanje trebanjsko avtobusno postajališče ni v skladu s sedanji predpisi in normativi. Postajališče se mora zato uporabljati izključno za ustavljanje avtobusov, strogo pa je prepovedano parkiranje vseh vrst vozil. Na sestanku so sklenili, da morajo policisti dosledno kaznovati vse tovrstne kršitelje. Sporočilo o tem so poslali tudi na podjetje Gorjanci.

Na postajališču, ki je last podjetja Viator iz Ljubljane, je bilo že doslej parkiranje prepovedano in dovoljeno le za avtobuse, pa se za te napise vozniki niso kaj dosti zmenili. Bo strožji nadzor tokrat zalogel?

J. D.

Srhljivo odkritje na deponiji lesa

Bivšega moža je umorila 63-letna Marija Čater, truplo pa potem zvelkla na deponijo lesa - Krvavi sledovi v hiši - Štiri leta in deset mesecev zapora

BREŠTANICA - Kot po navadi je domačin Miran Ulčnik 19. januarja 1990 parkirjal svoj tovornjak s priklopnikom na deponiji za železniško postajo v Breštanici. Prav nič vsakdanje pa ni bilo odkritje, ki mu je bil priča naslednjega dne okoli 11.30, ko se je vrnil po avtomobil: ob priklopi je našel moško truplo, glavo je pokrival 2,5 metra dolg bukov kol, oblačila so bila razmetana daleč naokrog, nedaleč od trupla je ležala celo zobna proteza, nekaj vstran pa še aktovka z 2.503,50 din gotovine. Nobenega dvoma ni bilo, da je pokojni žrtev morilca. Toda kdo je morilec?

Klobčič se je pričel hitro razpletati. Sledovi so vodili do bližnjega zaselka Kantalon, kjer je v 130 metrov oddaljeni hiši s hišno številko 4 prebival Janez Čater, z njim pa 63-letna Marija, njegova bivša žena. V odtočnem jašku ob hiši so policisti in kriminalisti krške UNZ našli nekaj ženskih oblačil, zraven njih še vrvi, s katero naj bi storilec vlekel truplo, okrvavljene copate in drugo. Dokazov je bilo dovolj za utemeljen sum, da je morilka Marija Čater, le da slednja tega bremena nikakor ni hotela sprejeti. Takšna približno je bila njena razlaga dogajanju in življenja v Kantalonu:

"Janezu nisem želela smrti, čeprav je bilo življenje z njim težko in hudo. Spoznala sva se prek časopisnega oglasa; jaz sem prej živela v Mislinji, on pa tu, v Kantalonu. Leta 1985 sva se poročila, leto dni kasneje sem prodala še svojo hišo v Mislinji in polovico denarja vložila v Čaterjev dom. Življenje nama je bilo v prvih mesecih lepo, razumela sva se, najini odnosi so bili dobri. Sčasoma pa je prihajalo do preprirov, Janez je postajal grob, bil je ljubosumen, pričel me je tepsti in mi groziti. Zlasti je bil ljubosumen na svojega sina. Grozil nama je, kako bo zažgal hišo, da bova zgorela v njej itd. Tudi piti je pričel, skratka, življenje je postajalo vedno bolj neznosno. Ni bilo drugega izhoda kot odločiti se za ločitev. Do tega je prišlo 14. aprila 1989, toda tudi po ločitvi sva še naprej živela skupaj, v hiši sva imela skupne prostore, jaz sem za Janeza kuhala in mu prala. Moram priznati, da je tudi on meni naredil kakšno uslugo, iz trgovine mi je prinašal hrano in še kaj. Vse pa se je spremenilo, ko je Čater pripeljal na dom novo žensko. Sprva je trdil, da gre za sestrično iz Celja, kmalu sem ga postavila na laž.

In kaj se je dogajalo tisti petek, zadnji dan, predno sem od

policistov izvedela, da je moj bivši mož mrtev? Okoli 9. ure se je odpravil v trgovino po mleko in kruh, vrnil se je kako uro kasneje. Pojedel je, kar je prinesel, in okoli 11. ure rekel, da mora še po fiziološko. Odšel je od

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Tokratni sprehod po dolenjski deželi se je končal v Bučni vasi, točneje pred gostilno Marička, kjer so bile spisane vse pričujoče vrstice. 17. aprila se je v lokalu zadrževal znan in priznan novomeški športno-rokometni delavec Jože B., katerega besednjak pa ob vrnitvi do pred gostilno parkirane avtomobila ni bil iz športnih učbenikov. Kletvic je bilo krivo izginotje dveh usnjenih torb, v katerih je imel športna oblačila, štoparice, žige rokometnega kluba in žogo, vse skupaj vredno 40.000 tolarjev. Konkurenca očitno ne izbira poti, da nadigra nasprotnika.

● Pred taisto gostilno Marička sta bila 15. aprila zvečer oškodovana tudi Novomeščana M. P. in S. G. Neznanec je vlomil v osebni avtomobil, parkiran pred lokalom, in iz njega odnesel kaseto SDK z dnevnim izkupičkom - šlo je za 46.146 tolarjev - trgovine Tilia, žensko usnjeno torbico z denarnico, dokumenti, čeki ter še nekaj drobnarij. Za koga so prejšnji četret delali v Tili, policisti sedaj še ugotavljajo.

● Istega večera pa je bilo pred gostilno Marička vlomljeno še v osebni avto M. B. iz Gornjega Karteljevega. Neznanec je odnesel deset čekov Ljubljanske banke in čekovno kartico. Policijsko poročilo omenja škodo 25.000 tolarjev, ki pa bo primerno vnovičevanju čekov sčasoma zagotovo naraščala.

doma in potlej ga nisem več videla. Skuhala sem kosilo, a Janeza ni bilo domov, potem sem ves dan ležala, saj sem se slabo počutila, naslednjega dne okoli poldneva pa so me obiskali policisti."

Takšna je bila v skopih obrisih izpoved Marije Čater, ki pa ji preiskovalci niso mogli verjeti. Preveč je bilo sledov, ki so dogajanje tistega petka kazali v drugačni luči, čeprav je Čaterjeva trdila, da so krvavi madeži v hiši od tega, ker je Janezu večkrat tekla kri iz nosa in da naj bi pred dnevi padel po stopnicah in se poškodoval, kar naj bi bilo prav tako vzrok številnih sledov krvi po hiši. Tako preiskovalci kot sodniki pa so prišli do drugačnih zaključkov.

Nobenega dvoma ni bilo, da je med Čaterjevima večkrat prihajalo do preprirov, le da je bil Janez tisti, ki se je bal Marijinih udarcev in maščevanja. Bal se je celo za življenje, saj se je vse-

SRNJAK PRED MOTORNO KOLO

BREŽICE - V soboto, 17. aprila, je prišlo do hude prometne nesreče blizu Cundrova v brežiški občini. 18-letni Aleš Strgar iz Globokega se je peljal z motornim kolesom, na katerem je sedel tudi 15-letni Ivan Kostevec iz Dečnega sela, po lokalni cesti od Črnca proti Malemu Vrhu. Blizu Cundrova je pred motorno kolo z desne strani nenadoma skočil srnjak, tako da sta motorist in sopotnik padla po cesti. Aleš Strgar se je v nezgodi huje poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico, medtem ko jo je Kostevec odnesel le z lažimi ranami.

Med kontrolo prometa ustrelil policista

Robert Z. se zdravi v Kliničnem centru

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Še veliko huje kot kolegoma, ki so ju med opravljanjem redne kontrole prometa s sekuro napadli sinova in oče - o tem pišemo na drugem mestu - se je minulo nedeljo zvečer godilo krškima policistoma, 22-letnemu Robertu Z. in Mitji Š.

Okoli 19.30 sta med kontrolo prometa v Leskovcu pri Krškem opazila, da je mimo njihju zapeljal voznik neregistriranega osebnega avtomobila. Zapeljala sta za njim, začuda pa se je avtomobil že po nekaj minutah ustavil. Takrat je do možakarja za volanom stopil Robert Z. in zahteval dokumente. Osebnica izkaznica je dala vedeti, da je možakar v vozilu 44-letni Anton P. iz Lomnega pri Brežicah. Medtem ko je Robert preverjal podatke v izkaznici, je Anton P. zagrabil za lovsko puško in meni nič tebi nič ustrelil v policista. Krogla je Roberta prestrelila podlaket in končala v telesu v višini ledvic. Hudo ranjenega so takoj prepeljali v brežiško bolnišnico, od tam pa v ljubljanski Klinični center, od koder je prišla novica, da policisti ni v smrtni nevarnosti.

In kaj se je dogajalo z Antonom P.? Po streljanju se je zapeljal do gostilne v Velikem Trnu in vanjo stopil z nabitimi dvocevkami v rokah. Tam so ga policisti nekaj kasneje tudi prijeli in skupaj s kazensko ovadbo izročili preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča.

B. BUDJA

Nočni napadalec na zatožni klopi

Danilo Oklešen je žrtvi iztrgal torbico, Krevs pa ga je čakal v avtomobilu - Lep plen - Oklešeno leto in 10 mesecev zapora

NOVO MESTO - Na zatožno klop novomeškega temeljnega sodišča sta minule dni sedla 24-letni Danilo Oklešen iz Straže in leto dni mlajši Tomaž Krevs iz Malenske vasi. Danilo je bil glavna oseba zgodbe, ki so jo v obliki obtožnice spisali tožilci.

Oklešen in Krevs sta lanskega 22. oktobra popivala, okoli 22. ure pa se skupaj z avtomobilom odpeljala iz gostilne Bučar v Šmihelu proti mestu. Za volanom je sedel Krevs, na Partizanski cesti pa je Oklešen opazil osamljeno pešakinjo. Prijatelju je naročil, naj ustavi vozilo in počaka, sam pa je sledil pešakinji

- šlo je za Novomeščanko Danijelo H. - do bolnišnice. Tam je Danijelo zahrbtno napadel, ji strgal torbico, ki jo je imela na ramenu in jo popihal v noč. Urno je skočil v Krevsov avtomobil, s katerim sta se potem odpeljala do samotnega mesta za gasilskim domom v Regrči vasi, kjer sta si plen razdelila. Zasluge ni bil od muh; Danijela je imela v trobici 120.600 tolarjev, 200 nemških mark in 350 avstrijskih šilingov.

Oklešen pa je imel na vesti še nekaj drugih kaznivih dejanj. Tako je v noči na 13. april 1992 v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu vlomil v osebni avtomobil R 4, last Pavla Žagarja, in mu zmaknil 12.000 tolarjev vreden radiokasetofon, iste noči pa je na silo odprl še katrco Dušana Valenčiča, ki je prav tako ostal brez radiokasetofona, vrednega 15.000 tolarjev. Tretje dejanje, dovolj katerega je moral Oklešen pred sodnike, pa sega v čas med 11. in 13. marcem 1991. Izpred stadiona na Roški cesti, kjer imajo prostore tudi kolesarji KD Krke, je ukradel dirkalno kolo "Pinarello", last tekmovalke Marije Krnc. Kolo je potem razstavil, na njem delno zbrisal tovarniško številko, ga prebarval na črno in predručil z novimi deli, ki mu jih je nabavil mehanik KD Krka Miran Š. Kolo je potem sestavil in znanco zastavil za dolg, slednji pa ga je zatem

skušal prodati trgovcu s kolesi Jožetu Smoletu. Jože, sam nekdanji tekmovalček, je opazil, da s kolesom nekaj ni v redu, ogledal si ga je nekolikokrat natančneje in v njem prepoznal izginulo kolo Marije Krnc. O svojem odkritju je seveda obvestil policiste in uganka je bila hitro rešena.

Oklešen je sodnikom z izjemo tatvine kolesa priznal vsa ostala dejanja. Zavojo predkaznovanosti in tega, ker je dejanja zakrivil v poizkusni dobi - s sodbo ljubljanskega sodišča je bil namreč 4. oktobra 1991 obsojen na pogojno kazen - mu je novomeški senat izrekel 2 leti in 6 mesecev zapora, Krevsa pa je obsodil na pol leta bivanja za rešetkami. Oba sta se zoper kazen pritožila, Višje sodišče v Ljubljani je Oklešeno kazen znižalo na 1 leto in 10 mesecev zapora, Krevsu pa na 4 mesece. Sodba je že pravomočna.

PO VIDEOPLAYER

VRHPEČ - V času med 8. in 11. aprilom je neznan storilec vlomil v stanovanjsko hišo v Vrhpčah, last F. B. Za nedoločen čas si je sposodil videoplayer znamke Roadstar VCP-610 in tako oškodoval lastnika za 60.000 tolarjev.

KJE SO ČIPI?

NOVO MESTO - V času med 1. marcem in 14. aprilom je nekdo iz skladišča firme Iskra Elektroliti s treh strojev ukradel čipe in fotolce in tako podjetje oškodoval za nič več in nič manj kot 180.000 tolarjev.

Po nesreči napadli policista in pobegnili

Med begom pred policijo sta se Andrej in Sandi H. prevrnila

METLIKA - Prejšnji petek, 16. aprila zvečer, sta policista PP Metlika na območju Krasinca opravljala redno kontrolo prometa. Med delom sta na lokalni cesti med Krasincem in Gradcem opazila neregistriran osebni avto znamke Z 101, za katerega je bilo očitno, da krši cestnoprometne predpise. Policista sta se odločila vozilo in potnike v njem pogledati nekoliko pobliže, zato sta odpeljala za njim. Ko je voznik v stoenki opazil, da mu sledi modrobela policijski avto, je močneje pritisnil na plin, kar pa je bilo zanj usodno: na mokri in spolzki cesti je zaradi prevelike hitrosti izgubil oblast nad vozilom, ki se je prevrnilo.

Ob nezgodi sta policista ugotovila, da je za volanom stoenke sedel 16-letni Andrej H., njegov sopotnik pa je bil 14-letni Sandi H., oba doma iz Stranske vasi. Kmalu po nezgodi se je na mesto prevračanja pripeljal oče obeh, 39-letni Matija H., ki je stopil iz avtomobila in napadel policista. Slednjemu je uspelo umakniti se, tako da ga je le oplazilo po licu, Sandi H. pa je izkoristil zmehd in iz očetovega vozila vzel sekuro ter z njo v roki pričel mahati ter groziti policista. Vsi trije so se nato usedli v očetovo vozilo ter pobegnili neznanu kam.

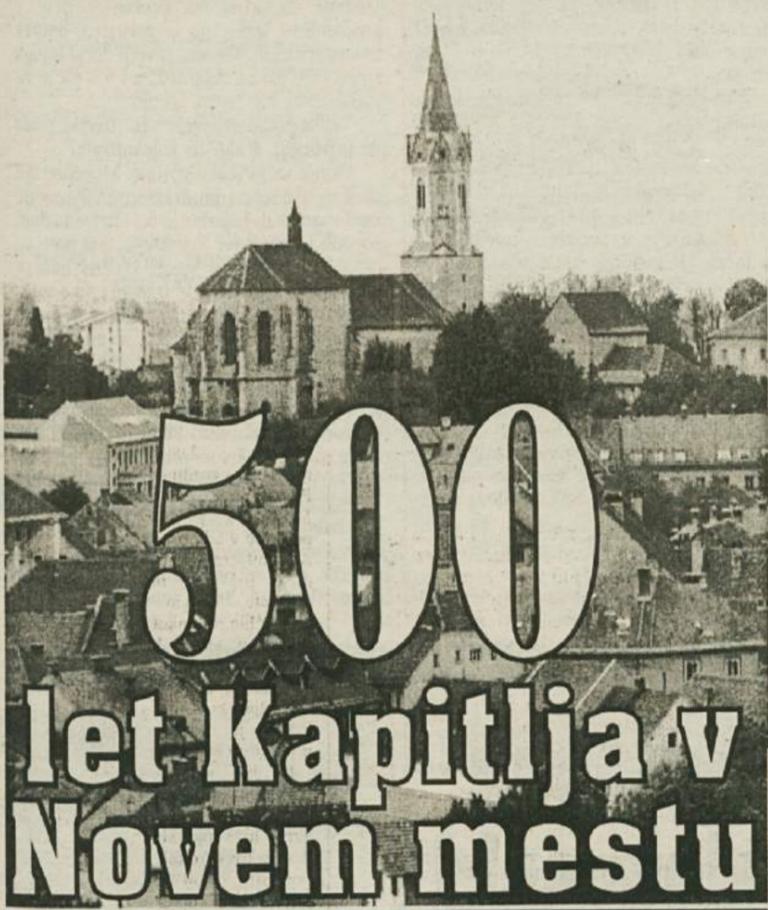
PO SKLOPKE V OGRAJENO DVORIŠČE

NOVO MESTO - Neznan nepridiprav je v času med 14. in 15. aprilom nujno potreboval naletne sklopke za kamp prikolico. Obiskal je ograjeno skladišče Adrie Caravan v Novem mestu, si brezplačno spodil dve sklopki, vredni 86.162 tolarjev, in odšel v neznanu.

NA PREHODU ZBIL PEŠAKINJO - 19-letni Primož Jantolek iz Šmihela se je prejšnji teden peljal z osebnim avtomobilom R 5 po magistralni cesti iz centra Novega mesta proti Bučni vasi. Ko je pripeljal do križišča z regionalno cesto, se ni zmenil za zaznamovani prehod za pešce, na katerega je takrat že stopila 29-letna Šehrija Šekanovič iz Novega mesta. Jantolek je pešakinjo zadel in zbil po cesti, pri čemer se je Šekanovičeva huje poškodovala.

ZANESLO GA JE NA LEVO - 17. aprila ob 19.55 se je 32-letni Igor Čelič iz Uršnih sel peljal z osebnim avtomobilom Cimos ZX 20 po lokalni cesti od Dolenjskih Toplic proti Vavti vasi. Zaradi prevelike hitrosti je avtomobil v Rumanji vasi pričelo zanašati, zdrsil je na levo stran ceste, po kateri je prav takrat nasproti z avtom R 5 pripeljala 22-letna Nataša Vidmar iz Vavte vasi. Prišlo je močnega trka, po katerem je ZX odbilo na travnik, kjer se je prevrnil na streho. Voznik Čelič je bil v nezgodi laže ranjen, hudo pa sta se poškodovali voznica in njena 15-letna sopotnica Irena Vidmar iz Vavte vasi. Vse ranjene so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, škodo na zvitih pločevini pa so ocenili na 800.000 tolarjev.

Tě dni Novo mesto praznuje veličastno obletnico. Mineva namreč pol tisočletja od 27. aprila 1493. leta, ko je Friderik III. izdal ustanovno listino, s katero je bil v dolenski metropoli ustanovljen Kolegiatni kapitelj.

Novomeščani in okoličani imajo navado reči: "Grem na Kapitelj. Grem v kapitelj. V kapitlju zvonim..." Kaj je pravilno? Zaradi uporabe velike in male začetnice je bralcem jasno, da enkrat govorimo o griču in drugič o ustanovi, ki kateri spadajo cerkev, prošnja, pred desetletji bi prišli k temu tudi posest ter nekatere posvetne in cerkvene pravice. Ko govorimo o 500-letnici Kapitlja ne mislimo le na cerkev in prošnjo, ampak predvsem na ustanovo, ki je z njima upravljala, ki sta služili njenemu življenju in delu. Ker je imel kapitelj velik vpliv na zunanjo in duhovno podobo mesta in njegovih prebivalcev, pomen obletnice presega zgolj versko-cerkvene okvire. Za to bi zadostovala zgolj spominska sv. maša. Ker pa gre za pomemben del zgodovine mesta in njegove okolice, je prav, da se obletnice zavemo. V življenju se je treba vsakih nekaj let ustavititi in oceniti opravljeno pot ter delo. Trezen premislek o preteklosti je najbolje tlakovana pot v prihodnost.

Širši okviri

Leta 1419 je šel nekdo iz Novega mesta v Trst po opravkih. Ko so ga tam vprašali, od kod je, je kot kraj navedel "Noua mesta", "Nouameista". Ker pisar verjetno ni znal slovensko in ni poznal nemške oblike imena mesta kot mnogi drugi, je zapisal, kar je slišal. Tako se nam je ohranil najstarejši zapis slovenskega poimenovanja dolenske prestolnice. Resnici na ljubo je treba povedati, da sta že od samega začetka obstajali dve imeni našega mesta: uradno "Rudolfswerde" in bolj ljudsko "Nouenstat", Rudolfov otok in Novo mesto. O tem, da so domačini in okoličani uporabljali predvsem drugo obliko, in to v slovenski obliki, ne kaže dvomiti.

Novo mesto ni bilo ustanovljeno 7. aprila 1365. leta, ampak je bila takrat izdana le privilegijaska listina mestu, ki je moralo že obstajati. Odklej? Verjetno le nekaj let. Meščani so takrat dobili vrsto pravic in dolžnosti, ki so bile za obstoj, razvoj in sožitje z okoličani ključnega pomena. Nekaj desetletij predtem se na ozemlju današnjega Novega mesta omenjata naselbini Gradec in Markstatt (tržišče). Prvo naj bi stalo na prostoru današnjega Kapitlja, drugo pod njim proti Glavnemu trgu, kjer je Florjanov ali Prešernov trg. "Markstatt" se je zvil s kasnejšim mestom in utonil v njem. Kdaj je Gradec prišel ob svoje ime?

Najstarejše omembe Marofa, vzpetine severno od mesta, imenujejo grič kot Rosenberg. Ker je takšno obliko nemškega imena nosil ljubljanski Rožnik, je moral tudi novomeški grič nositi tako lepo ime. Kdaj ga je izgubil? Leta 1451 še gotovo ne.

Kdor si zastavlja taka in podobna vprašanja

zvcetelo. Njihovo oblast pa je omejevalo dejstvo, da je v cerkvenem pogledu bilo ozemlje podrejeno še vedno uglednemu oglejskemu patriarhu, ki so ga takratni naši vladarji smatrali za nevarnega konkurenta in tujca, ki ga je treba izriniti z njihovega ozemlja. Želja po večji cerkveni samostojnosti tega ozemlja je v ozadju ustanovitve ljubljanske škofije 1461. leta, ker ta na Dolenskem razen šentjernejske fare in Svibna, ki pa že leži na obrobju, ni imela posesti, je cesar Friderik III. z izrivanjem patriarha želel nadaljevati. K sreči ali pa po naročilu, podrobnosti niso znane, se je ta akcija ujela s prizadevanji skupine novomeških in okoliških duhovnikov, ki so želeli v Novem mestu ustanoviti kapitelj. Vladar je njihovi želji rad ustregel in 27. aprila 1493. izdal ustanovno listino. Bilo je to eno zadnjih dejanj skopuškega Friderika III., ker je kmalu nato umrl. Patriarh se je dogodka zavedel, ko je že bilo prepozno. Tudi mednarodne okoliščine mu niso bile naklonjene, saj je bil papežu bližji Habsburžan kot on. Še istega leta je ustanovitev potrdil Friderikov sin Maksimilijan in leto nato še papež Aleksander VI. Zelo pomembna je tudi Maksimilijanova "ustanovna" listina iz leta 1509, saj so se v nadaljnjem pravnem prometu v naslednjih stoletjih sklicevali predvsem nanjo.

"Pod jedno streho in ob jedni mizi"

Kapitelj v verskem in cerkvenem pogledu ni bil postavljen v prazen prostor. Kot vse kaže, Novo mesto takrat formalno še ni bilo sedež župnije, njegove cerkve so spadale v mirnopoško in ne, kot bi kdo lahko pričakoval, bližnjo šmihelsko župnijo. Krka je bila očitno ločnica tudi v cerkvenopravnih razmerah. Dejansko stanje je bilo drugačno. Prednica današnje kapiteljske cerkve se že 1428. leta označuje kot "pharkirchen", župna cerkev, in kapitelj so ustanovili pri župni cerkvi sv. Nikolaja. Ker dokumenti o ustanovitvi župnije niso ohranjeni ali pa se niso še našli, lahko z gotovostjo domnevamo, da je bila cerkev vsaj farni vikariat ali podžupnija. Dejanske razlike med to in višjo stopnjo navadni ljudje ne opazijo. Poleg nje so bile v mestu še cerkev sv. Antona, špitalska (hiralnična) kapela Matere božje in cerkev sv. Lenarta. Glede na patrocinij je takrat skoraj gotovo že stala tudi cerkev sv. Jurija, čeprav je viri ne omenjajo. Težko si je danes predstavljati takratno silhueto mesta, ko je na pečini nad Krko stala prednica današnje frančiškanske cerkve, na najvišjem delu mesta cerkev sv. Nikolaja, vmes pod današnjo galerijo sv. Jurij, na Florjanovem trgu sv. Anton in pri gorenjih vratih špitalska cerkev. Kdor je hodil po svetu in si ogledoval srednjeveška mesteca, si lahko ustvari približno sliko. Z bližnjih vzpetin je moral biti na mesto enkratni pogled. V verskem pogledu je silno pomembno dejstvo, da so bili že od leta 1472 v mestu tudi očetje frančiškani, ki so vedno imeli izvrstne odnose z meščani in okoličani.

Šentruperski in dobrniški župnik ter svetni duhovniki, ki so delovali v prej naštetih cerkvah, so vladarja prosili, "da se združijo Bogu na čast in slavo v duhovniško celoto, zložje vse svoje dohodke skupaj ter žive vsi skupaj pod jedno streho in obedujejo pri jedni mizi". Ustanovna listina papeža Aleksandra VI. je določala, naj šteje kapitelj 13 kanonikov. Prvi med njimi je proš, drugi dekan. Vsi naj bi živeli v isti stavbi in skupaj jedli. Tudi vrsto molitev in opravil so morali opravljati skupno, "v koru". Prošta je imenoval cesar, kanonike so izmed kandidatov volili sami, vladar jih je le potrdil. Kmalu so dobili tudi kapiteljski

grb: zatega konja na modrem polju. Njegova vsebina naj bi izhajala iz priimka drugega prošta, evropsko znanega humanista Jurija Slatkonje.

Za razcvet kapitlja je bilo zelo pomembno tudi gospodarsko ozadje njegove ustanovitve. Skopuški Friderik III. je v skladu s svojo naravo na to nekoliko "pozabil". Sprva je kapitlju inkorporiral le kranjski fari Mirno Peč in Sentruper ter Ponikvo na Štajerskem. Kapitlju so namenili tudi nekaj dohodkov cerkve sv. Antona in špitalske kapele. Kasneje so dobili še fare Mirno Peč, Šmihel, sv. Križ v Poljanah ob Kolpi in tiste, ki so se izločile iz gornjih prafar. Krepiti gospodarske osnove so pripomogla tudi različna darila v obliki kmetijskih zemljišč in na njih živečih kmetov. Odlikovali so se zlasti številni meščani. Plemstvo je v tem času zapadlo že v krizo in je cerkvi raje kradlo kot podarjalo. Iz dokaj neobetavnih začetkov je kapitelj zrasel v dokaj pomembno veliko zemljiško gospostvo. Ob koncu fevdalizma 1848. leta so na njem ugotovili 14.279 tlaških dni, imeli so 389 zemljiških zavezancev, 1210 desetinev in 160 gornikov. Fevdalna ustanova torej? Da, tudi to. Velike izbire seveda v tistem času ni bilo. Ali si bil podložnik ali fevdalec ali svobodni človek. To so bili duhovniki, meščani in redki kmetje. Lastnik gospostva je bila ustanova, ne duhovniki kot posamezniki. Brez lastnega finančnega vira ni živela nobena institucija. Seveda so darila spremljala tudi protioveznosti v obliki raznih maš, skrbi za reveže, nabavljanje sveč in drugo. Še v 19. stoletju, ko je število kanonikov padlo na štiri, je bil kapitelj dolžan za mestno deklško šolo prispevati skoraj toliko denarja, kolikor je znašala letna plača vikarja.

Odnos kapitlja do mesta in okolice

Današnje podobe Novega mesta si ni mogoče predstavljati brez mogočne kapiteljske cerkve in impozantne prošnje. Malokdo se ob tem vpraša, kdo je to gradil, kje je dobil denar, stavnbenike, umetnike... Kako so zgrajeno vzdrževali in izboljševali? Ali se mnogi, ki sakralne objekte popularizirajo v turističnih prospektih, ki bi cerkvene umetnine radi vtakli v kompleksno turistično ponudbo Slovenije, zavedajo, da je moral te najpomembnejše slovenske kulturne spomenike kar nekaj zadnjih desetletij vzdrževati najrevnejši sloj slovenskega prebivalstva?

Čeprav je nezadovoljstvo vir napredka, mora vsak trezen človek ugotoviti, da so kapiteljski gospodje kljub napakam veliko storili za mesto in okolico. Tudi oni so bili samo ljudje. Če je prišlo do določenih izboljšav na kapiteljski cerkvi, so jo hitro posnemale tudi sosednje. Koliko zvonikov se je gledovalo po novomeškem!

Kmalu po ustanovitvi kapitlja so začeli zidati prošnjo in obnavljati cerkev. Ta obsežna gradbena dela so trajala zelo dolgo. Prizadejala so jih mnoge nesreče: pomanjkanje denarja, požari, potresi... Kapitelj je moral veliko prispevati za financiranje obrambe proti Turkom. Zaradi tovrstnih stroškov so 1538. leta morali prodati četrtino premoženja. Odprodati so morali dragocenosti. 1576. leta sta bila v katastrofalnem požaru zelo prizadeta cerkev in prošnja. Poročila govorijo, da sta pogoreli do tal. Obnova je trajala več desetletij. V okviru teh prizadevanj je prišla v Novo mesto tudi znamenita Tintoretova slika sv. Nikolaja. Zadnje večje pozidave so bile v drugi polovici 19. stoletja, ko je bil proš Prešernov prijatelj Jernej Arko. Takrat so nadzidali obodne stene ladje, obnovili podstrešni venec prezbiterja, zamenjali ostrešje

in kritino ter dali zvoniku današnjo podobo. V notranjosti je ob prelomu v naše stoletje za obsežna dela poskrbel proš dr. Sebastijan Elbert.

Ker je bilo med kapiteljskimi duhovniki veliko imenitnih osebnosti, je moralo biti kulturno bogastvo zelo veliko, tako v opremi kot knjigah. Žal tudi v preteklosti niso znali vselej paziti na kulturno bogastvo, svoje so naredili nekateri slabi gospodarji, največ pa je verjetno negativno vplivala francoska ukinitelj kapitlja 1810. leta, ko so veliko stvari raznesli. Danes lahko občudujemo le še ostanke ostankov.

Čeprav bi se komu dozdevalo, da je bil ob številnih drugih duhovnikih kapitelj v Novem mestu sam sebi namen, da je bil predvsem v okras mestu, ni tako. Poleg verskih nalog, ki mu jih je določil ustanovitelj, so z nastavljanjem duhovnikov v inkorporirane župnije skrbeli za tamkajšnje versko življenje. Ker je bila vrsta proštev tudi arhidiakonov za Dolensko, so bdeli nad delom in življenjem Cerkve v večjem delu Dolenske. Poleg skrbi za ustrezno kulturno podobo ustanove so veliko pozornost namenjali šolstvu. V 18. stoletju so vzdrževali kar dva učitelja. V tem času je obveljal tudi sklep, da mora vsak kanonik aktivno obvladati slovenski jezik. V prvi polovici 19. stoletja, že po obnovitvi kapitlja, ko je germanizacija začela svoj pohod, zaradi česar je kasneje Levstik označil Novo mesto kot nemško govoreče, se je proš Albrecht uprl skupini meščanov, ki je pri škofu zahtevala, da uvede nemške pridige.

Sožitje z meščani je bilo različno. Bili so časi, ko so se dobro razumeli, in bili so trenutki, ko so se gledali po strani. Začetek strankarskega življenja konec 19. stoletja je sožitju v marsikaterem pogledu škodil. Marsikateri je liberalne in socialistične nazore razumel predvsem kot teoretično podlago za zmerjanje vernih in duhovnikov. Da gre za drugačno organizacijo življenja in dela, je bila za znano dolensko površnost prevelika zahteva. Tudi nekateri duhovniki niso razumeli, da biti katoličan ne pomeni obveznega glasovanja za "klerikalno" stranko. Na odnose s precejšnjim delom prebivalstva je vplivalo tudi dejstvo, da je 11 let po podžupnjenju gimnazije prešlo poučevanje verouka v roke svetnih duhovnikov. Del averzije med kateheti in dijaki se je avtomatično prenašal na ves kapitelj.

Spregovoriti bi veljalo še o znamenitih duhovnikih. Običajno ob takih prilikah omenjamo le take osebnosti, kot je bil že omejen humanisti evropskega formata in prvi dunajski škof Jurij Slatkonja, Polydor de Montagnana, ki je obnavljal požgano cerkev in prošnjo, Ivan Andrej Stemberg, ki je želel mesto povzdigniti v sedež škofije, njegov naslednik grof Thurn, ki je kapitlju pridobil škofovsko pokrivalo in palico, grof Attems, ki je postal prvi goriški nadškof. Prav bi bilo, da bi se spomnili tudi številnih kanonikov. Ne le baročnega književnika Kastelca, ampak tudi skladatelja Ferjančiča ali ranjkega Jožeta Kresa, ki je svoje farane reševal pred italijansko intervencijo, bil velik prijatelj tehnike in skoraj fantastičen pristaš sprememb, ki jih je vpeljal II. vatikanski koncil. Nenazadnje so bili del kapitlja tudi njegovi organizisti. Kar nekaj ljudi se še danes spominja skladatelja Ignacija Hladnika in izvrstnega Toneta Marklja.

Kapitelj danes in v prihodnje

Zaradi spoštovanja tradicije in topografskih posledic ime kapitelj ne bo izginilo iz Novega mesta. Seveda je čas prinesel svoje in stari kapitelj je stvar zgodovine. Sedanjji proš ima le naslov, nekdanjih insignij ne uporablja. Še prstana ne nosi. Podpisani, ki neskončno ljubi vse, kar je staro, tudi običaje in cerimonial, je ob tem nekoliko žalosten, saj ves ta blišč ni nikomur škodil. Kapitelj vse bolj postaja sodobna župna postojanka in stoji pred velikimi nalogami. Mogočno cerkev in obsežno prošnjsko stavbo je in bo težko vzdrževati. Meščani bodo morali na tak ali drugačen način pri tem sodelovati. Dvorišče prošnjskega doma nudi odlične prostor za prireditve na prostem, v stavbi sta zanimiva knjižnica in dragocen arhiv. Če bomo resnično dojeli demokracijo in znali strpno živeti drug poleg drugega, se nam prihodnosti ni bati. Vsak prispeva k temu po svoje. Bogastvo človeške družbe je v njeni različnosti.

In zakaj prireditve ob 500-letnici? Zaradi nas, Novega mesta, metropole Dolenske. Tudi to spada k stalnemu izobraževanju. Kdor v življenju ne želi napredovati, dela mentalni samomor. Čeprav je o kapitlju že precej napisanega, ostajajo še številne neznanke. V teh dneh bomo nekatere rešili, pojavile se bodo nove. Tudi za znanke bo še dovolj dela.

STANE GRANDA

Za vsako investicijo je novo brezno

Čprav ga je prizadela izguba jugoslovanskega trga in dodatno na Hrvaškem zamrznjeno premoženje v vrednosti 20 milijonov mark ter zmanjšanje investicijske porabe doma, je novomeški GIP Pionir obstal na nogah. Sedaj je eno največjih slovenskih gradbenih podjetij, tržni delež v slovenskem gradbeništvu pa je povečal na 10 odstotkov. Za leto načrtuje s sedanjim številom zaposlenih (okrog 2.500), doseči 223 milijonov mark realizacije. O problemih in načrtih Pionirja za Dolenjski list govori generalni direktor Jože Peterlin.

Kako premagujete krizo?

"Ostali smo taki, kot nas je okolje navajeno: močna gradbena firma, ki je sposobna prevzeti in na evropski ravni izpeljati vsako investicijo, ki jo je investitor sposoben sfinancirati. Kljub temu da smo v letu dni za četrtno zmanjšali zaposlenost, lani nismo naredili nič manj, res pa ni bilo pravega dobička. Poskušamo narediti vse, da bi se nam kriza čim manj poznala. Maksimalne napore vlagamo v pridobivanje del in v to, da bi zadržali položaj na trgih, ki smo jih doslej obvladovali."

Koliko vam to uspeva?

"Hrvaški trg, na katerem je bilo včasih zaposlenih 40 odstotkov naših kapacitet, smo zaradi razmer obdržali v manjšem obsegu, kot bi želeli. Realizacija na Hrvaškem znaša v gradbenem delu Pionirja 10 odstotkov, letos pa bo še nekaj več, saj Pionir Zagreb pospešeno zida stanovanja v Zagrebu in Zapršiću, ki se dobro prodajajo. Intenzivno delamo naprej na poljskih projektih. Trenutno imamo le gradbišče v Lodzu (blagovnica), pred začetkom pa je gradnja dveh novih privatnih hotelov: enega v Torunu in še enega v Krakovu. S Poljsko resno računamo tudi še potem. Na Madžarskem naj bi čimprej nadaljevali gradnjo hotela, ki stoji že leto dni, ker je investitor zmanjkalo denarja. Dogovarjamo pa se še za en hotel. Ne le za Pionir, ampak tudi za druge slovenske gradbenice je zelo pomemben ruski trg, ki pa ima svoje posebnosti. Gotovinskih plačil praktično ni, ampak so blagovna. Da so potem pretopljena v zelene dolarje, traja tudi do pol leta. Dodatno skrb povzročajo ruske politične razmere. Če bi se gradnje ustavile zaradi kakšnih konfliktov, bi bil to za nas udarec, ki bi ga težko prenesli. Trenutno dokončujemo sanatorij v Nebugu ob Črnem morju, h koncu gre tudi prenova in dozidava hotela v Latviji ter zlatarne in stanovanjskega bloka v Krasnojarsku. Odpirajo pa se še novi projekti. Praktično so se že začela pripravljala dela za gradnjo bolnišnice v Pitjahu, ki jo je Pionir tudi projektiral. Računamo na gradnjo še enega sanatorija v Nebugu in še dveh bolnišnic, v Gomelju in

Jakutsku, upam, da tudi po naših projektih. Računamo na nove gradnje v pribalitiških državah. Sodelujemo z vsemi slovenskimi inženiring firmami, z odprtjem predstavništva v Moskvi pa smo nakazali, da gremo tudi v agresivnejši samostojni nastop na tem velikem trgu. Nekaj pogodb že je podpisanih, na primer za prodajo naših bio hiš v vrednosti 35 milijonov dolarjev. Ko bomo dobili dogovorjen avans, bomo šli takoj v proizvodnjo opreme za postavitev "tovarne za proizvodnjo bio hiš" v Rusiji. Računamo, da bi bil delež tujine v Pionirjevih letošnjih delih okrog 30-odstoten."

Kako pa je z delom doma?

"Dolenjska je od slovenskih pokrajin investicijsko trenutno celo med najbolj aktivnimi, tako da nekaj dela je in bo (Revoz, Krka, bolnišnica, policijska postaja, osnovna šola v Mrzli dolini, investicije na področju obrambe, komunalne in cestne gradnje). Upam, da se bomo vključili v gradnjo cerkve v Žužemberku. Pionir ima od vseh slovenskih gradbenic na tem področju največ izkušenj, Žužemberk pa bi bil lahko dodatna referenca za nas, ko bomo skušali priti zraven pri obnovi cerkva na Hrvaškem, ko se bo ta začela. Precej gradimo v Ljubljani, v pripravi pa je še stanovanjska gradnja v Slapah in dva poslovna objekta. Nekaj slabše je s krškimi območjem, vendar je nekaj dela tudi tam in skušamo ga dobiti. Poskušamo priti tudi na druga območja

Jože Peterlin

FOTO: Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Slovenije. En tak poskus je že bil uspešen, saj smo začeli z deli v Medijskih Toplicah. Seveda pa je zaradi večjih stroškov z bolj oddaljenimi gradbišči težko biti konkurenčen domačim gradbenim firmam."

Torej se ni bati, da bi Pionir čez nekaj mesecev zgrmel skupaj, kot se širijo govornice?

"Delamo vse, da ne bi delali le še nekaj mesecev. Glede na trenutno zasedenost kapacitet, dogovore za nove projekte in glede na to, da se s sprejetjem državnega proračuna na Dolenjskem odpira nekaj gradbišč, računam, da si bomo morali pomagati celo s kooperanti. Nekaj jih že imamo. So pa problemi z nelikvidnostjo, ki je delno povzročena tudi s tem, da je država slab plačnik, pa s počasnim plačevanjem tujine in deloma z zamrznjenim premoženjem na Hrvaškem. Če bi imeli samo pol tega denarja, dejansko ne bi potrebovali nobenih kreditov. Zdaj imamo za okrog milijardo tolarjev dolgov, ki jih redno odplačujemo."

Kako kaže z odmrzovanjem premoženja na Hrvaškem?

"Nekaj malega premoženja smo uspeli evakuirati z intenzivno stanovanjsko gradnjo. V matičnega Pionirja pride 38 odstotkov kupnin, kolikor smo vložili v nakup in opremo zemljišč, ostalo dobi Pionir Zagreb za gradnjo. Računamo, da bi lokacije za stanovanjsko gradnjo pozidali v dveh letih. Najtežje bo komercializirati veliko premoženje, ki ga imamo v zemljiščih, deloma že opremljenih z infrastrukturo, za turistično gradnjo (Štince, Brač). Še prodati ga ne smemo pa tudi pravega interesa za to sedaj ni, vsaj ne po normalni ceni."

Kako pa je s počitniškimi domovi na Hrvaškem, v katerih imate blizu 300 postelj? So sploh prazni?

"Nekaj teh kapacitet so zasedli begunci. Mrzlično iščemo rešitev, da ne bi bilo treba plačati takse in da bi jih lahko uporabljali. Večina je na - recimo - varnostno nespornih delih obale, v Istri in Kvarnerju. Lani je v njih kar nekaj počitnikoval, sedaj pa cena zaradi taks ne bi bila konkurenčna. Za 20 mark, kolikor bi morali računati nočitev, Hrvati ponujajo poln penzion. Domove skušamo zato prenesti na Pionirja Zagreb, ki kot domača firma ne bi bil zavezan plačati prispevek. Seveda je tu takoj uredba o prepovedi prometa z nepremičninami za nehrvaške firme. Za iskanje rešitve za te domove smo najeli celo znano odvetniško pisarno, ki ima na tem področju že nekaj uspehov. Dolgoročno to premoženje gotovo ni izgubljeno, saj dvomim, da bi bili Hrvatje toliko nespretni, da bi si ga upali odvzeti, ko računajo na naložbe od zunaj. Seveda pa je slabo, da domovi sedaj prinašajo stroške, namesto da bi prinašali dohodek."

Lani ste se reorganizirali. Je to končano?

"Reorganizacija je zaenkrat končana, nastal bo le še kakšen profitni center, Togrel pa naj bi prerasel v delniško družbo. Krovno podjetje Pionir združuje gradbeništvo in kar je nanj vezano ter strateške funkcije (finance, izobraževanje ipd.) podjetja. Lani je začelo tudi vseh devet delniških družb, ki so v glavnem samostojne. Pionir bdi nad njimi le kot lastnik. Lani so poslovale v glavnem dobro, vendar smo se odločili, da dobička ne bomo jemali ven, ampak smo ga pustili za reinvestiranje."

Pionirjeve družbe imajo lastnika. Kaj pa lastnik?

"Ta se bo pa lastnil. Intenzivno razmišljamo, kako. Vsekakor bomo poskušali zadržati lastniško ravnotežje. Delavci in menedžerji naj bi bili do 40-odstotni lastniki. Šli bomo v akcijo, da bi delavci in drugi svoje certifikate prinesli k nam. Zanimivi gotovo smo. Zanimivi smo tudi za potencialne druge lastnike, saj gradbeništvo lahko ustvarja velike dobičke. Ena avstrijskih gradbenih firm je imela lani 30-odstoten donos. Za nas je bilo izračunano, da je bil 20-odstoten, pri čemer je treba upoštevati, da se je določen profit odvajal v banke preko visokih obresti za kapital za financiranje proizvodnje, kakršnih tujina ne priznava. To dolgoročno ne pelje nikamor. Razmišljamo tudi o tujem kapitalu za dokapitalizacijo, ko bomo olastinjeni. Ta bi bil zanimiv predvsem, če bi nam dal nov trg."

Zaposlenih ni preveč?

"Zaposeliti se bomo skušali taki, kot smo. Zato tudi rinemo na Vzhod, kjer se lahko

proda celota, ne le roke. Pionir za leto načrtuje ničelno rast zaposlovanja, torej nadomeščanje upokojitev. Z zavodom za zaposlovanje imamo sedaj aranžma za kvalifikacijo 35 ljudi. Razpisali smo veliko štipendij, saj želimo dobiti in dati delo domačemu mlademu kadru. Posegamo tudi v Posavje in v Belo krajino. Upamo, da odziv bo, čeprav je delo v gradbeništvu težko, ne le zidarjevo, ampak tudi vseh drugih. Tovarna si večji del plasmaja lahko zagotovi na dolgi rok, pri nas pa je za vsako investicijo novo brezno."

Veliko prahu dvigujejo menedžerske plače in privilegiji. Kako to komentirate?

"Vem, da je veliko govoric. Menedžerske plače so take kot po drugih kolektivih. Razmerje med najvišjo in najnižjo je 5:1. Individualnih pogodb je malo več kot drugje, ker smo se odločili na ta način vezati ključne ljudi v projektivi, inženiringu, trženju, finanah. Uspešnost? Ve se, kdo komu odgovarja. Drugih bonitet ni. Avtomobile (12, 3 še pridejo), ki jih je firma dobila ugodno na lizing, si vodilni delavci v bistvu kupujejo sami. Ta varianta je bila za Pionirja najcenejša, cenejša od službenih avtomobilov. Poudaril bi, da nas ljudje vidijo le, ko se pripeljemo z njimi v službo, ko "delamo" posle po Evropi, pa ne. Kar se tiče delavskih plač, se trudimo, da bi bile redne in ne najnižje. Dejansko so nad povprečjem panoge in republike. Ob zadnjem izplačilu smo do najnižje desetim delavcem skupaj doplačali 20.000 tolarjev."

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

slovinci v svetu

Ponosen slovenski vojak

Maksi Cizerl iz Nürnberga

Kadarkoli sem v "jugoslovanskih časih" stopil v vojašnico, sem imel občutek, kot da so se mi spodmaknila tla pod nogami. Svet za njimi vrati s tistim zunaj ni imel nič skupnega. Jezik, s katerim so govorili v njej, je bil tuj, duh, ki je vladal v njej, je bil tuj, in če ne bi okoli jasno videlo njemu dobro poznanih in prijaznih obrisov domačih brivov tam v daljavi, bi verjel, da sem se v trenutku premaknil tisoč kilometrov južneje. Vojašnice nekdanje jugoslovanske vojske so bile balkanske enklave na slovenski zemlji in duh, ki je vel iz njih, je imel že slutene oblike tiste razčlovečenosti, ki se je v zadnjih časih tako nebrzdano razdijavala v balkanskem osrčju in pred katero je zaprepaden in nemočen ves svet. Malo prej, predno je bilo teh balkanskih izpostav tukaj konec, so zlo, ki je prežalo za to ograjo, občutili tudi tisti, ki sicer z njim niso prihajali v stik: kazalo se je kot nočna mora - streljanje, ki se je oglasilo z večernim mrakom in potihnilo pred zoro. To je bil zvok razkritja besa, opomin in grožnja. In marsikdo si zaradi njega ni upal zatisniti očesa.

O teh stvareh razmišljam, ko spet stopim skozi vrata vojašnice v Bršljinu. Občutki so čisto drugačni. Pozdrav v slovenskem jeziku, naokoli sproščen red. Brez običajnih procedur pri vходу vendar ne gre. A tako je tudi prav. To je vojaško poslopje, in ni, da bi se vsakdo sprehajal naokoli, kakor bi se mu zahotelo.

Potem stopam po prostranem dvorišču med kasarnami. Svetlo, čisto in sveže je naokrog. Nekaj fantov stoji v skupinah, se pogovarja in šali. To je "stara vojska". Njihovo usposabljanje se bliža koncu. Malo naprej stoji postrojenih večje število vojakov. To so novinci. Končali so prvo fazo usposabljanja v Cerkljah in zdaj bodo v Novem mestu zamenjali generacijo, ki odhaja. Še tri mesece. Tudi to bo zanje hitro minilo. Častnik jih nagovarja v slovenskem jeziku. Oni mu tako tudi odgovarjajo. Zdaj se šele čisto prav zavem: tudi ta košček domovine je postal spet slovenski!

Nekaj trenutkov kasneje sedim za mizo v sobi dežurnega častnika nasproti vojaku Maksimiljanu Cizerlu. Maksi ga kličejo kolegi. Danes bo zapustil vojašnico. Oče, prav tako Maks, mati Štefka in sestra Suzana bodo kmalu prišli ponj. Odpeljali se bodo v Zagaj pod Bočem na Kozjanskem. Tam je dom, v katerem Cizerlovi stanujejo le med večjimi prazniki in letnim dopustom, in dom, v katerega se bodo nekoč, ko bo napočil pravi trenutek, tudi za stalno vselili. Zdaj pa živijo in delajo v Nürnbergu, v Nemčiji. Maksi je tam že od svojega petega leta. Tam je zrasel. Tam je njegov dom. Pripoveduje mi o svojem življenju. Šolo je končal v Nemčiji, kjer živi že sedemnajst let. Po poklicu je električar in je bil, predno se je odločil, da bo odslužil slovensko

vojsko, že poldrugo leto zaposlen. Zdaj se bo vrnil k staremu delodajalcu. Ker je bil soliden delavec, ga delovno mesto seveda čaka. A študij bo kmalu nadaljeval. "Hočem vedeti in znati več, zato bom študiral naprej," je odločen Maksi. Prepričan sem, da je tako premišljeval tudi, ko se je odločil za slovensko vojsko.

V Nürnbergu je enkrat tedensko obiskoval slovenski pouk. Doma so govorili slovensko, ko je bil mlajši, so pogosto zahajali v slovenski klub in tudi na počitnicah je s sorodniki in prijatelji govoril le slovensko. A vendar mu je mladost, preživeta v nemškem okolju, vtisnila svoj pečat. R izgovarja nekoliko pogrujujoče kot naši koroški Slovenci. Kar predstavljam si, kako bi ravnali z njim, če bi služil vojsko v nekdanji JLA. Boge kam na Kosovo bi ga poslali, nagovarjali bi ga v jeziku, ki ga ne razume, in klical z zbadljivko "švabo". Malo je manjkalo, da bi tako tudi bilo. Spomladni enaindevetdesetega se je v domači občini že pozanimal, če bi lahko služil vojsko, pa so mu pravilno svetovali, naj počaka. In je počakal. Šele potem, ko je po televiziji videl, kaj se je nekaj mesecev pozneje zgodilo, je razumel, kakšno srečo je imel.

"Zadovoljen sem, da se je tako razpletlo in da sem lahko služil v slovenski vojski," pravi Maksi. "Hitro sem se vživel v družbo, najprej v Cerkljah, potem pa tukaj v Novem mestu. Zame pa čas, ki sem ga preživel tukaj, ni pomenil samo vojaškega usposabljanja, pač pa tudi seznanjanje s Slovenijo, s tem, kako ljudje, zlasti mladina razmišljajo. Za tako tesno družbeno s slovenskimi vrstniki prej nikoli nisem imel priložnosti. Medsebojni odnosi so bili dobri pa tudi odnosi z nadrejenimi. Pri tako velikem številu ljudi seveda kdaj pa kdaj pride do manjših nesporazumov, a se da vse zgladiš, saj se vsi še učimo. Najbolj dragoceno pa je, da sem se dobro naučil slovenskega pogovornega jezika, se privadil različnim dialektom in se izpopolnil tudi v besedišču, ki ga človek v vsakdanjem govoru ne uporablja tako pogosto. Ze v Nemčiji sem treniral karate, kar sem lahko nadaljeval tudi v vojski. Kondicijsko sem se zelo utrdil. To mi je prišlo prav zadnjih nekaj dni, ko smo taborili na prostem, imeli taktične vaje in opravili nekaj daljših pohodov. Šest do sedem mesecev tako intenzivnega služenja vojaškega roka je ravno prav. Končal se je prav zdaj, ko se mi je že začelo tožiti po domačih in tudi po Nürnbergu, kjer sem preživel večino svojega življenja."

Maksi je zdaj že slekel uniformo in najbrž je že pričel delati v daljnem Nürnbergu. A četudi je daleč, mu bo spomin na vojaščino v domovini prijeten. Mnogo prijetnejši, kot jih imajo starejše generacije Slovencev.

TONE JAKŠE

kanižarska kadunja

Kadunja odlagališče odpadkov?

Kanižarska premogovna kadunja je postala zanimiva že v preteklosti, prvič zaradi premoga, v zadnjih letih pa predvsem zaradi tega, ker je tako rekoč edina možna in primerna lokacija za odlagališče komunalnih odpadkov v Beli krajini.

V novejšem času so izvedli in zaključili podrobne strukturne raziskave, ki so pokazale, da je kadunja blok kamnin, debel preko 200 m. Ta blok je razpokan, ob prelomih pa so se posamezni deli nenekamerno ugrezali. Raziskave so vodili in izvajali na Geološkem zavodu v Ljubljani.

Kamnine, v katerih so plasti premoga, sestavljajo gline, glinovec, meljne gline in tudi tuf. Območje premogovnika so preiskali s številnimi vrtninami.

Obrobja in ostali deli Bele krajine so zgrajeni iz apnenca in dolomita, ki sta razpokana in zakrasela. Sestave tega dela ozemlja v globini ne poznamo v podrobnostih, razen kar je kamnin razgaljenih na površju in nekaterih točkah v globini, ki so bile dosežene z globokimi vrtninami skozi kanižarska nekarbonatne kamnine.

Kanižarske glinasto-lapornate kamnine so nekako "potopljene", ugrezane v apnenec in dolomit belokranjske plošče. Vse ozemlje pa je

zelo razpokano. Glavni prelomi potekajo v dinarski smeri (severozahod-jugovzhod). Karbonatne kamnine so ob prelomih razpokane in zdrobljene. Raziskovalci menijo, da je paket krednih in jurskih kamnin, torej iz srednjega zemeljskega veeka, debel okoli 1500 m, pod njim pa naj bi bil triadni dolomit. Možna pa je, da bi globoko vrtnanje pokazalo tudi nekatere spremembe v sestavi. Ne vemo. Po dosedanjih podatkih je tudi zakrasedlost krednega apnenca intenzivna le nekaj deset metrov pod površjem, zdrobljene cone ob prelomih pa so globlje in potekajo proti Svibniku, Blatniku, Jelševniku in Doblčam.

Kamnine osrednjega dela kadunje so skoraj neprepustne. To kažejo tudi opazovanja gladine piezometričnega nivoja v vrtnah. Točk ni mogoče povezati med seboj, vsaka vrtna ali blok ima svoj režim. Padavinska voda odteka površinsko ali se zadržuje v plitvem preperinskem delu.

Drugače pa je v območju, ki je zgrajeno iz apnenca. Tu je ozemlje zakrasedlo, padavinska

voda prenika v podzemlje. Opazovanja kažejo, da podzemeljska voda v krasu ni globoko in se pojavlja v izvrih ob Lahinji, Doblčici ali ob Kolpi. V globljih delih kadunje je bila določena starost vode, ki je pritekala iz vrtnice, na okoli 6000 let. Podzemeljska voda (ali vdor vode v rudnik) je bila dosežena le z vrtninami, ki so dosegle karbonatne kamnine v obrobju ali pa če so se rudarska dela preveč približala temu obrobju. Starost vode priča, da je kroženje vode pod lokalno erozijsko bazo, ki jo predstavljajo Doblčica, Lahinja ali Kolpa, zelo počasno ali pa ga skoraj ni. Pretakanje podzemeljske vode je aktivno in relativno hitro le v zgornji, pripovršinski coni, le do globine recimo okoli 50 m.

Onesnaževanje s površja, ki je zakrasedlo, pa seveda lahko prodira tudi globlje v kraški svet. Kraška podzemeljska voda je podvržena vsakršnemu onesnaževanju, vsaka hiša s svojo greznico je poseben onesnaževalec, vsako smetišče v vrtači, nelegalna odlagališča, ki niso urejena po predpisih, ceste, naselja brez kanalizacije - vse to onesnažuje podzemeljsko vodo v krasu.

Zaradi tega lahko sklenemo, da je onesnaževalec kraške podzemeljske vode že vsa dosedanja urbanizacija in raba kraškega ozemlja. Glede na dosedanje poznavanje pa lahko rečemo tudi, da je možno nadzorovano odtekanje vode z območja morebitne deponije na območju kanižarske kadunje in da je tudi izgradnja deponije glede na sestavo tal lažja in cenejša. Vsekakor pa je treba poskrbeti, da bo odlagališče zgrajeno natanko tako, kot bo načrtovano. Prizadevati pa si je treba še v drugi smeri: da se zmanjša količina odpadkov, ki bi deponijo po nepotrebem obremenjevala.

DUŠAN NOVAK

NAGRADA V NOVO MESTO IN KRANJ

Žreb je izmed reševalcev 14. nagradne križanke izbral NINO BOJANC iz Novega mesta in JURETA MRAKA iz Kranja. Bojancjevi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Mrak pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 3. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 16. Ovojnico brez poštnih znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 14. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 14. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: FIZIK, OPRT, KAZAN, ELIA, ALALI, ALT, REBIKOV, JOŽEF, SIPA, SISAL, ATLET, KIT, NAOS, OTO, IMETEK, SAS, EN, SAFALADA, PALI, AGATA, AKTINI, RENAN, RAVNINA.

prgišče misli

Vzgojiti in urediti moramo sebe, če hočemo vzgajati in urejati otroke.

M. MAHNIČ

Pesništvo je vzdih srca, ki prekipeva.

SULLY PRUDHOMME

Naj se duh dviga še tako visoko nad temne materialne sile, vedno je samo vsebina, nikdar se ne more odtrgati od tal.

B. GRABNAR

Sreča je rastlina, ki uspeva v moralnem življenju veliko bolj kakor v intelektualnem.

M. MAETERLINCK

Vsi brez razlike moramo umreti, le sreča ni nam vsem enaka.

PINDAR

NAGRADNA KRIŽANKA

16

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	STRIGAVEC	PRITRDI- M ELEMENT	PODOBA	ALFI NIPIC	GOSTA BOMBAŽNA TKANINA	PRIPADNIK NEK. INDOEVRO- PELEMEN	POLAGA- LEC POSEBNE- GA TLAKA	GRŠKA CRKA	NAJVEČJE TURSKO JEZERO
PREPODI- TEV DIVJADI									
TROJNOST									
OSLOV GLAS				ŽUPLJAN NEM. FIZIK (RUDOLF)					
VIRUS POVZROČI AIDSA			STARA DOLŽINSKA MERA					AZUSKI POLOTOK	AVTOR: JOZE UDIR
			FRANC. DUHOVNIK						TRAVNIŠKA RASTLINA
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	NAJVIŠJA GORA V MAKEDONI- JI	PRIJAVA KAZNIVEGA DEJANJA VRSTA GO- STE JUHE			AM. FILM IGRALKA (DEBORAH)				
GEOMET- RISKI POJEM			TURŠKA PIPA			EG. BOG SONCA			
USLOČEN ALI LOMLJEN STROP			KINEMATO- GRAF	BOŽJE DREVCE		STAROPER- ZUSKI KRALJ		BOHR NIELS	
				INDUSTR. RASTLINA				AFR. VELETOK	
SAK ZA RACJI LOV					PREJŠNJE IME ZA PROMETJU				
					NIKO KURET				
BORIŠČE					AM. GLODAVEC (BOBROV- KA)				
ANGL. FILOZOF (ROGER) EMPIRIZEM							GRŠKA CRKA		VRSTA LICILA

K praktični KRIŽ A Ž

Udobna obleka

To pomlad in poletje skoraj ne bo šlo brez udobne obleke. Lahko je enodelna, še raje pa dvodelna in zapeta po vsej dolžini. V skladu z modnimi smernicami in udobnostjo je skorajda nujno, da je nekaj spodnjih gumbov odpetih. Letošnja obleka je v bistvu najraje dvodelni komplet, sestavljen iz udobne bluze s kratkimi ali tričetrtinskimi rokavi in daljšega zvončastega krila iz več pol in kot rečeno po sredini zapetega. Za takšno udobno pomladno-poletno obleko izberemo cvetlični vzorec, pike ali črte ali enobarvno blago, belo, temno modro, zeleno ali rdeče. Najprimernejši material je kajpada še vedno viskosa.

Kondenzatna vlaga

Kondenzatna vlaga v stanovanju je velika nadloga. Ključ za rešitev problema s kondenzacijo pa je v tem, da dosežete pravilno ravnotežje med toploto in zračenjem. Seveda si morate prizadevati, da čim bolj zmanjšate možne vzroke za visoko stopnjo zračne vlažnosti. Tako med kuhanjem pokrivajte lonce in ponve. Ko jed zavre, zmanjšajte ogenj na štedilniku, ne sušite perila v bivalnih prostorih, vrata kopalnice po prhanju ali kopanju zapirajte. Odločite se lahko tudi za različne naprave za zmanjševanje vlage v zraku v stanovanju. Uporabljate lahko razvlažilnik, stenske ventilatorje, kuhinjske nape, prezračevalnike. Precej pomembno je tudi, kako je hiša izolirana in za kakšno zasteklitev oken ste se odločili.

Fižolova torta

Potrebujemo: 20 dag sladkorne moke, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, 30 dag belega fižola, 3 jajca, 5 dag drobtin, 1/2 zavitka pecilnega praška, 1 kavno žličko ruma in limonovega soka, sesekljano limonino lupinico, cimet, mleti klinčki, 5 dag marmelade za nadev in mazanje. Maščoba in drobtine za model. Limonova glazura: 20 dag sladkorne moke, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, sok 1/2 limone, 1-2 žlici vroče vode. Penasto umesamo rumenjake, sladkorno moko in vanilin. Dodamo pretlačen kuhan fižol (pire), rum, limonin sok in sesekljano limonino lupinico. Še mešamo, da postane masa zelo penasta. Rahlo dodamo trd sneg iz beljakov in drobtine, pomešane s pecilnim praškom. Pečemo 50 minut. Ohlajeno torto prerežemo in namažemo z marmelado. Z marmelado tanko namažemo torto tudi po zunanji strani, nato pa jo oblijemo z limonino glazuro in okrasimo s česnjami.

Pomladitev forsitije

Najprej nekaj besed o pravilnosti imena te priljubljene grmovnice, ki spomladi prva pozlati naše vrtove. Forsitija je dobila ime po angleškem vrtnarju Forsythu in zato nemška izgovorjava njenega imena (forzicija) nikakor ni ustrezna. Naj bo forsitija ali forzicija, v vsakem primeru gre za izjemno naglo in obilno rastočo vrtno rastlino, ki bi, če je ne bi obrazovali in redčili, v svoji agresivnosti prej ali slej zasedla ves vrt. Sama se namreč širi tako, da se dolge veje, ki segajo do tal, ukoreninijo in razraščajo v nove grme. Zaradi tega je forsitijo potrebno pomlajevati, čas za to pa je po spomladanskem cvetenju, ko je najmanj občutljiva na ta poseg. Pri izrezovanju starih pogankov ni potrebno biti prav nič prizanesljiv, saj se ta grmovnica po pomladitvi zelo naglo obraste in prihodnje leto vnovič bogato cveti.

Radirka za rjo

Avtomobilisti, ki bodo zdaj na pomlad pregledovali svoje jeklene konjičke in iskali poškodbe, ki so jih preko dolge zime na laku zaradi udarcev kamnov utrpeli, bodo pri tem delu že lahko uporabili koristen pripomoček. To je odstranjevalec rje, ki se je pred kratkim pojavil na trgu. Ima obliko kemičnega svinčnika, namesto mince pa ima konico iz steklenih vlaken, s katerim je moč temeljito zdrgniti tudi zelo majhna poškodovana mesta na laku in odstraniti rjo do zdrave podlage; tako očiščena mesta pa je potem možno primerno zaščititi. Konica se med delom samodejno ostrši, izrabljeno pa je moč zamenjati enostavno, saj sta v ohišju nove naprave nameščena še dva rezervna vložka. S tem "svinčnikom" je moč čistiti tudi svečke, razne električne kontakte in podobno.

zanimivosti iz sveta

Revščina odpira vrata

Petina človeštva živi v skrajni revščini in je na robu preživetja. Stanje se bo v naslednjih letih še poslabšalo, ocenjujejo strokovnjaki britanske človekoljubne organizacije Actionaid, ki je pred kratkim objavila poročilo o revščini v svetu.

Če se bo nadaljevalo to, kar se zdaj dogaja, se bo do leta 2000 število revežev povzpelo na milijardo in pol, najbolj pa bo prizadeto prebivalstvo tako imenovanega tretjega sveta, kjer že zdaj kosita bolezen in lakota, ljudje pa umirajo razmeroma mladi. Najbolj prizadeti so ženske in otroci.

V poročilu trdijo, da od 5,5 milijarde ljudi, kolikor jih je zdaj na svetu, živi v popolni revščini že več kot milijarda ljudi. Po definiciji svetovne banke gre za prebivalstvo, ki ima 420 ali manj dolarjev letnega(!) zaslužka. Statistika že drugo desetletje zapored beleži strmo padanje zaslužka predvsem v nekaterih afriških in latinoameriških državah. Če se bodo sedanja gospodarska gibanja nadaljevala v začrtanih smereh in razviti del sveta ne bo izdatneje pomagal revnim državam pri njihovem razvoju, bo prag revščine prestopilo nadaljnjih 400 milijonov ljudi. Ne samo pomoč v hrani, tretji svet nujno potrebuje spodbujanje gospodarstev in olajšanje težkega bremena dolgov. Najbolj črno se piše podсахarskemu delu Afrike, ki ga že zdaj pestijo huda lakota, vojne in gospodarska kriza. Število revnih se bo do konca tega tisočletja, se pravi v naslednjih sedmih letih, skoraj podvojilo, naraslo bo od

184 milijonov na 304 milijone.

Poročilo ugotavlja, da se je v svetu sicer dvignila življenjska raven, vendar se prepad med revnimi in bogatimi hitro in nezadržno povečuje. Breme revščine najbolj trdo pritiska na ramena tistih, ki ga najtežje nosijo, to so ženske, otroci, etnične manjšine, brezdomci, invalidi in bolehniki ljudje. Poročilo ugotavlja, da se je število žensk, ki živijo v popolni revščini, v zadnjih dvajsetih letih skoraj podvojilo.

Je bilo nekoč življenje na Veneri?

Astronomi pravijo, da je Venera Zemljina dvojčica. Vendar to velja le za približno velikost in oddaljenostjo od Sonca, kar oboje naj bi omogočalo razvoj živih bitij tako na enem kot na drugem planetu. Raziskovalne sonde, ki so poletele na Venero, so seveda razblinile sanjarije, da bi lahko na zvezdi Večernici odkrili kaj živega. Na Veneri je namreč pravi pekel: sonde so izmerile, da vlada na površju strašanska vročina, do 460 stopinj Celzija. Ozračje je tudi podobno razgretemu kotlu.

Vendar Venera ni bila vedno taka strahota. Ameriška sonda Pioneer je namreč na svoji poti skozi Venerino ozračje, pred-

no je zgorela, poslala nekaj zelo zanimivih podatkov, iz katerih je mogoče sklepati, da je na Veneri v davnini pljuskal velik ocean.

Sonda je v ozračju izmerila nenavadno visoke koncentracije dveterija, kar si Nasini strokovnjaki razlagajo kot dokaz, da je pred 3 milijardami let na Veneri stal ogromen, a plitek ocean, globok od 8 do 20 metrov. Predno je začel delovati učinek tople grede, ki je Venero spremenil v razbeljen kotel, je minilo več sto milijonov let, kar je po mišljenju znanstvenikov dovolj dolg čas, da bi se v tolem oceanu, podobno kot se je na Zemlji, razvilo življenje.

Če je bilo res tako, potem je Venera toliko večji opomin človeštvu, naj varuje okolje na Zemlji, da ne bo nekoč postala tudi po razmerah Venerina dvojčica. Učinek tople grede je zaradi človekovih dejavnosti na Zemlji že prisoten. Pomislimo na to ob današnjem dnevu Zemlje!

zdravnikov kotichek

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Alkohol

Maček

Kako slabo se počutite po pretekli noči, je odvisno deloma od vaše konstitucije, ki je ne morete kdove koliko spremeniti, pa tudi od tega, kaj in koliko ste popili. Večina alkoholnih pijač vsebuje snovi, ki jih dodajo zato, da dobi pijača barvo in okus. Pri popivanju povzročijo te različne snovi skupaj s količino alkohola hudega mačka. Vinjak, viski in rdeča vina učinkujejo najhujše. Maček pa bo še hujši, če ob pitju tudi kadimo. Če smo si dovolili preveč, je najboljša zdraviljenje počivanje. Ker je alkohol diuretična snov, ker torej izzove izločanje povečane količine seča, si morate prizadevati, da bi izravnali izgubo telesne tekočine s pitjem čim več vode. Če vas zelo boli glava, vzemite tableto proti glavobolu, a rajši ne aspirina, ki bi le še bolj razdražil že tako razdraženi želodec.

S pitjem je povezana cela vrsta tradicionalnih mnenj in mnogi ljudje jih imajo za golo resnico.

Tvegano je mešati pijače (na primer najprej viski, potem vino). Ni dokaza, da bi mešane pijače bolj dolgotrajno škodovale organizmu, kakor če ostanemo le pri eni pijači. Vendar vse kaže, da boste verjetneje imeli mačka, če boste mešali pijače.

"Črna kava človeka stremi". To je le deloma res. Vsaka tekočina pomaga omejevati diuretični učinek alkohola in blago poživilo, kakor kava, lahko spodbije slabilni učinek alkohola. Nobeno zdravilo pa ne more pospešiti izločanja alkohola iz krvi. "Klin se s sklinom izbije: mačka si olajša s pijačo." Če si po pretekli noči privoščite kozarec, se boste morda počutili bolje, to pa iz dveh razlogov. Dodatna tekočina pomaga delovati proti dehidrirajočemu učinku alkohola, ki je eden izmed vzrokov za mačka. Značilni glavobol pri

mačku je morda delno povezan z nenadnim spreminjanjem koncentracije alkohola v možganih in s tem, kar ste popili drugo jutro, ste dodali ravno toliko alkohola, da je postalo to spreminjanje bolj postopno. Če pa ugotovite, da si morate pogosto tako pomagati pri mačku, je to verjetno že znak zasvojenosti z alkoholom in morate poiskati pomoč.

Zasvojenost z alkoholom

Kronična alkoholna zasvojenost privede do sprememb v vedenju, ki ni v skladu z družbenimi normami. Alkoholik se preusmeri v pitje predvsem ene pijače, nenehno išče priložnosti za pitje zaradi neutolajljive želje po pitju. Človek v takem stanju izgubi kontrolo nad zaužitjo količino alkoholnih pijač, ob pomanjkanju alkohola pa se pojavijo abstinencijski znaki. Alkoholik tudi telesno propada. Pojavijo se znaki okvare živčevja, jeter in presnovnih organov. Duševne spremembe se odražajo kot motnje v komunikaciji, ki so po pravilu spremenjene, izkrivljene in nejasne. Ko alkohol polagoma zagospodari nad človekom, postane vedno bolj osamljen. Alkoholiku začne upadati zanimanje za stvari, v katere je potrebno vlagati večji telesni ali duševni napor. Navidezno se začne intenzivno zanimati za lagodnejsše stvari, kot so strastno gledanje televizije, branje črnenih romanov, navijanje na raznih tekmah in podobno. Na koncu se neha zanimati tudi za to. Omamljen človek ne more slediti številnim spremembam, ki jih prinaša vsakodnevno življenje. Alkoholik zaostaja na čustvenem, kulturnem, družinskem in razumskem področju, skupaj z njim pa tudi družina.

Alkoholik postane izrazit sebičnež. Vse njegovo mišljenje in čustvanje se vrtna okoli tega, kako bi prišel do alkohola. Alkoholiku se zdi samoumevno, da njegova družina skrbi za gospodinjstvo in ostale stvari. Ščasoma se ne zna in ne more več živeti v tisto, kar čutijo in potrebujejo drugi. Izgublja čut odgovornosti. Laže. Alkoholizem človeka čustveno otopi, da v sebi ne zaznava več nobenih čustev ne veselja, ne žalosti, ne jeze. V njem nastane praznina in ubijajoča osamljenost.

(Se nadaljuje)

VODNJAKI - Preskrba s pitno vodo je v ravninskih in nižjih gričevnatih krajinah slaba. V hribovitih predelih so nekaj hodili po vodo k studencu. Nosili so jo v brentah na hrbtu, na vodno površino so položili hrastove vejice z listjem, leskovo ali kar je bilo tisti trenutek pri roki, le da je imelo več listja. V ravninskih krajih so izkopani vodnjaki s cementnimi ali lesenimi okviri nad zemljo. V posavskih krajih jih imenujejo štirne ali štirni, moške, ki so jih kopali, pa štirnarji. Ti so morali biti trije, tako da je eden kopal, dva vlekla. Če je bil ugoden teren, so skopali dnevno po dva metra, sicer pa le po pol metra v globino. Betonirali so sproti, od vrha navzdol. Do petelinčka na pričujoči fotografiji je bila dolga pot. Tudi draga je bila, saj je kopanje 10 metrov globokega vodnjaka stalo eno kravo, vodnjak, globok 26 metrov, pa celo dve do tri krave. (Pripravila: Ivana Počkar, kustodinja v Posavskem muzeju Brežice)

Iz Trdinovih zapiskov

Še pobožne žene so za to, da bi nehali cekrveni shodi, kajti se dela o njih več greha ko dobra.
Hudobija je silna v N. mestu. Če si kdo opomore, vse mu zavidno in preža, da mu škodi. Naj strupeniji gad je mestni nemčur - vohon Drag. Luznar. Hodi v ta namen po polju in okoli mesta sploh da zasači in toži kakega meščana. Tako imel afero z Mehonom in celo s proštom.
Mrti bi od gladi - Včasih kmet v mesto nosil, zdaj v mestu sam kupuje. Prej saj graščine imele v magazinih in dajale kmetu o gladnem letu za poček ali denar, zdaj tudi gospoda nič nimajo. Dobro je edino, da železnice v sili lahko hitro pomagajo - drugače mrti bi ljudje od gladi. Od leta 1848 postali so ljudje slabi in tudi letine.
Včasih se je dobro živelo, vse ceno, bokal po 4, denarja ko čepin, ali lišpa ni bilo in to je glavni vzrok, da je bilo bolje. ženske nosile se prosto, zdaj je treba staršem ali možu tisočev, drugače ne shaja.
Boj se Slovincu kaj povedati, kar hočeš, da ne pojde dalje. Kmet je v tem pizda, gospoda pa še večja.

Pospošim korak, ko se mi avto le toliko približa, da mi ne preostane drugega, kot da pogledam, kdo je ta vsiljivec. Kmalu bi me kap. V avtu je sedel Vidmarjev Lojze in se prav veselo smejal: "Ja, Lidija, kam pa greš?"
 Nekaj časa nisem prišla k sebi, potem pa sem le izdavišla: "Domov, kam pa drugam."
 "Pa ne greš v pravo smer, veš!" je povedal. Skupaj sva se odpeljala domov. Seveda so doma vsi čudno gledali, kako da sva prišla skupaj, kje sva se srečala in podobno. Ko sem jim razlagala svoje dogodivščine, so pokali od smeha. Sem pa res imela srečo, da sem srečala Lojzeta, saj ne vem, kako in predvsem kdaj bi prišla domov.
 Od takrat naprej nisem nikoli več zgrešila poti in tudi vožnje z metrojem sem se navadila. Vaja dela mojstra - tudi v Parizu.

Treba se je učiti

V Pariz se nisem prišla zabavat, ampak v šolo. Institut catholique de Paris je šola, ki je bila ustanovljena 12. julija 1875. Od leta 1951 vsako leto organizira enomesečne tečaje francoščine za tujce. V času mojega bivanja nas je bilo približno 900 tečajnikov. Pouk na tečaju poteka le v francoščini, organizirana so tudi predavanja o francoski kulturi, politiki, obiski, ekskurzije, kulturni večeri.

Ze prvi dan smo pisali test in na podlagi tega smo bili razdeljeni v tri kakovostne nivoje, vsak nivo pa še na skupine. Pristala sem na drugem nivoju, v prvi skupini, kar je bilo zame kar težko. V razredu nas je bilo 24: Italijani, Španci, Mehikanci, Angleži, Američani, Afričani, Poljaki, Japonci - črni, beli, stari in mladi, študentje, pravniki, zdravniki, duhovniki, sestre... Vsi so bili simpatični in prijazni. Tudi

Lidija Murn

3

Pariz v enem mesecu

naša profesorica, ki je bila sicer zelo stroga in dosledna, je bila v redu. Razlagala je počasi in razločno pa še na smešen način. V glavnem sem njena predavanja razumela, pogosto seveda še s pomočjo slovarja. Pisali smo nareke, kontrolne naloge, vse je ocenila in na koncu dala povprečno oceno. Francozi imajo ocene od 1 do 20. 10 moraš imeti za pozitivno.
 Imeli smo tudi fonetiko v laboratoriju; vsak je imel svoj kasetar in slušalke. Ponavljali smo za tovarišico, se snemali in kasneje poslušali.

Tako smo slišali, kako narobe izgovarjamo. V šolo smo morali hoditi redno in točno. Če si manjkal več kot trikrat, nisi dobil diplome. Če pa si zjutraj zamudil, je bila kazen taka, da te je tovarišica do potankosti (še huje kot mama) izprašala, kako da si zamudil, kaj si delal ponoči, koliko časa si spal, seveda v francoščini, in takrat si se gotovo hitro prebudil. Če se je le dalo, smo v razred prihajali točno.
 Najlepše je bilo spoznavanje z ostalimi študenti.

Nastop slovenske skupine na spoznavnem večeru je požel precej navdušenja

NAŠA ŽGODBA

J.D.:

Intervju

Štirje otroci, dva učenca in dve učenci 3. razreda, obstanejo pred vrati in pozvonijo.
 Odprem jim.
 "Kaj bi radi?"
 "Molčijo, se sujejo s komolci in bodrijo drug drugega."
 "Ti povej!"
 "Jaz ne, ti povej!"
 "Z menoj bi se najbrž radi pogovorili, jih opogumim."
 "Ja."
 Vstopijo in se zgazijo za mizo. Večja pripravi papir in svinčnik. Nato fantiček le odpre usta.
 "Koliko knjig ste napisali?"
 "Okoli trideset. Povesti pa tudi take o zgodovini Metlike, Adlešičev, Semiča... Tudi o raznih društvih in podobno."
 "Kako debele pa so bile?"
 "Tista knjiga o Metliki, ki jo imamo v šoli, je debela en prst," pove učenec pogumno.
 "Res je. Nekateri so za prst debele, druge pa tudi za dva, tri prste," jim povem.

"Koliko pa stanejo?"
 "Prst debele 200 tolarjev, tri prste debele pa 2000 tolarjev."
 Začuden vzdih in potem naračilo: "Zapiši!"
 "Koliko knjig ste že prodali?"
 "Jaz jih samo napišem, natisnejo in prodajajo pa jih drugi."
 "Kje pa?"
 "V knjigarni pa tudi v muzeju."
 "Daj, zapiši!"
 "Ali veste, kje sta knjigarna in muzej?"
 "Vemo," čez čas boječe dahne učenca.
 "Ali pa sploh veste, kako se pišem?"
 "Ti povej!" dregne fantiček sošolko.
 "Jože Dular," odvme ta po dolgem obotavljanju.
 "Daj, zapiši!" se sošolec ozre na zapisovalko.
 "Ali bi radi še kaj izvedeli?"
 "Ne, vse smo že vprašali."

Marjetka Furar:

Spominska knjiga

Pogled mi bega po knjigah na knjižni polici. Ustavi se na spominsko knjigo. Kako to, da se že toliko časa nisem spomnila nanjo? Danes pa je tu pred mano kot klic iz mojega lepega otroštva.

Obračam jo v roki: preprosta je, z rumenimi platnicami, veliko strani je popisanih, precej pa je še praznih listov. Sedem za mizo in jo položim predse. Spomnim se, kako sem si jo želela, pa mi je ne oče ne mama nista mogla kupiti.

V svoji otroški pameti sem zavidala sošolkam, ki so imele svojo spominsko knjigo. Knjige so romale od enega do drugega, vsak jo je dobil, jo odnesel domov, vanjo kaj vpisal, narisal, naslednji dan pa jo vrnil lastniku. Po večini so si jih izmenjevala dekleta, fantje so jih poredkoma dobili v roke. Bila sem v šestem razredu in ena mojih sošolk je takrat naskrivaj dala svojo spominsko knjigo prijatelju iz osmega razreda. To je bila tista lepa, nedolžna otroška zaljubljenost, ki je menda najlepša. Fant ji je ves srečen vrnil knjigo z drobnim verzom, ki ga je prepisal s srčka iz lecta. Ta verz se je glasil: "Bodi vesela in rada se smej, srček pa vedno zaklenjen imej!" To knjigo smo potem dobili v roke drugi in posmehovanja ni bilo ne

konca ne kraja.

Še tisto leto pa se je uresničila moja velika želja, da bi imela svojo spominsko knjigo. Za veliko noč mi jo je za pisanke prinesla moja teta. Kot vedno sem zraven dobila še cel kup drugih manjših stvari, vendar me nobena ni tako razveselila. Končno sem tudi jaz lahko dala svojo knjigo naokrog. Romala je od sošolke do sošolke, nazadnje pa sem jo dala še staršem.

V svoji domišljiji sem si mislila, koliko lepih verzov mi bosta napisala. Ko sem jo dobila nazaj, sem razočarana obstala. Na listu je bilo napisano: "Nobena jagoda ni tako sladka kot jagoda rožnega venca, nobena beseda tako lepa kot beseda v molitvi in nobena ljubezen tako velika, kot je božja". Moje razočaranje je bilo še večje v šoli, ko so se norčevali, kako starokopitne starše imam. Doma sem se zaradi tega zjokala, mama pa mi je čisto mimo rekla: "Ko boš okusila, kaj je življenje, boš razumela tudi te besede."

Zdaj strmim nad tem listom in vem, da je imela prav. Danes vem, kaj mi je hotela povedati. Kolikokrat me v življenju kaj prizadene, le Bog me nikoli ne razočara.

KNJIŽNA POLICA

Na mejah z neznanim

Intelektualec na preizkušnji

Najnovejšo prozo trebanjskega pisatelja Franceta Režuna, ki je te dni izšla pri Dolenjski založbi v knjigi NA MEJAH Z NEZNANIM, bi še najlažje označili s sintagmo razmišljajoče čutenje sveta, naj je ta označitev videti še tako sama sebi nasprotna, češ, kaj imata razmišljanje in čutenje skupnega. Vendar gre v Režunovem pisanju za prav to: hkrati čuti in premišlja svet, predvsem naravo kot temelj in posodo vsega bivajočega.

V 24 krajših proznih zapisih, ki so zvečine pravzaprav nekakšni zapiski s taborniških izletov v naravo, Režun poje hvalnico naravi, ko jo s pesniško besedo, ki v nekaterih proznih zapisih tudi dejansko prehaja v verzno obliko, poskuša pokazati v tistih razsežnostih, ki jih običajno ne vidimo, ko tiplje za skrivnostjo, ki jo sluti v vsem stvarstvu, in ko jo hoče tudi dojeti in doumeti. To pa ni tako preprosto, saj svet ni nekaj zgolj predmetnega, kar bi lahko človek lahko izmeril, stehal in zabeležil, svet je globlji in skrivnostnejši, vse bivajoče je bolj prepleteno eno z drugim, kot pa si v običajnem razmisleku predstavljamo. In tudi človek ni nič drugega kot njegov delček, "otrok vseh stvari in biti, neba in zemlje" (Sotenska). S tako naravnanim pogledom seveda pisatelj vidi več in sliši več, odkriva nova razmerja med stvarmi in ljudmi, nove svetove v človeku samem, sluti vesoljni utrip praukazov v travah, drevsih, v reki in ženski, v sebi in drugih. Zato je videti zapisovanje vsega tega kot fantazija, njegova literatura pa kot fantastična, četudi avtor zapisuje znana krajevna in geografska imena (Temenica, Krka, Kolpa, Ankarán, Kučar, Gospodična). V nekaterih proznih sestavkih pa se avtor povsem preda krilom domišljije (knjiga je izšla v zbirki Na krilih domišljije) in spoji sanje z resničnostjo, resničnost s sanjami, preteklost s sedanjostjo, minulo s prihodnjim, da bi tako še bolj podčrtal celostnost sveta in človeka, večno vračanje istega. "Zazdelo se mi je, da je tudi življenje, ki ga živimo, samo ena od oblik sanj in da so tudi sanje oblika življenja," je pisatelj zapisal v eni od zgodb v svoji knjigi.

Za likovno opremo služijo reprodukcije del slikarja Janka Orača. MILAN MARKELJ

Pri Mihelaču je nedolgo tega izšla zanimiva knjiga, po kateri bralci sicer ne bodo množično segli, bo pa zanesljivo pritegnila tiste z zahtevnejšim okusom. Gre za delo Maline Schmidt-Snojeve INTELEKTUALEC NA PREIZKUSNJI, v katerem avtorica, kot napoveduje podnaslov Slovenski dramski junak med intimo in revolucijo, skozi dramska besedila slovenskih avtorjev in položaj ter usodo junakov mnogih dram od predvojnega do novejšega časa obravnava položaj in vlogo intelektualca v družbi. Delo ima svoje korenine v doktorski disertaciji, ki jo je avtorica uspešno zagovarjala pred več leti. Kasneje je besedilo za knjižno

izdajo dopolnila in razširila.

Intelektualci v slovenski dramatik tega stoletja let pogosto nastopajo kot osrednje osebe, v njih in med njimi pa se bje boj za ideje in ideale revolucije. Dramski konflikt tako sproča predvsem idejopolitično soočanje nastopajočih, najbolj izostren pa je kot konflikt med osebno celovitostjo posameznika in popolno predanostjo revoluciji kot žrtvovanju vsega osebnega njenim ciljem. Intelektualci so posebej hvalični nosilci dramskega konflikta, saj so po svojo osnovni drži izraziti individualisti, kritično in skeptično opredeljeni do stvarnosti, zato je njihovo družbeno angažiranje na nek način vedno vprašljivo in konfliktno, naj se predajo revoluciji ali ohranijo kritično distanco do nje. Na njihovih dilemah se tako razkriva, kakšni so bili učinki predrevolucionarnih in revolucionarnih časov na človeka, seveda v tem primeru skozi umetniške dramske osvetlitve.

Avtorica ugotavlja, da je dramske tekste opredeljevala po eni strani močna idejna naravnost (intelektualci so se morali opredeliti in sodelovati na pravi strani), po drugi pa so dramske ustvarjalce zanimala problematične osebe in usode (intelektualec dvomi in se pri družbenem angažiranju notranje lomi ali pa ga zlomi družba, če ostaja zvest svojemu neodvisnemu položaju), kar je posebej značilno za novejša obdobja. MILAN MARKELJ

Na odprtem mednarodnem prvenstvu Hrvaške v kajaku in kanuju na divjih vodah uspešni tudi mladi tekmovalci Slovenije

OSILNICA - Na kajakaški progi v Starih malnih pri Osilnici je bilo minulo soboto in nedeljo, 17. in 18. aprila, odprto mednarodno prvenstvo Hrvaške v kajaku in kanuju na divjih vodah. Oba dneva so vozili slalom. Poleg hrvaških tekmovalcev so tokrat nastopili le še mladi tekmovalci iz Slovenije - starejši so bili na izbirnih tekmah za svetovno tekmovalstvo na Idriji - ki pa so kljub mladosti dosegli lepe uspehe. K temu je gotovo delno pripomogla tudi odsotnost tekmovalcev iz drugih držav, ki se tekmovalci na mejni reki Kolpi izogibajo, odkar divja na Balkanu vojna.

Prvi dan so v konkurenci K-1 zasedli kar prvih 6 mest tekmovalci iz Slovenije, najboljša pa sta bila

Fedja Marušič in Marjan Štrukelj iz Soških elektrarn, 3. Vehovar (Rašica) itd. V C-1 pa je bil najboljši Darko Herceg (ZG), Primož Sulič (SE) je bil tretji itd. V C-2 so spet zmagali Hrvatje, v K-1 (ženske) pa Urša Breznik (Rašica).

Drugi dan je v odsotnosti najboljših slovenskih tekmovalcev prejšnjega dne v K-1 zmagal Igor Durevič (ZG), 2. Dejan Kralj (LJ) itd. C-1 je zmagal spet Danko Herceg (ZG), najboljši Slovenec tomlaž Globokar (LJ) pa je bil četrti. V C-2 Slovenci niso imeli tekmovalcev; v K-1 (ženske) pa so prva tri mesta zasedle tekmovalke Rašice, in sicer 1. Nada Mali, 2. Jana Mali, 3. Ula Linke, medtem ko je bila zmagovalka prejšnjega dne Urša Breznik diskvalificirana. V ekipnih tekmah 3xK-1 so bili spet najboljši tekmovalci Slovenije: 1. Ljubljana I, 2. Rašica I, 3. Rašica II. V 3xK-1 pa so nastopile le zagrebške ekipe.

Tekmovalce v spustu je bilo 10. aprila. V vseh kategorijah so zmagali tekmovalci iz Hrvaške, izmed slovenskih tekmovalcev pa je bil najboljši Martin Grašič (Škofja Loka), ki je v kategoriji K-1 zasedel 3. mesto.

J. PRIMC

TEČAJ LETENJA Z ZMAJI

NOVO MESTO - Klub za prosto letenje iz Novega mesta organizira tečaj prostega letenja z zmagi. Organizatorji zbirajo prijave do 30. aprila na naslov: KPL Novo mesto, poštni predal Šentjernej, 68 310.

Štanglju zmagi na gorskih ciljih

Odličan nastop novomeške reprezentančne ekipe v Nemčiji - Mervar po izkušnje v Italijo - Zmagoslavje mladincev ob Jadranu

Mednarodna kolesarska dirka Po Spodnji Saški, na kateri nastopa šestnajst ekip, med njimi nekaj najboljših olimpijskih reprezentanc, bo ostala zapisana kot eden najboljših dosežkov slovenskega kolesarstva. Vrsta novomeške Krke, ki vozi v dresih reprezentance Slovenije, se je imenitno kosala z ostalimi, doslej na papirju daleč močnejšimi ekipami. Že četrto mesto na uvodnem ekipnem kronometru je napovedalo, da je novomeški trener Kamen Stančev na dobri poti.

Novomeščani Papež, Štangelj, Fink, Ravbar in Baloh ter Celjan Ugrenovič, kandidati za možno vožnjo, katerih osnovna cilja letošnje sezone sta nastopa na sredozemskih igrah junija v Franciji in svetovnem prvenstvu avgusta na Norveškem, so pokazali, da so imenitno pripravljene. V ekipnem seštevku dirke so bili nekaj časa na imenitnem četrtem mestu, v posamični razvrstitvi pa je bil Bogdan Fink povsem pri vrhu. Do večjih sprememb je prišlo po peti etapi, ki je bila razdeljena v dva dela. V prvem, 13 km dolgem posamičnem kronometru, je bil Ugrenovič 21., Papež 27., Baloh 36., Štangelj pa zaradi posledic padca v prejšnji etapi 43. V drugem delu etape, dolgem 143 km, so tempo narekovali nemški in slovenski kolesarji. Kar dva izmed petih gorskih ciljev je dobil Novo-

V DOBRI FORMI - Gorazd Štangelj (na posneku) in Bogdan Fink sta na dirki po Spodnji Saški dokazala, da za prihodnost novomeškega in slovenskega kolesarstva ni nobene bojazni.

MLADI VOJAKI NADIGRALI SPECIALCE

RIBNICA - V dvorani ribniškega športnega centra je bilo pred dnevi prijateljsko rokometno srečanje med mladimi vojniki TO 6790 Novo mesto in člani specialne brigade Moris iz Kočevske Reke. Novomeščani so bili veliko bolj in so zmagali s 34:22 (15:10). Za TO 6790 so igrali: Marcola, Škedelj 3, Markovič 1, Djokič 5, Voglar 5, Kos 6, Strnad 1, Škulj 3, Kranjc 9, Logar, Barve Morisa pa so branili: Trope, Andolšek, Klančar 1, Centa, Goleš 1, Petič 2, Skok, Krizman 14, V. Levstek, Fajdiga 4, Bončina, F. Levstek.

PRVOMAJSKI MALONOGOMETNI TURNIR

STRAŽA - MNK Paradiž iz Straže organizira v soboto, 1. maja, turnir v malom nogometu. Pričel se bo ob 8.30, potekal pa bo na igrišču v Vavti vasi. Ekipa se lahko prijavi na dan turnirja. Najboljše ekipe in posameznike čakajo lepe nagrade in pokali. Vabljeni!

KRATKE IZ KOČEVJA IN RIBNICE

- V Belgiji bo konec maja tridnevno mednarodno športno društvo pod nazivom Igre prijateljstva, na katerih bo nastopilo tudi kočevsko zastopstvo. Ekipa bo sestavljala 13 športnikov in 7 športnic med 15. in 18. letom starosti. Poleg Kočevcev bodo nastopili še mladi športniki iz Francije, Anglije, Belgije in Nemčije. Spomnimo se ob tem, da so pred dvema letoma v nemškem Erkerschwiku Kočevci na teh igrah zmagali.
- V Kočevju so minule dni pripravili tradicionalni veteranski turnir, ki je obeležil tudi 40-letnico košarkar v mestu ob Rinži. Pokroviteljica turnirja je bila Avtotelna, zmagali pa so gostitelji, ki so v finalu premagali Litijo s 101:81 (39:46), tretje so bile Prule, četrti pa kočevski Šarmarci.
- Klub malega nogometa iz Sodražice pripravlja za 30. april tradicionalni prvomajski nočni turnir. Prijavnina znaša 5.000 tolarjev, nagradni sklad bo 1.000 DEM, turnir pa bo potekal ob tradicionalnem prvomajskem kresovanju. Zrebanje bo 18. aprila ob 20. uri v klubskih prostorih, vse ostale informacije pa je možno dobiti na telefonih (061) 866-255 in 860-184.

M. GLAVONJIČ

ŠAHOVSKI KOTIČEK

- Na hitropoteznem turnirju ŠK Milan Majcen iz Sevnice za mesec april je med dvanajstimi igralci zmagal mojstrski kandidat Martin Povše, ki je zbral 10 točk. Sledijo: Derstvenšek 8,5, Lazič 8, Smerdel 8, Kolman 6,5 itd. V skupnem seštevku štirih letošnjih turnirjev vodi Derstvenšek, ki je zbral 39 točk, Smerdel jih ima 24, Lazič 23, Povše 21, Kranjc 21 itd. Naslednji turnir bo v nedeljo, 16. maja, ob 9. uri v prostorih ŠK Milan Majcen.
- V nedeljo, 18. aprila, se je v krškem Hotelu Sremič pričelo državno prvenstvo za dekleta in fante, rojene leta 1978 in kasneje. Posavske barve je branila učenka OŠ Sava Kladnika iz Sevnice Mojca Grilc. Kako, več v naslednji številki DL.

Preluknjana mreža Studia D

Katastrofa novomeških nogometašev za Bežigradom - Potrebno bo biti plat zvona - So krive slabe priprave? - Kočevje živi za derbi

Kar precej v zgodovino še takratnega NK Elan bi morali pobrskati, da bi ugotovili, kdaj je novomeški nogometni ligaš v prvenstveni tekmi prejel kar šest zadetkov. Igralci SCT Olimpije se niso zmenili za dejstvo, da je imel Studio D do nedelje eno najboljših obramb v ligi, ki je v prvem delu prvenstva prejela celo najmanj zadetkov, prav tako se tudi vratar Mohor Bržkone ne spomni, kdaj je moral nazadnje na kakšni tekmi kar šestkrat po žogo v mrežo.

Edino, kar novomeške radije oparčujejo za katastrofo v tekmi 25. kola I. državne lige, je dejstvo, da so vseskozi igrali odprto, ne oziraje se na to, da imajo za nasprotnika najboljšo slovensko ekipo, željno maščevanja za jesenski poraz v Portovaldu. Ljubljanci so vedeli, da v tej tekmi ni šale, boj za naslov državnega prvaka je postal bolj negotov, kot so pričakovali, spodslajša si ob tako nevarnih nasprotnikih, kot sta Mura in Maribor Branik, enostavno niso smeli dovoliti. Za namček sta morala zaradi dveh rumenih kartonov v nedeljo počivati še Milanovič in Gliha, vse to in pa tudi spoznanje, da novomeški trener Vid Horvat ni bil najbolj srečne roke pri sestavi ekipe, je privedlo do hudega poraza Novomeščanov. Podviga resda nihče ni pričakoval, toda po porazu s 6:1 bo v novomeškem prvotligašu potreb-

no biti plat zvona. Spomladanska bera vsega petih točk v sedmih srečanjih je daleč od pričakovane in načrtovane, da ekipa igra daleč pod svojimi zmoglostmi in ceno, je tudi jasno. Le vzroki so zaviti v meglo. Je temu kriva ugotovitev, da na prvenstvu ni več možnosti za naskok na drugo mesto? So krive slabe zimske priprave in pomanjkanje kondicije? Je vmes kaj tretjega? Bržkone vse naštet, poglavitna krivda pa naj bi bila po mnenju nekaterih v rekreativnih pripravah in ne dosti boljših treningih med prvenstvom.

Novi trener Vid Horvat je v težkem položaju, visok poraz z Olimpijo bo v ekipi vsekakor pustil nekaj sledov. Bo Brežičan, ki mu izkušnje, tudi tovrstnih, zagotovo ne manjka, kos nalogi? Bo iz ljubljanske lekcije potegnil dovolj naukov? Kajti lahko se zgodi, da se bo Studio D ob takšnih igrah in takšnem razpoloženju v ekipi namesto boja za vrh v zadnjih prvenstvenih kolih vključil celo v boj za obstanek. Na morebiten uspeh v polfinalni tekmi slovenskega pokala 5. maja proti celjskemu Publikum si ta hip niti pomisliti ne upamo. Poprej bo ekipi namreč potrebno vrniti samozaupanje, čvrstost, predvsem pa igro. Naslednji nasprotnik Novomeščanov je ekipa Kompas Holidays, moštvo, ki pod taktiko izkušnega Toneta Hrovatića zna igrati na rezultat. To je dokazalo tudi z zadnjima zmagama nad Mariborom Branikom in Potrosnikom. Novomeščani dve točki potrebujejo bolj kot kdajkoli doslej. Kot obliž na globoko rano, obliž na preteklo tedne, ki so resno omajali mukoma

pridobljeni ugled novomeškega nogometa. Z Milanovičem in Gliho so radije sposobni zmagati, upati je tudi, da je trener Horvat spoznal tiste, ki jim za ugled in ime kluba ni težko z znojem natopiti zeleni novomeški dres.

In kdo je v nedeljo igral za Bežigradom: Mohor 5, S. Mesojedec 4 (Rozman 5), B. Mesojedec 5, Kosič 5, Prelogar 5, Kramar 4, Juršič 5, Primc 4, Martinovič 5, Oblak 5, Bracovič 4 (Kostrevec 5).

Pravo dramo pa je kakih 500 gledalcev v nedeljo videlo v kočevskem športnem parku Gaj, kjer sta se v 21. kolu II. lige pomerili ekipi Avtobuma in Dravograda. Gostitelji so že po petnajstih minutah vodili z 2:0 in kazalo je na zanesljivo zmago domače enajsterice. Toda Dravograjani so izenačili na 2:2 in kasneje, ko je Perica dosegel še tretji gol za Kočevce, na 3:3. Tak rezultat je bil na semaforju vse do 90. minute, ko je Komočar s svojim drugim zadetkom le rešil obe načrtovani točki. Koliko dragocena je bila zmaga s 4:3, se je pokazalo šele kasneje. S tema točkama so se namreč Kočevci tako željenemu drugemu mestu na lestvici, ki še vodi v I. državno ligo, približali na vsega dve točki; Primorje je namreč prepričljivo klonilo v Turnišču. Boj za vrh bo torej še hud in negotov; prva odločitev utegne pasti že to nedeljo, ko se bosta pomerila prvovrstenci Istragas Jadran in tretjevrstenci Avtobum. Kočevci živijo za ta derbi, vedo, da so možnosti za popravni izpit v primeru spodrsnjaja le še teoretične.

B. BUDJA

SKUPŠČINA PLANINCEV

ČRNOMELJ - Minuli petek, 16. aprila, je bila v prostorih skupščine občine redna letna skupščina Planinskega društva Črnomelj. Planinci so opravili inventuro lani prehojene poti, si zastavili načrte za vnaprej, delovno srečanje pa popostrili z diapozitivni novomeškega Himalajca Vanje Furlana.

Fabjan in Udovčeva druga na krosu

Uspeh novomeških tekačev ne krosu Alpe-Jadran

Na krosu Alpe-Jadran, ki je bil konec prejšnjega tedna v Kopru, so nastopili tudi člani tekaške sekcije AK Novo mesto Portovald in prav vsi zasedli visoka mesta. Če bi nastop štel tudi za možveni rezultat, bi fantje osvojili celo prvo mesto. Posamič so na približno 5 km dolgi progi zasedli naslednja mesta: Fabjan je bil za Velenjanom Bahtirijem drugi, Dragan in Počič pa četrti oz. peti. Pri seniorkah je bila Mateja Udovčeva druga.

V Kopru je bilo tudi državno prvenstvo osnovnih in srednjih šol v krosu. Pri fantih 8. razreda je Ravbar (Grm) osvojil 3. mesto, dečki 6. razreda OŠ Šentjernej pa so osvojili možveno 2. mesto. Pri srednješolcih sta bila Tomič (STŽ) in Grojzdek (SSGT) tretji oz. četrti, moštvo STŽ pa v tej konkurenci drugo. Pri fantih 3. in 4. letnikov je Kovač (STŽ) osvojil 3. mesto. Med 3. in 4. letniki so bila dekleta gimnazije tretja.

J. P.

Tudi župan med tekmovalci

Pokal "Kolpa 93" rafting ekipi Straže, medalje pa še trem ekipam - Podobno tekmovalstvo za kajakaše in kanuiste spet 1. maja

OSILNICA, FARA - Mednarodno rafting tekmovalstvo za pokal "Kolpa 93", ki je bilo 17. aprila na Kolpi od Osilnice do Fara (okoli 20 km), je zelo uspelo, čeprav se ga je udeležilo le 6 čolnov (po 3 iz Slovenije in Hrvaške) s skupno 43 veslačih-tekmovalci. K uspehu sta gotovo pripomogla tudi primerno vreme in ravno prav visoka Kolpa. Kljub temu je bilo nekaj "tehničnih težav" in padcev s čolna v Kolpo.

V prvem, tekmovalnem delu proge od Osilnice do Grintovca (5,8 km), ki je šel za pokal "Kolpa 93", je bil najboljši čoln ekipe Straža pri Novem mestu in ta ekipa je osvojila tudi pokal, posamezni tekmovalci pa so prejeli še praktično darilo. V nadaljnjem, rekreativnem delu tekmovalstva do Fara, kjer so bili upoštevani le rezultati turističnih čolnov, pa so se razvrstile ekipe tako: 1. Karlovške pivovarne (Hrvaška), 2. Reka (Hrvaška), 3. Postaja mejne policije Petrina (Slovenija) - te tri ekipe so prejele zlato, srebrno oz.

bronasto medaljo - 4. TŠD Kostel, 5. Varaždin. Slednji je imel na progi "tehnične težave", kar je povsem razumljivo in opravičljivo, če upoštevamo, da je bila v njem mešana posadka, tudi kočevski župan dr. Mihael Petrovič in gospa Beba Leš iz Gorskoga Kotarja. Županu Petroviču je bilo že drugi spust z raftingom po Kolpi.

Podobno tekmovalstvo, vendar za kajake (moška in ženska konkurenca) in kanuje, bo spet 1. maja. Spet bo start pri Osilnici (Turistično-športni in rekreativni center "Stari malni") ob 11. uri. Proga bo spet ista in tudi tokrat razdeljena v dva dela: tekmovalni (do Grintovca, 5,8 km) in rekreativni (do Fara, 20 km), težavnostna stopnja vode je 2 do 4. Vsak tekmuje na lastno odgovornost. Vstop in izstop iz čolnov je na slovenskem obrežju. Najuspešnejši tekmovalci bodo dobili medalje in praktične nagrade. Vabljeni!

J. PRIMC

KIM TURNIR V TREBNJEM

TREBNJE - V soboto in nedeljo, 24. in 25. aprila, bo v športnem centru Viti v Trebnjem teniški turnir za Kimovo računalniško lestvico rekreativnih igralcev. Na turnirju bodo nastopili igralci med 25. in 35. letom starosti, zadnji rok za prijave pa je danes do 19. ure na telefonski številki 44-990. Prijavnina znaša 800 tolarjev, nagradni sklad pa 700 DEM. Pokrovitelj turnirja je trebanjski Akripol.

Go klub Novo mesto državni prvak

Imeniten uspeh Novomeščanov na državnem prvenstvu v Mariboru

MARIBOR - Po nekaj zaporednih drugih mestih je novomeški igralec goja uspel veliki met: na 2. državnem prvenstvu, ki je bilo minulo soboto v Mariboru, je ekipa Go kluba Novo mesto osvojila ekipni naslov državnih prvakov. Potem ko je v posamični konkurenci naslov najboljšega v Sloveniji že pred tedni osvojil Novomeščan Leon Matoh, je tako iz Maribora prišla nova potrditev, da se na Dolenjskem igra najboljši go pri nas.

V Mariboru so bili v soboto zbrani vsi, ki v tem športu kaj pomenijo. Ekipa se je med seboj pomerila na štirih tablah, prepričljivo pa so naslov najboljšega osvojili Novomeščani. Kar s 4:0 so ugnali ekipi Kranja in Maribora, z moštvom Ljubljane pa igrali 2:2. Končni vrstni red je bil tako naslednji: Novo mesto 10 točk, Ljubljana 6, Kranj in Maribor po 4. Barve Go kluba Novo mesto so v Mariboru branili: Leon Matoh, Igor Bizjak, Tamar Čefar, Dušan Jukič, Dušan Harlander in Stojan Golob.

Go klubi ob tej priložnosti mlade ljubitelje te igre, da se jim pridružijo ob torkih zvečer, ko imajo v prostorih stavbe na Loki igralne dneve.

METLIČANI ZOPET NA KOLESIH - Po treh letih zatišja je zopet oživel metliški kolesarski društvo. Delo, zlasti trenersko, je prevzelo v roke nekaj tistih domačih kolesarjev, ki so pred leti sami takovali. Pozimi so opravili redne zimske priprave, sedaj pa se pripravljajo na prve tekme. Letos bo 15 kolesarjev tekmovalo le v kategoriji pionirjev A in B. Svoje prostore, delavnico in pisarno imajo v telovadnici, srečujejo pa se predvsem z začetnimi finančnimi težavami. Vendar upajo, da bodo dobili sponzorja. (Foto: M.B.-J.)

Naslova Koželju in Oraču

Najboljši Trboveljčani in Sevnici - Regijski turnir

SEVNICA - Trboveljski in sevnški karateisti so se najbolje odrezali na regijskem turnirju Sevnica 93, ki ga je preteklo soboto vzorno pripravilo vodstvo KK Sevnica. Izbranci KK Tika Trbovlje so v konkurenci 85 tekmovalcev iz 8 klubov iz dolenske, posavske, zasavske in celjske regije osvojili kar pet prvih mest, Sevnicanom pa sta priborila zlato kolajni Denis Orač in Silvo Koželj.

V mnogo premajhni dvorani TVD Partizan za tekmovalce in občinstvo so morali sodniki zaradi preglasnega spodbujanja občasnno celo prekiniti tekmovalje. Sevnški karateisti bi radi pripravili tudi mednarodne turnirje in državno prvenstvo brez večje dvorane, ki jo potrebuje ne le sevnški šport, pa to ne bo mogoče. Organizatorji so se zahvalili celjskemu Petrolu, sevnški Jutranjki, športni zvezi, podjetjem

Panda in Mimi ter novomeški zavarovalnici Tilia.

Rezultati: KATE (dečki 9 do 11 let) 1. Denis Orač, 2. Danilo Lisec, 3. Rok Črepinšek (vsi Sevnica); dečki od 12 do 14 let - 1. Miha Kovačič (Tika), 2. Iztok Busar, 3. Marko Štopar (oba Sevnica); deklice 9 do 13 let - 1. Maja Kostonjančič, 2. Silvija Korpes (oba Tika), 3. Sara Prosenik (Brežice); fantje od 15 do 17 let - 1. Jure Kostonjančič (Tika), 2. Igor Božič (Sevnica), 3. Igor Plesac (Jugokaj Novo mesto); dekleta od 14 do 17 let - 1. Ida Dedič, 2. Alja Berger, 3. Senada Kamerič (Tika); ŠPORTNE BORBE - mlajši mladinci 1. Rok Vodišek (Tika), 2. Kristijan Kajtna (Brežice), 3. Smiljan Hriberšek (Sevnica); mladinci do 21. leta - 1. Silvo Koželj (Sevnica), 2. David Krajnc (Tika), 3. Jani Ribič (Sevnica).

S KEGLJAŠKIH STEZ

● Trebanjske kegljačice so te dni pričele s klubskim prvenstvom, ki poteka na kegljišču v Krškem. Deset nastopajočih bo v štirih tekmah poskusilo potrditi imenitne letošnje ligaške nastope. Zlasti odmeva odlični dosežki Vebrove, ki je v Postojni premagala vso slovensko elito, tako da ne preseneča njeno prvo mesto po uvodnih lučajih klubskega prvenstva. Trenutni vrstni red: Vebor 430, Flišar 411, Pust 378, Vebor 360, Zupančič 356, Jeraj 355 itd.

Zakaj smo tvegali življenja

Iz izjave veteranov manevrske strukture narodne zaščite iz leta 1990

15. maja 1990 je general Ivan Hočevar na osnovi navodil iz Beograda ukazal razorožitev slovenske teritorialne obrambe. Slovenija je v nekaj dneh ostala brez večine orožja, ki ga je imela teritorialna obramba, Jugoslovanska armada pa se je do junija 1991 samo krepila, pišejo v izjavi veterani Manevrske strukture narodne zaščite 1990. Nekateri v TO takrat izdajalskega ukaza nismo spoštovali in nismo oddali orožja. Toda nismo bili v večini. Med 15. majem in začetkom oktobra smo preživeli marsikaj. Vsak med nami je moral sprejeti osebno odločitev, s katero je izpostavil svoje življenje. Vsi smo se, ne glede na strankarsko pripadnost in druge kriterije, odločili za Slovenijo in smo v popolni tajnosti, ob nenadomestljivi podpori slovenske policije organizirali Manevrsko strukturo narodne zaščite, ki je bila pod kontrolo slovenske oblasti. V izjavi pravijo, da so orožje razmestili po skrivnih skladiščih, po domovih in pri prijateljih. Iz zastraženih vojašnic so "kradli" znatne količine lastnega orožja in streliva. S tem so tvegali svojo svobodo, postopke pred vojaškimi sodišči in tudi življenja. Ogrozili so tudi svoje. Veterani se danes sprašujejo po smislu tveganja. Sprašujejo, kako da ni denarja za obrambo, pokojnine bivših oficirjev JA v Sloveniji pa so petnajstkrat večje kot v Srbiji in večje od večine plač slovenskih vojakov. Za slovensko obrambo ni denarja, oficirji JA pa kupujejo hiše in stanovanja po smešno nizkih cenah. Za odkupe dobivajo kredite srbskih ali celo nekaterih slovenskih bank. Kje so zagotovila, da stanovanj ne bodo drago prodali in z denarjem in neodplačanim posojilom pobegnili v Srbijo? Zakaj država ne pobere, kar ji pripada, zakaj vse afere, zakaj se bivšim oficirjem JA ni pobralo orožje, saj ga imajo mnogi med njimi doma velike količine, celo avtomatske puške? Zakaj se predsednik republike ne zavzame za nujna sredstva za obrambo. Zakaj je vodstvo Zveze častnikov ob teh stvareh popolnoma onemelo? In končno: Kdaj se bo naposled ugotovila odgovornost vseh tistih, ki so urenisničili izdajalski ukaz generala Hočevarja? Storite vse, da se dogodki iz maja 1990 in junija 1991 ne bodo ponovili, so zapisali v izjavi veterani manevrske strukture narodne zaščite iz leta 1990.

POJASNILO "POJASNILA"

V zvezi s pojasnilom g. Blaža Taseva v prejšnji številki Dolenjskega lista o zbiranju prispevkov za urgentno reševalno vozilo moram pojasniti naslednje. V četrtek, 11. marca, sem kot akviziter zbiral prispevke za oglas na plakatu za dobrodelni koncert "Za urgentno reševalno vozilo" in med drugimi obrtniki in podjetniki obiskal tudi g. Blaža Taseva. Znani novomeški podjetnik me ni pustil niti dokončati pojasnilo v zvezi s prispevki in uslugami, ki smo jih sponzorjem nudili, in dejal, da ne bo dal ničesar, češ da tudi sam išče sponzorje za svojo dejavnost, ker je šele nedavno odprl trgovino. Kljub temu da sem obiskal veliko podjetij in obrtnikov, ni nihče reagiral tako omalovažujoče. Dobrodelna prirediteljica je zanimala vse, ki sem jih obiskal, čeprav se iz različnih razlogov niso mogli vsi odzvati sponzorstvu dobrodelne prireditve. Za primer povsem drugačnega reagiranja ob isti dobrodelni akciji naj zapisem primer podjetja Berus v sosednji stavbi, kjer so ne samo naročili reklamni oglas, temveč so se velikodušno ponudili, da bi pomagali celo pri sami nabavi urgentnega reševalnega vozila.

OLIVER POLANKO
Drška 46

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

Za težave ni kriv mirenski Tom

Odgovor Toma na podatke, s katerimi streže Adria Caravan - Za nedokončane prikolicе krivi tudi drugi - Na Mirni še naprej vztrajajo pri svojem

S podobnim pozivom smo se na Adria Caravan in dnevnik Delo obrnili že v četrtek, 15. aprila, vendar neuspešno. Verjame se pač nekdanjim ministrom in navidezno uspešnim podjetnikom iz Novega mesta, "kmetje" z Mirne pa tako in tako nič ne vedo. Toda, gospodje, zmotili ste se. Na Mirni smo že in še bomo dokazali, da znamo delati in iz tega svojega dela ustvariti in sami zeti rezultate. Le-ti stojijo in jih lahko tudi pogledate.

Sicer pa, g. Plut, sporočil sem že na začetku, da Tom Novoline na Mirni ne bo obstajal. Ob tej priložnosti obracam na vse, ki želite še kar naprej iz navadne poslovne nemarale delati medijske afere, s prošnjo, da nas pustite delati. Mi smo o naših obveznostih do Adrie, lastništva nad podjetjem Tom, njegovim upravljanjem, odkupom in lastnjenjem razčistili in na kratko zapisali svoje odločitve v sporočilu dne 12. aprila. Za naprej vam sporočamo, da imamo svoje proizvodne kapacitete zasedene, pripravljene pozitivni poslovni načrt za leto 1993 in srednjeročno obdobje skupaj z razvojnimi in investicijskimi plani. Z Adria Caravan smo uskladili komercialno pogodbo za letošnje leto in vztrajamo pri njeni realizaciji, t.j. obojestranskem izpolnjevanju obveznosti. O tem, kdo ne izpolnjuje pogodbe oz. dogovora, pa naj odloča vsak zase na osnovi sledečih nespornih dejstev: Tom je 30. marca dolgoval 285 kompletov opreme za prikolicе in ne 600, zamude pa so nastale iz naslova materialne problematike kot tudi že finančne problematike v Tomu, izhajajoče iz neplačevanja Adrie Caravan. Trenutno stanje obveznosti in terjatev je tako, da poleg 600.000 nemških mark odloženega plačila Adria dolguje Tomu še neto 30 milijonov tolarjev kot zapadlih obveznosti (na dan 21. aprila) in dodatno neto 27 milijonov še nezapadlih obveznosti. Trenutno stanje nekompletnih prikolic iz naslova

nedobav iz Toma je manj kot 600 prikolic, od tega je 300 prikolic iz naslova nedobave materiala s strani Adrie v Tom, druga polovica pa je že posledica finančne problematike.

Da Adria vseskozi zavaja javnost z neresničnimi podatki in lažmi g. Pluta, smo že večkrat dokazali. Nazadnje je bilo to na že omenjenem sestanku na Skladu RS za razvoj v prisotnosti tako g. Koržeta kot tudi g. Borsana. Kako je ob tej priložnosti g. Plut želel zvaliti vse težave

Delavci naj bi se zadovoljili z drobtinicami

Poziv ZSSS - Če bo treba, tudi referendum

Predsedstvo Sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije poziva poslance Državnega zbora Republike Slovenije, naj z vsjo odgovornostjo proučijo predloge amandmajev, ki jih je ZSSS posredovala k spremembam in dopolnitvam zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij. Minimum naših zahtev je, da premalo izplačane plače v primerjavi s sklenjenimi kolektivnimi pogodbami dejavnosti upoštevajo pri lastnjenju podjetij! Moralno, politično in pravno nezdružno je, da bodo posamezniki udeleženi v procesih privatizacije trikrat - kot razlašenci, kot zadružniki in kot državljani; delavci, ki pa so družbeno premoženeje ustvarjali - tudi na račun premalo izplačanih plač - pa naj bi se zadovoljili z drobtinicami. Sedanje razmere na področju lastnjenja so posledica neodgovornega in nepravočasnega odziva oblastnih organov na urejanje teh procesov. ZSSS je namreč ves čas opozarjala, da bo prišlo do takšnih ekscesov, kakršni se dogajajo sedaj.

Če naši predlogi ne bodo upoštevani, je predsedstvo sklenilo, da bo takoj začelo postopek za zbiranje podpisov za zakonodajni referendum, s katerim bo predlagalo odpravo za delavce najbolj krivičnih določb zakona.

Predsednik ZSSS: mag. DUŠAN SEMOLIČ

v Novem mestu name, oz. Tom, ne želim več komentirati. Ali je res potrebno povedati tudi to, da je imela Adria Caravan več tednov v svojih skladiščih stalno prek 200 kompletov naših izdelkov za prikolicе in da so prikolicе nekompletne tudi zaradi nedobav drugih dobaviteljev, toda tam Adria nima upravljalске moči zamenjati direktorja in poseči po žiro računu. Veliko je zaved in nepravilnosti, ki bi jih morali poznati in ustrezno ukrepati na različnih nivojih. Vsi vemo, zakaj se ne ukrepa, in tudi mi v Tomu se s tem strinjamo, saj si vsi želimo, da bi tako zanimiv program z bogato blagovno znamko vendarle splaval iz vseh težav. In zato ne moremo razumeti, kako se vendarle dovoljuje, da bo peščica "kvazi" podjetnikov to popustljivost krepko izkoristila in se osebno okoristila, ljudi pa zopet pustila na cedilu. Še posebej ne bomo dovolili, da bi se krivda za to zvalila na malo Mirno, kjer želimo le mirno in pošteno delati. Ne, gospodje iz Novega mesta, tega vam ne bomo dovolili, za svoje neuspehe si boste krivca pač morali poiskati kje drugje!

JANEZ DULC

48 VLOG ZA DENACIONALIZACIJO

METLIKA - Po sprejetju zakona o denacionalizaciji je metliška komisija za denacionalizacijo prejela 48 vlog, od tega 6 nepopolnih. Izdala je 12 odločb o vrnitvi premoženja upravičencem v last in posest, od tega tri lokale, ostalo pa so kmetijska zemljišča in gozdovi. Dve vloge je komisija zavrnila, ker ni pogojev za uvedbo postopka, pri enajstih je postopek prekinjen, ker stranke nimajo urejenega državljanstva. Dve vloge sta na pristojnih ministrstvih v Ljubljani, ker sta se stranke pritožili, sedem vlog še čaka na odgovor zavezance, medtem ko jih je osem prispelo pred kratkim in še niso v postopku.

"Že dvanajsti dan spim v avtu"

Pojasnila k članku "S pohištvo in družino pred občino" (DL 15. aprila)

Izjave in članki v zvezi z mojim stanovanjskim problemom so me prisilile, da odgovorim na nekatere netočnosti in natolcevanja. V članku Dolenjskega lista z dne 15. 4. 1993, v katerem se mi očita, da nisem sprejel stanovanja zaradi previsoke cene (200 DEM), moram povedati, da je bilo to stanovanje že oddano, v to ceno pa všteto tudi enoletno plačilo stanarine, pa naj bi veljala za leto dni. Z dvema mladoletnima otrokoma si pač ne morem privoščiti pogodbe za stanovanje, po kateri bi bil lahko po enem letu spet na cesti. To izjavo je dal gospod Preskar, novinarji pa se niste potrudili, da bi slišali drugo plat te zgodbe. V Republiki piše, da imam drago glasbeno opremo (kitara). Če je ta kitara v današnji družbi draga glasbena oprema, potem tudi socialnih problemov ni več, vemo pa prekleto dobro, da ti so in obstajajo.

Prošnje za stanovanje, ki sem jih pisal, in potrdila o odpovednem roku Jožeta Tomca tudi ni nikjer na občini, čeprav sem jih prinesel v novembru in potem še večkrat z obvestilom, da stanodajalec ne bo podaljšal pogodbe za stanovanje. Potrdil za prošnje, ki so oddane na

Slovenija je brez strategije svojega razvoja

Izjava Slovenske maticе o tujem kapitalu

Slovenska matica je najstarejša slovensko književno, znanstveno in kulturno društvo in je v svojih vrstah vedno povezovala znanstvenike vseh področij od humanistike do naravoslovja in tehnike. Kot eminentno nacionalna institucija se je zmeraj čutila dolžno zavzeti načelno stališče, kadar gre za odločilno zagotavljanje pogojev za narodno, kulturno, gospodarsko in politično preživetje in nadaljnji obstoj Slovencev kot razvitega, zdaj tudi državotvornega naroda. Zato mora tudi tokrat ob izzivu, ki ga pomeni prihod tujega kapitala, opozoriti, da je treba temeljito pretrpeti tako današnje stanje kot tudi posledice tega pojava v gospodarskega, socialnega in kulturnega vidika. Posebej želi poudariti, da ne gre za kakšno preprečevanje ali omejevanje kapitalistih tokov, marveč za nujno potrebno zavarovanje in zaščito slovenstva.

Na nedavnem posvetovanju o vplivu tujega kapitala je prevladalo stališče, da je treba

- doseči ravnotežje med slovenskim in tujim lastništvom in kapitalom in določiti pravila;
- sankcionirati uporabo slovenske v podjetjih tako v notranji kakor v javni rabi, v obrazcih in dokumentih, standardih in navodilih;
- postaviti in uresničevati zahtevo, naj se prvenstveno zaposlujejo slovenski delavci in strokovnjaki in naj se slovensčina uporablja tudi na poslovodni ravni.

Le tako se bo mogoče izogniti diskriminaciji slovenskega delavca, strokovnjaka, potrošnika.

Slovenska javnost se mora zavedati, da je treba prevzeti pobudo v svoje roke. Ne postavljamo ovir, nikogar ne omejujemo. Vabimo k nam vse, ki so za produktivno in enakovredno sodelovanje. Vendar se moramo držati pravil igre, ki jih postavlja vsaka država, tudi slovenska. S tem bodo popolnoma jasne obveze na eni in na drugi strani.

Udeleženci posvetovanja so žal ugotovili, da Slovenija nima koncepta in strategije svojega dolgoročnega razvoja, v katerega bi bila jasno umeščena tudi vloga tujega kapitala. Zato pozivamo Državni zbor, vlado in politične stranke, da se ovedo odgovornosti za svoje zakonodajne predloge in odločitve v zvezi s tujim kapitalom zaradi njihovih usodnih posledic za slovenstvo in življenje sedanjih in prihodnjih rodov.

prof.dr. PRIMOŽ SIMONITI, predsednik Slovenske maticе
prof.dr. MARKO KOS
prof.dr. FRANC VODOPIVEC
prof.dr. PETER VODOPIVEC

Najaktivnejša neparlamentarna stranka

Nacional socialna zveza Slovenije

Kljub temu da je Nacionalna socialna zveza Slovenije (NSZS) najaktivnejša izvenparlamentarna stranka - ustanovljena je bila po volitvah - se sporočila in izjave naše stranke izgubijo ali kasneje uporabijo prek drugih strank. Javnosti sporočamo, da NSZS ni ekstremna nacionalistična stranka, ampak stranka, ki se zavzema za nacionalne interese slovenskega naroda s poudarkom na socialni. Stranka je v času od 2. februarja do 14. aprila dala parlamentu deset pobud. V parlamentu sta bili obravnavani le dve, vendar jih ni podprla nobena poslanska skupina. NSZS nima nič skupnega s t.i. koordinacijo desnosredinskih strank, ampak želi povezati stranke narodnjaške opcije v Slovensko listo, čemur so naklonjeni deli NDS, NSZS in posamezniki iz RZS, načeloma pa je pripravljenost potrditi tudi Zmago Jelinčič.

Prav tako sporočamo, da niti ena stranka (tudi SNS ali SNS-SPS) ne podpira naše akcije zbiranja podpisov za razpis referendumu o razveljavitvi zakona o državljanstvu in vseh odločb, izdanih na podlagi tega zakona, kar dokazuje, da nobena t.i. nacionalna stranka ni imela resnega namena napraviti karkoli.

Za NSZS
MATJAŽ GERLANC

DO KDAJ ŠE ZAPRTE RIMSKE TOPLICE?

Po vojni leta 1991 je bivše vojaško Zdravilišče Rimske Toplice ostalo zaprto. Slovensko ekološko gibanje daje pobudo, da se vprašanje čim hitreje reši. Posebno odgovornost nosi Ministrstvo za obrambo, ki je zdravilišče prevzelo. V zdravilišču je predtem delalo okrog 200 delavcev. Sodimo, da bi moral za nerenčen problem nekdo odgovarjati. Vemo pa, da so bili v občini Laško zainteresirani in pripravljeni za nadaljevanje dela zdravilišča, najprej v okviru Zdravilišča Laško. Pri iskanju rešitev ni prav, če se pojavlja ministrstvo kot nedotakljivi lastnik, saj je Zdravilišče Rimske Toplice širšega pomena in nikakor le obrambnega. Ministrstvo se je že izreklo, da zdravilišče zase ne potrebuje. Upamo, da se bo kmalu kaj premaknilo.

Za IO SEG:
KAREL LIPIČ

• Ko nublji padajo z neba, nesrečnež nima vreče. (Ruski pregovor)

• Stvar je smešna, dokler se dogaja drugemu. (Rogers)

• Smeje se in svet se bo smejal z vami. Jokajte in jokali boste sami. (Wilcox)

• Krokariji niso prepričani, da so vojne nesmiselne. (Bor)

Teta Ana se me je oklenila in je začela glasno jokati

Na Visejec po zapisu v Dolenjskem listu

V Duisburgu in njegovi okolici nas je kar nekaj "s sončne strani Alp". Še posebno prijetno nam je, kadar se dobimo in rečemo kakšno po naše, po domače. Letos smo prvič praznovali materinski dan. Da na praznovanju ne bi ostale le pri besedah, smo se spomnile na nedavno objavljeni članek v Dolenjskem listu "Trideset let Anine samote". Sklenile smo, da Ani polepšamo letošnje velikonočne praznike z obiskom. Katera izmed nas bo šla za veliko noč domov? Nada, seveda! In že je "roma!" po omizju krožnik, na katerega so prihajali prostovoljni prispevki udeleženk. Seveda je bil zraven list papirja, na katerega se je vsaka podpisala, napisala pozdrav ali velikonočno čestitko.

Ko sem se na veliki četrtek vozila po prečudoviti dolini Krke iz Novega mesta proti Žužemberku in potem po vijugasti poti proti Visejcu, sem v roki stiskala članek iz Dolenjskega lista z Anino sliko in se spraševala: "Je doma? Morda je bolna? Morda je stopila k sosedu na klepet?" In ko sem se približala hiši na koncu vasi, sem jo našla za hišo. Sadila je krompir. Zmotila sem jo pri delu. Zaskrbljena je bila videti in potožila mi je: "Sadim, ampak saj ne vem, če bo kaj zrastle, nič ni pognojeno." Povedala sem ji, s kakšnim namenom sem prišla k njej. Njene svetle oči so se začudeno zazrle vame. Ko sem začela iz avtomobila razovarjati vrečke z oblačili, hrano in drugimi stvarmi, ki bodo Ani še

kako prav prišle, so se ji zasvetile utrujene oči. Oklenila se me je in začela glasno jokati. Tudi mene so premagale solze. Med hlipanjem je ponavljala: "Vse to je zame? Pa so res še dobri ljudje"

ANA HOČEVAR - Vaš list ji je odprl srca dobrih ljudi

na svetu! Bog vam poplačaj vse te boste usedli. Saj postreči vam nimam kaj, ampak pojdite noter." Le kdo ne bi ustregel njeni želji in z njo malo poklepetal. Saj je topla prijateljska beseda kot hrana, kot zdravilo.

Poslovila sem se od nje in ji obljubila, da bom njene tople besede zahvale prenesla soudeleženkam te akcije. Odhajala sem s prijetnim občutkom v srcu, da smo Ani polepšale njeno letošnjo veliko noč, da sta ji bili čestitka in pomoč dobrodošli. Pa še to mi je naročila Ana: "POVEJTE VAŠIM, DA BOM MOLILA ZANJE."

M. K.

Petruševski:
Evropski boss

Dvajset let gastarbajsterstva po Nemčiji in Švici in dočakal sem leto prekleto tisoč devetsto dvaindevetdeseto.

Kupil sem si moderno obleko, bele nogavice in lepe čevlje, vanje sem skrtil marke, v nogavice pa švicarske franke.

Potem pa na vlak in prek Italije z dvesto kilometri na uro se peljem do Otrantskih vrat in do Drača na belem trajektu.

Taksi me prek Albanije pelje vse do Struge na staro čaršijo, na Elbasan, kjer se zavem, da spet sem ubogi "asan".

Ukradli so mi franke in marke, nimam čevljev ne nogavic, meni in taksistu so razbili nos, zdaj sem spet gol in bos.

Zaradi Evrope zapustil sem Strugo. Evropa, moj lepi san! A naša usoda slepa je progna, na koncu nje - Elbasan.

OBLETNICA S PRIKUSOM

Dokaj bučno in opazno je ljubljanska Emona z zabavnim in propagandnim programom pretekli teden proslavila tridesetletnico poslovanja svojega marketa na Kolodvorski cesti v Črnomlju. Obiskovalci pa so bili deležni tudi brezplačne kavice ter pri nakupu blaga znatnih popustov. Do tod nimam nobenih pripomb. Verjetno pa nikomur od odgovornih tudi ob tem jubileju ni prišlo na misel dejstvo, da market do tridesetih letih še vedno stoji na tujih, nacionaliziranih, a do danes še vedno neplačanih gradbenih parcelah. Ob tem se mi zastavlja vprašanje: Ali smemo zakoniti dediči pokojnih razlaščenih lastnikov vsaj po tolikem času od Emona in pristojnih oblastno-upravnih organov pričakovati kolikortoliko pravično odškodnino? Ali smemo upati, da nam na pravično ureditev zadeve ne bo potrebno čakati tudi do katere od naslednjih okroglih obletnic?

JANKO VRANEŠIČ,
Kolodvorska cesta 49
Črnomelj

HALO - ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

Prof. dr. Oton Bajc

V devetdesetem letu starosti je 22. marca umrl eden od pionirjev slovenske kirurgije, bržkone najzaslužnejši zdravnik na Dolenjskem v povojnem času, prof. dr. Oton Bajc. V Novo mesto ni prišel na svojo željo, saj bi imel v večjem in bolje opremljenem centru neprimerno boljše možnosti za razvoj svojih izjemnih sposobnosti. V Ljubljani bi lahko opravljal vrhunske operacije možganov, saj se je zanje usposabljal že 1934 v Berlinu pri prof. Heynemanu, nato pa v Ljubljani vodil novoustanovljeni oddelek za nevrokirurgijo in operiral že pred vojno okoli 200 bolnikov.

Lahko bi se bolj posvetil pljučni kirurgiji, saj je že leta 1945, kot prvi jugoslovanski kirurg v vojni bolnici odstranil pljučni režanj. Lahko bi bil odličen travmatolog, saj je po svojem študiju pri znamenitem profesorju Böhlerju na Dunaju začel kot prvi v Sloveniji operativno zdravit zlome kolkov.

Morda bi se odločil za srčno kirurgijo, vendar je težko verjeti, da bi opustil kirurgijo prebavil, ki jo je imel kljub vsemu najraje, ali operacije ščitnice in drugih žlez z notranjim izločanjem, saj si je na tem področju nabral ogromne izkušnje in znanje.

Zaradi svoje izjemne razgledanosti na vseh področjih kirurgije in organizacijskih sposobnosti bi bil verjetno vodilni kirurg Slovenije če ne bi imela v povojnem času politika tako odločilnega vpliva na kariero.

Pokojni prof. Bajc se namreč med

Upokojske pravice se manjšajo

Z letne skupščine Zveze društev upokojencev občine Novo mesto - Sklenili so, da se bodo zavzeli za spremembo zakona, zlasti pa negativne liste zdravil

Zveza društev upokojencev občine Novo mesto je imela te dni letno skupščino v dvorani svobodnih sindikatov, katere so se udeležili delegati enajstih društev upokojencev, ki imajo včlanjenih 6300 upokojencev. Predsednik zveze Adolf Šuštar je dal poročilo o delovanju zveze, ki je temeljilo na realizaciji programa dela v obdobju enega leta. Poudaril je, da so bile vse programske naloge uspešno izvedene.

V razpravi so zlasti delegati zveze, ki delujejo tudi kot člani skupščine ZPIZ in ZZZ Slovenije ter v drugih organih, s konkretnimi podatki prikazali celotno problematiko, dobre in slabe točke pri zagotavljanju socialnovarstvenih pravic upokojencev, zlasti iz pokojninsko-invalidskega in zdravstvenega zavarovanja. Dobro je bila ocenjena sistemska ureditev usklajevanja pokojnin. V tej zadevi pa je novi intervencijski zakon, ki velja od 1. aprila do konca tega leta, prinesel slabše usklajevanje pokojnin, ki z odstotkom omejuje usklajevanje in ga veže na povprečne plače vseh zaposlenih v republiki in ne dovoli obračuna za dva meseca

nazaj, kot je bilo prej. Zaradi uspešne upokojske akcije se je pod ugodnejšimi pogoji zdravstveno prostovoljno zavarovalo nad 90 odst. upokojencev. Novi zakon o zdravstvenem zavarovanju je prizadel zlasti upokojence z varstvenimi dodatki in tiste, ki prejemajo pokojnino po najnižji pokojninski osnovi, ki so imeli do tega leta vse storitve brezplačno.

Upokojenci so sklenili, da se bodo zavzemali za spremembo tega zakona, zlasti za spremembo negativne liste zdravil, po kateri je potrebno zdravila v celoti plačati, čeprav recept napiše zdravnik - specialist. Delegati so postavili tudi zahtevo po spremembi zakona o davkih, in sicer v tistem delu, ki upokojence zavezuje k vložitvi davčne napovedi, čeprav je v Sloveniji takih upokojencev z nizkimi pokojninami, ki imajo drugih dohodkov nad 150.000, ki tudi niso obvezani plačati davka. Koliko stroškov imajo upokojenci in država s takim nepotrebnim delom, ni treba komentirati.

Zvone Šuštaršič, predstavnik Ob-

činskega RK, je seznanil delegata s problematiko beguncev v občini in problematiko prostovoljnega krvodajalstva, ki zadnje čase močno upada.

RUDI HRVATIN

BODO CERKVE IN ULICE MANJ OSVETLJENE?

SEVNICA - Ker v krajevnih skupnostih porabijo veliko denarja za javno razsvetljavo, posebej požrešni pa so reflektorji, ki osvetljujejo kulturnozgodovinske spomenike, pretežno cerkve, bo občinski sekretariat za varstvo okolja predlagal krajnjim skupnostim, naj reducirajo javno razsvetljavo oz. prenehajo osvetljevati kulturnozgodovinske spomenike, in sicer od 24. do 5. ure.

LEPO JE IMETI PRIJATELJA

Na svetu je veliko ljudi, prijateljev in sovražnikov. Nekateri prijatelji so dobri, drugi hudobni in skromni, tretji pa revni. Od dobrega prijatelja pričakuješ, da ti bo zvest, da ti bo pomagal in skupaj s tabo reševal probleme in se s teboj posvetoval. Tudi pisatelji in pesniki posvečajo veliko zgodb in pesni prijateljstvu. Nekega dne smo se odpravili na morje v Izolo. Prvi dan sem se zelo veselil kopanja. Ker je bilo zelo vroče, mi je po petnajstih minutah postalo slabo. Zagledal me je prijatelj in kolikor hitro je mogel, preplaval nekaj deset metrov, da bi me rešil. Odvlekel me je do obale. V tem primeru sem spoznal resničnost slovenskega pregovora: Prijatelja spoznaš v nesreči.

BENJAMIN MARUŠIČ

Ustanovili društvo izgnancev

Predsednik je Janez Hering - Kje je odškodnina?

KOČEVJE - Na pobudo Društva izgnancev Slovenije in ob pomoči občinske organizacije borcev so se sestali živeči medvojni izgnanci in ustanovili Društvo izgnancev občine Kočevje. Za predsednika so izvolili Janeza Heringa, za tajnico pa Marijo Mrak.

Na ustanovnem zboru so udeleženci obudili spomine na dogodke pred 51 leti, ko so bili v okviru nacističnega načrta izseljevanja Slovencev (etnično čiščenje!) odpeljani v 44 različnih taborišč in drugih krajev. Spomnili so se tudi 12.700 Slovencev, ki so umrli v izgnanstvu in taboriščih.

Navzoče je pozdravila tudi predsednica komisije za socialna in zdravstvena vprašanja ter odškodnine pri republiškem vodstvu Društev izseljencev Ivice Znidaršič. Poudarila je med drugim tudi, da je bivša Jugoslavija dobila del vojne odškodnine, s katero so bile potem zgrajene nekatere delavnice, zdravilišče v Strunjanu in delno elektrogospodarstvo. Ne bi pa smeli izgnanci dopustiti, da bi delež, ki je bil dan kot odškodnina izgnancem, prišel zdaj v zasebne roke.

Kočevski odbor Društva izgnancev je že uvedel dežurstvo za člane društva, ostale izgnance in njihove svojece, in sicer vsak prvi petek v mesecu od 10. do 12. ure v pisarni občinske organizacije ZZZ NOV na Ljubljanski cesti 7 v Kočevju. Dežurni bo člane obveščal o novostih v društvu, sprejemal pa bo tudi

njihove predloge in pobude. Vpi-soval bo še nove člane. Včlanijo se lahko vsi, ki so bili internirani v nemških taboriščih ali bili izgnani v druga območja nekdanje Jugoslavije (Srbija, Bosna, Hrvaška), nadalje tisti, ki so pobegnili pred izgonom, rojeni v izgnanstvu in ukradeni otroci. Včlanijo se lahko tudi svojci navedenih.

J. PRIMC

ČASI, KI IZGINJAJO - Na Bizelskem ne žalujejo toliko za »furingami«, kakršno kaže slika pri Jožefu in Mariji Iljaž iz Janeževе gorce, ampak za dobro staro navado, da so tovarniki plačali vino takoj ob prevzemu in v gotovini. (Marija Sušnik)

nil bolnike od blizu in daleč. Postopno je pridobil tudi prave sodelavce: 1951. prim. dr. Marino Masten, 1952. pa še prvega novomeškega specializanta dr. Šavija. V Novem mestu je pognal korenine. Tu je našel vrsto dobrih prijateljev v medicinskih krogih in

zunaj njih in skupaj so oblikovali vizijo dolenjskega zdravstva z gradnjo nove bolnišnice in preselitvijo vseh oddelkov na desni breg Krke. Ob vsem tem delu je vsak dan brez izjeme študiral, sledil vse novosti v kirurgiji in jih preudarno, a pogumno uvajal na Dolenjskem, objavjal strokovne članke, usmerjal mlade zdravnike v nove dejavnosti in se izpopolnjeval tudi na področju srčne, žilne in pljučne kirurgije in takoj po vrnitvi uvedel operacije na podhlajenih bolnikih, uspešno operiral srce in aorto in spet pogosteje pljuča.

Veliko je dosegel tudi kot direktor bolnišnice. To delo je opravljal od 1961. do upokojitve 1976. leta. V času njegovega vodstva je dobila bolnišnica štiri nove oddelke, več kot 50 zdravnikov, veliko ostalega osebja in novo stavbo.

V svojem zahtevnem poklicu je vzdržal neverjetnih 49 let. Do enaindesemdesetega leta starosti je redno dežural in operiral in do zadnjega dne je bil izvrsten operater.

Za svoje delo je dobil tudi vrsto priznanj: 1939. naziv primarij, 1962. članstvo v evropski sekciji mednarodnega društva za kardiovaskularno kirurgijo, 1964. red dela z rdečo zastavo, 1965. Trdinovo nagrado, naziv izrednega profesorja kirurgije na medicinski fakulteti v Ljubljani, 1968. plaketo Novega mesta, 1973. Red republike s srebrnim vencem, 1973. častno članstvo v Slovenskem zdravniškem društvu.

Mnogi njegovi učenci in sodelavci pa bolniki in njihovi svojci in vsi, ki so se zavzemali za razvoj naše regije, ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Dr. META NOVAK

SI ŽELITE DOPISOVATI Z VRSTNIKI IZ TUJINE?

Društvo za mednarodno dopisovanje ima sedež v Ljubljani in je uradno registrirano kot društvo. V Sloveniji imamo že 4.000 članov. Društvo ima tudi status nacionalne mladinske organizacije, ki ji ga je podelil Urad za mladino RS pri Ministrstvu za šolstvo. Namen društva je posredovanje naslovov za dopisovanje iz drugih držav. Dopisovanje lahko poteka v angleščini, nemščini, francoščini ali italijanščini. Večina naših članov je starih od 10 do 25 let. Trenutno imamo naslove iz več kot 20 držav. Z dopisovanjem lahko spoznate prijatelje iz cellega sveta, izpopolnite znanje tujega jezika in spoznate kulturo in običaje drugih narodov. Prijavnico in podrobnejše informacije o delovanju društva dobite, če pišete na naslov: Društvo za mednarodno dopisovanje, poštni predal 400, Ljubljana.

● Dolžnost ni vpludnost, ampak je dolžnost resnica. (Rugelj)

● Da je menjava partnerjev tvegana? Dajte no, najbolj tvegana stvar je poroka, pa nihče ne svari pred njo. (Ema Thompson, dobitnica oskarja)

Učiteljica Ida praznuje visok jubilej

25. aprila bo stara 91 let

Upokojena učiteljica Ida Labernik poročena Tomic, je bila rojena 25. aprila leta 1902 v Srednji vasi pri Bohinju. Njen oče je bil doma iz Poljan nad Škofjo Loko, mama pa iz Skofje Loke. Oče je bil učitelj, mama pa ni bila zaposlena, saj je bilo v družini 12 otrok in je bilo dela in skrbi dovolj.

Ida je še danes ponosna, da so bili njeni starši zelo verni in tudi otroke so vzgajali v veri, ljubezni in medsebojnem spoštovanju. Ida je nastopila prvo mesto učiteljice v Čemšeniku nad Zagorjem, kjer je poučevala šest let prvošolčke. Pravi, da je kot učiteljica hodila vsak dan po tri ure peš. Zelo je bila zadovoljna, saj so bili otroci marljivi, ubogljivi, danes pa so samovoljni. Kasneje je bila premeščena v nunski samostan

v Ljubljano. Kmalu zatem je bila določena za premeščitev v Loški potok in se je temu uprla, nato pa so jo premestili na osnovno šolo v Dol. Nemško vas, kjer je učila tri leta, nakar je bila premeščena v Trebnje, kjer je učila 19 let, vse do upokojitve. V času njenega službovanja v Dol. Nemski vasi jo je snubil Ladko Tomic, trgovec in kmet iz Trebnjega. Leta 1932 sta se poročila. Rodila sta se jima dve hčerki. Obe sta se izšolali. Ena je odšla v svet in živi z družino v Pulju, druga pa je sedaj upokojena učiteljica, ki je ostala doma in živi z mamo.

Idi je leta 1954 mož na hitro zbolel za tuberkulozo in umrl. Hčerka Ladi je bila poročena doma, imela je dva otroka. Dolečela jih je kruta usoda in izgubila je obo. Toda s pomočjo matere je lažje prenesla težke udarce. Danes ji hčerka stoji ob strani in ji pomaga, ker človek v starosti potrebuje ljubezen in dobroto. Obe sta prepričani, da bo mama dočkala 100 let, saj sta njena starša dočkala lepo starost. Naši učiteljici Idi želimo, da bi res dočkala 100-letnico.

R. M.

Štirje za zlato Vegovo priznanje

Solarji tekmujejo

Minulo soboto, 17. aprila, se je v Kočevju pomerilo za srebrno Vegovo priznanje 60 učencev iz štirih osnovnih šol v občini Kočevje. Priznanja in nagrade so prejeli: 6. razred: Marko Stjepić (OŠ Zbora odposlancev), Nina Jurkovič (Stara Cerkev) in Nina Bončina (OŠ ZO); 7. r.: Darko Šutej (ZO), Helena Žagar, Tatjana Župc in Sanja Šega (vse iz OŠ ob Rinži); 8. r. Danijela Begič (Ob Rinži), Adriana Jančič (ZO) in Melita Mikulič (Ob Rinži). Na državno prvenstvo za zlato Vegovo priznanje, ki bo 15. maja, pa so se uvrstili: Darko Šutej, Danijela Begič, Adriana Jančič in Melita Mikulič.

Regijska tekmovanja v znanju materniščine se je udeležilo 5 učencev kočevske OŠ Ob Rinži. Srebrna Cankarjeva priznanja so osvojili kar štiri kočevske učenke, in sicer Sanja Šega, Helena Žagar (obe 7. r.), Melita Mikulič in Nina Debeljak (obe 8. r.).

Na občinskem tekmovanju v znanju nemščine so bili najboljši: Janja Muhvič (OŠ ZO), Vanja Novak (Ob Rinži) in Sonja Mišič (Stara Cerkev); v znanju angleščine pa so kar štirje učenci imeli enak najboljši rezultat, in sicer Janez Bržan, Nikolina Pleše, Ana Prebilič (vsi OŠ ZO) in Jasmina Čajo (Ob Rinži). V znanju jezikov so tekmovali le učenci osmih razredov.

V tekmovanju Vesle šole pa je sodelovalo 17 učencev. V nadaljnje tekmovanje se jih je uvrstilo 11.

J. P.

UČNA URA V AKRIPOLU

V torek smo pri tehnični vzgoji obiskali tovarno Akripol. Razdeljeni smo bili v skupine. Ob prihodu nam je predstavnik Akripola povedal nekaj podatkov o podjetju. Potem smo šli v notranjost, si ogledali prostore in potem izdelovanje akrilnega stekla. Videli smo veliko zanimivega. Tu je zaposlenih precej ljudi. Po končanem ogledu je vsak od učencev dobil kos akrilnega stekla.

ŽIVA ZAKŠEK
6. a, OŠ Trebnje

IZTOK ŽUGELJ

Letos mineva 20 let, odkar je moj sin Iztok Žugelj 1. maja 1973 izgubil življenje v prometni nesreči, star 24 let. Izguba čednega sina je nenadomestljiva in je moje življenje spremenila v moro. Veliko energije in hrabrosti sem potrebovala, da sem se ponovno vključila v normalno življenje. Še danes ga vidim pred seboj kot tisto jutro, ko sva se poslovila, nato pa sem ga videla le še v mrliški veži.

Dovolite mi, da vsem mladim, ki sedajo za volan, svetujem, naj čuvajo svoje in tuja življenja na cesti, da ne bi starši in njihovi bližnji zaradi prezgodnje smrti doživeli tako krute usode, kot sem jo jaz. Po smrti sina so mi ostale le slike in grob, kar je žalostno nadomestilo za zdravega, inteligentnega in pozornega sina. Mrtvemu ne more nihče več nič svetovati. Ubila sta ga cesta in avto. Živim še lahko.

SONJA MIŠJAK
Novo mesto

ANA SKOL - Pred kratkim je umrla Ana Skol z Blata. V prejšnji številki našega časopisa smo njen priimek zapisali kot Sokol, pravilno je Skol. Za napačno zapisan priimek se opravičujemo. Uredništvo

Brez strahu pred slabo oceno

Opisno ocenjevanje je v tem šolskem letu v Sloveniji uvedlo 174 šol, od tega kar 28 v OE Novo mesto - Skupaj z učitelji in starši se veselimo take šole

Že nekaj let ugotavljamo, da potrebujemo drugačno šolo. Nastajajo koncepte izobraževanja, ki ga potrebuje naš razvoj in čas. Nanašajo se na otroka in učitelja. V ospredju sta vprašanji: kaj in kako?

Trenutno je v razpravi že močno dorečen koncept razvoja šole, ki je nastal na podlagi proučevanja vzgoje in izobraževanja pri nas in v svetu. Načrtovane spremembe naj bi se uvajale postopno, po preizkušnji, ob zagotovljenih materialnih in kadrovskih pogojih. Vendar naj bo osnutek tak ali drugačen, šola se bo spreminjala le toliko, kolikor se lahko spreminja učitelj. Staro reklo, da z učiteljem šola vstane ali pade, naš vsakdan vedno znova potrjuje. Zato je pametno vlagati v učitelja.

Trdim, da mnogo naših učiteljev hoče, išče, spreminja, "drži šolo pokonci". Pri tem so različno uspešni, kar je človekova pravica. Na nobeni strani niso vsi. Prav je, da šolnike zato obravnavamo po

njihovih uspehih, ne pa, da jih pogosto vsevprek kritiziramo in celo blatimo. Čas je, da spregovorimo o vseh tistih, ki so s svojimi prizadevanji približali šolo otroku, da jo je vzljubil.

Predstavljam si, da potrebujemo človeka, ki bo sproščen in ustvarjal bogatilo kvaliteto življenja. Ta cilj čutim v delu mnogih učiteljev 1. in 2. razreda, s katerimi sodelujem. Naš učitelj vse pogosteje postaja razmišljajoč praktik, ki na podlagi stalnega izobraževanja izpopolnjuje svoje ravnanje. V delo vključuje starše. Ti se čudijo, se veselijo sprememb, vneto sodelujejo in podpirajo učitelja, prijatelja in kreatorja sreče svojih otrok.

Tudi zato obstaja v slovenski šoli že marsikaj, kar je šele zapisano v novi konceptu razvoja. To je integrirani pouk, je opisno spremljanje otrokovega napredka.

Že tretje leto se v Sloveniji okoli 50 učiteljev začetnih razredov pod vodstvom ZRSSS uspešno preizkuša

v posodabljanju dela, ki ga imenujemo integrirani pouk. Spremljanje kaže dobre rezultate. Z učiteljem približevanjem otroku pa se je pojavila in učvrstila potreba po opisnem spremljanju otrokovih dosežkov. V šolo prihajajo otroci z različnim predznanjem in izkušnjami. Pomembno je, kako napredujejo na vseh področjih, kako se vključujejo in sodelujejo v vseh fazah učnega procesa. Niso najvažnejši trenutni rezultati. Za uspešnost v življenju doživljajo svojo rast. Zato naj čutijo svoj uspeh, naj se spoštujejo. Rešujejo naj naloge po svojih možnostih. Učijo naj se ob lastnih izkušnjah, prek igre, brez strahu pred slabo oceno.

S šolskim letom 1992/93 s projektom ZRSSS Opisno ocenjevanje vnašamo opisno spremljanje otrokovih dosežkov na nižji stopnji obvezne šole ali natančneje do konca 1. polletja 3. razreda, kar je v skladu tudi z novo koncepcijo. Za to odločitev govore tudi ugotovitve iz primerjalnih analiz z drugimi državami, kjer večinoma preverjanje in ocenjevanje prilagajajo razvojni stopnji učencev in ciljem posamezne stopnje.

Uspešnost uvajanja novega načina dela smo si hoteli zagotoviti s postopnim usposabljanjem skupin učiteljev za to zahtevno novost, kar pa nam ni povsem uspelo. Očitno je potreba po analitičnem opisu otrokovih dosežkov tako prisotna, da so se v projekt vključili kar preveč množično kljub določenim pogojem. Ti so bili: pisno soglasje staršev učencev, nov didaktični pristop, timsko sodelovanje ravnatelja, šolskega svetovalnega delavca, učitelja, samoizobraževanje in izobraževanje.

Glede na zelo ugodne ugotovitve preizkušanja smo priporočali šolam, naj učitelji spremljajo otroke v 2. razred.

Pisno soglasje za vključitev v projekt Opisno ocenjevanje je dobilo v Sloveniji 174 osnovnih šol, od teh jih je 28 v OE Novo mesto. Tako bo le v naši enoti v letošnjem šolskem letu 58 učiteljev v 53 oddelkih 1. razreda otroke opisno ocenilo. 65 učiteljev pa se za to delo letos le usposablja. Učitelji v projektu in tisti, ki se za opisno spremljanje le usposablja, precej več delajo. Izobražujejo se na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in na zavodih aktivnih in seminarjih v Novem mestu in v Krškem. Delovna srečanja so vedno po pouku, v popoldanskem času. Vendar večina učiteljev ne šteje ur izobraževanja. Zagnani so in se veselijo rezultatov svojega dela. Upravičeno pa pričakujejo družbeno priznanje. Ta pogosto spontano izrekajo ob mnogih priložnostih starši.

Vsem učiteljem, ki se prizadevajo, v spodbudo, da so na pravi poti, in v informacijo javnosti navajam za zaključek primer priznanja izobraževanju gospoda Silva Murglja iz Tiskarstva v Prečni 9. Zelo lepo in kvalitetno je vezal kar zajetno delovno gradivo učiteljev v projektu Opisno ocenjevanje. Računa ni bilo. Dajal je, da je to njegov prispevek k izobraževanju, ker se njegov sin v 1. razredu učiteljice Jasne Ignjatč na OŠ Bršljin, ki dela "po novem", tako zelo dobro počuti.

Skupaj z učitelji in s starši se veselimo take šole.

MARIJETA BRAČKO, ped. svetovalka za razr. pouk, Zavod RS za šolstvo in šport, Organizacijska enota Novo mesto

TELEFONSKI SKEČ - Program ob otvoritvi telefonskega omrežja v KS Hinje so pripravili učenci osnovne šole Prevole. Ena od točk je bil tudi skeč, v katerem so nastopajoči, ki so predstavljali mlado družino, na humoren način prikazali, kako telefon lahko spremeni življenje v družini. (Foto: A. B.)

MLADI DOPIŠNIK

SODELOVALI SMO NA REPUBLIŠKI REVJI

V soboto, 17. aprila, je bila v Cankarjevem domu republiška revija OFS Slovenije. Na reviji sta sodelovali tudi naši folklorni skupini. Starčeva skupina je pod vodstvom mentorice Milke Kocjan prikazala, kako je bilo v Črnomlju na floranovo, mlajša pa pod mentorstvom Nade Starešinič prihod zelenega Jurja.

POLONCA ŠTEFANIČ
7. b., OŠ Mirana Jarca
Črnomelj

TEDEN VELIKE METLE

V tednu od 5. do 10. aprila smo imeli na naši šoli Teden velike metle. V tem tednu je bila osnovna šola Mirana Jarca Črnomelj zelo aktivna. Pri pouku so učenci višjih razredov delali prototipe smetnjakov in brezovne metle. Tudi okolice šole in zelenice nismo pozabili. Vsak razred je počistil okolico, pometel stopnice in pobral odpadke. V razredu smo čistili okenske šipe, pobrisali stene, uredili stenčass, zalili rože, skratka, uredili celoten razred. Naše rožice so bile zelo vesele, saj smo vsem zamenjali zemljo in jih s tem zelo osrečili. Ob koncu tedna so učitelji pregledali vse učilnice in jih tudi ocenili.

IVA ŠOBER
5. r., novini. krožek

SREČANJE S SELIŠKARJEM

Prvi april je dan naše šole, zato ker se je tega dne rodil Tone Seliškar. Skoraj dvajset let se je naša šola imenovala po njem. Lani so nam njegovo ime vzeli. Letos smo usmerili praznovanje v dve smeri. Osmi razred je predstavil projekt Industrija v domači pokrajini in Sloveniji. Vse marec smo prebrali Seliškarjeve knjige in se družili z njegovimi junaki. Na zaključni prireditvi smo predstavili odlomek iz njegovih zgodb. Med gosti je bil tudi pisatelj sin Marjan Seliškar, MARTINA DUHANIČ
6. r., OŠ Cerklje ob Krki

DAN ODPRTIH VRAT

V soboto, 3. aprila, smo imeli dan odprtih vrat. V OŠ Trebnje so prišli naši starši. Pomagali so nam reševati naloge na učnih listih. Poleg smo imeli tudi naloge za zabavo, ki so bile poučne. Čeprav je bil pouk v soboto, se nam je zdelo delo zelo zanimivo. Učenci smo bili bolj mirni, ker so nas spremljali starši. Na ta dan bomo ohranili spomin, ker nas je slikal gospod Hribar.

EVA ŠTERK in TEJA ZAKRAJŠEK
učenci 3. c razreda
OŠ Trebnje

NAŠ ROD

Pregledujem enciklopedijo in zagledam naslov: "Kdo so bili Habsburžani." Preberem poglavje in izvem, da je to nemška plemiška družina, ki je vladala v Evropi več kot 600 let. Začelo me je zanimati, kdo so moji predniki. Odšel sem na postrežje stare hiše in tam zagledal številne stare knjige in neko staro pismo, ki je bilo naslovljeno na nekega Antona Zadnika. Ko sem se vrnil, sem vprašal babico, kdo je bil Anton Zadnik. Povedala mi je, da je bil to moj prapradedek. Po poklicu je bil "furman", ki je vozil premog iz Krmelja v Trst. V zimskem času pa je izdeloval čevlje in opravljal razna mizarska dela. Ustvaril je tudi mogočno kmetijo. Imel je zelo številno družino, saj je bilo v njej 19 otrok, ki so se porazgubili po svetu. Od teh otrok živi samo še hči v Franciji. Ta moj prapradedek je umrl leta 1943. Na kmetiji, ki jo je ustvaril on, živimo še danes.

LEON RIBIČ
3. r., OŠ Krmelj

BILI SMO NA POŠTI

V ponedeljek smo si ogledali pošto. Gospa Rafka, uslužbenka na pošti, nas je prijazno sprejela. Ogledali smo si kartice, dopisnice, telegrame in telefonski imenik. Odgovorila nam je na naša vprašanja. Marsikaj nam je razložila. Naučili smo se tudi telefonirati.

NEJA ROJC
2. r., OŠ Krmelj

HALO - ALO PIZZA!
☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 22. IV.

SLOVENIJA 1

- 10.10 - 23.10 TELETEKST
- 10.25 VIDEO STRANI
- 10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 11.25 TEDENSKI IZBOR NEPOZABEN DAN NA PLAŽI, danski film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDNIK, ponovitev
- 13.45 FILMSKO POPOLDNE 13.45 POPOLNA TUJCA, ponovitev amer. naniz., 26/28
- 14.15 TASSILO, PRIMER ZASE, ponovitev nemške naniz., 1/6
- 15.20 CIKLUS FILMOV F. ČAPA: TRJUTKI ODLIČITVE, slov. film (CB)
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SVET ODKRITJU, amer. poljudnoznan. serija, 4/11
- 18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.12 ŽREBANJE 3 x 3
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.35 ISKANJE SALOME, švicarska nadalj., 5/6
- 21.25 TEDNIK
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.43 POSLOVNA BORZA
- 23.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 10.25 - 24.00 Teletekst
- 10.40 Video strani - 10.50 Tedenski izbor: Sanjska potovanja (7/12); 11.00 Športna sredi - 13.00 Poročila - 15.30 Opus (ponovitev) - 17.20 Svet poročila (ponovitev) - 18.00 Videošpon - 18.45 Že veste? - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Umetniški večer - 22.10 Glasbeni utrinek - 22.35 Sova: On in ona (amer. naniz., 6/13); Izdajalska igra (zadnji del angl. nadalj.)

PETEK, 23. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 24.00 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.40 TEDENSKI IZBOR NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 9/9 VIDEOŠPON UMETNIŠKI VEČER
- 13.00 POROČILA
- 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 15.35 FILMSKO POPOLDNE 15.35 ON IN ONA, ponovitev amer. naniz., 6/13
- 16.00 IZDAJALSKA IGRA, ponovitev zadnjega dela angl. nadalj.
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM 17.15 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, angl. nadalj., 7/26
- 17.40 OSCAR JUNIOR
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.50 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 FORUM
- 20.30 NEIZPISNO, amer. film
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 MOŠKI, ŽENSKO

SLOVENIJA 2

- 10.50 - 1.45 Teletekst
- 11.05 Tedenski izbor: Že veste?; 11.40 Gospodarska oddaja: Evropa 2000; 12.10 Iskanje Salome (švicarska nadalj., 5/6) - 13.00 Poročila - 16.40 Osmi dan (ponovitev) - 17.30 Alpe-Donava-Jadran - 18.00 Tok tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Studio City - 22.15 Sova: Popolna tuja (amer. naniz., 26/28); Tassilo, primer zase (nemška naniz., 1/6); Strel ni bil izbrisan (amer. film)

SOBOTA, 24. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.05 - 1.40 TELETEKST
- 9.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 8.50 - 0.40 Teletekst
- Opomba: 13.50 F-1, prenos iz Imole
- 9.05 Video strani - 9.15 Tedenski izbor: Pogled v zadnji; Vrnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 3/10); Alpe-Donava-Jadran - 11.35 Zgodba o psu in dečku (japonski film) - 13.00 Poročila - 13.05 Športna nedelja - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Giselle (balet) - 22.15 Sova: Hal Roach predstavlja: Ameriška burleska, 7/29; Tassilo, primer zase (nemška naniz., 3/6); Jute City (angl. nadalj., 3/3)

9.30 TEDENSKI IZBOR:

- 9.30 RADOVEDNI TAČEK
- 9.50 TUDI TO JE AMERIKA, 3. oddaja
- 10.20 OSCAR JUNIOR
- 10.40 TOK TOK
- 11.25 NEIZPISNO, amer. film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDNIK, ponovitev
- 13.45 FILMSKO POPOLDNE 13.45 POPOLNA TUJCA, ponovitev amer. naniz., 26/28
- 14.15 TASSILO, PRIMER ZASE, ponovitev nemške naniz., 1/6
- 15.20 CIKLUS FILMOV F. ČAPA: TRJUTKI ODLIČITVE, slov. film (CB)
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SVET ODKRITJU, amer. poljudnoznan. serija, 4/11
- 18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.12 ŽREBANJE 3 x 3
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 UTRIP
- 20.30 TVARIJETE
- 21.35 GLAVNI OSUMLJENEC II, angl. nadalj., 2/4
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 23.10 SOBOTNA NOČ: BOŠ VIDEI, KAJ DELA DOLENC
- 0.30 PESMIO ELVISA PRESLEYA, 2. del

SLOVENIJA 2

- 9.45 - 1.35 Teletekst
- 10.00 Video strani - 10.10 Tedenski izbor: Pet prijateljev (4/13); Klub klubov; Zgodbe iz školjke - 13.00 Poročila - 13.05 Veliki koreografi - 14.25 Športna sobota - 17.50 Moški, ženske (ponovitev) - 18.50 Divji svet živali (angl. poljudnoznan. serija, 1/25) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Blaznost (angl. dok. serija, 5/5) - 21.35 Poglej in zadeni - 22.40 Sova: Alo, alo (angl. naniz., 8/18); 23.05 Tassilo, primer zase (nemška naniz., 2/6); 0.05 Polica brez milosti (amer. film)

NEDELJA, 25. IV.

SLOVENIJA 1

- 8.30 - 0.30 TELETEKST
- 8.45 VIDEO STRANI
- *8.55 OTROŠKI PROGRAM 8.55 ŽIV ŽAV, ponovitev
- 9.40 RADOVEDNI SLONČEK
- 10.20 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 7/26
- 10.45 DIVJI SVET ŽIVALI, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 1/25
- 11.10 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: CIMBALIST
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
- 12.30 VIDEOMEH
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TVARIJETE, ponovitev
- 14.25 FILMSKO POPOLDNE 14.25 ALO, ALO, ponovitev angl. naniz., 8/18
- 14.50 TASSILO, PRIMER ZASE, ponovitev nemške naniz., 2/6
- 15.55 VELIKA PŘIČAKOVANJA, angl. nadalj., 6/6
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 VLAK, franc. film
- 18.50 BALETNA SUITA, glasbena pravljica
- 19.05 RISANKA
- 19.17 LOTO
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ZRALO TEDNA
- 20.30 NEDELJSKIH 60
- 21.35 POTOVANJA Z DR. MILOSLAVOM STINGLOM, nemška dok. serija 2/12
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME
- 22.25 POSNETKI ŠPORTNIH PRIREDITEV

SLOVENIJA 2

- 8.50 - 0.40 Teletekst
- Opomba: 13.50 F-1, prenos iz Imole
- 9.05 Video strani - 9.15 Tedenski izbor: Pogled v zadnji; Vrnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 3/10); Alpe-Donava-Jadran - 11.35 Zgodba o psu in dečku (japonski film) - 13.00 Poročila - 13.05 Športna nedelja - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Giselle (balet) - 22.15 Sova: Hal Roach predstavlja: Ameriška burleska, 7/29; Tassilo, primer zase (nemška naniz., 3/6); Jute City (angl. nadalj., 3/3)

PONEDELJEK, 26. IV.

SLOVENIJA 1

- 8.35 - 23.25 TELETEKST
- 8.50 VIDEO STRANI
- 9.00 POMLADNE POČITNICE 9.00 PRAVLJICE IZ MAVRICE
- 9.20 RISANKA
- 9.30 BATMAN, 1. epizoda amer. naniz.
- 9.55 RISANKA
- 10.00 SKRIVNOSTNI OTOK, angl. nadalj., 1/6
- 11.00 TEDENSKI IZBOR 11.00 FORUM
- 11.15 TV MERNIK
- 11.30 NEDELJSKIH 60
- 12.30 VIDEOMEH
- 13.00 POROČILA
- 13.05 BLAZNOST, ponovitev angl. dok. serije, 5/5
- 14.05 FILMSKO POPOLDNE 14.05 PONOVIŠTE AMER. BURLESKE, 7/29
- 14.25 TASSILO, PRIMER ZASE, ponovitev nemške naniz., 3/6
- 15.25 MOŠKI, KI GA LJUBIM, amer. film (CB)
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM

RADOVEDNI TAČEK

- PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 11/13
- RISANKA
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.50 PARI, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 SEDMA STEZA
- 20.30 BOBENČEK
- 21.30 MEDNARODNA OBZORJA: ITALIJA
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 GOSPODARSKA ODDAJA: R & R

SLOVENIJA 2

- 9.55 - 23.40 Teletekst
- 10.10 Video strani - 10.20 Tedenski izbor: Znanje za znanje: Učite se z nami; Slovenska glasbila in godci: Cimbalist; 11.15 Športni pregled; 12.00 Posnetek športnih prireditev - 13.00 Poročila - 16.00 Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev) - 16.30 Dober dan, Koroska - 17.00 Ljudje in zemlja (ponovitev) - 17.30 Obzorja duha (ponovitev) - 18.00 V službi rock n rolla - 18.45 TV avtomagazin - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Zelena ura - 21.05 E. Kocbek: Črna orhideja (TV film) - 22.05 Sova: Samci in samke (angl. naniz., 2/7); Tassilo, primer zase (nemška naniz., 4/6)

TOREK, 27. IV.

SLOVENIJA 1

- 8.05 - 22.55 TELETEKST
- 8.05 VIDEO STRANI
- 8.15 POMLADNE POČITNICE 8.15 PRAVLJICE IZ MAVRICE
- 8.45 RISANKA
- 8.55 KROKI, VELIKI KROKODIL
- 9.25 RISANKA
- 9.35 SKRIVNOSTNI OTOK, angl. nadalj., 2/6
- 10.25 TEDENSKI IZBOR 10.25 V SLUŽBI ROCK N ROLLA
- 11.10 SVET ODKRITJU, amer. poljudnoznan. serija, 4/11
- 12.00 ZELENA URA
- 13.00 POROČILA
- 13.05 MEDNARODNA OBZORJA: ITALIJA, ponovitev
- 15.25 SAMCI IN SAMKE, ponovitev angl. naniz., 2/7
- 15.50 TASSILO, PRIMER ZASE, ponovitev nemške naniz., 4/6
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM MOŽ, KI JE SADIL DREVESA, kanadski film
- OSCAR JUNIOR
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.50 PARI, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 DAN UPORA PROTI OKUPATORJU, prenos iz CD
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.43 POSLOVNA BORZA
- 22.55 OMIZJE: SLOVENSKI STRATEŠKI INTERES NA BALKANU

SLOVENIJA 2

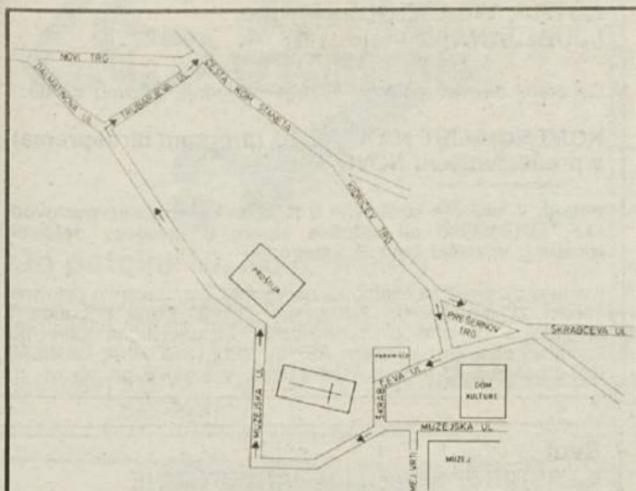
- 9.50 - 0.05 Teletekst
- 10.05 Video strani - 10.15 Tedenski izbor: TV avtomagazin; Sedma steza; Črna orhideja (TV film); Bobenček - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 16.25 Sobotna noč (ponovitev) - 18.45 Iz življenja za življenje: Priljubimo tišini - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Clarissa (angl. nadalj., 1/4) - 20.55 Osmi dan - 21.45 Novosti založb - 21.55 Svet poročila - 22.30 Sova: V avtobusu (13. epizoda angl. naniz.); Tassilo, primer zase (nemška naniz., 5/6)

SREDA, 28. IV.

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 22.45 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.10 POMLADNE POČITNICE 9.10 PRAVLJICE IZ MAVRICE
- 9.40 BATMAN, 2. epizoda
- 10.05 RISANKA
- 10.15 SKRIVNOSTNI OTOK, angl. nadalj., 3/6
- 11.10 TEDENSKI IZBOR 11.10 CLARISSA, angl. nadalj., 1/4
- 12.00 NOVOSTI ZALOŽB
- 12.10 OSMI DAN
- 13.00 POROČILA
- 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 13.15 POTOVANJA Z DR. MILOSLAVOM STINGLOM, ponovitev nemške dok. serije, 2/12
- 15.25 FILMSKO POPOLDNE: 15.25 V AVTOBUSU, ponovitev 13. epizode angl. naniz.
- 15.50 TASSILO, PRIMER ZASE, ponovitev nemške naniz., 5/6
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKA ODDAJA
- 18.50 PARI, TV igrca
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.35 FILMI ŠTUDENTOV AGRFTV
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 OČI KRITIKE

DOLENSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

PROMETNI REŽIM OB 500-LETNICI KAPITLJA - Stanovalce, podjetja in ustanove v ožjem mestnem jedru Novega mesta obveščamo, da bo zaradi prireditev ob 500-letnici Kolegijskega kapitulja v času od 22. do 27. aprila 1993 spremenjen prometni režim v Škrabčevi ulici (od Prešernovega trga do Muzejske ulice), v Muzejski ulici (od Škrabčeve ulice do Trubarjeve ulice), v Trubarjevi ulici (od Muzejske ulice do Novega trga), kjer bo vzpostavljen enosmerni promet, in da bodo 22. in 23. aprila od 8. do 19. ure zaprte za ves promet ulice: Mej vrti (od Muzejske ulice do Zavoda za socialno medicino in higieno Novo mesto), Muzejska ulica (od Škrabčeve do Kosove ulice) in priključek Dalmatinove ulice na Trubarjevo ter parkirni prostori na Prešernovem trgu, pod Kapituljem in Mej vrti. 23. aprila, v času od 17. do 22. ure, bo popolna zavora parkirnih prostorov na Glavnem trgu (od Dnuštenega trga do Ceste komandanta Staneta); 24. in 27. aprila od 5. do 14. ure pa popolna zavora parkirnih prostorov na Prešernovem trgu, pod Kapituljem, v ulici Mej vrti ob Trubarjevi ter Muzejski ulici (od Škrabčeve do Kosove ulice).

Prosimo za razumevanje.
Pripravljali odbor za praznovanje 500-letnice Kapitulja

VELIKO PRODAJALCEV, MALO KUPCEV - Od prve sobote v aprilu je na novem parkirišču BTC - terminala v Češči vasi pri Novem mestu tudi avto in boljši sejem. Treto soboto je bilo vse polno prodajalcev avtomobilov, veliko tudi opazovalcev, manj pa kupčij. Vse kaže tako, da bodo prodajalci morali spustiti ceno, sicer se svojih vozil ne bodo mogli znebiti. (Foto: J. P.)

OSMI POKAL V MALEM NOGOMETU

NOVO MESTO - S turnirjem v Celju se bo 8. maja pričela serija turnirjev v malem nogometu za 8. slovenski revialni pokal. Med organizatorji šestindvajsetih turnirjev, ki se bodo zvrstili tja do srede septembra, bo tudi nekaj dolenskih krajev. Tako bo 3. julija turnir na Senovem, teden dni kasneje v Sevnici, 17. julija pa v Kostanjevici na Krki. Spomnimo se ob tem, da je bil lanski zmagovalac malonogometnega pokala ptujski klub KMN Počtovio, pred njim pa leta 1991 ljubljanska Barakuda.

NOVA KASETA - Alex Bass je izdal že drugo kaseto z naslovom *Bajsi in suhec*. Kaseto je izšla pri založbi Didakta in je naprodaj v skoraj vseh trgovinah s kasetami in ploščami.

PRAZNOVALI BODO DESETLETNICO OBSTOJA

NURNBERG - Vsi smo veseli, ko zaslišimo lepo domačo pesem, našo zvesto spremljevalko skozi življenje. Še posebej nam je toplo pri srcu, kadar jo zapojejo slovenski fantje zunaj meja naše domovine, na primer moški pevski zbor Miško Kranjec in Simon Jenko pod vodstvom marljivega vodja Alojza. V kratkem bodo praznovali 10-letnico obstoja. Ob tej priložnosti bodo pripravili koncert, ki bo 15. maja, v Erlangenu. Na jubilejnem koncertu bodo nastopili še: Gesangesgruppe Harmonie in Kobbacher Stadelsuenger iz Erlangena ter oktet Jurij Dalmatin iz Sevnice.

- Za vojskovanje so potrebne tri stvari: denar, denar in še enkrat denar. (Trivulzio)
- Vse več je dietičnih jedi in vse več lačnih ljudi. (Jurič)

RAČKA, d.o.o.

68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058

PC RAČUNALNIK 386 sx/33/80 M

- OSNOVNA PLOŠČA 386sx/33
- SVGA KARTICA 512 KB
- AT I/O CARD (2s/2p)
- AT (IDE) BUS KRMILNIK
- GIBKI DISK 5 1/4", 1,2 MB
- TRDI DISK CONNER 80 MB
- OHIŠJE MINI TOWER +200 W
- TIPKOVNICA CHICONY
- VGA MONOCHROM MONITOR
- 2 M DRAM MEMORY

samo **92.697** sit
(s prometnim davkom)

Z izrezkom tega oglasa imajo kupci 3% popusta!

zavarovalnica tilia d.d.
novi mesto Cesta herojev 1

po odredbi direktorja razpisuje

javno dražbo — licitacijo

odpisanih osnovnih sredstev in drobnega pisarniškega inventarja — računalniške enote Hanywell, fotokopirni stroj, ciklostilni stroj, pisalni stroji, računski stroji, itd.

Javna dražba bo v **sredo, 28. aprila 1993, ob 14.30 uri** na sedežu prodajalca, v kletnih prostorih v Novem mestu, Cesta herojev 1.

Javna dražba bo potekala po Pravilniku o vođenju javne dražbe, ki bo izobešen na kraju dražbenega prostora. Udeleženci morajo vplačati varščino v višini 10% od izklicne cene, najkasneje do začetka dražbe.

Ogled predmetov javne dražbe je mogoč dve uri pred začetkom dražbe ali po dogovoru v prostorih Zavarovalnice Tilia. Vse druge informacije lahko dobite po telefonu (068) 322-152 — Prijatelj.

MAKO d.o.o.

Bratov Cerjakov 42, BREŽICE,
tel. 0608/61-145, faks 0608/62-405

Ugodna ponudba kmetijskih strojev in rezervnih delov

BCS 622 benzin — petrolej	312.700,00 SIT
BCS 622 benzin	322.717,00 SIT
BCS 622 diesel	390.190,00 SIT
BCS 602 benzin	174.730,00 SIT
BCS 603 benzin	192.780,00 SIT
BCS KOSA 127 cm	2.118,00 SIT
BCS DUPLEX	206.482,00 SIT
Nahrbtna bakrena škropilnica 16 l	7.126,00 SIT
Nahrbtna kosilnica Kawasaki BK	35.988,00 SIT
Visokotlačni razpršilec vode 130 barov	32.188,00 SIT
Motor za gorenje muta, ladin progres ALN 330	53.000,00 SIT
Nahrbtna škropilnica — Turbine 90	48.414,00 SIT

Cene so brez davka.
Na zalogi imamo vse rezervne dele in zagotovljen servis.
Nudimo vam tudi obročno plačilo.

VI NAM — MI VAM

UMETNI KAMEN za oblaganje fasad

po najugodnejših cenah	
svetlo sivi	450 SIT m ²
temno sivi	
z belimi ostenki	500 SIT m ²
beli	630 SIT m ²
Možne tudi druge barve.	

»KOŠMRLJ«, d.o.o.
Meniška vas 7,
Dol. Toplice
tel. (068) 65-557

Mogoča dostava na dom in tudi polaganje

Oklešen Leopold

K Roku 77
Novo mesto
tel.: (068) 323-193
delovni čas: non stop

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke

PVC ohišja za nagrobne sveče

Čez 20 vrst ohišij za sveče vam nudi Kovinoplastika Lozar, Lokve 21/a, Črnomelj, tel. (068) 52-505.

Večje količine dostavljamo brezplačno.

SALON POHIŠTVA

K2 JNC

NOVA OPREMA

Slovenj Gradec

na Regrških košenicah v Novem mestu vam v industrijski prodajalni tovarne oblažjenega pohištva

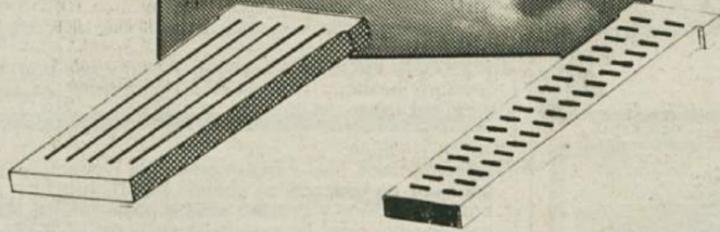
nudi: sedežne garniture, vzmetnice, postelje in tudi posamezne elemente oblažjenega pohištva po zelo ugodnih tovarniških cenah. Za plačilo v gotovini nudimo 20% popusta, na bančni kredit 10% popusta. Plačilo na 3 obroke brez popusta. Nudimo vam vse vrste stolov, predsobe, klubske mizice in tekstilne izdelke za notranjo opremo in dekoracijo. **Ekskluzivno vam edini na Dolenskem nudimo ženske cekarje KIONDO-uvoz iz Kenije.**

Pridite in prepričajte se, da smo najcenejši!
Obiščete nas lahko vsak dan med 9. in 19. uro, ob sobotah od 8. do 12. ure.
Vse informacije lahko dobite po telefonu na

novi številki (068) 321-674

UGODNO IZ TOGRELA

Kmetijci in gradbinci pozor!

AB MONTAŽNA REŠETKA ZA GOVEDO

AB MONTAŽNA REŠETKA ZA SVINJEREJO

VELIKOST: 56,2/220–320 cm
TEŽA: 380–540 kg

VELIKOST: 50,8/120–220 cm
TEŽA: 123–204 kg

Rešetke odlično prepuščajo fekalije zaradi konusne izvedbe lukenj. Montaža rešetk je hitra in preprosta

V Veliki vasi vam naša betonarna nudi tudi vse vrste svežih betonov z dostavo na gradbišče, kot tudi agregate za beton.

Informacije: PIONIR, Tovarna gradbenih elementov TOGREL, Leskovec pri Krškem, tel.: 0608/22-060, 22-580

PIONIR

PRODAJAMO
vse vrste oplemenitene in surove

IVERICE

proizvajalec BREST Cerknica in MEBLO Nova Gorica.

Nudimo vam tudi storitve
formatnega razreza
in dostave.

NOVOLES

INFORMACIJE:
NOVOLES-ZAGA, d.o.o., Soteska
Soteska 16, 88351 STRAZA
Tel.: 068/84-522, 65-303
Faks: 068/65-650

GRADITE, ADAPTIRATE, PRENAVLAJATE STANOVANJE?

RAZBREMENITE SE IN PREPUSTITE ODGOVORNOST NAM.

Vsem graditeljem in ustvarjalcem želja individualne gradnje nudimo spomladanski paket storitev s cenami, ki so konkurenčne vsakemu izvajalcu gradbenih del.

KAJ VSE TO JE:

- kompletne inženiring storitve,
- izvedbe posameznih faz gradnje: izkopi, tamponi, temelji, zidovi, plošče, tlaki, ometi, strehe, fasade in vsa ostala zaključna dela vašega objekta,
- projektantske storitve za projekte individualnih objektov, obrtnih delavnic in posameznih elementov projekta.

Za vse opravljeno in prevzeto, dobite garancijo, ki vam jamči kakovost.

Informacije:
GIP »PIONIR« NOVO MESTO
Kettejev drevored 37,
tel.: (068) 321-826, 323-686
int. 1456
faks: (068) 321-037

ELASTIČNOST NAŠE PONUDBE, KONKURENČEN NIVO CEN IN TRADICIJA KVALITETE NAŠIH STORITEV NAJ BODO USTREZEN RAZLOG NAŠEGA SODELOVANJA.

KRKA ZDRAVILIŠČA d.o.o. NOVO MESTO

OBJAVLJA, DA ODDAJA V NAJEM

1. Restavracijo Prinovec v Šmarjeških Toplicah.
2. Restavracijo Keglišče v Novem mestu.
3. Bife — slaščičarno v Dolenjskih Toplicah.

Lokali so opremljeni z gostinsko opremo in bodo oddani v najem skupaj z opremo brez drobnega inventarja.

Od interesentov pričakujemo, da izpolnjujejo predpisane pogoje za opravljanje gostinske dejavnosti in da v teh lokalih zagotovijo zaposlitev sedaj zaposlenim delavcem. Izbor med ponudniki bo opravljen glede na ponujen program in višino najemnine. Pri izbiri bodo imeli prednost delavci Krke Zdravilišča d.o.o.

Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu 22-330. Vloge z ustreznimi dokazili in programom pričakujemo v roku 15 dni od objave na naslov: KRKA ZDRAVILIŠČA, d.o.o., Novo mesto, Germova 5, s pripisom: »najem lokala«. O izbiri bodo interesi obveščeni v roku 15 dni po poteku roka za objavo.

OPEKARNA IN TRGOVINA MODUL NOVO MESTO d.o.o.

Zalog 21, 68001 Novo mesto, p.p. 10
tel.: 068/22-855, 84-644

A: AKCIJSKA PRODAJA Z ZNIŽANJEM CEN

VODOVODNE CEVI 1/2", 3/4"	15% POPUST
POHIŠTVENE CEVI	15% POPUST
ČRNE CEVI	15% POPUST
IZOLACIJE (STIROPOR, LEPENKA, IZOTEKT)	10% POPUST
PARKETI	10% POPUST
KANALIZACIJSKE CEVI IN PRIKLJUČKI	10% POPUST

B: UGODNA PONUDBA OSTALEGA GRADBENEGA MATERIALA

MOB 6/1	37 SIT/KOM
SCHJEDEL DIMNIK (16 CM)	2850 SIT/KOM
PLOŠČICE GORENJE, KERAMIK	od 650 SIT/m ²
CEMENT	426 SIT
APNO	330 SIT
LEPILO ZA PLOŠČICE	866 SIT/25 kg
PERLIT	822 SIT
IVERICA	1887 SIT/PLOŠČA
ARM. MREŽA 9/6	3410 SIT/KOM
SPLAKOVALNIKI CIKLON	3740 SIT
SAMOKOLNICE	4961 SIT
SIFONI VSEH VRST	od 500 SIT DALJE
BIDEJI	od 988 SIT DALJE
LESOTON	422 SIT/L
UMIVALNIKI	od 2819 SIT DALJE
WC ŠKOLJKE	od 4174 SIT DALJE

Na zalogi so tudi strešna okna, podstrešne stopnice, stiropor, kopalniške garniture in ostali gradbeni material po ugodnih cenah.

ORGANIZIRAMO DOSTAVO NA GRADBIŠČE.

Delovni čas:
vsak dan od 7. do 19. ure
ob sobotah od 7. do 13. ure

Izvršni svet skupščine občine Črnomelj

v a b i

pravne fizične osebe, ki že opravljajo, in tiste, ki želijo na območju občine Črnomelj v okviru svoje registrirane dejavnosti razvijati turizem in tržiti turistično ponudbo, upoštevajoč osnovne vrednote, kot so:

- peštra značilnost belokranjske pokrajine z nižinskim svetlobnim obkolpi, stelniki, brezami, bogatimi mešanimi gozdovi, polnimi divjačine, vodotoki Kolpo, Lahinjo, Dobljčico s čisto vodo in bogastvom rib, z gričevnatim obrobjem vinogradov, s slikovitimi zidanicami do obronkov Roga in Gorjancev, bogato kulturo in naravno dediščino, z blago klimo in prijaznimi ljudmi.

Na osnovi navedenih vrednot želimo, da bi vabljeni preko svoje registrirane dejavnosti in sedežem v občini Črnomelj

- izobraževali ljudi, usposabljali vodiče in vzpodbujali nosilce posameznih turističnih programov;
- tržili naravne dobrine (naravo, lovstvo, ribištvo, čolnarjenje, gobarjenje in nabiranje drugih gozdnih sadežev, kampiranje in kopanje, domača obrt, folklorne običaji, vinske gorice, trgatve in degustacija, pohodništvo, jahanje, kolesarjenje, jamarstvo, planinarjenje in podobno);
- promovirali turistično dejavnost (udeležba na sejnih, izdelava katalogov, propektov, kaset, razstave, članki, sodelovanje z ustreznimi institucijami).

Interesente vabimo, da sporočijo svoje ponudbe Oddelku za družbeni razvoj občine Črnomelj v 30 dneh po objavi vabila in ponudbi predložijo tudi svoje poglede na aktivnosti, ki bi jih bili pripravljeni na področju turizma razvijati.

Podrobnejše informacije lahko interesi dobijo pri navedenem oddelku ves čas razpisanega roka.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, d.d. LJUBLJANA, Mestni trg 26

K sodelovanju vabimo delavke, ki bi v manjšem POČITNIŠKEM DOMU v PIRANU opravljali pogodbeno delo:

SERVIRKA - KUHINJSKA POMOČNICA

za serviranje hrane, prodajo pijač, pomoč pri delu v kuhinji in pri pospravljanju.

KUHINJSKA POMOČNICA

za pomoč pri kuhinjskih opravilih, pospravljanju sob in drugih prostorov.

Prednost pri sklenitvi pogodbe imajo delavke z izkušnjami pri podobnih delih.

Delo traja od 1. junija do 15. septembra 1993.

Kandidatke naj pisne ponudbe z opisom delovnih izkušenj pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, d.d., Ljubljana, Mestni trg 26, kadrovski oddelek.

Prijavljene kandidatke bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljenem postopku.

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115820	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB	189600	200400	205200	232800	307080	
486DX2 50/256 KB	4 MB	206800	220200	225000	252600	326280	
486DX2 66/256 KB	4 MB	235200	246000	250800	267840	351600	

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x ser. in 1 x par. Izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlajše mini tower z LED displayem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

ASTRA, VELETRGOVINA, p.o. LJUBLJANA, Dunajska 47

Generalni direktor podjetja objavlja naslednje delovno mesto:

KOMERCIALIST NA TERENU (program biroopreme) v predstavništvu NOVO MESTO

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe komercialno-poslovodske, ekonomske ali splošne smeri, 6 mesecev delovnih izkušenj, vozniški izpit B kategorije.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom. Pisne ponudbe s priloženimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: ASTRA, VELETRGOVINA, LJUBLJANA, Dunajska 47 - Kadrovska služba, v 8 dneh po objavi.

Svet GLASBENE ŠOLE MARJANA KOZINE Jenkova 1 NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto

- RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati pogoje 27. člena Zakona o glasbeni šoli in imeti:

- vsaj 5 let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju,
- opravljen strokovni izpit,
- organizacijske, poslovne in strokovne sposobnosti ter
- pri svojem dosedanem pedagoškem delu uspehe, ki zagotavljajo uspešno opravljanje del in nalog ravnatelja.

Kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati morajo priložiti prijavi vsa potrebna dokazila. Prijave za razpisano delovno mesto bomo sprejemali 8 dni po objavi razpisa.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po odločitvi. Kandidati naj pošljejo prijave na naš naslov s pripisom "za razpis".

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

PODJETNIKI, OBRITNIKI, TRGOVCI IN GOSTINCI

GIP »PIONIR« Novo mesto

- proda gradbeno parcelo na atraktivni lokaciji pri železniški postaji v Brežicah, ki je komunalno opremljena in pripravljena za gradnjo;

- pripravlja adaptacijo in dozidavo Vile Vrenko v poslovni objekt v središču Brežic. V njem bo okoli 300 m² lokalov ter štiri stanovanja.

Vse informacije o prodaji dobite pri: GIP PIONIR, TEG Krško, Zdolska cesta 27, tel.: (0608) 22-313 ali (0608) 21-966.

REPUBLIKA SLOVENIJA OBČINA BREŽICE Sekretariat IS

na podlagi sklepa Izvršnega sveta SO Brežice

o b j a v i l j a
natečaj za oddajo v najem poslovnih prostorov in poslovne stavbe:

1. POSLOVNI PROSTOR v pritličju stavbe Cesta prvih borcev 11 (vhod iz hodnika), ki obsega 23,50 m².
2. POSLOVNI PROSTOR v III. nadstropju stavbe Cesta prvih borcev 11, ki obsega 17,15 m².
3. POSLOVNI PROSTOR v III. nadstropju stavbe Cesta prvih borcev 11, ki obsega 17,70 m².

POGOJI NAJEMA:

- mirna storitvena dejavnost
- predplačilo najemnine za 6 mesecev
- sklenitev pogodbe v 8 dneh po prejemu obvestila o izboru.

4. POSLOVNI PROSTORI v pritličju stavbe Cesta prvih borcev 48 (poslovni prostori STARE POŠTE z vhodom iz Levstikove ulice) v skupni izmeri 84,80 m².

POGOJI NAJEMA:

- najemjemalec dobi v najem omenjene poslovne prostore pod pogojem, da usposobi za potrebe POŠTE BREŽICE adekvaten poslovni prostor v prizidku stavbe pošte. Investicijski vložek najemjemalec se bo upošteval pri obračunu najemnine za najete poslovne prostore.
- mirna storitvena dejavnost
- sklenitev pogodbe v 8 dneh po prejemu obvestila o izboru.

5. POSLOVNA STAVBA na Kumrovški cesti 22, Bizeljsko, v izmeri 361 m² z dvoriščem v izmeri 2409 m²

POGOJI NAJEMA:

- prednost imajo državljani Republike Slovenije
- priložitev programa dela
- prednost imajo programi s čim večjim številom zaposlenih
- redno plačevanje najemnine
- prevzem poslovne stavbe z dnem sklenitve najemnega razmerja

Interesenti lahko dobijo informacije o poslovnih prostorih in ostalih pogojih najema pri g. Miranu Kaudeku v Sekretariatu izvršnega sveta (soba št. 24) vsak delovni dan od 7. do 9. ure.

Pisne ponudbe pošljite v zaprti kuverti z označbo "NE ODPIRAJ - NAJEM" v 8 dneh po dnevu objave na naslov: Občina Brežice, Sekretariat izvršnega sveta. V ponudbi navedite vsebino dejavnosti, s katero kandidirate, svoje podatke oz. podatke pravne osebe, ki jo zastopate. O izbiri bomo kandidate obvestili v naslednjih 15 dneh.

Sekretariat Izvršnega sveta
SO BREŽICE

izpušne
cevi

Ob potoku 10, Novo mesto

Obveščamo vas, da imamo zaradi priključitve na novo telefonsko centralo spremenjene telefonske številke, in sicer:

tel. (068) 322-643 322-278 fax. (068) 323-585

TRGOVINA IN DOMAČA LEKARNA
C. kom. Staneša 5, Novo mesto
tel. (068) 28-150

VELIKA IZBIRA TENIS COPAT

- TENIS COPATI
 - otroški 882,00 — 1.398,00
 - ženski 1.590,00 — 3.100,00
 - moški 1.598,00 — 3.490,00
- ALL STAR
 - All Star nizki 1.200,00
 - Lumberjack visoki 1.800,00 — 1.868,00
 - Madigan 1.090,00 — 1.200,00
- FLAY FLOT ortopedski natikači — akcijska cena
 - ženski 1.490,00
 - moški 1.790,00
- PREGIBNE COKLE KOPITARNA SEVNICA 2.549,00
- ANATOMSKI NATIKAČI 2.687,00
- COKLE MACHO 1.864,00
- MEDVEDKE
 - otroški 2.286,00
 - za odrasle 2.698,00
- VELIKA IZBIRA ŽENSKIH ČEVLJEV 1.990,00 — 2.416,00
- OTROŠKI BELI ČEVLJI (primerni za obhajilo in birmo) 1.990,00
- ŽENSKÉ HLAČNE NOGAVICE 96,00
- T shirt majice otroške 239,00 — 268,00
- SPODNJI DELI TRENIRK 940,00
- Domača zeliščna zdravila
- Kozmetika ZDENKE KAHNE

MOŽEN NAKUP NA 3 ČEKE!

M-KZ "KRKA" PE
AGROSERVIS
POT NA GORJANCE 8 NOVO MESTO

KMETOVALCI!

Oglasite se v novomeškem Agroservis, kjer boste lahko nabavili vse od ZAŠČITNIH SREDSTEV do:

- kmetijske mehanizacije: trosilci umetnega gnoja, brane, plugi, obračalniki itd.
- repromateriala, traktorskih gum, akumulatorjev itd.

IZREDNA PONUDBA:

- rezervni deli za traktor Zetor
- kosilnice BCS in rezervni deli zanje

- sprejem rabljenih kmetijskih strojev v komisijsko prodajo.

Po naročilu lahko v roku cca 10 dni nabavite tudi traktorje Torpedo.

Navajamo vam nekaj cen različnih tipov:

TD 45 adriatic	14.354 DM
TD 55 adriatic	18.760 DM
TD 55A adriatic	20.756 DM
TD 75 adriatic	25.779 DM
TD 75A adriatic	29.617 DM
TD 90A adriatic	37.969 DM

Možen je nakup traktorjev Zetor.
OGLASITE SE, NE BO VAM ŽAL!

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO

objavlja

JAVNI RAZPIS ZA OPRAVLJANJE LEKARNIŠKE DEJAVNOSTI IN PRIDOBITEV KONCESIJE

Na podlagi 13. člena Zakona o lekarniški dejavnosti (Ur. l. RS, št. 9/92) razpisujemo opravljanje lekarniške dejavnosti in pridobitev koncesije:

1. za območje mesta Novega mesta.

Na razpis se lahko prijavijo pravne ali fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz 14. člena Zakona o lekarniški dejavnosti.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo priporočeno na naslov: Občina Novo mesto, Sekretariat za družbene dejavnosti, Kettejev drevored 3, Novo mesto. Rok za prijavo na razpis je 8 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po izteku razpisa.

Z našo pomočjo je uspeh v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing

tel.: (068) 323-610

fax: (068) 322-898

Pokličite nas, obiskali vas bomo!

ZAHVALA

V 68. letu starosti je prenehalo biti srce naše drage mame

ANDROJE KASTELEC -MIRKE

iz Šentjerneja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za prelepo cvetje in izrečeno sožalje ter tako številno spremstvo pokojne na zadnji poti. Hvala govornikoma Verbiču in tovarišu Pavletu za tako pristržne poslovilne besede, šentjernejski godbi in vsem, ki ste pokojno imeli radi.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi

FRANC CENTA

iz Metlike

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam stisnili roko in darovali cvetje. Posebno smo se dolžni zahvaliti sosedu Ani, ki nam je v teh težkih trenutkih stala ob strani, gospodu Želetu za besede slovesa in godbenikom, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 94. letu starosti se je od nas tiho poslovil dragi mož, oče, brat, stari oče in stric

ALOJZ BEVC

Šmarjeta 16

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje in darovali vence in cvetje. Posebna zahvala številnim gasilcem iz sosednjih društev in GD Šmarjeta za spremstvo in organizacijo pogreba, pevskemu zboru iz Šmihela za zapete žalostinke, kolektivom Krka-Tehnoservis, Novoteks, Pionir, OŠ Mokronog in Bršljin, cerkvenim pevcem in gospodu župniku za opravljen obred ter vsem, ki ste pokojnika pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V cvetu mladosti je odšel sin, brat in botrček

MILAN CONTA

roj. 1962

iz Mihovega pri Šentjerneju

Globoko pretreseni se z bolečino v srcu zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč ter za tako številno spremstvo pokojnega na njegovi zadnji poti. Lepa hvala g. kaplanu za opravljen obred. Posebna zahvala Revozu za govor. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

Nihče ne ve, kako boli,
kako boli,
ko spominim se,
da več te ni.

Tri leta so minila, odkar te ni več, moj zlati,
ljubljeni mož

ALOJZ KOVAČIČ

Hvala vsem, ki mu darujete svoje in cvetje.

Tvoja žena Pepca

ZAHVALA

vsem, ki ste našega očeta

ALOJZA KLEMENČIČA

s Trebelnega

v življenju spoštovali in obiskovali. Hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, poklonili cvetje in sveče ter našega očeta pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

Trebelno, 17. aprila 1993

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli,
ko tbe, dragi oči,
več v našem domu ni.
Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
a v srcih naših boš ostal.

Mnogo prezgodaj nas je v 51. letu zapustil naš dragi

ALOJZ HOČEVAR

s Krke 5 a pri Novem mestu

Ob boleči izgubi in z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam stisnili roko, izrazili sožalje in z nami sočustvovali. Hvala vsem, ki ste našega očeta pospremili na njegovi zadnji poti in okrasili njegov grob s cvetjem in svečami. Hvala g. župniku za opravljen obred in govorniku, hvala DO Varnost, Pekarni Dolenjka, OŠ Grm, Dolenjki z Drske in Diskontu KZ Graben. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.
Bolečine in trpljenje si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila draga babica, tašča, sestra in teta

ANTONIJA POPOVIČ

iz Škernjencev 14 pri Jugorju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojno v tako velikem številu pospremili na naši zadnji poti. Enako se zahvaljujemo osebju nevrološkega oddelka bolnišnice Novo mesto in osebju Doma počitka v Metliki za lajšanje bolečin, sodelavcem Revoza, g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke in Maji Marinčič za poslovilne besede pred domačo hišo. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 22. aprila - Kajtimir
Petek, 23. aprila - Vojko
Sobota, 24. aprila - Jurij
Nedelja, 25. aprila - Marko
Ponedeljek, 26. aprila - Klemen
Torek, 27. aprila - dan upora
Sreda, 28. aprila - Živko

LUNINE MENE
22. aprila ob 1.49 - mlaj

kino

BREŽICE: 22. in 23.4. (ob 20. uri) ter 24. in 25.4. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski avanturistični film

Oblegani, 26.4. (ob 20. uri) in 27.4. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Smrt ji lepo pristoji.
ČRNOMELJ: Od 23. do 25.4. (ob 20. uri) ameriška komedija Spomini nevidnega človeka.
KRŠKO: 23. in 25.4. (ob 18. uri) ameriški ljubezenski pustolovski film Poslednji Mohikanec.
METLIKA: 23. in 25.4. (ob 20. uri) ameriška melodrama Princ plime.
27.4. (ob 20. uri) ameriška komedija Spomini nevidnega človeka.
NOVO MESTO: 22.4. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Smrt ji lepo pristoji. Od 23. do 28.4. (ob 18. in 20. uri) ameriški triler Lovčeva zveza. Od 24. do 27.4. (ob 16.30) risanka Lepotica in zver.

kmetijski stroji

POZOR! Izdelujemo prednje pogone za traktorje Ursus C-355, Ursus C-360 in za vse tipe Zetorjev. Informacije na ☎ (061)641-065. 1552
TRAKTORSKO KOSO OLT Osiček, pogon na kardan, enostaven priklop, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (068)57-285. 1555
HIDRAVLICNI NAKLADAC hlevskega gnoja OLT prodam. ☎ 78-207. 1566

NEMŠKI PUHALNIK Minc z motorjem prodam. Malenšek, Podgrad 19. 1578

TRAKTORSKE KOSE, zadnja bočna in rotacijsko koso prodam. ☎ (068) 48-374. 1582

TRAKTORSKE GUME, malo rabljene, 24 col, prodam za 500 DEM. Martin Šoško, Dobeno 8, Brežice. 1589

SKORAJ NOVO rotacijsko koso Sip 165 in grablje Sip 220 ugodno prodam. ☎ 41-064, zjutraj do 7.30 ali zvečer po 20. uri. 1595

SAMONAKLADALCO SIP 16, malo rabljeno, prodam. ☎ (064)725-254. 1622

NAKLADALCO za seno Mengele, trosilec hlevskega gnoja Mengele, silokombajn Kempelj, traktorske grablje širine 190 cm in pajka za seno zelo ugodno prodam. ☎ (068)85-668. 1631

ROČNO VRTNO KOSILNICO prodam za 5.000 SIT. ☎ 23-947. 1585

MALO RABLJEN traktorski plug in brano prodam. ☎ (068)52-634. 1647

KOSILNICO BCS prodam. ☎ 65-255. 1650

NOVO VRTNO KOSILNICO ugodno prodam. ☎ (068)65-697. 1673
TRAKTOR UNIVERZAL 445 prodam. ☎ 84-873. 1676

kupim

KUPUJEM polže. Perme, Šmarjeta 40, ☎ 73-551. 1607

motorna vozila

BMW 316 I, star 3 leta, prevoženih 60.000 km, prodam. ☎ (068)51-888. 1617

PRODAJ GOLF, 1.81, reg. celo leto ☎ 068/28-915. 1564

R 4, letnik 1988, registriran do 10/93, prodam. ☎ (0608)89-164. 1564

I26 P, letnik 1987, lepo ohranjen, prodam. Franc Župan, Prekopa 2, Kostanjevica, ☎ (0608)60-220. 1570

JUGO 45, letnik 1982, prodam. ☎ 27-564. 1572

Z 101 mediteran, letnik 1984, 64.000 km, dobro ohranjeno, garažirano, drugi lastnik, prodam. ☎ (068)22-194. 1575

OPEL KADETT karavan, letnik 1985, 44.600 km, garažiran, brezhiben, prodam. ☎ (068)22-203 ali 21-921. 1583

GOLF JXD, letnik 1987, model 1988, temno rdeč, četvero vrat, prodam. ☎ 26-174. 1583

VW KARAVAN, letnik 1973, v voznem stanju, prodam. ☎ (0608)75-053. 1585

I26 P, letnik 1989, registriran do 14.4.1994, prodam. Gačnik, Črešnjice 24, Otočec. 1592

GOLF JXD, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 43-538. 1596

PRODAJ SUZUKI MARUTI, nov, kovinske barve, z dodatno opremo. ☎ 068/24-314; 21-695. 1599

ŠKODO FAVORIT 136 L, februar 1991, prodam. ☎ (068)28-262. 1599

JUGO 45, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 85-836. 1600

SUZUKI AVTOMOBILI, servis in rezervni deli! Prodajamo vse modele suzuki swift, terenska vozila suzuki samurai in vitara, na zalogi tudi suzuki maruti 800. ULA d.o.o., Jurčičeva 17, Trebnje, fax. ☎ (068)44-231. 1603

GOLF, december 1989, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)86-179. 1604

R 4, letnik 1984, karamboliran, prodam. ☎ 85-840. 1615

GOLF X diesel, letnik 1989, prodam. ☎ 43-514. 1616

R 4 GTL, prva registracija decembra 1988, prevoženih 29.000 km, sivo modre barve, zelo dobro ohranjen, garažiran, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)60-404. 1617

Z 128, letnik 1986, za 2.000 DEM, ter otroško posteljico z jogijem prodam. Gor. Gradišče 6, Dolenjske Toplice, ☎ 65-014. 1620

UGODNO PRODAJ jugo 45 AX, letnik 1987. ☎ (0608)60-366, zvečer Nataša. 1623

Z 850, letnik 1981, registriran do 20.4.1994, prodam. ☎ 27-345. 1624

I26 PGL, letnik 1988, in golf JX, letnik 1987, prodam. ☎ 42-453. 1632

I26 P, letnik 1989, prodam. Pod Trško goro 60, ☎ 23-863. 1638

R 5 CAMPUS, petero vrat, rdeče barve, letnik 1990, prodam. ☎ 23-553. 1639

TILIA TEHNIČNA TRGOVINA
NOVO MESTO TEL 068/27-197

- radiatorji OCEAN
- 5 LET GARANCIJE
- radiatorji JUGOTERM
- POPUST 15 — 30%
- barve — laki
- POPUST 10%
- cisterne, gorilci, peči...
- pipe, umivalniki, cevi...
- kabli, stikala...

V primeru montaže PLAČATE SAMO 3% DAVKA

ELEKTRONIK trgovina in servis
Kettejev drevored 5 (pri športni dvorani)
tel. (068) 22-409

Prodaja na 25 obrokov:
pomivalni stroji, pralni stroji, sušilni stroji, štedilniki, hlad. skrinje, hladilniki, TV, glasbeni stolpi, SAT antene.
Obiščite nas!

Obvestilo!
Zaradi priključitve na sodobno digitalno telefonsko centralo, ki omogoča hitrejšo vzpostavitev zvez, sploh pa telefoniranje tako rekoč brez motenj, ima Dolenjski list od 15. aprila dalje nove telefonske številke. Takele:
uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006
telefax 322-898

ODKUPIM KARAMBOLIRANO VOZILO! Lahko tudi totalo! Takojšnje plačilo v DEM: ☎ (061)218-941.
R 4 TL, letnik 1983, registriran do 2.4.1994, bež barve, ohranjen, prodam. Dušan Metez, Vrtna 14, Črnomelj. 1655
PRODAJ R 5, letnik 91, ☎ 068/27-565. 1655

Rosé d.o.o.
Parmova 41, Ljubljana
Ugodna prodaja vozil
OPEL
Možnost prodaje leasing — kredit
Tel.: 061/124-146, 312-988 int. 77
Pon. — petek od 8. — 16. ure, sob. od 8. — 12. ure, tel. 061/315-645

NESNICE, mlade jarkice, pasme hix, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije, (kličite od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068)49-567. 1550

Ami
Ljubljanska 27, NOVO MESTO (Javna skladišča)
— prodaja vozil Fiat, VW, Renault
— gotovinski odkupi rabljenih vozil
— posredniška prodaja po vaši ceni
— staro za novo, staro za staro
Ponudba meseca:
VW POLO 11 cl kat. 18.500 DEM
RENAULT CLIO 1.2 kat. 17.900 DEM
FIAT TIPO 1.4 SX servo volan 19.500 DEM
Cene so do registracije. Delovni čas: od 8. do 17. ure.
Tel. (068) 26-010

Mešani pevski zbor PIONIR Novo mesto vabi v Šmarješke Toplice!
Dne 22. 4. 1993 ob 20. uri vas MePZ PIONIR Novo mesto vabi na koncert, ki bo v restavraciji hotela Šmarješke Toplice. Kot gostje bodo nastopili godalni kvartet, ki ga sestavljajo profesorji glasbene šole Novo mesto.
Vabljeni!

GOLF D, letnik 1986, prodam. Prečna 30. 1666
R 4, letnik 1986, karamboliran, prodam. ☎ (0608)88-856. 1669
RENAULT 5 CAMPUS, letnik 12/89, prodam. ☎ 23-471. 1672
FIAT REGATO D, 2000 cm3, letnik 1987, prodam. ☎ (068)26-378. 1675
TAVRIO, letnik 5/90, prevoženih 42.800 km, oranžne barve, prva lastnica, prodam. ☎ (0608)61-329, popoldan ali v večernih urah. 1679
JUGO 55, letnik 1989, registriran do 3/94, prodam. ☎ (068)23-585, zvečer. 1680
JUGO, letnik 1989, CO2 in avtoogen varilni aparat ter kompresor, ugodno prodam. ☎ 25-894. 1681

JARKICE, rjave in bele, za dopajanje prodajamo vsak dan od 24.4. dalje. Prevošek, Čatež pri Trebnjem, ☎ (068)48-366. 1567

SROBOTNIK d.o.o.
Novomeška cesta 93
68351 Straža
vabi k sodelovanju kandidata za delo na področju prodaje živilskih izdelkov.
Pogoji so:
— končana srednja izobrazba
— zaželeno znanje uporabe računalnika
— smisel za komercialno delo, delo z ljudmi in organizacijske sposobnosti
— vozniški izpit
Nudimo vam možnost redne zaposlitve in stimulativen zaslužek. Zaželen lasten prevoz. Če želite opravljati to delo in izpolnjujete pogoje, nam v osmih dneh po objavi pošiljate pisno prijavo na gornji naslov.

obvestila
TELSAT, D.O.O., CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465, od 9. do 16. ure. 916
ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662.

DOLENJSKI LIST
Novo mesto
Glavni trg 24
Po sklepu zbora delavcev razpisujemo prosto delovno mesto
NOVINARJA
Pogoj:
— visoka izobrazba
Po 3-mesečnem preizkusnem roku bo delovno razmerje z izbranim kandidatom sklenjeno za nedoločen čas.
Prijave sprejemamo 8 dni po objavi, kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po roku, določenem za prijave.

PURANI BELI IN GRAHASTI, težke pasme, stari 5 tednov, za nadaljnjo rejo
PRVA DOBAVA 25. aprila
DRUGA DOBAVA 13. junija
Zbiramo naročila po tel.: 061/783-022
068/ 45-622
068/ 57-105

NAJCENEJŠE ženske hlače nogavice v Sloveniji. Akviziterji vabljene k sodelovanju. Enkratno zaslužek. Prodaja po celi Sloveniji. Kvaliteta zajamčena. Tel. (061) 264-377, 264-367.

SINT, D.O.O. Avtoveleka, popravilo vozil in kmetijske mehanizacije. ☎ 24-578. 1625

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING
— finančno-informativni sistem
— materialno poslovanje
— veliko drugih računovodskih programov
ter prodaja, inštalacije in serviranje računalniške opreme in prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev
(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

T — SHIRT!
Zastopniki, akviziterji, potniki, pozor!
Najcenejše bombažne majice s kratkimi rokavi vseh barv. Začnite jih prodajati in odlično boste zaslužili. Kvaliteta zajamčena. Tel. (061) 264-377, 264-367.

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

7 TEDNOV STARE rjave in bele jarkice ter 8 mesecev stare nesnice dobite vsak dan v Šmarjeti 15, Šmarješke Toplice. ☎ 73-058. 1629

ŽENSKJE PAJKICE — najcenejše v Sloveniji!
Akviziterji vabljene k sodelovanju. Enkratno zaslužek. Prodaja po celi Sloveniji. Kvaliteta zajamčena. Tel. (061) 264-377, 264-367.

BELE PIŠČANCE in rjave nesnice bomo začeli prodajati 24. aprila. Višček, Račje selo, Trebnje, ☎ 44-862. 1678

BETONAL
V Betonalu Trebnje vam nudimo:
— vse vrste svežih betonov s prevozom in vgradnjo
— peske s prevozom
— cementne izdelke (škarpniki, talne plošče, vinog. stebri, razne kanale, cvetličniki)
— posojamo opažne plošče
tel. (068) 45-650
45-651
fax. (068) 45-652 Se priporočamo!

preklICI

FRANC BREGANT, Šmarješke Toplice 50, prepevujemo Jožetu Bregantu ter njegovi ženi in otrokom na parcelah št. 389 in 475, K.O. Zaloviče, vsako košnjo in oranje. 1556

MARIJA KELVIŠAR, Lutrsko selo 1, Otočec, prepevujemo sinu Antonu Kelvišarju, isti naslov, prodajo vseh premičnin in nepremičnin, ki so moja last, kupce pa opozarjam! 1557

MARIJA FRANKO, Hrstje 9, prepevujemo vsakomur hojo in vožnjo po mojih pašnikih in vinogradih na Tolstem Vrhu na parcelnih številkah: 1536/1, 1536/2, 1536/4, 1528, 1520, 1519, 1517, 1516 in 1513. 1574

TONJE IVANČIČ opozarjam vsakogar, ki bo govoril proti meni, da ga bom sodno preganjal. 1614

posest

23 A z razpadlo stanovanjsko hišo, Bela cerkev 2, prodamo. Informacije v Beli cerkvi 7, ☎ 73-142 ali (061)216-452, Keršič. 1551

HIŠO na Vranovičih pri Črnomlju, zidan hlev, skedenj, telefon, voda, trifazna elektrika, ob cesti Metlika - Črnomelj, primerno za obrt, prodam. ☎ (068)51-888. 1563

VIKEND v Naklem pri Črnomlju, velikosti 7 arov, prodam za 6.000 DEM. ☎ 24-938, zvečer. 1611

PARCELO, 65 a, z lesenim vikendom 5 x 4, v bližini Sevnice, z vodo, prodam. Cena po dogovoru. Marjetka Kavšek, Podkraj 22, Radeče, ☎ (0601)41-702. 1621

ZIDANICO in vinograd (700 trt) na Radovci prodam. ☎ 9068)60-105, zvečer. 1627

STAR VINOGRAD s hramom, voda, elektrika na parceli, prodam. ☎ 22-955. 1628

NA VINJEM VRHU prodam dva vikenda s po 10 a zemlje. ☎ 28-464. 1641

ZELO UGODNO prodam ali zamenjam za avto gozd, travnik in njivo. Informacije na ☎ (061)447-087 Tine, ali (068)42-124, Ivan. 1670

Dolenjska banka d.d.
Novo mesto
TEKOČI RAČUN — ZA ENOSTAVNEJŠE UREJANJE VAŠIH FINANČNIH ZADEV
Gotovo ste že premišljevali, kako bi se v predprazničnih dnevih izognili gneči in neprijetnemu čakanju pred bančnimi okenci, pa kljub temu uredili vaše finančne zadeve.
TEKOČI RAČUN je za vas prava rešitev. S prenosom osebnega dohodka, pokojnine ali štipendije na tekoči račun se lahko poslužujete vrste storitev, ki olajšajo in poenostavljajo vaše denarno poslovanje. S **čekom** lahko plačujete blago in storitve, še enostavneje pa je poravnavanje računov s **plačilno kartico Activa**. Kadar kljub vsemu brez gotovine ne gre, vam je na voljo **bančni avtomat**, ki vam omogoča dvig manjših zneskov gotovine 24 ur dnevno, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. Banka omogoča imetniku tekočega računa tudi pridobitev povišanega limita, ki je namenjen reševanju dinamičnih problemov ob nepredvidenih izdatkih. In kako boste izvedeli, kakšno je stanje na vašem tekočem računu? Enostavno — po telefonu s pomočjo sistema **AudioTEKS** — avtomatskega bančnega servisa za posredovanje podatkov o stanju na vašem bančnem računu.
Vaš čas je dragocen. Ponudili smo vam nekaj možnosti za hitrejšo in udobnejšo urejanje vaših denarnih zadev. Naslednji korak je seveda vaš.
Vabimo vas k sodelovanju!
ljublJanska banka

DOLENJSKI LIST
USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustija (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovešek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.
IZHAJA ob četrtih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje 1.050 tolarjev; za družbeno skupnost, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.
OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.000 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.700 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.
Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

RENAULT
Servisno prodajni center
Alojz Vrtnin
Črnomelj, Kočevje 24
tel. in fax: 068/51-638

SPECIALIZIRANA DELAVNICA ZA PRAVILO ZAPORAVO
• za vsa osebna vozila
• na zalogi ves zavorni material
• ugodne cene
• popravilo istega dne
Zavorni servis — JENIČ
Rejnovci 6, Novo mesto
Tel. (068) 43-633
Se priporočamo!

LERAN d.o.o.
Novo mesto, Lebanova 24
POSREDUJEMO
pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo
Prodamo: parcele za hiše v Novem mestu, vikend v Šmarju, hiše, stanovanja in poslovne prostore v Novem mestu in drugje. Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure.

HIŠE RAZLIČNIH cenovnih razredov in začetne gradnje ter zemljišča na Dolenjskem prodamo. Hipoteka, d.o.o., Ljubljana, Dalmatinova 4, ☎ (061)313-064 ali 110-033/450, od 9. do 16. ure. 1644

V VINJEM VRHU prodam 1 ha vinograda, starega 12 let. ☎ 42-146. 1645

BLIZU CERKELJ OB KRKI ugodno prodam starejšo gospodarsko poslopje (voda, elektrika, asfalt, 2 ha zemlje). ☎ (062)656-557, v nedeljo in sredo od 17. do 20. ure. 1654

prodam

RAČUNALNIK AMIGA 50 s tiskalnikom in barvnim ekranom prodamo. ☎ 24-971, popoldne. 1558

GLISER NEMŠKE IZVEDBE s prikolico in malo rabljen motor Mercuri, 50 KS, prodam. ☎ (068)51-888. 1562

DRVARNICO, novo, velikosti 2,60 m x 4 m, streha dvokapna, krita z opeko, prodam. ☎ (068)58-555. 1568

SUHE SMREKOVE PLOHE, in R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Ludvik Vidrih, Dečja vas 5, 61303 Zagradec. 1569

SUHO OSTREŠJE in 5,5-KW električni motor prodam. Cena po dogovoru. ☎ (0609)613-079, od 15. do 19. ure. 1573

UGODNO PRODRAM brejo kravo, kravo s tetom, snopovezalko in mlatilnico. Jože Cimermančič, Vinja vas 7, Novo mesto. 1579

TELICO SIMENTALKO, brejo 8 mesecev, prodam. Marjan Dolensček, Dol. Laknice 3, Mokronog. 1580

ŠKOTSKE TRIBARVNE OVČARJE, stare 4 mesece, rodovniške, odličnih staršev, bomo prodajali po 15. maju. Sprejemamo rezervacije. ☎ (068)25-986. 1581

2 m3 smrekovih desk, debeline 3 cm, prodam. ☎ 65-214. 1587

BREJO KRAVO in ovco z jagnjeti prodam. Brokpec, Koroška vas 8, Novo mesto. 1593

1,5 ha košnje sena prodam. Tomič, Loke 10, Straža, ☎ 85-370. 1598

VIDIA LIST za cirkularsko, od 200 do 400 mm, ugodno prodam. ☎ (061)556-808. 1601

VEČ PRAŠICEV za nadaljnjo rejo, od 50 do 60 kg, prodam. ☎ 65-694. 1606

OVNA, breje ovce in mladiče prodam. ☎ 25-325. 1609

KRAVO in BCS z diesel motorjem prodam. Borut Bartelj, Dol. Kamenje 17, ☎ 25-860. 1612

UGODNO PRODRAM hrastova metrska drva. Dragovan, Svržaki 9, Metlika. 1613

KOZO z mladičem srnaste pasme prodam. ☎ (068)73-511. 1635

KOLO PONI, ohranjeno ter 40 saloničnih plošč rjave barve prodam. Šegova 93, ☎ 23-581. 1646

PRALNI STROJ, star nekaj let, servisiran, obnovljen, z garancijo, ugodno prodam. ☎ 25-442. 1648

MIZARSKO KOMBINIRKO s tremi operacijami prodam. ☎ (068)24-523, popoldne. 1656

KODRE, srebrne mladičke, zelo ugodno prodam. ☎ (068)73-654. 1657

1500 KG SENA in 2 m3 suhih hrastovih plohov prodam. ☎ 65-624. 1662

POHIŠTVO, primerno za manjše stanovanje ali vikend prodam. ☎ 26-285. 1665

PSIČKE, stare 7 tednov, oddam za ceno oglasa. ☎ 25-365. 1668

ZELO POCENI prodam prašiče, težke od 120 - 140 kg. ☎ 23-287. 1674

MIZARSKO KOMBINIRKO na 3 operacije, z rezili, prodam. ☎ (068)84-715. 1677

razno

GARAŽO za kombi in garsonjero vzamem v najem. Ponudbe pod šifro: »VATREŠ«. 1594

V NAJEM ODDAM manjši poslovni prostor ob glavni ulici v Trebnjem. Tomič, ☎ 44-459. 1602

INŠTRUIRAM matematiko in gradbeno mehaniko. ☎ 24-573, Matjaž. 1667

GOSTINSKI LOKAL v bližini Novega mesta prodam. ☎ (068)23-022. 1618

V NAJEM ODDAM poslovne prostore na Cesti herojev 34, Novo mesto. ☎ 28-443, po 15. uri. 1640

NA GLAVNEM TRGU našli očala. ☎ 20-529, zjutraj. 1649

PROSTOR ZA TRGOVINO v Črnomlju iščem. ☎ 64-008. 1653

LJUBITELJEM ŽIVALI oddamo psičko ali majhnega kužka. ☎ 43-754, po 20. uri. 1658

službo dobi

SAMOSTOJNO ŠIVILJO iščem. ☎ (068)27-669. 1553

USPEŠNO SLOVENSKO PODJETJE vabi k sodelovanju sodelavce (-ke), ki so pripravljene na trdo delo za dober zaslužek. Zaželjena SŠI, lasten prevoz in urednost. Šifra: »KURIR«. 1559

PREDSTAVNIKE - CE knjižnega programa na območju Dolenjske in Posavja iščemo! Možnost redne zaposlitve oz. pripravništva. Informacije ☎ (0608) 68-420, po 17. uri, ali vsak četrtek v hotelu Srečni v Krškem, ob 19.30. 1560

PRIDNIM IN VESTNIM nudimo dober honorar za delo na terenu. Informacije ☎ 24-573

ZASTOPNIKE za prodajo priznane kave in gostinske opreme potrebujemo. Prošnje pošljite na naslov: Avtomatik servis, d.o.o., Izola, Cona mestne obrti, 66310 Izola. 1565

MIZARSKEGA POMOČNIKA s prakso zaposlim. ☎ (061)446-195. 1571

PODJETJE išče zastopnike za Dolenjsko. ☎ (061)487-003, do 8. ure zjutraj. 1576

IŠČEMO POMOČ pri delu za območje Novo mesto - Krško. Organizacijsko delo z ljudmi. Ponudbe pošljite pod šifro: »TEDENSKO PLAČILO«. 1586

KOMERCIALISTA za področje Stajerske, Dolenjske in Notranjske honorarno zaposlimo za pridobivanje kupcev instalacijskega materiala za centralno ogrevanje. Pisne ponudbe: IKA, Industrijska c. 7, 64226 Ziri. 1590

ZAPOSIM DELAVCA v mizarski delavnici. Anton Miklič, Šranga 43, Mirna Peč. 1591

TAKOJ ZAPOSIM KV ali PKV elektroinstalaterja. Naslov v oglasnem oddelku. 1605

KUHARICO ali deklo za delo v pizzeriji honorarno zaposlim. Gostilna Pavlin, Mačkovec 31, ☎ 22-308. 1608

V BISTROJU in diskoteki zaposlim več deklet. ☎ 43-748, zvečer. 1619

S POŠTENIM DELOM do dobrega zaslužka. Potrebujete avto, proste vikende in voljo do dela za prodajo na terenu. ☎ (0609)610-737. 1630

BI RADI IZBOLJŠALI svoj standard? Priključite se dobro vpeljani skupini pri prodaji na terenu! Dobimo se v četrtek ali ponedeljek ob 19.30 v bifeju Na letališču v Prečni. 1633

ZASEBNO PODJETJE potrebuje za prodajo tekstila na terenu še nekaj potnikov. Možna tudi redna zaposlitev. Če imate avto in voljo do dela, se javite. ☎ (068)24-781, od 8. do 15. ure. 1634

MLAJŠE DEKLE za delo v bifeju takoj zaposlim. ☎ (0608)31-407. 1637

HONORARNO DELO dobi avto-klarar in avtomehaničar. ☎ 24-792, zvečer. 1642

STE KOMUNIKATIVNI, imate organizacijske sposobnosti, ste stari od 27 do 40 let? Smo agencija za posredovanje zavarovanj. Potrebujemo organizatorja prodajne mreže in zastopnike za Dolenjsko. Pokličite od 8. do 13. ure na ☎ (061)372-934. 1671

stanovanja

DRUŽINSKO STANOVANJE v privatni hiši oddamo. Šifra: »NOVO MESTO«. 1554

STANOVANJE v Črnomlju iščem. ☎ 64-008. 1652

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem, 58 m², prodam. Informacije na ☎ (0608)32-863, popoldan. 1667

DVEINPOLSOBNO STANOVANJE na Drski prodam. ☎ 26-635. 1584

TRISOBNO STANOVANJE v Zagrebu, 80 m², prodam ali menjam tudi za manjše v Ljubljani ali Novem mestu. ☎ (041)241-431. 1588

GARSONJERO na C. herojev prodam. ☎ 28-008. 1597

V NOVEM MESTU prodam enoinpolsobno stanovanje, 45,5 m². Cena 1.060 DEM/m². ☎ (068)23-140. 1626

POPRAVEK

Pri zahvali **FRANČIŠKE KUS** s Pristave ob Krki 6, ki je bila objavljena v 15. št. Dolenjskega lista, je prišlo do pomote. Zahvala bi se morala glasiti Metalki Ljubljana, in ne Metliki. Za pomoto se opravičujemo!

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in stric

PETER SIMONČIČ

Sinji Vrh 24, Vinica

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom in sestram na oddelku poškodb Splošne bolnice Novo mesto, Domu starejših občanov Črnomelj, GD Sinji Vrh, Konfekciji Lisa Sevnica, pevcem in govornikom. Najlepša hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Poslovali smo se od naše mame, stare mame in prababice

STANISLAVE PRŠINA

Jakopčeve mame iz Dolenjskih Toplic

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in našim bivšim sodelavcem za ustno in pisno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na zadnji poti. Hvala govornikom, pevcem iz Črnomlja, trobentaču za poslovilno Tišino in g. kaplanu za opravljen obred. Posebej se zahvaljujemo Domu starejših občanov iz Črnomlja za večletno skrbno nego. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 61. letu nas je mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, oče in tati

ALOJZ PRIJANOVIČ

Metlika, Na Obrh 27

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Hvala dr. Videtiču za obiske na domu, g. župniku za obred, pevcem, LD Loka in Metlika, GD Metlika, ZŠAM Metlika Črnomelj ter govornikom za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Karlina, sin Slavko, hčerka Joži in vnukinja Petra

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, stric in svak

JOŽE CURL

iz Velikih Brusnic 95

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga imeli radi in v najtežjih trenutkih bili z nami, nam stisnili roko, izrekli sožalje ali kako drugače sočustvovali. Hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, okrasili njegov grob s cvetjem in na njem prižgali sveče. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, g. župniku za opravljen obred, pevcem za lepo zapete pesmi, g. Banu in g. Sinigoju za ganljive besede slovesa. Enaka zahvala ZGP Novo mesto, Društvu upokojencev Novo mesto, Krki-Zdravilišču Dolenjske Toplice in Zvarovalnici Tilia Novo mesto. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, draga mami, več na našem domu ni. Niti zbogom nisi rekla niti roke nam podala, smrt te vzela je prerano, a v sreči naših boš ostala.

V 57. letu nas je nenadoma zapustila draga žena, mamica, babica, hčerka, sestra in teta

ROZALIJA BARBO

Dol. Kamence 39 A

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, denarno pomoč in sveče ter pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala tudi sodelavcem CP-gradnje, Novoteksove Konfekcije ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Janez, mama Ana, sin Ivan z družino, hči Marjana z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nenadoma in prerano zapustil dragi mož, oče in stari oče

ANTON GREGORIČ

iz Podzemlja 15

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in prijateljem za podarjene vence in cvetje, vsem, ki so nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni družini Petrič in pokojnikovim sodelavcem iz Nemčije za vsestransko pomoč, GD Podzemelj, gospodu župniku za opravljen obred, pevcem za zapete pesmi in g. Jerini za zaigrano Tišino.

Žalujoci: žena Anica, hčerke Anka, Irena in Mira z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ni te na vrtu več, ne med gredicami, ni te na polju več, ne med megljicami, ne več v šumotu voda niti vej, ni te nikjer več, kjer bila si prej.

V 54. letu nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in tašča

VIDA SIMČIČ

iz Vukovcev 8 pri Vinici

Globoko pretreseni in z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in dobrim sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni delavcem ZD Vinica, nevrološkega oddelka Bolnice Novo mesto in Onkološkemu inštitutu Ljubljana za lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se kolektivom ŽG Sekcija za promet Novo mesto, Standard BD, PP Črnomelj in Novoteks Vinica. Za organizacijo pogreba se zahvaljujemo g. Hitiju, in gospodu župniku za opravljen obred, govornici pa za ganljive besede pred domačo hišo.

Žalujoci: otroci Jože, Tihomir in Marica z družino ter Erika in brat Mirko

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli, ko žene — mame v hiši ni. Ko solza koga bi rešila, bi tebe žena — mama, obudila.

V 71. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, tašča in teta

FRANČIŠKA BORIN

Pijavice 5, Tržišče

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in sv. maše ter v tako velikem številu pospremili na njeni prerani zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu Tom Mirna, Zdravstvenemu domu Trebnje, Terci, dr. Stoparju za lajšanje bolečin v času boleznih, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem iz Mokronoga za zapete žalostinke ter govorniku za ganljive besede slovesa.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša dobra mama, babica, prababica, sestra in teta

MARIJA PADOVAN

iz Novega mesta, Ljubljanska c. 21

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti. Priscrna hvala tudi g. Lapu za lepo opravljen poslovilni obred, govorniku in pevcem.

Žalujoci: vsi njeni

portret tega tedna

Franc Povirk

Eni gradijo hiše, gospodarska poslopja, tovarne in jim je to v veselje. Drugi si širijo obzorja duha, raziskujejo, snujejo in jim je to v zadovoljstvo. Franc Povirk počne oboje: gradi cerkev - božjo hišo, v kateri bo širil obzorja duha. Pa ne počne tega zato, da bi mu bilo to v veselje ali zadovoljstvo, ampak zato, ker ga žene k temu notranji klic. Isti klic, ki ga je gnil, da je stekel modro delavsko obleko, ko je bil že izučen in cenjen monter vodovodnih napeljav, se vpisal na bogoslovje in postal duhovnik. "Če bi me kdo prej silil v duhovniški poklic, me devet volov ne bi spravilo vanj," pove o časi, predno je začutil v sebi tisti notranji klic: "Hodi za mano!"

"Človek obrača, bog pa obme," pravi star pregovor. Da to drži, je Franc Povirk večkrat občutil. Ko je bil še kaplan v Dobniču, ga je pot pogosto vodila skozi Žužemberk in opazoval je ostanke tamkajšnje cerkve. "Ne bi bil rad na njegovem mestu, ki bo gradil to cerkev," je takrat premišljeval, videč tiste mogočne ruševine na hribu. Tudi potem, ko je župnikoval na Krki, se jim ni mogel izogniti. Pot je vodila pod njimi in bile so mu pogosto pred očmi. Počasi so se mu zjedele tudi v srce. Postale so del nje. Zdaj, ko je žužemberški župnik in dekan, so del njegovega življenja. Ne bo imel mira, dokler njegova naloga ne bo opravljena. Postal je graditelj cerkve. Še več, postal je graditelj cerkve dolenske sprave, to pa je poslanstvo, ki močno presega finančne in materialne kalkulacije graditeljstva in posega v

občutljivo sfero duhovne prenovne ljudi, ki so zrasli obremenjeni s težko preteklostjo.

Usoda je izbrala pravega človeka. Lahko bi rekli celo, da je bil Franc nekako določen že ob rojstvu, kajti že takrat je opravil svojstven akt sprave: s svojim rojstvom je rešil življenje partizanu. Ko so 8. oktobra 1943 na partizansko ozemlje od Save sem prodirale močne nemške enote, se je v Sv. Križu pri Dolskem, danes Križevski vasi, očetu Lovrencu in materi Mariji ravno rojeval njun deseti otrok. Nemci so razbili partizanski odpor in stiskali obroč. Pred zasledovalci se je v Povirkovo hišo zatekel partizanski komandir. Nemci so to videli in planili za njim. Ko je na porodniški postelji privekal na svet Franc, je bil partizan že skrit pod to posteljo. Le kdo bi ga tam iskal? Nemci so preiskovali hišo, Franceva sestra Pepca, ki je takrat že sodelovala s partizani, pa jih je hitro speljala na napačno sled, češ da je partizan skočil na drugi strani skozi okno. Nemška ofenziva je odvihrala mimo, Franc je bil rojen, partizan pa rešen.

Povirkovo hišo in skoraj celo vas so Nemci pozneje zažgali in družina je pretrpela veliko hudega. Oče je pomagal partizanom, a je bil globoko veren in je zaradi tega po vojni doživel veliko krivic. Mati je rodila vsega skupaj osemnajst otrok, trinajst jih je preživelo. Poleg tega je skrbel za nekaj sirot, kajti njeno srce je bilo široko. Vse to je Franca spremljalo v svet. In najbrž je tudi to pripeljalo do odločitve, da se je odločil za duhovniški poklic. Nihče ga ni silil in v družini ni imel nobenih takih zgledov. Pozneje so ga spraševali in tudi zasliševali glede njegove odločitve, tudi na notranji upravi. Toda tistim, ki tega nimajo v sebi, je to težko dopovedati. "To je notranji poseg v človeka. Za nekatere nepojmljiv, kot bi slepcu govoril o barvah," pravi dekan in graditelj žužemberške cerkve Franc Povirk.

T. JAKŠE

Robarjevi Ovni in mamuti v Nemčiji

Vsi razen Srbov podpisali izjavo proti vojni

NOVO MESTO - V nemškem Selbu, središču porcelanske industrije, so od 16. do 18. aprila potekali "Filmski dnevi mejne dežele", festival izrazito angažiranega filma. Letošnji festival je bil v znamenju restrospektive Dušana Makavejeva. Iz Slovenije so organizatorji povabili novomeškega filmskega ustvarjalca Filipa Robarja-Dorina in njegov film Ovni in mamuti. Poleg Robarja sta v Selbu s svojima kratkima filmoma sodelovala še dva mlajša slovenska cineasta, Damjan Kozole s filmom Na zdravje! in Metod Pevec s filmom Vse je pod nadzorom. Vsi ti filmi so bili lepo sprejeti.

Festivala so se udeležili tudi cineasti iz Hrvaške, Makedonije in Srbije, kjer je, zanimivo, filmska produkcija celo večja kot pred vojno v Bosni. V Beogradu naj bi v zadnjem letu posneli 10 do 15 filmov, tako da bi lahko rekli, da po razpadu Jugoslavije le srbska kinematografija dela normalno. Skoraj gotovo srbsko kinematografijo podpira tudi Miloševićev režim, saj je to sedaj eden redkih načinov za pozitivno prikazovanje Srbije v svetu. Srbski cineasti in drugi umetniki se kot posamezniki kljub vsesplošnemu embargu lahko udeležujejo kulturnih prireditev v svetu. Na Robarjevo vprašanje, ali je med vsemi temi srbskimi, bolje rečeno beograjskimi filmi tudi kakšen s protivojno tematiko, je dobil odgovor, da je to film Žike Pavlovića Dezerter.

Seveda se na festivalu angažiranega filma niso mogli izogniti tragičnim razmeram v Bosni in Hercegovini in o odgovornosti umetnikov. Na Robarjevo pobudo so podpisali izjavo proti vojni, nasilju in norosti politike, ki izhaja iz proslulega memoranduma. Izjavo, ki jo je Robar tudi sestavil, so podpisali vsi udeleženci festivala, razen Srbov.

A. B.

LETNI KONCERT

METLIKA - V ponedeljek, 26. aprila, ob 20. uri bo v Ganglovm razstavišču v Metliki koncert dekliškega pevskega zbora Ivan Navratil in okteta Vitis. S koncertom bodo počastili dan upora proti okupaciji in praznik dela.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 18. in 20. uro pri telefonu 23-304 čakal psiholog Marjan Stokanovič.

Oktet "Orlica" slavi 15-letnico

Oktet "Orlica" najraje poje domače pesmi, ki jih je ponesel tudi našim rojakom v Frankfurt - Na jubilejnim koncertu bo tudi Ljubljanski oktet,

PIŠECE - Pišeški oktet "Orlica" praznuje letos 15-letnico obstoja in delovanja. Ob tej priložnosti bodo njegovi člani v domačem kraju pripravili celovečerni koncert, na katerega bodo povabili tudi može iz Ljubljanskega okteta, s katerimi jih veže že daljše prijateljstvo.

Oktet zadnjih pet let strokovno vodi prof. Jurica Grakalič iz Brežic. Prepevajo največ slovenske ljudske pesmi in njihove priredbe, pa tudi ljudske in umetne pesmi drugih narodov, tako da jim za nobeno priložnost ne zmanjka pesmi. Člani okteta so doma iz vasi okrog Pišec in iz Kapel. Prvi tenor pojeta Ivan Živič in Vladimir Hotko, drugega Ivan Radanovič in Miran Vogrinc, prvi bas Jože Ogorevc in Janko Podgoršek ter drugega Jože Dirnbek in Miran Čerclič.

Oktet veliko nastopa predvsem v domačem kraju, z gostovanji pa je v današnjih časih precej težje kot nekoč. Kot ocenjuje prof. Grakalič, dobro sodelujejo z občinsko Zvezo kulturnih organizacij, kljub pomoči pa vendarle pretežno del finančnega bremena nosijo člani okteta sami. "Zelo pomembno je, da se je oktet obdržal celih 15 let v tako majhnem kraju, kot so Pišeci. Pozna se, da pevci pojejo z navdušenjem in da so v delo okteta pripravljeni vložiti veliko truda. Da bi preživeli, mno-

gokrat pojejo na pogrebih, hkrati pa ne pozabijo tudi na vesele dogodke, tako da je delo v oktetu tudi svo-

jevrsten družabni dogodek," ocenjuje prof. Grakalič.

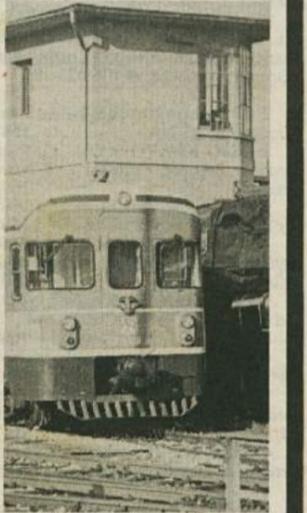
B. DUŠIČ-GORNIK

POJEJO ŽE 15 LET - Oktet "Orlica" je ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku gostoval pri naših zdolcih v nemškem Frankfurtu, kamor sta jih povabila njihov bivši pevec Martin Bibič in Slovenska katoliška skupnost. Pred kratkim je zapel tudi pred ljubljansko mestno hišo (od tam je posnetek), zdaj pa se pospešeno pripravlja na občinsko pevsko revijo in seveda na svoj jubilejni koncert, ki bo 14. aprila v Pišecah. (Foto: B. D.-G.)

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR - Še nikoli, odkar teče naša nagradna igra, nismo v uredništvo prejeli toliko dopisnic - kar okoli 300 - kot ta ponedeljek. Pisali ste nam prav iz vseh koncev Dolenjske in skoraj vsi odgovori so bili pravilni. Za uganko smo vam zastavili fotografijo cerkve sv. Miklavža in most v Kostanjevici, največ sreče pri zrebanju pa je imela Tanja Kovačič, Vojsko 18, p. Koprivnica. Povabilo k nagradni igri velja še naprej, kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Za zrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka 26. aprila.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

ZARADI DODATNE TROJKE OSTALI BREZ KLICEV

Minuli četrtek zvečer, ko dežurni novinar v uredništvu sprejema klice bralcev za našo priljubljeno rubriko "Halo, tukaj je bralec Dolenjski!", se je prvič zgodilo, da telefon 23-606 ni enkrat ni pozvonil. Kriva je bila številka 3, ki so jo delavci PTT iz Novega mesta dodali zaradi priključitve naših telefonov na sodobno digitalno telefonsko centralo. Klicateljem se opravičujejo in jih z novo številko 323-606 vabimo ta četrtek, da nam zaupajo, kar jih teži.

FOTOGRAFIJA NAREJENA V DESETIH MUNUTAH

MIRNA - Bliža se 25. junij, ko bo potrebno zamenjati stare potne liste in osebne izkaznice za nove - slovenske dokumente. Foto Platiše z Mirne je za hitrejšo izdelavo fotografij za dokumente pred kratkim nabavil aparaturo, ki izdelava fotografije že v pičlih desetih minutah.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnul.

Kako spretno so mlade roke?

Srečanje in tekmovanje mladih tehnikov iz šol s prilagojenim programom - Zametek državnega?

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek, 15. aprila, je novomeška osnovna šola Dragotina Ketteja pripravila srečanje mladih tehnikov iz osnovnih šol s prilagojenim programom iz Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Tega prvega takega srečanja so se udeležili učenci iz šol s prilagojenim programom iz Brežic, Krškega, Sevnice, z Mirne, iz Črnomlja in Novega mesta.

Pobudo za to srečanje in z njim povezano tekmovanje je dala učiteljica tehničnega pouka iz novomeške šole s prilagojenim programom Ana Marija Čulig. Doslej so taka srečanja in tekmovanja mladih tehnikov sicer že prirejali, vendar ne posebej za učence šol s prilagojenim programom. Kako pomembno je to, pove tudi udeležba na tem srečanju, po-

leg tega je na srečanje in tekmovanje prišlo več kot 40 učiteljev tehničnega pouka s šol s prilagojenim programom iz cele Slovenije, nekaj ravnateljev teh šol ter predstavniki republiškega zavoda za šolstvo ter Zveze organizacij za tehniško kulturo iz Novega mesta in Ljubljane.

V tekmovalnem delu srečanja so se učenci pomerili v obdelavi lesa, kovin in tekstila, drugi, ekipni del tekmovanja pa je bil bolj zabaven in v njem so se pomerile ekipe, v katerih so sodelovali tudi mentorji. Ob tekmovanju so na šoli pripravili še razstavo izdelkov, ki so jih učenci iz vseh sodelujočih šol naredili pri tehničnem pouku.

"Poslej naj bi taka tekmovanja prirejali tudi na ostalih območjih po vsej Sloveniji, naš končni cilj pa je državno srečanje in tekmovanje mladih tehnikov iz šol s prilagojenim programom," pravi Breda Oklešen, ravnateljica novomeške osnovne šole Dragotina Ketteja.

A. B.

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

HITRO IN DOBRO - Zbrano so se v tekmovalnem delu lotili svojega dela mladi tehnik iz osnovnih šol s prilagojenim programom. Delo je bilo treba opraviti čim bolj in čim hitreje. (Foto: A. B.)

DUO ČAR ZA PLES - Obiskovalce dolenskih plesišč že nekaj časa s svojo glasbo razveseljuje mlada zakonca Veronika in Matjaž Božič. Zadnje čase vsak dan razen ponedeljka nastopata v Gami hotelu na Otočcu. Veronika poje in igra klaviature, Matjaž pa ob petju zaigra še na saksofon ali klarinet. Njuna prijetna glasba pa vsebuje preko sto najrazličnejših plesnih melodij, med katerimi je večji del evergreenov, po želji pa zaigrata tudi narodnozabavno glasbo. (dv)

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Zreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado RENATI ŠIMEC iz Gradca. Nagradjenki čestitamo!

- Lestvica je ta teden takšna:
- (1) Tiha sreča - ANS. NAGELJ
 - (2) Veter je napisal pravljico - ANS. TONIJA VERDERBERJA
 - (3) V parku - ANS. VESNA
 - (4) Moja domovina - IGOR IN ZLATI ZVOKI
 - (5) Ob rojstnem dnevu - ANS. HENČEK
 - (6) Mladost se končuje nam - ANS. BORISA RAZPOTNIKA
 - (7) V gostilni - ANS. VINKA CVRLETA
 - (8) Ženinu - FANTJE Z VSEH VETROV
 - (9) Slovenski vojak - ANS. MIRO KLINC
 - (10) Iščem te - ZASAVCI

Predlog za prihodnji teden: Kmetova pesem - BRATJE IZ OPLONICE

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

PRISPEVKI K PRIJAZNEJŠI ŠOLI

Na govornih urah je učiteljica Vejica povedala gospodu Brihtniku, da njegov sin Andrej kadi.

- Malce zgodaj je pričel s to razvado, je še pripomnila.
- Tako mislite vi, je izbuljil oči gospod Brihtnik.
- Andrej je šele v tretjem razredu, njegova pljuča so nežna, njegovo telo slabotno, je vezla dalje učiteljica Vejica.
- Zaradi Andreja in njegovega kajenja se ne razburjajte preveč. Navsezadnje mu dajem denar za cigarete jaz, ne vi.
- Učiteljica Vejica je opazila, da gospod Brihtnik ne prihaja več h govornim uram. Na uho pa ji je prišlo, da govori gospod Brihtnik po gostinah, kako hodi njegov Andrej v sila neprijazno

šolo...
Poslovodja trgovine Oderi potrošnika je jezen zavrel telefon.

- Ste vi ravnatelj, kajne?
- Bo držalo. Kaj želite?
- Vaše učenke so kradle v naši trgovini. Izmaknile so tri čokolade in tri žepne nožičke. Videl sem jih na lastne oči.
- Aretina mama je bila zelena v obraz.
- Moja hčerka že ni kradla, ne.
- Poslovodja trdi, da je Areta priznala tatvino.
- Poslovodja laže.
- Tudi meni je Areta rekla, da ne ve, kaj ji je bilo, ko je posegla po čokoladi in žepnem nožku.
- Menda ne mislite, da ste vi kaj boljši, če ste ravnatelj? Požvižgam se na takšnega ravnate-

lja.
Viharno je zaloputnila vrata in je šla. Od daleč je bilo slišati njeno kričanje o neprijazni šoli. Učiteljica Zelva je opozorila Marjana, naj ne divja s kolesom pred šolo, ker bo koga poškodoval. Otroci, ki so bili pred šolo, ker je bil odmor, namenjen rekreaciji, so se od srca nasmejali.

- Lepo, da so razpoloženi, je rekel svetovalec z Zavoda za šolstvo, ko je z ravnateljem stopil iz stavbe.
- Nič nenavadnega. Pri nas je vedno veselo, saj niti za trenutek ne pozabimo, da smo otrokom prijazna šola.

TONI GAŠPERIČ